PAMĚTNÍ KNIHA NOVÉHO HRÁDKU

OD ROKU 1986

IV. díl

Tato kronika má 472 stran.

Z originálu přefotil 30.12.2012 Josef Beran

ROK 1986

Mezinárodní rok míru

Rok 1986 byl Organizací spojených národů vyhlášen Mezinárodním rokem míru. Je to především symbolika, ale hlavně velký závazek a velký úkol pro všechny státy, pro všechny mírumilovné lidi na celém světě.

Sovětský svaz a Spojené státy americké jako nejmocnější země světa mají mimořádnou odpovědnost za zachování a upevnění míru. Sovětská zahraniční politika se zájmy míru řídí jako nejvyšším zákonem. Je jen třeba, aby se takto choval Washington, aby dalším zbrojením nezvyšoval beztak již vysoké riziko, aby se

nepřibližoval prahu, za nímž se ničivé prostředky vytvořené člověkem mohou vymknout jeho kontrole. Dát lidstvu spolehlivou a mírovou perspektivu, to předpokládá skoncovat se zbrojením, především jaderným a přehradit cestu ničivým a nebezpečným zbraním v kosmickém prostoru.

Začátek každého roku spojují lidé vždy s přáním, aby rok přicházející byl lepší, nadějnější, klidnější. Tak je tomu i letos. Je to přání oprávněné, ale také zavazující. Zavazující každého z nás přispět svým dílem k tomu lepšímu mírovému světu.

V roce 1986 končí v Československu pětileté funkční období všech zastupitelských sborů. Uskuteční se 17. sjezd KSČ, krátce po 17. sjezdu se budou konat volby do zastupitelských orgánů - a to vše se koná v roce, ve kterém oslavíme 65. výročí založení Komunistické strany Československa.

Svým hlasem nedáme jenom formální souhlas s tím, aby nás ten který občan zastupoval v některém z volených orgánů státní moci. Doba, ve které žijeme, žádá opravdové činy, potřebuje lidi, kteří na svých místech dokáží správně rozhodovat a jednat. Jde o zásadní rozhodnutí, o nesmírně odpovědný čin, kterým vyjádříme souhlas s mírovou politikou strany a státu.

Počasí

Leden

1. ledna - Nový rok - bylo zatáženo, teplota -8°C, nesněžilo. 2. ledna sněží jen málo, teplota -6°C. V pátek 3. ledna - teplota v poledne +1°C a začíná sněžit, ale jen opět málo. Až do konce 1. dekády setrvává stejný ráz počasí, sněží přes den jen málo, je jasno, slunečno, teplota až -12°C. V druhé dekádě nejsou žádné výrazné změny - teplota stále mírně pod nulou, nejvíce až -8°C, přibývá však sněhu. 18. ledna - sobota - silně sněží, věje se a tvoří se velké sněhové jazyky - teplota -8°C. 19. ledna v neděli je v poledne teplota +1°C, prší. 20. ledna ráno teplo, obleva, v poledne sněží. V týdnu od 20.-27. ledna se teplota střídá - těsně nad nulou a pod nulou - až do -5°C, taje a zase chumelí a mrzne. 25. 26. 27. ledna sněží, padají veliké vločky, přibylo moc sněhu, občané museli sníh vyklízet a tak se u chodníků a na ulicích vytvořily velké mantinely sněhu. Vše je konečně celé bílé - romantické. 25. ledna se konal Sokolský ples, bylo bez větru, teplota -2°C, stále se chumelí a klouže se to na chodnících i na silnicích. 28. ledna je teplota -8°C a jasná, krásná noc. 29. ledna je teplota -5°C, velmi silný, nárazový vítr až 25 m/sec. večer mrholí. 30. ledna je vítr menší, ale již

se začínají tvořit závěje. 31. ledna je teplota -2°C, klidno, bez větru.

Únor

1. února ráno je teplota +6°C, oteplení, opět silný západní vítr, velmi mnoho sněhu ubylo, taje. Od 2. do 5. února je stále teplota v noci nad nulou a oteplí se. 3. února je teplota ráno -6°C, elektrický a silnice jsou kluzké, protože bylo velké oteplení a vše rychle umrzlo. 4. února -8°C, je jasno, ale neoteplí se. Až do konce 1. dekády stále mrzne. 5. února teplota -10°C, jasno, slunečno, klidno, neoteplí se. 6. února teplota -14°C, mírně sněží. 7. února je teplota -14°C, přes den slunečno, 8. února také teplota -14°C, 9. února teplota -10°C, silný vítr, tvoří se závěje, mele se. 10. února teplota -6°C, vítr, věje se, tvoří se závěje. V druhé dekádě se počasí nezměnilo, mrzne od -6°C do -10°C, místy vítr, neoteplí se, tvoří se jíní (17. února). Více sněží až 21. února, teplota -7°C, napadlo 5cm sněhu. Tento ráz počasí trvá až do konce února, stále mrzne, jasno, místy sněží, ale sníh je více umrzlý a tak je dost nebezpečné jízdní sportovním.

Březen

V březnu se již v první dekádě oteplují, hlavně přes den již slunečko mile hřeje. 1. a 2. března je však dosti silný vítr, sněží, tvoří se závěje, ranní teplota -7°C. Vítr slábl 3. března k večeru. 4. března je ráno teplota -5°C, v poledne -2°C a večer -1°C, mírně sněží, je klidno, oteplují se. 5. března je ráno na teploměru +2°C, celý den nahoře, je nepříjemné

Jaro

vlhko. Do konce dekády je teplota stále nad nulou. Velmi rychle otává silnice, proudy vody stékají do kanálů. Teplota maximálně +11°C a to 10. března zapoledne. V druhé dekádě už sluníčko pěkně křeje, zvláště v poledních hodinách, i když také prší (12. března), je vítr (13. března) a velmi často zataženo. 17. března je ráno teplota -2°C, trvá do 23. března. Na Josefa 19. března je teplota -1°C, první jarní den je ráno na teploměru 0°C, sluníčko křeje, v poledne +12°C. 23. března odpoledne ve 14,30 hod déšť se sněhem, teplota na nule. Do rána vál silný nárazový vítr, ráno leželo 5 cm sněhu mokrého. 26. a 27. března ráno teplota na nule, během dne nejvíce +9°C. 28. března je ráno na teploměru +7°C, nejvíce +16°C opět zapoledne. Byl to krásný sluníčný den. 29. 30. a 31. března je již typicky aprílové počasí, prší, místy se chumelí, časté překážky nárazový vítr a z toho vysvitne sluníčko. Od 30. března se již řídíme podle letního času; ráno je dlouho tma, ale večer je již dlouho světlo.

Duben

V první dekádě v dubnu je velmi teplo - teploměr vystoupil až na +23°C. 1. dubna je jasno, větřík, ranní teplota +2°C. 2. dubna ranní teplota -1°C, napadl sníh 5cm, ale přes den +11°C večer +5°C, sníh je všechen pryč. 3. dubna ráno +6°C, vítr, teplo, v poledne +18°C. Večer klidno, zataženo, před deštěm. 4. a 5. dubna max. teplota +13°C, 6. dubna je mlha, 7. 8. a 9. dubna vystoupla teplota až na +23°C. 10. dubna byla

nejvyšší teplota + 12°C, vítr, zima, vane silný severní vítr. Ale v 2. dekádě opět mrzne, teploty až −8°C, ráno 13. dubna. V této dekádě se střídají mrazíky, déšť se sněhem, je i slunečno, klidno. 11. dubna přes den sněží. 14. dubna ranní teplota −5°C, zapoledne již +8°C, odpoledne již sluníčko pěkně hřeje. 16. dubna teplota stoupá až na +9°C. 17. dubna vane velmi silný vítr a ke konci dekády jsou již ranní teploty nad nulou +2°C. V druhé polovině dekády je již definitivně po sněhu, louky se zazelenaly, uklízí se náměstí, okopává se, uhrabává, aby byly upraveny všechny okrasné prostory a zahrady. Třetí dekáda byla již velmi teplá, jarní, sluneční; teplota až + 27°C. Vše krásně voní, kvete žlutý déšť, tulipány, okrasné petrklíče, otčané se těší, že v květinové kráse oslaví a přivítají slavné májové dny.

Květen

1. května bylo počasí velmi krásné, vál větřík, slunečno, teplota nad +20°C. Celá první dekáda byla letní, teplota stále nad +20°C, slunečno, i když místy silnější větřík a i místy déšť (8. května). 11. května je ráno zataženo, prší i v noci, teplota v noci +10°C. Celkově je také druhá dekáda teplá, letní. 15. května byla k večeru bouřka, ale nebe se rychle vyjasnilo. 16. května se konala „Hrádovská vařečka". I když bylo zataženo, příjemně se šlapaly všechny trasy. 17. května, v neděli, bylo slunečno, mírný větřík, jasno; do kraje byly krásné rozhledy. Ve třetí dekádě bylo mírně

chladněji, hlavně pak ke konci, kdy 31. května byla ranní teplota +5°C, bylo chladno, pršelo. 22. a 23. května se konaly v místním kině volby do zastupitelských orgánů. Byly to oba pěkné dny, i když v pátek večer 22. května přišla rychle bouřka, poměrně se ochladilo. 23. května byla ranní teplota +13°C, ale přes den slunečno, teplo. 24. května byla maximální teplota +24°C, 25. května +27°C, 26. května +18°C. 27. 28. 29. května již ranní teplota +9°C, 30. května +8°C, 31. května +5°C.

Červen

1. června byla ranní teplota +6°C, 2. června +7°C, 3. června +8°C, 4. června +8°C, 5. a 6. června +5°C a +4°C, 9. června +10°C, 10. června +12°C. V první dekádě byly ranní teploty dosti nízké, až ke konci dekády se zvýšily. Poměrně dosti prší. 5. května hlásil rozhlasový přijmač, že v Krkonoších napadlo 60 cm sněhu, některé cesty byly uzavřeny. Nejvyšší teplota byla v první dekádě dne 10. června +23°C, velmi krásný slunečný den i když s větrem. Začíná se sušit, sekáři sečou, tráva je veliká. V druhé dekádě je celkem také teplo, vysoký tlak vzduchu, teploty až +31°C. Také ale jsou bouřky, jak už to s vysokými teplotami bývá. 18. května byl jasný slunečný den, bez deště, ale jinak jsou často přeháňky. Třetí dekáda je také sluneční, teploty až +28°C, jasné letní dny. Všichni, kdo posekli, dobře usušili.

Červenec

Až do 6. července trvají krásné letní dny, teploty až +31°C, počasí bez deště, prší až 6. července večer ve 22 hodin, teplota +16°C.

Příjemně se ochladilo po těch velkých vedrech. Ve druhé a třetí dekádě také místy prší, je větřík, ale je teplo, teploty až +30°C. Děti i dospělí využívají tepla u koupališť, rybníků, ale i na turistických tůrách po hřebenech Orlických hor. I pionýrské tábory protéhají velmi dobře, není trvalých dešťů, nejsou velké teplotní rozdíly.

Srpen

Krásné sluneční dny v červenci a první dekádě v srpnu vystřídaly deště. 12. srpna byla silná průtrž mračen, velká houřka, spadlo mnoho vody. Předpověď počasí hlásí, že se bude ochlazovat, ale teploty přes den jsou stále okolo +20°C, i když poměrně často prší. Denní tisk informuje čtenáře, že na Slovensku při silných houřích a krupobitích se silným větrem bylo poškozeno několik rodinných domků. Škoda byla vyčíslena na tři milióny korun. 19. srpna prší i u nás, je silná průtrž mračen, padají kroupy, teplota +18°C. Poslední dekáda v srpnu byla ve znamení dešťů, ranních houřek, teplota přes den okolo +10°C, je již chladněji. V lese je vlhko, pořádně zapršeno a houbaři se začínají toulat po lese s košíky, aby je domů přinesli vždy plné. Nastal tedy houbařský čas.

Září

První dekáda je ještě ve znamení krásných letních dnů, s plným sluníčkem, někdy s větříčkem. 1. září je ranní teplota +6°C, v poledne +10°C. 2. září – ráno +7°C, v poledne +9°C, odpoledne prší. 3. září je ranní teplota +9°C a přes den až +18°C, neprší, sluníčko, větřík. 5. září má již počasí podzimní ráz. Až do konce dekády jsou přes den

teploty až +18°C, 8. září ranní podzimní mlhy.
11. září je teplota ráno -1°C, přes den ještě teplo. 13. září prší jen dopoledne, odpoledne je hezky. 15. září teplota až +22°C, ve 22 hod. je ještě teplota +18°C. 16. září zataženo, 17. září ranní teplota +3°C, mlha, déšť, odpoledne je zataženo, přes den +10°C. 18. září zase ranní mlhy, přes den +8°C, 19. září přes den +15°C, ještě trochu tepleji. Třetí dekáda je ve znamení teplých dnů - „Batého léta". Přes den teploty až +18°C, sluneč-no, ráno mlhy, teploty až k nule.

Říjen

V první dekádě je přes den slunečno, teplota dosahuje až +18°C, je téměř klidno. Od 6. do 9. října se tvoří ranní mlhy. Ve středu 8. října prší, je zataženo, přes den teplo. 9. října je teplota večer +10°C, 10. října je ranní teplota +7°C. V druhé dekádě je také ještě poměrně teplo, přes den slunečno, až +18°C. 11. října je ranní teplota +8°C, přes den +17°C. V noci z 13. na 14. října vane v noci silný studený vítr. 14. října je teplota večer +10°C. 18. října v pracovní sobotě je teplota přes den až +18°C, vane větřík, ale ne silný. V neděli 19. října je zataženo, počasí smutné, večer v 18 hod. je teplota +8°C. 20. října v pondělí prší - pravá podzimní plýskanice, vane nárazový vítr, klesá teplota. Ve třetí dekádě je celkově teplota nižší, ochlazuje se. 23. října je ranní teplota nižší opět, přes den ale slunečno, večerní teplota +3°C, večer je větřík. 25. října vane velký vítr, 27. října ranní teplota +7°C, přes den slunečno. Do konce dekády jsou ranní teploty mírně nad nulou, ji již chladněji.

Listopad

1. a 2. listopadu vládne pravé smutné dušičkové počasí – mlha, prší, je klidno. 2. listopadu je ranní teplota +7°C, večer + 5°C, odpoledne prší. 3. listopadu je ranní teplota –4°C, je tu první mrazík a přes den prší. Do konce první dekády se tvoří již mlhy, častěji prší, je zataženo, klidno. 6. listopadu je ráno teplota + 5°C, 7. listopadu +2°C, 10. listopadu +2°C. V celé druhé dekádě jsou ranní teploty od +4°C až do +13°C. Od 11. do 16. listopadu jsou dny přes den sluneční, od 17. do 20. listopadu se tvoří mlhy, mrholí. V poslední dekádě teploty klesají až k nule. Ranní teploty v rozmezí od nuly až +8°C, 29. listopadu je ráno na nule, i když přes den je ještě slunečno a jasno. Děti se již těší na sníh, paní Zima se blíží.

Prosinec

V první dekádě jsou ranní teploty:

1. prosince	– 2°C	6. prosince	–0°C
2. –"–	– 1°C	7. –"–	+1°C
3. –"–	+ 3°C	8. –"–	0°C
4. –"–	– 2°C	9. –"–	–2°C
5. –"–	+ 1°C	10. –"–	+3°C

1. a 2. prosince se tvoří jíní, krásné, které tolik krášlí celé větve, ploty, trávu a vše okolo nás. Do 8. prosince je přes den slunečno. 8. prosince vane již zimní větr. 12. prosince padá první sníh. Ve druhé dekádě jsou ranní teploty od – 4°C do + 1°C. Denně spíší, i když někdy padá jen opravdu poprašek. 19. prosince je silná vichřice, která přetrhala dráty elektrického vedení na cestě k Rokoli. Od 11 hod. do 17^{20} hod. byla přerušena dodávka elektrické energie. Ve třetí dekádě je již

bílo, sněží denně. Ranní teploty jsou:

21. prosince	-3°C	26. prosince	-8°C
22. -"-	-10°C	27. -"-	-4°C
23. -"-	-8°C	28. -"-	-2°C
24. -"-	-7°C	29. -"-	-1°C
25. -"-	-7°C	30. -"-	-1°C

31. prosince +3°C

V celé třetí dekádě je více zataženo, chumelí se. Vánoce jsou bílé - romantické, 25. prosince je dopoledne slunečno, odpoledne mlha. 26. prosince je sluníčko schované, je zataženo. Ke konci dekády se otepluje, na Silvestra prší, je teplo jako na jaře. Všude je mnoho vody, sníh taje. Na tu pravou zimu musí obyvatelé N. Hrádku čekat až v novém roce 1987.

Veřejný život, kultura, sport

VOLBY DO ZASTUPITELSKÝCH ORGÁNŮ 23. a 24. května 1986

Předvoletní kampaň

Slavnostní plenární zasedání

Slavnostní plenární zasedání na ukončení voletního období se konalo 25. dubna 1986 v 18,30 hod. v sále místního kina, kde se sešli poslanci MNV a pozvaní předsedové složek NF z N. Hrádku a Borové, zástupci výrobních družstev, JZD Slavoňov, dále poslanec ONV s. Jaroslav Šícha a instruktorka ONV pro MNV N. Hrádek s. Jiřina Svobodová. Přítomno bylo celkem občanů.

Program:

1. Zahájení
2. Zpráva o činnosti rady MNV od posledního plenárního zasedání
3. Zpráva o zabezpečení usnesení posledního plenárního zasedání a odpověď na připomínky poslanců a občanů z posledního zasedání
4. Projev k 41. výročí osvobození ČSSR
5. Zpráva o plnění VPNF
6. Předání děkovných listů poslancům, medailí za obětavou práci, pamětních medailí k 40. výročí vzniku NV.
7. Diskuse
8. Návrh na usnesení
9. Závěr

Po krátkých příspěvcích s. ing Dušánka k osvobození naší vlasti sovětskou armádou a 65. výročí založení KSČ, tajemníka MNV s. Josefa Přibyla k volebnímu programu NF a předsedy s. Bohuslava Lejpa k volbám do zastupitelských orgánů, bylo přikročeno k slavnostnímu aktu - předání medailí za dobrovolnou, záslužnou práci ve prospěch obce.

Za záslužnou činnost pro občany, pro společnost, za plnění úkolů v 7. pětiletce VPNF, na návrh rady obdrželi medaile NV tito občané z rukou předsedy MNV v Novém Hrádku s. B. Lejpy:

ss. Balcar Josef	Kopecká Božena
Balcarová Hana	Lang František
Dörner Jiří	Lejp Bohuslav

Drašnarová Marie
ing. Dušánek Rudolf
Grimová Marie
Grulichová Květa
Grymová Marie
Hartman František
Hlaváček Jiří
Hánl Josef
Ježková Ludmila
ing. Ježek Josef
Lichý Josef
Marková Marie
Přibyl Josef st.
Přibyl Josef ml.
Rázl Josef
Růžička Rostislav
Říha Vladimír
Škoda František
Škoda Josef
Šotola Josef

Za dlouholetou činnost v NV, k 40. výročí vzniku NV obdrželi od rady ONV v Náchodě pamětní medaile tito poslanci NV:

ss. Hánl Josef - člen rady MNV v N. Hrádku, předseda školské a kulturní komise
Lang František - předseda KOVP - MNV Borová
Přibyl Josef - tajemník MNV v N. Hrádku
Škoda František - předseda MNV v Borové
Škoda Josef - tajemník MNV v Borové

Na plenárním zasedání ONV v Náchodě obdrželi pamětní medaile k 40. výročí vzniku NV:

ss. Falta Petr - poslanec ONV
Lejp Bohuslav - předseda MNV v N. Hrádku

Všichni poslanci obdrželi děkovné listy od rady MNV v N. Hrádku
Předseda MNV s. Bohuslav Lejp poděkoval vům

poslancům, členům aktivu NV, přítomným zástupcům místních závodů a společenských organizací, brigádníkům a všem, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli k rozkvětu obou sloučených obcí, za pomoc při realizaci voletního programu NF.

Po oficiální části shlédli přítomní filmové představení „Na druhom brehu sloboda" - dramatický příběh lásky ve frontovém obklíčení.

Výsledky práce v letech 1981-85

Výsledky práce v letech 1981 - 1985

V investiční části akce „Z" se podařilo vytvořit hodnotu díla ve výši 2 milionů 901 tisíc Kčs. V neinvestiční části to bylo 1 milion 468 tisíc Kčs, dále na údržbu a opravy zařízení MNV bylo vyloženo více jak 1 milion Kčs.

Kanalizace a vodovod

Kanalizace a vodovod

- byla prodloužena kanalizační větev v Klainově ulici až k Mikuláčovu kopci;
- byla položena vodovodní větev z Kopeckého ulice od Škodových přes nově budované sídliště rodinných domků u Sokolovny, ulici Sokolskou přes náměstí až k ulici Julia Fučíka;
- v sídlišti rodinných domků u Sokolovny byly provedeny vodovodní přípojky na jednotlivé parcely;
- byla provedena nová přípojka vody do kina;
- byla provedena výměna vodovodního řádu ke spodní části ulice A. Kopeckého;
- byla provedena vodovodní přípojka pro závod Velsrex
- byly provedeny dvě kanalizační větve v sí-

dlišti rodinných domků v Sokolovny včetně přípojek na jednotlivé parcely;
- byla provedena konstrukční vrstva v Sokolské ulici;

Komunikace

Na úseku komunikací
- byly provedeny zimní práce pro štěrk rozvozky v sídlišti rodinných domků v Sokolovny;
- byly položeny obrubníky v ulici A. Kopeckého, v přístupné části byla provedena i štěrk rozvozky této ulice - k dokončení zde chybí ještě doplnění štěrkem a provedení asfaltového koberce;
- byly položeny obrubníky na pravé části ulice sídliště rodinných domků v Sokolovny, provedeno štěrk rozvozky včetně asfaltového koberce;
- byly položeny obrubníky komunikace Pod Šibeníkem, provedeno štěrk rozvozky včetně asfaltového koberce této ulice;
- byly položeny obrubníky v části ulice Klášterní, provedeno štěrk rozvozky, včetně asfaltového koberce této ulice;
- byla provedena oprava Bukovecké ulice;

V průběhu uplynulých pěti let došlo v každé části obce k určitému zlepšení ve stavu místních komunikací a chodníků. Vynaložené finanční prostředky a kapacity byly rozděleny do více jak deseti akcí a celková délka komunikací je delší jak jeden kilometr.

Zdravotnictví

Na úseku zdravotnictví
- byly provedeny přípravné práce a položen kabel pro vybudování zdravotního střediska, to je ordinace obvodního lékaře a zubní ordinace,

včetně provedení instalace akumulačních kamen. V obou ordinacích byly provedeny splachovací záchodky;

Vodní hospodářství

Na úseku vodního hospodářství

- byly provedeny přípravy, včetně zajištění materiálů a panelů pro výstavbu vodojemu 250 m³; bylo rovněž připraveno zařízení pro rozvod elektrické energie ke stavbě;
- byl proveden sběrač pro měření množství a kvality odpadních vod v Rokolské ulici (v prostoru Burketova mostu); toto měření bude podkladem k výstavbě čistírny odpadních vod;

Nový Hrádek je vyhledávaným rekreačním střediskem, značná část bytového fondu je užívána tzv. chalupáři. Proto také o víkendových dnech a v době dovolených, kdy je zde daleko více obyvatel se rovněž enormě zvyšuje spotřeba vody, takže kapacita stávajícího vodojemu vysoké spotřebě nemůže postačit.

Životní prostředí a zeleň

Na úseku tvorby a ochrany životního prostředí a rozšíření zeleně

- byl zřízen park u budovy MNV, včetně parkoviště a chodníků;
- byla provedena oprava studny k bytovým jednotkám u Písníku;
- byla likvidována divoká skládka odpadků v Buhovecké ulici;
- byl upraven prostor u Písníku u Mikulášova kopce na plochu pro dětské hřiště – v zimě kluziště;

- byla provedena oprava kašny, zřízený nový přívadeč vody;
- byla provedena likvidace divoké skládky v Sokolské ulici, nad Dřevotvarem a započalo s parkovou úpravou tohoto prostranství;

Tělovýchova a sport

Na úseku tělovýchovy a sportu

- byla provedena rekonstrukce vytápění budovy sokolovny;
- byla provedena výstavba nového lyžařského vleku na Velké panské;
- bylo provedeno elektrické osvětlení sjezdovek na Malé a Velké panské;

Školství

Na úseku školství

- byla provedena kabelová přípojka (1 kV) pro vytápění akumulačními kamny pro mateřskou školu a základní školu ve Fučíkově ulici;
- byla provedena rozsáhlá rekonstrukce stávající budovy základní školy v Náchodské ulici;
- započalo se s přístavbou základní školy v Náchodské ulici; stávající budova spolu po dokončení přístavby bude poskytovat základní školní vzdělání žákům 1. – 8. ročníku moderními metodami podle nové koncepce výuky; bude sloužit pro širší spádové území;

Kultura

Na úseky kultury

- byla provedena rekonstrukce vytápění širokoúhlého kina, kde se přešlo z vytápění naftou na vytápění elektrickým ohřevem vody;

Služby

Na úseku služeb

- byl rekonstruován objekt čp. 39 v Sokolské

ulici na provozovnu holičství, kadeřnictví a pedikůra;

Veřejné osvětlení

Na úseku veřejného osvětlení
- bylo provedeno rozšíření veřejného osvětlení do ulice Pod Šiteníkem a provedena instalace osvětlovacího stožáru na náměstí u pomníku padlých. Zde však pro velkou poruchovost stávajících svítidel budou ještě v roce 1986 instalována nová svítidla. Postupně se bude přecházet na progresivní osvětlování sodíkovými výbojkami;

Další práce

Z dalších prací byly provedeny:
- zemní práce na hřišti u sokolovny;
- nátěry oken v budově pošty;
- nátěry oken v obou školách;
- nátěry oken a dveří v budově MNV;
- nátěry oken bytového domu čp. 59 v Náchodské ulici;
- provedení ústředního vytápění ve školním bytě v Náchodské ulici;

Výrobní družstvo Velarex zahájilo výstavbu kotelny, sociálního zařízení a výrobní haly v provozu povrchových úprav ve svařovně Doly. Výrobní družstvo Kovodružstvo zahájilo výstavbu 2×6 bytových jednotek. Na této akci se z části podílí i výrobní družstvo Velarex. Na úseku svépomocné bytové výstavby bylo rozestavěno několik rodinných domků. Stavební bytové družstvo Náchod zahájilo rekonstrukci čtyř bytových jednotek ve Fučíkově ulici.

Kromě uvedených investičních a neinvestičních

akcí „Z" byly zajištěny technické dokumentace na tyto akce:

- projektový úkol na čistírnu vod;
- projektová dokumentace na rekonstrukci parku na náměstí;
- studie na úpravu hřbitova;
- projektová dokumentace na elektrorozvody a veřejné osvětlení sídliště rodinných domků u Sokolovny, včetně nové trafostanice pro toto sídliště;
- projektová dokumentace na ústřední vytápění budovy MNV elektrickým ohřevem vody;
- projektová dokumentace na elektrické vytápění budovy základní školy ve Tučíkově ulici včetně školní jídelny;

Na základě rozhodnutí ONV - odboru výstavby v Náchodě byla vypracována urbanistická studie náměstí jako centra osídlení. Úkolem urbanistické studie bylo vytvořit opěrné názorné body pro územní rozhodování a projektové přípravy výstavby objektů. Prostorová skladba náměstí ukazuje vysoké urbanistické kvality, což určuje směr, způsob a vývoj výstavby v tomto prostoru. Na náměstí mají být upevněny a posíleny společenské funkce střediskové obce. Výsledkem by mělo být celkové oživení prostoru. V souvislosti s touto studií byl konzultován záměr výstavby zdravotního střediska a jeho dispozičního uspořádání na OÚNZ v Náchodě a na KHS v Hradci Králové.

Výsledky za volební období 1981 - 1986

Za pomoc při vytváření všech hodnot v souladu s koncepcí rozvoje obce patří poděkování mnohým partnerům MNV, kteří pochopili, že dobré životní podmínky slouží jejich pracovníkům, či členům organizací. Zvláštní uznání zaslouží závody výrobního družstva Velarex a Kovodružstva v N. Hrádku, dále Dřevotvar a JZD Slavoňov, členové TJ Sokol a mnozí další.

Je tedy mnoho příkladů pozitivních výsledků pracovní a společenské aktivity občanů za volební období 1981 - 1986 a pětiletku. Za celých uplynulých pět let se prožilo různé - hlavně hodně starostí, aby zase ale přišly i chvíle, kdy si občané říkali, že pracovat pro obec stojí za ty starosti, zvláště pak, když se určitá věc podařila. Zažila se různá sklamání, chvíle napětí, kdy se čekalo, jak ta která věc dopadne. I když se zůstalo někde něco dlužno, nebo se některé záležitosti z různých důvodů nedotáhli do konce, přesto se v obci podstatné věci zabezpečovali solidně. Každý se může přesvědčit, co vše se ve společnosti, v naší obci a okolí změnilo k lepšímu. To je nutné udržovat, dále rozvíjet, vytvářet nové hodnoty a dbát, aby plody naší společné práce dobře fungovaly a sloužily lidu.

Typy na nové postance

V prvním a druhém čtvrtletí r. 1986 byly prováděny kádrové přípravy typů na postance. Příprava byla poměrně složitá, vyžádala si značného přesvědčovacího úsilí.

S navrženými kandidáty byly provedeny pohovory v organizacích, které typy na poslance navrhovaly. Byl vytvořen jeden společný voletní obvod, zřízeny dva voletní okrsky:

1. voletní okrsek - Nový Hrádek
   - volby se uskuteční ve vestibulu kina v Novém Hrádku
2. voletní okrsek - Borová
   - volby se uskuteční v přísálí Kulturního domu v Borové

Začátek voleb - 23. 5. 1986 ve 12 hodin
24. 5. 1986 od 7 hodin

Voliči, kteří ve dnech voleb nebudou v místě trvalého pobytu, kde jsou zapsáni ve voličských seznamech, si musí obstarat u příslušného NV voličské průkazy. Za nemocnými zajdou členové obvodní voletní komise do jejich domovů, aby se i tito občané mohli voleb zúčastnit.

Členy okrskové voletní komise byli:
předsedkyně s. Květa Grulichová
členové ss. Jiří Černý, Jarmila Přibylová, Božena Kopecká, Jana Vančurová, Eva Přibylová

Členy místní voletní komise byli:
předsedkyně s. Jana Šoholová
místopředseda s. Rostislav Růžička
tajemník s. Ludmila Rázlová
členové ss. V. Balcar, Radko Hartman, Antonín Jirák, Petr Grim

Dále byli přítomni:
s. ing Jaroslav Čapek zmocněnec OVKNF Náchod

s. Jiřina Svobodová zmocněnec OVK NF Náchod
Členy obvodní voletní komise byli:
předseda s. Zdeněk Drašnar
členové ss. Helena Sustánková,
Josef Červinka, Lubomír Ruffer,
Ludmila Ježková
Byla zvolena dvě agitační střediska.
Nový Hrádek - vestibul kina
Barová - přísálí Kulturního domu
V měsíci dubnu byly vyhotoveny voličské seznamy a ve stanovené lhůtě připraveny. Voličských průkazů ke dni uzavření seznamů bylo vydáno 28 ks a dle trvalého bydliště bylo zapsáno 670 voličů v N. Hrádku.

K předvoletní kampani samozřejmě patřily i různé kulturní a společenské akce, nechyběly ani sportovní akce. Byly vydány Frymburské ozvěny, které byly velmi kladně hodnoceny.

Vlastní volby

Voletní dny 23. a 24. května 1986 proběhly důstojně, bez rušivých momentů, v klidu a ukázaly kladný přístup všech občanů. Občané přicházeli k voletním urnám, aby dali svůj hlas novým poslancům.

Výzdoba

Voletní místnost v N. Hrádku ve vestibulu místního kina byla velmi vkusně a důstojně vyzdobena. V průčelí byla červená stěna (z látky), na které visela československá státní vlajka, heslo a státní znak. Před pěkně upravenou stěnou byla na stolečku urna s květinami. Od vchodu vpravo byly stoly pro členy voletní komise, kde měli připra-

vení voletní lístky pro všechny voliče. Čestnou stráž stáli pionýři ZŠ n. Hrádek u vchodu do voletní místnosti.

Průběh voleb

Voletní dny 23. a 24. května proběhly důstojně, v klidu a ukázaly kladný přístup všech občanů.

V pátek 23. května bylo pro voliče kino otevřeno od 12⁰⁰ hod. do 23⁰⁰ hod., v sobotu 24. května od 7⁰⁰ hod. do 14⁰⁰ hod. Již v 11⁰⁰ hod v sobotu 23. května bylo odvoleno 100%. Pěkné slunečné počasí, dobrá nálada a hudba, která vytrávala občanům do kroku, dávala oběma dnům velmi optimistickou náladu k tomuto slavnostnímu aktu.

Voliči přicházeli do voletní místnosti, kde si podle abecedního pořadí vyzvedli voletní lístky a do urny jej vhodili. Voliči mohli také použít místnosti s plentou, která byla upravena z prostorů šatny a svoje rozhodnutí na voletních lístcích měnit.

Nejmladší voliči

Nejmladšími voliči byli:

Irenka Hlaváčková

Petr Zákravský

Budova kina byla přes noc uzavřena, dveře zapečetěny a přes noc hlídaná určenými soudruhy z jednotlivých komisí MNV a členy VB. Ráno byla opět od 7⁰⁰ hod. voletní místnost zpřístupněna občanům. Po ukončení voletního aktu byly ihned na MNV lístky sečteny, zpráva o výsledcích volet přednesena na slavnostním plenárním zasedání v červnu 1986. Všichni navržení kandidáti NF i do dalších orgánů byli zvoleni. Voletní komise

pracovali svědomitě, voličské seznamy byly připraveny perfektně.

Plenární zasedání 27. června 1986

Plenární zasedání v zasedací místnosti MNV dne 27. června 1986. Přítomní poslanci:
za VČKNV - s. Šolda Josef
za ONV - s. Falta Petr
a všichni ostatní zvolení poslanci
aktivisté ONV: s. Bareš Josef, s. Inglapek Jaroslav,
s. Svobodová Jiřina
Plenární zasedání MNV řídil s. Šolda Josef
Program:
1. Zahájení - určení dvou ověřovatelů zápisu
2. Volba mandátové komise, návrhové komise
3. Přestávka
4. Zpráva mandátové komise
5. Složení slibů poslanců
6. Volba předsedy, tajemníka, členů rady NV, zřízení komisí, volba předsedů komisí a jejich členů
7. Referát předsedy MNV
8. Schválení plánu práce
9. Diskuse
10. Usnesení
11. Závěr zasedání

Poslanecký slib

Poslanecký slib složili tito zvolení poslanci:
Anežka Balcarová - nar. 3. 12. 1932
bytem N. Hrádek - Barová 22, důchodkyně, vedoucí KaSS, bezpartijní, navržena za ČSZ a SZD - 8. březen Slavoňov

Jiří Dörner - nar. 9. 3. 1949
bytem N. Hrádek - Barová 20, zedník v.d. Velorex N. Hrádek, člen KSČ, navržen za SPO Barová

Marie Drašnarová - nar. 6.10. 1935
bytem N. Hrádek, ul. Rokolská 269, kádrová pracovnice JZD - 8. třezen Slavoňov, členka KSČ, navržena za JZD Slavoňov a ČSŽ N. Hrádek

ing. Rudolf Dušánek - nar. 17. 4. 1940
bytem N. Hrádek, ul. J. Fučíka 71, ředitel ČSTP Náchod, člen KSČ, navržen za KSČ N. Hrádek

Jarmila Grimová - nar. 17. 8. 1959
bytem N. Hrádek, ul. Klainova 11, lisařka v.d. Kovodružstvo N. Hrádek - Doly, člen KSČ, navržena za SSM N. Hrádek

Marie Grymová - nar. 23. 3. 1945
bytem N. Hrádek, ul. Náchodská 320, dělnice v.d. Velorex, členka KSČ, navržena za v.d. Velorex, N. Hrádek

Václav Grulich - nar. 30. 1. 1952
bytem N. Hrádek - Doly 117, dělník ZTS Slavostroj N. Město nad Met., člen KSČ, navržen za KSČ N. Hrádek

Josef Hánl - nar. 13. 7. 1932
bytem N. Hrádek, ul. Rokolská 123, úředník Kovodružstva Náchod, bezpartijní, navržen za TJ Sokol N. Hrádek

Jiří Havrda - nar. 26.4. 1951
bytem N. Hrádek, ul. Náchodská 255, učitel ZŠ N. Hrádek, bezpartijní, navržen za TJ Sokol N. Hrádek

ing. Jan Hažer - nar. 23. 6. 1960
bytem N. Hrádek, ul. Náchodská 307, vedoucí

střediska SZD - s. Březina Hlavňov, bezpartijní, navržen za SZD - Hlavňov

Jiří Hlaváček - nar. 14. 10. 1942
bytem N. Hrádek ul. Pionýrská 309, projektant textilního průmyslu Náchod, bezpartijní, navržen za Okresní N. Hrádek

Alena Holá - nar. 14. 8. 1946
bytem N. Hrádek, ul. J. Fučíka 100, dělnice v.d. Delecha N. Hrádek, bezpartijní, navržena za v. d. Delecha N. Hrádek

Vlasta Jiráková - nar. 22. 11. 1944
bytem ul. Náchodská 306, N. Hrádek, dělnice - šicharka v. d. Kovodružstvo N. Hrádek - Doly, členka KSČ, navržena za v. d. Kovodružstvo N. Hrádek - Doly

ing. Josef Jíra - nar. 12. 8. 1950
bytem N. Hrádek, ul. A. Kopeckého 151, vedoucí zásobování ZTS Hlinsko, Nové Město nad Met., člen KSČ, navržen za Okresní N. Hrádek

Marie Kabelová - nar. 24. 10. 1954
bytem N. Hrádek - Borová 62, učitelka ZŠ - N. Hrádek, bezpartijní, navržena za ČSŽ Borová

Josef Lichý - nar. 25. 2. 1931
bytem N. Hrádek - Doly 193, učební SOU ZS Náchod, člen KSČ, navržen za KSČ N. Hrádek

Milena Linhartová - nar. 3. 7. 1954
bytem N. Hrádek - ul. Pionýrská 313, dělnice v. d. Kovodružstvo - N. Hrádek, bezpartijní, navržena za ČSŽ N. Hrádek

Bohuslav Lipp - nar. 7. 7. 1928
bytem N. Hrádek, ul. Rokytská 123, montážní

poslanec MNV N. Hrádek, člen KSČ, navržen za SPO N. Hrádek

Ludmila Martínková - nar. 3.4. 1952
bytem N. Hrádek, ul. Náchodská 320, dělnice v. d. Velorex, bezpartijní, navržena za TJ Sokol N. Hrádek

Vladimír Růžička - nar. 14.7. 1962
bytem N. Hrádek, náměstí 62, zedník v. d. Velorex N. Hrádek, člen KSČ, navržen za v. d. Velorex N. Hrádek

Vladimír Říha - nar. 19.5. 1947
bytem N. Hrádek, ul. J. Fučíka 96, horizontář ZTS Stavostroj, Nové Město nad Met., bezpartijní, navržen za TJ Sokol N. Hrádek

Pavel Suchánek - nar. 1.4. 1965
bytem N. Hrádek, ul. Fučíkova 196, svářeč ZTS Stavostroj, Nové Město nad Met., člen KSČ, navržen za KSČ N. Hrádek

Josef Škoda - nar. 9.6. 1921
bytem N. Hrádek - Borová 24, důchodce, bezpartijní, navržen za TJ Sokol Borová

Jana Škodová - nar. 26.4. 1952
bytem N. Hrádek, ul. A. Kopeckého 336, lisařka v. d. Kovodružstvo - Doly, bezpartijní, navržena za v. d. Kovodružstvo - Doly

Josef Šotola - nar. 2.10. 1942
bytem N. Hrádek, za Kinem 351, řidič ČSAV MBÚ, N. Hrádek - Doly, člen KSČ, navržen za ČMS N. Hrádek a ČSAV N. Hrádek - Doly

Josef Šretr - nar. 20.11. 1949
bytem N. Hrádek - Borová 75, učitel ZŠ N. Hrádek, člen KSČ, navržen za KSČ - Borová

Plenární zasedání jednomyslně zvolilo novým předsedou MNV s. Lejpa Bohuslava. Do funkce tajemníka MNV byl navržen a jednomyslně zvolen s. Havrda Jiří. Funkci přijal. Plenární zasedání schválilo složení rady MNV v N. Hrádku:

s. Lejp Bohuslav - předseda MNV
s. Jiří Havrda - tajemník MNV
členové ss. Marie Drašnarová
Josef Hánl
Jiří Hlaváček
Josef Lichý
Josef Škoda
Josef Šotola
Josef Šrela

Komise pro ochranu veřejného pořádku
s. Šotola Josef - předseda
členové ss. Miroslav Čáp, Václav Ducháček, Václav Grulich, ing. Jan Hažer, Antonín Jirák, Josef Rázl, Pavel Suchánek, František Šafránek

Komise sociální, zdravotní a pro obchod
s. Drašnarová Marie - předsedkyně
členové ss. Marie Effemterková, Vlasta Jiráková, Milena Linhartová, Josef Škoda, Jana Škodová, Jana Vančurová, Jiřina Dušánková, Vlasta Štěpánová

Komise finanční
s. Lichý Josef - předseda

členové ss. ing. Rudolf Dršánek, Jiří Černý, Jarmila Crimová, Božena Kopecká, Marie Kubalová, Ludmila Martínková

Komise stavební

s. Hlaváček Jiří – předseda

členové ss. Jaroslav Balcar, Jiří Dörner, Josef Přibyl, ing. Ježek Josef, Miloslav Kubal, Vladimír Růžička, Josef Rybín, Vladimír Říha

Komise školská a kulturní

s. Hánl Josef – předseda

členové ss. Anežka Balcarová, Marie Crimová, Marie Crymová, Květoslava Crulicho-vá, Alena Holá, Ludmila Ježková, Vratislav Ptáček, Josef Škoda, Josef Šrela

Všem zvoleným funkcionářům je třeba přát, aby při své práci nezůstávali osamoceni, měli vždy oporu v porozumění a v konkrétní pomoci svých spoluobčanů, v jejichž zájmu budou v naplnění voletního programu usilovat. Komplexní uplatnění závěrů XVII. sjezdu KSČ je záruka dalšího dynamického rozvoje naší společnosti a hlavně pak naší obce. Jejich rozpracování do VPNF a postupná realizace je proto nejvýznamnějším úkolem všech orgánů, všech poslanců a občanů. Do nejvyšších zastupitelských orgánů byli zvoleni:
s. Dýčková Hana – Sněmovna národů; s. Zajíbalová – ČNR;
s. Dobromila Vávrová a s. Šimek – Sněmovna lidu;
s. Falta Pelz – kandidát NF na poslance do ONV v Náchodě;

Velorexu

závodu 25 – je 35 let

Únor 1948

Po vítězství pracujícího lidu v únoru 1948 se začala v Československé republice postupně vytvářet výrobní družstva. I do výrobního družstva Velorex se postupně zapojovali střední a drobní živnostníci se svými provozovnami a získávaly tak větší závody a provozovny.

Padesátá léta

A tak na přelomu padesátých let se družstvo velmi rychle rozrůstá a vznikají zárodky dnešních výrobních závodů a provozoven služeb. Mimo jiné získalo družstvo v roce 1951 nejprve nájem, později do svého vlastnictví objekty bývalé textilky firmy Sychrovských na náměstí v N. Hrádku a téměř současně i bývalou textilku firmy Hejda – nynější smaltovnu. K těmto provozům byla v dalších letech připojena i další textilka firmy Lepš v Dolech – nynější svařovna.

Závod 25 N. Hrádek vyrůstal ze skutečně skromných začátků, z bývalých textilních provozoven nemohl prakticky převzít nic. První pracovníci s velkými obtížemi odstraňovali textilní stroje, odvážili je a za pomoci tehdejšího vedení lidového družstva Velo začali budovat nové provozy a zavádět novou výrobu. O velkém úsilí prvních členů družstva v N. Hrádku svědčí i to, že dokázali

zahájit novou výrobu již v posledním čtvrtletí roku 1951.

První vedení závodu

Vedení družstva Velo vyslalo na pomoc nezapracovaným pracovníkům při zavádění výroby kol vedoucí pracovníky tehdy existujících provozoven družstva jako byl s. Nalezenec z Hrochova Týnce, s. Leman z provozu Lupenice nebo s. Ráček z provozovny Mladá Boleslav. Na závod byly dovezeny stroje ze zrušeného závodu Achiles v severních Čechách. Účinnou pomoc v prvních dnech závodu 25 poskytli pracovníci ústředí družstva Velo, kterými byli soudruzi Jirout, Fajfr, Michálek, Skrlandt, Syrový, Talavašek a další.

Závod Velorex na samotném svém začátku začal vyrábět středy předních kol a provádět montáž řetězů jízdních kol. V krátké době po zahájení provozu byla zavedena výroba blatníků a naplétání kol. Pozoruhodné je, že prvním mistrem naplétárny se stala žena – s. Alžběta Přibylová.

Prvním mistrem je žena

Ráfky ze smaltovny se převážely koňským potahem. Obdobně se dovážela pásová ocel pro výrobu koňmi z nádraží v N. Městě nad Metují a v zimě na saních. Pracovníci jezdívali do N. Města nad Metují vykládat vagóny na kolech, také občas i docházeli i pěšky. Krušné začátky závodu 25 si již dnešní současníci jen těžko dovedou představit Obrovským tvůrčím úsilím, nezměrnou vytrvalostí, obětavostí, iniciativou a plným nasazením sil a času se tehdejším prvým členům družstva

První dopravní prostředky

na Novém Hrádku podařilo položit základy k dalšímu vývoji provozu N. Hrádek až k dnešnímu modernímu závodu. Mají nezměřitelnou zásluhu i na tom, že dokázali zachovat a rozvinout v odlehlé novohrádecké podorlické krajině průmysl a zatezpečit tak spolu s dalšími výrobními družstvy v této chudé podorlické oblasti zaměstnanost lidé.

Vedoucí závodu

Prvními vedoucími závodu byli s. Nalezenec Bohumil, po něm až do dnešní doby to byli: ss. Stašek, Rautekrance Bohumil, Kostina František, Pikeš, Roubal Jiří, Balcar František, Kuteček Zdeněk, Šiler Jiří, Čtvrtečka Lubomír, Holý Jaroslav, Rázl Jaroslav. Mezi prvními průkopníky závodu také byli soudruzi Drašnar, Červinka, Mencl, Fišer, Vejběra, z žen Exnerová Věra, Hánlová Marie, Alžběta Přibylová a řada dalších. Z vedoucích závodu 25 se nejvýznámějí do jeho historie zapsal nynější předseda družstva s. Čtvrtečka Lubomír. Za svého sedmiletého působení v pravdě položil základy pro současný moderní závod. Za jeho působení a v pozdějších letech dochází k vybudování moderní svařovny a leštírny blatníků, k rekonstrukci lakovny, k přestavbě hlavního závodu a k výstavbě rozsáhlého skladového hospodářství. Nebývale se zvýšila úroveň pracovního a sociálního prostředí.

Nynější moderní technické vybavení

Nynější technické vybavení závodu, zejména linku naplétacích a centrovacích strojů a kontrolního automatu CPM, svářečku ráfků

i lešticí stroje na hlatníky vytvořené dovedností pracovníků závodu, obdivuje každý návštěvník závodu. Dnes se může o závodu 25 v N. Hrádku hovořit jako o moderním technicky vyspělém závodě, který si v ničem nezadá s obdobnými závody národních podniků, ale naopak zejména v rychlosti a komplexnosti zavádění nové techniky zaplétání kol je i předčí.

Výrobky do 40 zemí světa

Mnohé výrobky, nesoucí značku Velarex, jsou dobře známy v celé naší zemi. Závod 25 je monopolním dodavatelem náhradních dílů k jízdním kolům do vnitřního obchodu. Je jediným výrobcem rámů soutěžních motocyklů JAWA, které se tak výrazně zapsaly v předcházejících letech do historie šestidenní. Závod se významě podílí na výrobě sidecarů, které tvoří nosný výrobní program družstva Velarex. Pro jejich montáž dodává ročně 13,5 tisíce povrchově upravených vrchních a spodních dílů lodí a další komponenty. Tím se závod 25 výrazně podílí na exportu družstva, které sidecary vyvezlo již více než do 40 zemí světa.

Komplexní racionalizační brigáda

Současná výroba závodu 25 představuje téměř 20% celkové výroby družstva a pracovníky se závod podílí 15,5%. Závod jen na lince CPM vyrobí ročně nad 110 tisíc zapletených kol různého sortimentu. Vysoce se musí vyzvednout práce komplexní racionalizační brigády ve složení: ss. Grym, Ptáček, Bajer, Divoký, Suchánek, Vančura a Kubeček, která má rozhodující podíl na vytvoření této techniky téměř

dokonalé linky. I rozsah další výroby závodu je netývalý: roční produkce – 200 tisíc duralových blatníků a 200 tisíc zrcátek a další.

Plány do budoucna

Kolektiv pracovníků společně s vedením závodu se nehodlá uspokojit s dosaženými výsledky. Již dnes přemýšlí o rozšíření linky CPM, o celkové rekonstrukci lakovny včetně kotelny a o rekonstrukci sociálního zařízení. Kolektiv pracovníků vyvine veškeré úsilí k dalšímu posílení technické a ekonomické úrovně výroby svého závodu. Všech významných úspěchů by závod nedosáhl bez pomoci vedení družstva, místních stranických, státních a hospodářských organizací.

Základní škola

Slavnostní zahájení šk. roku 1985-86

Školní rok 1985 – 86 byl slavnostně zahájen v místním kině za účasti: zástupce ONV v Náchodě odboru školství s. inspektora Vrabce, před sedy MNV v N. Hrádku s. B. Lejpa, zástupců SRPŠ a dalších pozvaných hostů. Po slavnostním projevu zástupce školy s. J. Šretra a zdravici hostů odešli žáci do tříd a vyslechli rozhlasový projev ministra školství České soc. republiky s. Vondrušky.

K novému školnímu roku došlo k některým změnám. K 1. lednu 1986 manželé Grimově odešli, na jejich místo nastoupila s. Jana Machová a Antonín Mach.

Na škole tedy působili:

s. Miloslav Růžička, - ředitel školy

s. Marcela Havrdová - třídní uč. 1. ročníku - (1. tř.)

s. Jiří Havrda - třídní uč. 3. a 4. ročníku - (3. tř.)

s. Maruša Otáčková - třídní uč. 2. ročníku - (2. tř.)

s. Marcela Lepšová - třídní uč. 5. ročníku

s. Jana Grulichová - třídní uč. 6. ročníku

s. Josef Šrete - třídní uč. 7. ročníku a výchovný poradce

s. Naděžda Tejklová - třídní uč. 8. ročníku

s. Marie Krbalová - učitelka a vedoucí PO ČSM

Ze správních zaměstnanců na škole pracovali:

s. Jana Dušková - školnice v budově 5.-8. ročníků

s. Jarmila Grimová - uklizečka v budově ZŠ - ul. Fučíkova

s. Milan Grim - topič v zimním období v budově ZŠ ul. Fučíkova

Počet žáků

Stav začtva na začátku šk. roku:

Ročník:	Celkem:	Chlapci:	Děvčata:
1.	19	9	10
2.	17	9	8
3.	18	6	12
4.	14	9	5
Celkem:	68	33	35
5.	24	12	12
6.	24	13	11
7.	14	6	8
8.	17	12	15
Celkem:	89	43	46
Celkem všech:	157	76	81

Z celkového počtu 157 žáků bylo české národnosti 151, slovenské 4, maďarské 1 a polské 1.

Organizace školy

Pravidelné vyučování dle rozvrhu bylo zahájeno v úterý 3. září. Organizace školy se proti minulým letem nezměnila. I nadále je vyučování na prvním stupni organizováno jako na trojtřídní škole - spojen 3. a 4. postupný ročník. Na II. stupni je škola úplně organizována bez paralelních tříd.

Zimní prázdniny proběhly od 21. 12. 1985 - 3. 1. 1986, jarní prázdniny proběhly od 3.3. - 7. 3. 1986.

Nový výbor SRPŠ

Po třídních schůzkách SRPŠ byl ustanoven 14. října hlavní výbor SRPŠ:

předseda SRPŠ - s. Vlasta Orimová
pokladník - s. Jana Černá
jednatel - s. Lidmila Martinková
další členové: s. Marie Balcarová
s. Helena Dörnerová
s. Jarmila Orimová
s. Hana Svatoňová
s. Pavel Orim
členky revizní komise: s. Lidmila Martinková
s. Hana Svatoňová
členky stravovací komise: s. Jana Černá
s. Helena Dörnerová
s. Jarmila Přibylová

Schůzky SRPŠ se konaly vždy dva dny před třídními schůzkami. Z pokladny SRPŠ jsou plánovaná tato vydání:

- dárky dětem při zápisu do 1. ročníku

- nákup knih dětem, kteří opouští školu a během školní docházky školu vzorně reprezentovali
- příspěvky na školní výlety – sociální případy
- náklady spojené s exkursemi žáků do závodů jejich rodičů
- náklady na lyžařský vlek spojené při povinném lyžařském výcviku žáků 7. ročníků
- cestovné žákům, kteří reprezentovali školu při soutěžích

Patronátní smlouva

Patronátní smlouvu měla škola uzavřenou při o.d. Velorex, závod Nový Hrádek. Družstvo Velorex pomáhalo škole převážně v materiální oblasti. Žáci školy vystoupili na oslavách výročí založení družstva se svým programem.

Aktivita žáků

Žáci se účastnili – po školním kole – okresních kol žákovských olympiád. Např: tělovýchovných soutěží, Phytagoriády, „O češtině trochu jinak", Puškinův památník, dopravní soutěže, matematické olympiády, recitačních soutěží, soutěže zdravotních hlídek, poznávání živočichů, „Děti, mír a změní", soutěží s hrazenou tématikou. Nejlepšího výsledku dosáhlo trio žákyň 8. ročníku – zpěv – v Puškinově památníku. Podařilo se jim zvítězit v okresním kole a postoupit do krajského kola. Žáci školy se členy učitelského sboru se 6. listopadu účastnili pokládání věnců k pomníku padlým a k hrobu Rudvarmějců. Po pietní oslavě zazpívali žáci písně a recitovali básně. Se svým programem vystoupili žáci na slavnostním shromáždění v místním kině, kde se 22. listopadu konala oslava v rámci MČSP. Na pomoc Mexiku, které postihlo

ničivé zemětřesení, zorganizovala škola sběrovou akci starého papíru. Výtěžek akce 413,60 Kčs byl odeslán na Fond solidarity.

Akce konané na počest 17. sjezdu KSČ

Ve dnech 24.–28. března 1986 se v Praze sešel 17. sjezd KSČ, který hodnotil dosažené výsledky ve společnosti a určil další směry našeho postupu. 18. března uspořádala škola veřejnou Akademii pro žáky školy. Druhé vystoupení bylo určeno pro rodiče a veřejnost. Ve vestibulu kina byla instalována výstavka prací žáků ze soutěže „Děti, mír a změní" a prací žáků s brannou tématikou. V rámci zdravice 17. sjezdu KSČ se žáci zúčastnili propagačního běhu, který byl řízen státním rozhlasem pod názvem „Běháme s atlety". Tuto akci zajišťovala TJ Sokol N. Hrádek.

Volby do zastupitelských orgánů

Významnou celospolečenskou akcí byly květnové volby do zastupitelských orgánů všech stupňů. Žáci školy vystoupili na předvolebních schůzích v N. Hrádku a v Borové, která byla v rámci integrace obcí připojena k N. Hrádku. Ve volbách byli za poslance MNV v N. Hrádku zvoleni z řad učitelů školy: s. Jiří Havrda, tajemník MNV, s. Josef Šrůtr a s. Marie Krbalová. Žáci školy dále vystupovali při akcích SPOZ. Za odměnu jim KaSS zajistilo zdarma 1. prosince 1986 estrádu pod názvem „Haló klaun". Žáci se účastňovali i akcí, které pořádali ostatní složky NF-účast v „Běhu vítězství", který je organizován na počest vítězství skončení 2. světové války 9.5. a jiných dalších akcí.

Branné cvičení 2. stupně školy bylo provedeno za spolupráce jednotky LM z podniku MEZ Náchod Topografii hodnotil důstojník naší lidové armády z VÚ Dobruška a zdravotnickou přípravu členka ČSČK.

Žádný žák neukončil docházku do ZŠ v N. Hrádku v nižším ročníku. Žáci 8. ročníku odcházejí na tyto další školy: 3 žáci – gymnasium Náchod, 7 žáků – střední odborná škola s maturitou, 15. žáků – střední odborná učiliště bez maturity, ostatní obory – 2 žáci.

Slavnostní ukončení šk. roku

Školní rok byl ukončen 27. 6. 1986 – žáci obdrželi vysvědčení a potom odešli do místního kina, kde proběhlo slavnostní rozloučení se žáky 8. ročníků, kteří dokončili docházku do ZŠ. Vybrané zástupci 8. ročníků poděkovali učitelům, zaměstnancům školy a školní jídelny za jejich péči o žáky po dobu jejich školní docházky. Dík vyjádřili i zástupcům místní organizace KSČ, MNV a SRPŠ a všem předali květiny. Se žáky se rozloučil s. ředitel školy s. Miloslav Růžička a s. B. Lejp. Závěrem byli knihou odměněni žáci, kteří ukončili školní docházku s vyznamenáním. Slavnost byla zakončena promítnutím filmu „A znovu... jen počkej zajíci" a tím školní rok slavnostně ukončen.

Modernizace budovi 2. stupně

I v tomto školním roce pokračovala modernizace staré části budovy druhého stupně. Znovu byla dána do provozu školní dílna, byla provedena úprava kuchyňky pro výuku vaření dívek. V odborné učebně bylo zabudováno zatemnění a místnost přepažena na učebnu a kabinet a byl připojen rozvaděč el. proudu do žákovských stolků.

Škola byla vybavována dalšími školními pomůckami.

Přístavba školy

Nadále pokračovala přístavba školy. Do konce prázdnin byla v hrubé stavbě vyzděna do úrovně 2. podlaží a šaten. Tento problém bude řešen – problém nedostatků kabinetů a šaten – přístavbou školy.

Přes velkou absenci učitelů v průběhu roku (vojenské cvičení s. Havrda Jiří, nemoc učitelů v zimním období a nutnost ošetřování vlastních nemocných dětí) škola celkem splnila úkoly na ni kladené. Dokázala zajistit nejen přípravu žáků na přijímací zkoušky, ale připravila je i na veřejná vystoupení a na soutěže. Úkoly se podařilo zajistit díky dobrým soudružským vztahům v kolektivu všech zaměstnanců školy a díky pochopení potřeb školy ze strany MNV v N. Hrádku.

90 let TJ SOKOL NOVÝ HRÁDEK

Založení TJ SOKOL Nový Hrádek

Sokolské hnutí sehrálo v historii našich národů a tělovýchovného hnutí velmi důležitou roli. Na základě myšlenek a práce Dr. Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera byla z podnětu Josefa Tošovského založena 14. června 1896 tělocvičná jednota SOKOL v obci N. Hrádek. Při svém ustanovení měla 30 členů ze všech vrstev místních obyvatel. Její začátky byly velmi těžké. Musila se vyrovnávat s nepřízní konzervativně smýšlejících obyvatel městečka i s neutěšenými poměry

socialními. Nářadí bylo pořizováno z prostředků, které si členové mezi sebou vyhrali. Stánek ke cvičení propůjčil majitel tehdejšího hostince na náměstí a první starosta jednoty Václav Lepš. V tomto stánku se cvičilo, hrálo divadlo, tančilo a sahůzovalo. Členstvo se rozrůstalo, jednota byla velmi čilá. Již v roce 1898 uspořádala první okrokové cvičení na cvičišti u bývalé obecné školy v dnešní Fučíkově ulici. V roce 1901 začal cvičit dorost. V roce 1909 byl ustanoven odbor žen čítajících 35 členek. Přihlašovali se i členové z Polomu, Lužan, později i z Mezilesí a Borové.

Zájem o cvičení

Již v roce 1913 se projevily první snahy o vybudování vlastního stánku. Byly pořízeny bloky po 2 a 10 haléřích a prodávány jako cihly na stavbu. Dne 26. července 1914 se měl konat na zahradě u Novotných sokolský den. Vyhlášená mobilizace císařem a králem Františkem Josefem I. vše zmařila. Jednota tím přišla o většinu svých úspor. Činnost jednoty ustala rozpuštěním České obce sokolské.

Vybudování sokolovny

Po ukončení první světové války a po vyhlášení samostatné Československé republiky v roce 1918 se probudil život jednoty přílivem členstva a začalo pravidelné cvičení. Již v roce 1920 se konalo zdařilé veřejné cvičení na šancích u hradu Frymburku. Brzy na to zakoupil Josef Suchánek a Josef Fiala pozemek na plánovanou stavbu sokolovny. Dne 13. října 1923 výbor Sokola odhlasoval, že se bude sokolovna stavět. Ode dne rozhodnutí o stavbě neuplynulo plných 10 měsíců a stavba

sokolovny byla předána, aby i s cvičištěm sloužila svému účelu. Sokolovna byla vybudovaná nákladem převyšujícím 700 tisíc Kčs, nepočítaje v to obrovskou práci členů konanou zdarma. Činnost jednoty se po postavení sokolovny zintenzívnila. Jednota byla zadlužená a tak bylo pořádáno mnoho výdělečných podniků. Vedle župních sletů, konaly se veřejná tělocvičná vystoupení, Akademie, okrsková cvičení, divadelní představení sokolského divadelního odboru. Sokol měl i svou knihovnu a knihovníka. V roce 1927 bylo v budově sokolovny instalováno sokolské kino, o 10 let později i zvuková aparatura.

Druhá světová válka

V září 1938 za všeobecné mobilizace byla budova dána k dispozici československé armádě, která zde střežila státní hranice. Když po mnichovské zradě armáda sokolovnu opustila, došlo k obnovení činnosti. Ještě po 15. březnu 1939, kdy došlo k úplné okupaci Československa nacistickou armádou, byl sokolskou jednotou uspořádán župní sokolský slet, těsně před vypuknutím druhé světové války – jediný a poslední na území zcela okupované Československé republiky.

Úspěšný rok 1940

I po těch tragických událostech v letech 1938 a 1939 činnost jednoty pokračovala. V roce 1940 bylo započato se stavbou lyžařského skokanského můstku. Rok 1940 byl rokem největší aktivity vůbec! Bylo uskutečněno 135 různých podniků, z toho 8 divadelních představení. V dubnu 1941 došlo k zastavení sokolské

činnosti. V říjnu téhož roku byla rozpuštěna celá Česká obec sokolská a majetek zabaven. Činnost sokola pokračovala v ilegalitě. Veřejně se členové sdružovali a vyvíjeli činnost v divadelním odboru a Klubu házené. I do N. Hrádku našlo cestu gestapo. Krutě byli postiženi i členové sokolské jednoty. Tři členové se osvobozené nedočkali, někteří se vrátili s podlomeným zdravím.

Květen 1945

Koncem května 1945 došlo k obnovení činnosti jednoty. Dne 16. srpna 1945 byl již pořádán Den sokolské mládeže. Prvořadým úkolem po válce byla oprava sokolovny spojená s instalací ústředního topení. Na jevišti bylo provedeno nové osvětlení, zřídila se osvětlovací rampa a propadliště. Na budově sokolovny byla odhalena pamětní deska s reliéfy členů jednoty umučených nacisty v koncentračních táborech.

V pozdějších letech však došlo k poklesu tělovýchovné aktivity. Odchodem značného počtu rodin do tzv. pohraničí došlo i ke snížení počtu členů jednoty. Dojížděním řady členů za zaměstnáním do okolních měst a zavedením směnných provozů se ztařily značně podmínky pro pěstování organizované tělovýchovy. V této době byl velmi aktivní i úspěšný divadelní odbor, který dosahoval značných úspěchů na okresních i oblastních přehlídkách až do r. 1962. Pak i v této oblasti dochází ke stagnaci.

Padesátá léta

V padesátých létech se činnost jednoty soustředila na různé sporty. Hrála a kopaná, odbíjená, stolní tenis. Členové jednoty se věnovaly lyžování,

skokům na lyžích z ZTV. Zúčastnili se i nácviku a vystoupení na I. a II. spartakiádě. V roce 1963 byla obnovena činnost bývalého Klubu házené, který jako česká házená a později národní házená byl velice úspěšný v přeborech a turnajích v rámci okresu, kraje a celostátním. Dobrá činnost tohoto oddílu pokračuje až do současnosti.

V následujících letech se postupně zakládají další oddíly a činnost jednoty má vzestupnou tendenci.

Oddíl lyžování

Oddíl lyžování si vybudoval lyžařský areál na Panské stráni (financoval MNV v akci Z). Původní lyžařský vlek byl v roce 1985 zásluhou členů oddílu nahrazen novým a celý areál se neustále zdokonaluje. Otě sjezdovky byly vybaveny elektrickým osvětlením. Zvláště úspěšná je činnost složek žáků v lyžování. Mladí lyžaři získali radu ocenění na závodech v rámci okresu i kraje.

Odbor ZRTV

Koncem 70. let byl ustanoven odbor ZRTV, jehož činnost značně obohatila sportovní i tělovýchovné dění v jednotě. Dochází k růstu členské základny hlavně v žákovských složkách a složce žen a mužů. Vedle tradičních cvičebních hodin se pořádají akce pro veřejnost. Je to „Běh vítězství", pochod „Hrádouská vařečka", večerní vycházky, výlety na kolách a na lyžích a další akce. Cvičenci jsou zapojeni do soutěží vesnické tělovýchovy, plní odznaky zdatnosti, 100 jarních km, účastní se okresních srazů mládeže. Potěšitelný je počet cvičenců zapojených do nácviku spartakiádních

skladeb pro ČSS 1975, 1980, 1985 kdy bylo zapojeno do nácviku až na 90 cvičenců v šesti skladbách. Téměř polovina cvičenců reprezentovala jednotu na Strahově. Úspěšně se rozvíjí i činnost šachového oddílu, který dosahuje dobrých umístění v okresním přeboru.

Divadelní odbor

Po létech stagnace byla obnovena i činnost divadelního odboru, který nastudované hry hraje nejen v N. Hrádku, ale i v širokém okolí. O dobré práci svědčí účast na přehlídkách úspěšných divadelních her v rámci okresu i kraje. Členové obdrželi i uznání za herecké výkony i režii.

Společenské akce

Oddíly i výbor jednoty pořádají každoročně několik společných akcí – např.: taneční zábavy, plesy, výstavy obrazů, schůze pro SZD apod. –, které přispívají k finančnímu zajištění jednoty. Zvlášť záslužná je práce dobrovolných pořadatelů, kteří tyto akce zajišťují.

Brigádnické hodiny

Řada brigádnických hodin byla odpracována na údržbě budovy sokolovny. Od roku 1945 byla rekonstruována podlaha tělocvičny, sociální zařízení, elektrická instalace, střecha, byly provedeny nátěry oken a dveří, rekonstrukce ústředního topení a vymalování všech prostorů budovy celkovým nákladem více jak půl milionu korun, nepočítaje v to brigádnickou pomoc. Dík patří všem, kteří se na uvedených pracech podíleli a tak zajistili současný dobrý stav sokolovny.

Socialistické soutěže

O dobré práci posledních let zasvědčuje i zapojení do socialistické soutěže vzorných tělovýchovných jednot i oddílů i odborů. TJ Sokol N. Hrádek je nositelem titulu „Vzorná TJ" od roku 1979 a v le-

tošním roce obhajovala v této soutěži „Stříbrnou plaketu". Zároveň jsou všechny oddíly a odbor ZRTV nositeli titulu „Vzorný" různých stupňů. Rozvinula se i soutěž o „Vzorný kolektiv mládeže".

Přání do budoucna

Činnost TJ Sokol N. Hrádek v historii a zvlášť pak v posledních létech zavazuje všechny členy i k další dobré usilovné práci v oblasti tělovýchovy a sportu v N. Hrádku. Lze si jen přát, aby v ní bylo pokračováno i v příštích letech v takové míře a alespoň na takové úrovni jako je doposud.

KaSS

Od 1. března 1986 byla do funkce vedoucí KaSS radou MNV v N. Hrádku jmenována s. Anežka Balcarová, bytem Barová 22. Rozsah pracovního úvazku – 4 hodiny denně – je zaměstnankyní Okresního kulturního střediska v Náchodě. Práce KaSS si řídí vlastním plánem činnosti a zpracovaným Jednotným plánem kulturně výchovné činnosti (JPKVČ), ze kterého pro KaSS vyplývají některé úkoly, které by měly být zajištěny společně s organizacemi NF. Vedoucí KaSS také tento JPKVČ z dostupných podkladů zpracovává. Rovněž pak roční výkazy o kulturně výchovné činnosti obce.

Rada KaSS

Rada KaSS má 9 členů:
ss. Ivana Crimová, N. Hrádek čp. 316

Marie Crimová, N. Hrádek čp. 202
Jiřina Hlaváčková, N. Hrádek čp. 309
Božena Kopecká, N. Hrádek čp. 1
Jarmila Přibylová, N. Hrádek čp. 311
Vratislav Ptáček, N. Hrádek čp. 320
Jiří Havoda, N. Hrádek čp. 255
Eva Přibylová, N. Hrádek čp. 235
Ludmila Ježková, N. Hrádek čp. 151

Náplň schůzí

Náplň schůzí:
- zhodnocení plnění plánu činnosti za uplynulý rok;
- kontrola hospodaření za jednotlivá čtvrtletí;
- schválení plánu činnosti a rozpočtu pro rok nadcházející;
- průběžná kontrola plnění plánovaných akcí;
- návštěvnost akcí, hlavně účast mládeže;
- organizační zajištění akcí - spolupráce se složkami NF a místními závody;
- hodnocení úrovně Frymburských ozvěn;
- účast mládeže na akcích KaSS - její zapojení;
- hodnocení plnění plánu činnosti;
- příprava plánu činnosti KaSS na celou pětiletku;

Z jednotlivých jednání rady KaSS je vyhotoven zápis a zasílán na OKS v Náchodě. Rada KaSS se schází 4x ročně.

Rada Frymburských ozvěn

Redakční rada Frymburských ozvěn je sedmičlenná. Jejími členy jsou ss:
Josef Hánl, N. Hrádek čp. 123
Květoslava Orulicková, N. Hrádek čp. 339
Jiří Hlaváček, N. Hrádek čp. 309
Hana Svatošová, N. Hrádek, čp. 248
Jaroslav Šmída, N. Hrádek čp. 92

Vlasta Jiráková, N. Hrádek čp. 306
Anežka Balcarová, Barová čp. 22

Rada Frymburských ozvěn se schází ke schvalování jednotlivých vydání Frymburských ozvěn, nejméně čtyřikrát do roka. Projednává jak obsahovou náplň připravovaného čtvrtletníku, tak i jeho estetickou úpravu. Z jednání redakční rady vychází i různé náměty pro další vydání jednotlivých celků. Schvaluje vyúčtování příjmu za Frymburské ozvěny.

Oba tyto aktivy – rada KaSS i rada Frymburských ozvěn jsou platnými pomocníky vedoucí KaSS.

Hospodářkou KaSS byla s. Eva Přibylová. Dne 23. dubna 1986 ze zdravotních důvodů předala účetní agendu s. Ludmile Ježkové. Po nástupu s. L. Ježkové byl zaveden v oblasti hospodaření žádoucí pořádek.

Celoroční akce

Během roku 1986 uspořádalo KaSS v různé spolupráci i samostatně na dvě desítky akcí. K těm nejhlavnějším patřily:

- v dubnu „Hovory s mládeží" – téma „Základy společenské výchovy" (přednášeli manželé Cranovi z Náchoda)
- akce celoroční – „Šlape celá rodina"
- u příležitosti voleb do zastupitelských orgánů bylo uspořádáno spolu s ČSŽ Barová výstavka ručních prací žen v kulturním domě Barová;
- koncerty folkových skupin „Skautáři", „Úsvit", „Topas";
- různé přednášky, večery poezie;
- estrádní vystoupení Barovanky, hradeckého estrádního souboru „Lokálka", Vánoční koncert v kině atd.

I přesto, že jsou programy tak pestré, s maximálním využití všech propagačních možností, je návštěvnost téměř všech akcí velmi nízká. Tato malá účast na akcích dovede ovlivnit realizaci dalších akcí.

KINO

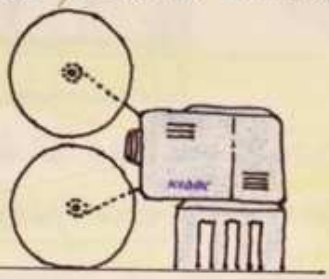

Agitační středisko a voletní místnost

Rok 1986 byl pro malé hrádovské kulturní zařízení velmi významný. V květnu se konaly volby do zastupitelských orgánů a vestibul kina se stal v dubnových a květnových dnech agitačním střediskem a voletní místností. Agitační středisko bylo otevřeno i mimo hrací profil kina, členové ZO KSČ vykonávali služby, aby se každý občan podle svého zájmu mohl podívat na vystavené předměty. Na panelech tu viděli výrobky výrobních družstev Velorex, Detecha, Kovodružstvo, dále dokumenty k přístavbě ZŠ, stavební plány na realizaci nového stavebního řešení náměstí v N. Hrádku a další zajímavosti. Ve dnech 23. a 24. května se konaly samotné volby do zastupitelských orgánů. Ve spolupráci s Kovodružstvem Náchod byla provedena výzdoba ve vestibulu, aby celé volby mohly proběhnou důstojně a ve slavnostní atmosféře.

Na počest voleb a 17. sjezdu KSČ se v sálé kina konala slavnostní Akademie, na které vystoupili žáci ZŠ se svým programem. Dále dne 25. dubna se konalo slavnostní plenární zasedání a na závěr byl promítnut film k oslavě výročí osvobození

„Na druhom brehu sloboda". 5. května se v sále kina konala veřejná předvolební schůze.

Kulturně výchovná činnost

Také kulturně výchovná činnost byla po celý rok zaměřena k těmto dvěma hlavním výročím, byly uspořádány přehlídky filmů, před hlavními celovečerními filmy se promítali krátké filmy s tématikou k těmto akcím.

Plnění plánu výkonu

Plnění plánu výkonu kina za rok 1986

	Představení:	Diváci:	Tržby:	Šatna:
Plán	170	10.000	48.000 kčs	
Skutečnost	174	13.602	60.586,50 kčs	

Počet diváků na jedno představení – 78 diváků

Kulturně výchovná činnost byla plněna dle celoročního plánu, někdy i s vyprodaným hledištěm, někdy zase s malým počtem diváků. Nejúspěšnější akcí byla Přehlídka úspěšných filmů konaná ve dnech 16.–22. srpna – na osmi představeních navštívilo naše kino 1.118 diváků – ⌀ návštěvnost 139 diváků na jedno představení. Nejúspěšnějším filmem – český barevný film „Vesničko má středisková". Dalšími velmi hodnotnými akcemi byly besedy konané pro

Besedy s umělci

ZŠ N. Hrádek. 31. ledna proběhla beseda s výtvarníkem Jaroslavem Citou z Náchoda. Děti shlédli pásmo Večerníčků, které Jaroslav Cita připravuje pro slovenské televizní studio v Bratislavě. 27. listopadu jsme na jevišti před střetrným plátnem přivítali gottwaldovského režiséra Josefa Pinkavu, kde po shlédnutí jeho filmu „Pohlaď kočce uši" odpovídal na otázky z řad diváků. I tato beseda byla velmi zajímavá, neboť žáci se mimo jiné dozvěděli, že řez. J. Pinkava pochází z Dobrošova – Ameriky.

SPORT

TJ SOKOL

K 31. prosinci 1986 měla TJ Sokol N. Hrádek o 15 členů méně oproti roku 1985 – 224 členů celkem. Z toho 159 dospělých, 3 dorostence a 62 žáků. Oddíl lyžování má 61 členů, oddíl národní házené 62 členů, šachový oddíl má 13 členů, odbor ZRTV má 112 členů. Z celkového počtu dospělých a dorostu pracuje ve výrobních družstvech – v Kovodružstvu 24 osob, ve Velarecu 16 osob a v Deteše 9 osob, včetně pracujících důchodců. Ostatních 113 členů pracuje v jiných organizacích a závodech a nebo jsou již na zaslouženém odpočinku. Velká většina členů je zapojena do tělovýchovného procesu ať již závodně či rekreačně.

ZRTV

Odbor ZRTV je zapojen do socialistické soutěže o titul „Vzorný odbor I. stupně". Členové výboru pracují stále ve stejném složení. Pravidelné cvičební hodiny probíhají v těchto složkách, které zahájili opět svoji činnost po prázdninách v říjnu 1986: nejmladší začtvo – s. Ježková, cvičení rodiče a děti – manželé Havrdovi, cvičení starších žákyň – J. Žákravská, R. Rufferová, ml. žákyně cvičí pod vedením J. Přibylové, V. Štěpánové, žáci pod vedením J. Hánla, Z. Martinka se věnují stolnímu tenisu, aerobní cvičení vede M. Havrdová a zdravotní cvičení žen L. Martinková, muže P. Bohadlo. Činnost odboru neustává ani o letních prázdninách. Muži trénovali volejbal,

ženy běhaly pro zdraví. V soutěži o nejaktivnější odbor ZRTV okresu Náchod se odbor ZRTV N. Hrádek umístil na 7. místě se 156 body. Odznak zdatnosti získalo 88 členů ZRTV. V soutěži vesnických TJ získal odbor celkem 256 bodů – obsadil 12. místo. Členové odboru odpracovali 630 brigádnických hodin. Mimo pravidelné akce, které jsou pořádány byly uskutečněny tyto akce:

4.4. – „Běháme s atlety" – účast 327 osob, v rámci ČSR se odbor ZRTV umístil na 10. místě;

20.-22.5. – Okresní sraz mládeže pod stany – Peklo – 48 táborníků se účastnilo;

21.9. – výlet na kolech – účast 12 cykloturistů;

11.10. – na slavnostní schůzi k 90. výr. založení TJ Sokol N. Hrádek vystoupilo 45 cvičenců;

17.11. – za účasti 31 návštěvníků proběhla přednáška „Význam sportu pro zdraví";

Lyžařský oddíl

Hlavní cíle na rok 1986, které si členové oddílu uložili také splnili. Lyžařský vlek na Panské stráni slouží bez problémů, družstvo žactva úspěšně zasahuje do krajských soutěží.

Za pomoci MNV bylo překonstruováno u vleku vracení kotev. Veškeré nové konstrukce byly natřeny, elektrické části byly zakryty. Velmi důležitou akcí, do které se členové pustili bylo zavážení velké terénní nerovnosti ve spodní části sjezdovky. Tato proláklina značně ztěžovala dojezd lyžařů k vleku. V loňském roce byly položeny truby, zabetonován vtok a výtok a asi 1/3 této prolákliny byla zavezena. Těsně před zimou

za pomoci MNV byla navezena zemina a terén upraven. Všichni členové oddílu si přejí tuto akci rychle ukončit, co nejdříve, neboť nerovná zemina ruší vzhled této části obce.

Úspěchy lyžařů

Úspěchy mladých lyžařů se dostavily. Mladší žákyně jsou nejlepší v okrese, mladší žákyně snad budou úspěšné i dále a mladší žáci do špičky teprve budou promlouvat. Žáci i žákyně se účastní krajských závodů a to také úspěšně. Mezi nejlepší patří: Lenka Martinková a Lucie Svatoňová.

Brigádnické hodiny

Členové oddílu zajišťují bezplatně služby na vleku při provozu vleku pro veřejnost. V roce 1986 při sušení sena na Panské stráni odpracovali členové celkem 1.480 brigádnických hodin.

Problém trenérů

V současné době mladé lyžaře trénují tři trenéři, kteří jsou plně vytíženi. Odborníci tedy chybí, je to však škoda, při tak dobrých podmínkách, jako jsou nyní na Panské stráni v N. Hrádku.

Oddíl národní házené

Oddíl národní házené uzavřel již svoji 23. sezónu po obnovené činnosti. Největším úspěchem bylo získání stříbrné medaile v socialistické soutěži Vzorných oddílů. Bylo to ocenění nadřízených orgánů za činnost oddílu.

Družstva mužů a žáků

V současné době má oddíl v soutěži družstvo mužů, hrající na předních místech krajského přeboru a družstvo mladších žáků hrající s úspěchem okresní soutěž. S tímto družstvem se uvažuje v nastávajícím roce hrát krajský přehor, ovšem za předpokladu udržení alespoň stávajícího kádru družstva.

Plán činnosti

Vedení oddílu každoročně vypracuje plán činnosti, ve kterém se zabývá hlavně situací v soutěžích, účastí na akcích pořádaných k významným výročím, účastí na besedách s různou tématikou, možností uspořádání týdenního soustředění mládeže v prostorách TJ, zvyšováním odbornosti hlavně u trenérů, prací členů oddílu ve vyšších svazových orgánech, trenérskou a pořadatelskou prací, plnění odznaku zdatnosti, plněním házenkářského šestihoje, plněním závazku pro získání titulu „Vzorný kolektiv mládeže" a finančním zabezpečením činnosti oddílu. Za tímto účelem členové oddílu pořádají dvě kulturní akce ročně.

Brigádnické hodiny

Brigádnických hodin členové oddílu odpracovali celkem 850. Na údržbě tělovýchovného zařízení 160, akce Z 120, trenérských hodin 330 a 240 pořadatelských hodin.

Šachový oddíl

V roce 1986 se se šachovým jedním družstvem zúčastnil okresního přeboru osmičlenných družstev dospělých a jedním družstvem OP II. tř. žákovských družstvech. Družstvu dospělých se mimořádně dařilo a skončilo v přeboru okrese na 2. místě, když docílilo 7 vítězství, 3 remízy, jednu prohru. Družstvo žáků skončilo ve své soutěži třetí.

Činnost oddílu

V roce 1986 byl sehrán oddílový přehor jednotlivců v počtu 10 hráčů. Oddílovým přeborníkem se stal Josef Šrela. Někteří členové se účastní různých soutěží v korespondenčním šachu.

V oddíle byli v roce 1986 hráči, kteří byli nositeli VT: z toho 2x II, 6x III. a 6x IV VT;

avšak koncem roku skončila dvěma nositelům IV. VT.

V oddíle je jeden trenér II. tř. a jeden rozhodčí II. tř. V roce 1986 měl být vyškolen další rozhodčí, ale pro dlouhodobé onemocnění se nemohl tohoto školení zúčastnit. Podle plánu rozvoje tělovýchovných kádrů do r. 1990, vypracovaného VŠS OV ČSTV dostal oddíl úkol rozšířit počet kádrů rozhodčích i trenérů na dva.

Soutěž oddílu

Oddíl je nositelem titulu „Vzorný III st." a soutěží o II. stupeň. V příštím roce by měl provádět veřejnou obhajobu tohoto titulu.

Divadelní odbor

Současný divadelní odbor má již třetím rokem stabilní stav členů, kteří mají o práci divadelního souboru opravdový zájem, což se projevuje nejen na výsledcích a úspěších, kterých se podařilo souboru dosáhnout, ale i ve vytvoření dobrého kolektivu.

Premiéra roku

V roce 1986 v únoru uvedl divadelní soubor hru Grigorie Gorina „Thyl Ulenspiegel." Tvato hrou získal soubor všude, kde vystupoval, nejen uznání a zájem diváka, ale i řadu ocenění v okresním a krajském měřítku. Tak propagoval nejen dobrou úroveň své práce, ale i dobré jméno TJ Sokol N. Hrádek. V rámci okresu získal soubor první cenu za uvedení nejlepší sovětské hry a zároveň vypsanou finanční odměnu 1.000 Kčs. Soubor se zúčastnil Festivalu nejinspirativnějších her Východočeského kraje v Letohradu, kde velmi dobře obstál. Úspěšně si soubor vedl i na Divadelním festivalu v Meziměstí, a byl zařazen vedle profesionálních divadel do systému „Mládež a kultura." Práce dvou členů

Ocenění za práci — souboru byla hodnocena i krajskou cenou a to za režii – s. Naděžda Tejklová a za scénografii – s. R. Matura.

Všechny tyto úspěchy jsou výsledkem obětavé a náročné práce všech členů souboru, který našel plné pochopení pro svou práci především u členů výboru TJ Sokol N. Hrádek.

RŮZNÉ

11. ledna – plesovou sezónu roku 1986 otevřel v místní sokolovně Myslivecký ples sdružení Frymburk z Mezilesí. Tyto Myslivecké plesy jsou pravidelně hojně navštěvovány, ani nyní to nebylo jinak. Plesu se účastnilo 400 návštěvníků, pořadatelé připravili na 700 různých druhů večeří. Výzdoba byla skusná, všichni odcházeli spokojeni.

25. ledna – druhý ples pořádali již tradičně sokolové. Tohoto Sokolského plesu se účastnilo 180 návštěvníků. Výzdobu připravili členové TJ Sokol pod vedením Milady Světlíkové. Občerstvení bylo také chutné a ples se všem obětavým členům Sokola líbil a nejen jim.

8. února – Požárnický ples se konal za účasti 200 návštěvníků. K tanci a poslechu vyhrávala muzika vesele a Ti největší vytrvalci odcházeli až ráno po páté.

9. února – se odpoledne ve 14 hodin konal Dětský karneval v sokolovně, který každoročně připravují členky

ČSŽ v N. Hrádku. Na tuto akci se sjížděli děti i ze širokého okolí. Ocenění měli být především maminky, batičky a nebo i tátové za přípravu masek. Zdařilé akce se zúčastnilo asi 240 dětí a dospělých.

15. února - divadelní ochotnický sauhou sehrál inscenaci v arénové scéně sovětského autora Grigorije Gorina „Tyl Ulenspiegel" v místní sokolovně. Představení se zúčastnilo 110 diváků a po provedení mělo velký ohlas.

- tento den se také konala „Cena Frymburku" - lyžařský závod na Panské stráni. Byl velmi pěkný sluneční den, sice větřík foukal, ale teplota těsně nad nulou. Závody se vydařily.

18. března - v 15,30 hodin se v místním kině konala slavnostní Akademie pořádaná na počest 17. sjezdu KSČ a voltám do zastupitelských orgánů. V programu vystoupili děti, předvedli téměř plnému hledišti vše, co se naučili ve svých chvílích volna s učiteli a vychovateli.

21. března - se v místní sokolovně konala slavnostní členská schůze k 35. v. založení závodu Velvrex v N. Hrádku. Zazpívat všem zúčastněným přišli pionýři ZŠ a všem pracovníkům bylo vysloveno poděkování za vykonanou práci v uplynulém období.

5. května - v 19 hod. v sále kina v N. Hrádku se konala předvolební schůze 1. volebního okrsku, kde svým občanům se představili kandidáti z obou sloučených obcí. Velice pěkně se uvedli žákyně ZŠ v N. Hrádku s kulturním pořadem k této příležitosti připraveným. Účast 201 občanů, což představuje - včetně Borové - 39,3%.

8. května - se konala Pietní vzpomínka u hrobu Rudoarmějců. Občané a žáci ZŠ z N. Hrádku svou účastí dokázali,

že nezapomínají na ty, kteří padli v boji za svobodu ČSSR. Večer byl na hřišti u sokolovny zapálen Mírový oheň. Akci zajistila organizace Svazarm N. Hrádek.

17. května - Uspořádala TJ Sokol IV. ročník pochodu „Hradanská vařečka", kterého se účastnilo 240 pochodujících.

23. a 24. května - volby do zastupitelských orgánů. Svoji občanskou povinnost splnili občané N. Hrádku 24. května do 11,10 hodin, občané Borové 24. května do 9 hodin. 24. května - druhý volební den byl v N. Hrádku zakončen „Májovou veselicí", kterou uspořádala TJ Sokol v sále sokolovny. Účast - 150 návštěvníků.

1. - 7. června - v místním kině proběhla Přehlídka dětských filmů se soutěží v dětské kresbě. Účast 312 dětí - oslava MDD. Na akci se finančně podíleli složky NF - KaSS, ČSŽ, DV-Jednota, ČMS, Svazarm, ČSČK a Česká státní spořitelna v Náchodě.

28. června - členové SPO z N. Hrádku uspořádali „Večer v přírodě" s opékáním beranu. K tanci a poslechu hrála hudební skupina Chalupáři. Účast 250 osob.

12. července - chovatelé v N. Hrádku připravili pro své členy a příznivce tématický zájezd do Jilemnice. Účastníci (45) navštívili prodejní výstava ČSCH v Krakonošově tržnici v Jilemnici.

23. srpna - v místním kině vystoupila folková skupina Kantáři v pořadu „Krakonošův rok", účast 70 diváků, pořadatel KaSS.

16.- 22. srpna - místní kino uspořádalo Přehlídku úspěšných filmů - celkem se promítlo 8 představení a filmy shlédlo 1.118 diváků. Nejúspěšnějším filmem byla česká barevná veselohra „Vesničko má středisková."

14. září - KaSS uspořádalo v místním kině koncert dvou folkových skupin Topas a Úsvit z Pardubic a H. Králové. Vystoupení bylo hodnotné a 50 diváků odcházelo spokojeně i přesto, že z konala slavná Rokolská pouť.

28. září - na Václava se uskutečnil poslední tohoroční pěší výlet Šlape celá rodina. Ve slunečném počasí při nádherné viditelnosti vyšlo 33 milovníků přírody za krásami blížícího se podzimu. Akce po celý rok pořádal KaSS.

30. září - přednášku ing. Čermáka „Španělsko" vyslechlo v zasedací síni MNV 58 posluchačů. Ing. Čermáka občané N. Hrádku znají, na přednášce se potvrdilo, že je oblíben. Akci pořádal KaSS.

11. října - v sokolovně v N. Hrádku se konala slavnostní schůze s tancem k oslavě 90. výročí založení TJ Sokol N. Hrádek. (Podrobnější zápis následuje za části Různé).

23. října - Večer poezie z díla národního umělce Jaroslava Seiferta k nedožitým 85. narozeninám básníka připravila MLK a KaSS ve spolupráci s LŠU v N. Město nad Met. 60 posluchačů odcházelo spokojeně.

30. října - ve spolupráci se složkami NF a KaSS uspořádal MNV „Hovory s mládeží". Jejich součástí byla i přednáška ing. plk. Týrka z Jaroměře, spolubojovníka pozdějšího presidenta republiky armádního generála Ludvíka Svobody (z Buzuluka do Prahy). Účastníci těchto hovorů vyslechli otřesná fakta z osvobozeneckých bojů. Hluboce pravdivá slova o hrůzách 2. sv. války z úst přímého bojovníka zapůsobila na všechny nezapomenutelným dojmem. Všichni se jistě i ztotožnili s přáním, jím v závěru vysloveným: „Již nikdy ne žádnou válku."

14. listopadu - besedu na téma „Význam sportu pro zdraví" uspořádala TJ Sokol N. Hrádek. Na uvedené téma přednášel MUDr Žďára.

27. listopadu - při členských schůzích ČSČK, ČSŽ, DV- Jednota uspořádaly uvedené složky NF módní přehlídku družstva „Vzor" Náchod s prodejem vystavených modelů. Velice zdařilá akce.

14. prosince - Vánoční koncert uspořádaný v místním kině navštívilo 60 dětí i dospělých. Líbilo se vystoupení dětí i dospělých. Vystoupily děti z LŠU Nové Město nad Metují - sbormistr zasloužilý učitel František Krahulec - s dětmi mimo jiné nacvičil směs Vánočních koled. V druhé polovině večera vystoupilo „Náchodské dechové trio," zazněly skladby J. Myslivečka, W. A. Mozarta a další.

25. prosince - Vánoční zábavu uspořádal oddíl národní házené TJ Sokol v místní sokolovně. Účast - 200 návštěvníků.

OSLAVY TJ SOKOL - NOVÝ HRÁDEK

Dne 11. října v sobotu byla pořádána slavnostní schůze u příležitosti 90. výročí založení TJ Sokol N. Hrádek. 410 bývalých i současných členů strávilo příjemný večer v místní sokolovně.

Po slavnostní znělce přednesla Kateřina Stejskalová (Orimová) báseň. Schůzi zahájil s. Jiří Havrda, slavnostní projev z historie i současnosti jednoty přednesl s. Ferdinand Orim,

předseda TJ Sokol N. Hrádek. Ocenění činnosti zaznělo z úst hostů slavnostní schůze – předsedy MNV s. Bohuslava Lejpy a předsedy OV ČSTV v náchodě s. Otty Kudelky. Ti pak spolu s předsedou TJ předali vyznamenání a diplomy zasloužilým členům jednoty.

Další chvíle patřila vzpomínce na zemřelé a na členy, kteří se z různých důvodů nemohli oslav zúčastnit. Dojemnou atmosféru vyvolaly pozdravy, z úryvků dopisů, jež zde byly přečteny. Slavnostní schůzi také přišli pozdravit pionýři místní ZŠ, kteří pod vedením s. Jany Grulichové přednesli pásmo básní a písní.

Program slavnosti pak pokračoval ve spartovním duchu. Pravidelně cvičící složky ZRTV ve svých cvičebních hodinách připravili krátká a lítivá vystoupení. Vystoupili cvičenci z oddílů: nejmladšího žactva, mladší žákyně, starší žáci, starší žákyně, ženy ukázaly moderní cvičení při rytmické hudbě.

Amatérský film Pavla Bohadla připomněl všem místní spartakiádu 1985. Další částí programu bylo estrádní vystoupení souboru Borovanka. Úspěšné pásmo hezkých scének, vtipů a písniček „Já se zas vrátím" se velmi líbilo. Oslavy pak byly zakončeny taneční zábavou. V družné zábavě setrvala většina přítomných téměř až do ranních hodin.

Nedílnou součástí schůze byla i výstavka z historie i současnosti jednoty. Na vystavených panelech byly fotografie z akcí Sokola, z činnosti divadelního ochotnického souboru, z brigádnických

akcí a další dokumentace.

V výstavu a přípravu slavnosti se značnou měrou zasloužili manželé Milada a Josef Světlíkovi a mnoho dalších, nejmenovaných členů a příznivců TJ Sokol N. Hrádek. Bez jejich pomoci by se akce takového rozsahu nemohla vůbec realizovat.

VÍTÁNÍ občánků

Akce SPOZ

Vítání malých novorozeňat se konalo na MNV v N. Hrádku dvakrát v roce 1986 - 12.4. a 4.10. Celkem bylo uvítáno 5 dětí.

Manželům se narodily:

8. ledna 1986
Marii a Václav Hlaňkovi, N. Hrádek 224
syn Václav (v Náchodě)

24. února 1986
Zdeňka a ing. Radko Hartmanovi, N. Hrádek 238
syn Mojmír

28. dubna 1986
Vlasta a Vladimír Frimlovi, N. Hrádek 103
syn Radek

2. června 1986
Marcela a Václav Kozlovi, N. Hrádek 306
dcera Marcela

27. června 1986
Alici Přidálkové a Miroslavu Landovi, N. Hrádek 307
syn David

SVATEBNÍ obřady

Na MNV v Novém Hrádku v obřadní síni byla uzavřena dvě manželství.

12. dubna 1986
Kateřina Grimová – N. Hrádek 202
Jiří Stejskal – Ostrava 45

29. listopadu 1986
Zita Křičenská – Olešnice v Oulických horách 59
Stanislav Vančura – Nový Hrádek 153

SVATEBNÍ výročí

Zlatá svatba

11. července 1986
Jan a Božena Čápovi – N. Hrádek – Dlouhé 34

13. září 1986
Bohumila a František Kateřkovi – N. Hrádek – Daly 177

Stříbrná svatba

22. února 1986
Marie a Antonín Jirákovi - N. Hrádek 306

26. dubna 1986
Marie a Josef Šoltovi - N. Hrádek 351

26. dubna 1986
Jana a Stanislav Vaňurovi - N. Hrádek 153

10. února 1986
Blanka a Josef Přibylovi - N. Hrádek 142

14. října 1986
Milada a Karel Šimanovi - N. Hrádek 124

14. října 1986
Marie a Antonín Šimovi - N. Hrádek 202

Odešli, aby se více nevrátili...

7. 1. 1986 zemřela Marie Hrůšová z náměstí čp. 32 ve věku 80 let v Domově důchodců v Náchodě. Byla švadlena, upřímná, příjemná žena, sokolka. Ráda si zakouřila. Její manžel zahynul v koncentračním táboře a další rána, která paní Hrůšovou potkala, bylo úmrtí syna. Rozloučení se konalo 15. 1. v Pardubicích, kde byly její tělesné pozůstatky zpopelněny.

1. 3. 1986 zemřela Věra Machová ul. Pionýrská čp. 317 N. Hrádek ve věku 46 let v Hradci Králové. Odešla upřímná, veselá a vždy milá Věra, vzorná pracovnice Kovodružstva – Doly, která nikdy nepokazila ve společnosti dobrou náladu a byla velmi oblíbena. Zanechala v rodinném domku nezletilého syna Marka, který by ji ještě tolik potřeboval a manžela, kterému bude rovněž velmi chybět. Paní Věra Machová pocházela ze Semilska, aktivně pracovala v sociální komisi při MNV v N. Hrádku. Rozloučení se konalo dne 11. března v Pardubicích, její tělesné pozůstatky byly zpopelněny.
Čest její památce!

14. 3. 1986 zemřel Stanislav Smrček z N. Hrádku Rzy 23 ve věku 73 let v Hradci Králové. Byl členem požárního sboru, pracoval v Tepně v Novém Městě nad Metují, vyučen tkalcovským mistrem. V důchodovém věku pracoval v ČSAV na Rzech jako hlídač. Byl velmi společenský, za dlouholeté členství v SPO obdržel čestné uznání. Pohřben je do rodinného hrobu na místním hřbitově dne 19. 3.

15. 5. 1986 zemřela Anežka Kopecká z N. Hrádku čp 90 ve věku 87 let v Náchodě Byla rodačkou z N. Hrádku, celý svůj život prožila na N. Hrádku. Narodila se na sklonku minulého století jako nejstarší ze čtyř dětí manželů Fišerových. Již ve svých dětských letech (v 9ti letech) ztratila svého tatínka. Přežila a oplakala všechny své mladší sourozence. Zažila obě světové války, ta druhá jí vzala manžela, který se zapojil do protifašistického odboje a jehož ilegální činnost byla prozrazena. V roce 1943 byl odvlečen do koncentračního tábora v Terezíně a později do Buchenwaldu, kde byl nacisty umučen. Největší neštěstí jí postihlo po její osmdesátce, kdy v mužném věku zemřel její syn Zdeněk. To byla těžká rána, s níž se paní Kopecká do konce svého života nemohla vyrovnat. Nevyhýbala se ani práce pro společnost. Pomáhala tam, kde bylo třeba, pracovala s ne-

všedním zájmem pro lepší život nás všech. Byla to žena nad míru skromná, vděčná za každý projev lásky a uznání. Rozloučení se konalo 21. 5. v Pardubicích, kde její tělesné pozůstatky byly zpopelněny. Čest její památce!
Ulice Antonína Kopeckého v Novém Hrádku nese název po jejím manželovi.

15. 5. 1986 zemřela Emilie Štěpánová
z N. Hrádku čp. 123 ve věku 81 let v Přerově. Byla hrádovskou rodačkou a na N. Hrádku prožila celý svůj aktivní život. Vyrůstala v početné rodině, kde se žilo jen tak, aby se přežilo, zejména v době 1. světové války, kdy jí zemřel tatínek. Dětství a léta dospívání prožila v poměrech více než skromných. Ve svých čtrnácti letech si už začala sama vydělávat. Ze svého malého výdělku pak již přispívala na výživu svých mladších sourozenců, kteří na to dodnes s vděčností vzpomínají. Skromnost a pochopení pro druhé zůstaly jí po celý život. Brzy se provdala, se svým manželem vychovali jedinou dceru. Uměla vytvářet útulný a hřejivý domov, žila více než 40 roků, než jí manžel zemřel. Těžce nesla smrt svých rodičů a sourozenců, kteří ji ve smrti předešli. Hezky se zachovala i ke své starostlivé manivnce, o níž se ve stáří pečlivě starala. Byla aktivní členkou TJ Sokol celých 63 let, i ve svém pokročilém věku plnila všechny základní členské povinnosti. Pohřbena je do rodinného hrobu dne 22. 5. v N. Hrádku.

26. 8. 1986 zemřela, Marie Přibylová

z N. Hrádku čp. 5, ve věku 87 let v Broumově. Celý život znala jen samou práci, starala se o pole. Dovedla dobře kosit trávu. Prodávala v obchodě. S manželem vychovali dvě děti. Pohřbena je do rodinného hrobu v N. Hrádku dne 2. 9. Čest její památce!

25. 8. 1986

zemřela Anežka Drašnarová

z N. Hrádku čp. 269, ve věku 83 let v Náchodě. Byla rodačkou z Libchyně, z chudé rodiny, kde bylo osm dětí. Její dospívání bylo poznamenáno první světovou válkou. Po skončení povinné školní docházky pracovala v zemědělství, než ji osud zavál až na Slovensko, kde měla bratra, který ji tam sehnal lepší službu. V Nových Zámcích se seznámila se svým pozdějším manželem. Toto město se také stalo rodištěm dvou synů, Zdeňka a Jaromíra. Po čase se přestěhovali do Čech, začali vytvářet existenční podmínky na N. Hrádku. Vřelně vychovali své dva chlapce, aby se stali platnými členy v lidské společnosti. A když si synové založili své vlastní rodiny, pomáhali jim při výchově vnoučat, zejména v rodině Zdeňka, s níž bydleli pod jednou střechou. Před deseti lety zesnul manžel paní Drašnarové – uprostřed pilné práce – ne však již mlád. To byl otřes pro ni, který zanechal trvalé stopy v její citlivé duši. Poslední léta měla stížena svou nemocí, ale i tento úděl vnusila trpělivě a sta-

tečně snášet. Pečlivě se o ní staral syn Zdeněk s manželkou a dělali co mohli, co bylo v jejich silách. Rozloučení s Anežkou Dražnarovou se konalo ve smuteční síni v N. Hrádku dne

25. 9. 1986 zemřel František Kopecký z N. Hrádku čp. 164 ve věku 74 let v Náchodě. Vyrůstal v rodině domácího tkalce, kde bylo sedm dětí. Jeho dětství nebylo nijak záviděníhodné. Pan Kopecký byl při částečné mobilisaci v květnu 1938 povolán k ochraně státních hranic Československa, byl povolán k výkonu vojenské služby. Za II. světové války byl nasazen do strojního průmyslu německé říše, jeho starší bratr byl pro ilegální činnost zatčen gestapem a v koncentračním táboře umučen. Po válce uplatňuje svou dovednost v textilu, kde od mládí pracoval a získává kvalifikaci tkalcovského mistra (Tepna - Nové Město n. Met.). V textilním průmyslu pracuje až do svého důchodu a ještě několik roků potom. Byl ženat, spolu s manželkou vychovali tři děti. Teprve těžké onemocnění (Bergrova nemoc v noze) jej vyřazuje z aktivní činnosti pro společnost. Podrobuje se těžké operaci (amputaci nohy) a díky své nezlomné vůli nejen přežívá, ale zapojuje se do dalšího života v kruhu rodiny. Pohřben je do rodinného hrobu v N. Hrádku na hřbitově dne 30. 9. Čest jeho památce!

14. 9. 1986 zemřel Josef Hartman z N. Hrádku čp. 164 ve věku 76 let v Náchodě. Byl rodákem z Bohdašína, kde se i vyučil krejčovinou. Šil jako samostatný krejčí, ve svém bytě v otčíku měl dílnu (Náchodská ulice). Jeho žena byla ukrajinka z Mukačeva. Léčil se na TBC a potíral částečný invalidní důchod. Se svou manželkou vychovali dva syny. V době před odchodem na zasloužilý odpočinek pracoval ve funkci nočního hlídače ve Velorexu na náměstí v N. Hrádku. Rozloučení se konalo dne 19.9. v pardubickém krematoriu. Čest jeho památce!

27. 11. 1986 zemřela Marie Hánlová z ulice A. Kopeckého čp. 140, z N. Hrádku ve věku 85 let v Náchodě. Celý život byla jen a jen samá práce a starost o rodinu. Potřebna je na místním hřbitově do rodinné hrobky dne 5. 12.

8. 11. 1986 zemřela Marie Nezvalová rozená Lepšová ve věku 83 let, bytem v Dobrušce, Pořičí 693. Paní Nezvalová byla dcerou manželů Lepšových z náměstí. Její maminka se dožila téměř 100 let. Paní Nezvalová byla dlouhodobě nemocná, ale ještě 11. října t. r. se zúčastnila oslav 90. výročí TJ Sokol v N. Hrádku. Byla vždy plna zájmu o všechno kolem, hlavně však o to, co se děje v N. Hrádku, v jejím rodišti, jak se tu žije. Snad každý rád zavítá do svého rodiště,

do něho se ve vzpomínkách vrací, ale málokdy se setkáme s tak vzácným a procítěným vztahem k rodnému místu, jako měla paní Nezvalová. Prožila nezkalené dětství, nenarušené krásné mládí, obklopené příkladnou láskou svých rodičů. Těšila se také, že se do N. Hrádku vrátí, aby mezi svými blízkými prožila své stáří. Tato její touha zůstala však nenaplněna pro její vleklou nemoc, která jí po léta sužovala. Ze stesku po domově, mládí a ze své velké lásky k němu se vyznala již před 16. lety sepsáním svých vzpomínek, uložených do dvou spisů. První z nich končí těmito slovy, těmito verši:

Rodiště moje stále ráda mám,
do městečka milého občas se podívám.
Maminka mě tam čeká už stařičká jen,
tatínek léta dlouhá spí věčný sen.
Mám tu své známé a věrné kamarádky,
s nimi jsem prožila toulky a hrátky.
Znám každičkou cestičku, lesy i háj,
oknem od nás vidím dětský náš ráj.
Můj kraj rodný, kolébko dětská,
s poezií mládí bohatou na přátelství,
ty kráso prostá s rozkvetlou strání,
se šumnými lesy, pahorky a plání,
miluji Tě bez přestání.
Léta míjí, stáří nastává,
však láska k domovu věrně zůstává.
A já se vracím do vísky kdes chudé,
malá kotka z hlíny domovem mi bude.

Tam vedle tatínka, maminky drahé,
odpočívat budu v zemi milované.

Co něhy a lásky bylo do těchto prostých veršíků složeno! Srdce šlechetné ženy se navždy zastavilo, dohasl plamen jejího života, hořící tak jasně a čistě. Čest její světlé památce.

Životopis končící kronikářky

Narodila jsem se 22.7. 1950 v Hlinsku v Čechách. Se svými rodiči a třemi bratry jsem žila v jedné rodině. Matka byla v domácnosti, otec kominík. Starší dva bratři - dvojčata - po ukončení ZDŠ vystudovali střední elektrotechnickou školu v Dobrušce a pak vysokou pedagogickou - obor zeměpis a tělesná výchova. Mladší bratr pracuje v JZD v Křovicích u Dobrušky.

ZDŠ jsem vychodila v Dobrušce, po ukončení jsem nastoupila na střední průmyslovou školu strojní s maturitou v Dobrušce. Maturitní zkoušku jsem vykonala s prospěchem velmi dobrým. 1. 7. 1969 jsem nastoupila do n. p. Stavostroj v Novém Městě nad Metují do funkce plánovačky na lehké obrobně. Danou práci jsem vykonávala dobře, ale neuspokojovala mne. Pracovní poměr ve Stavostroji jsem ukončila dne 1.5. 1972. Přešla jsem do funkce vedoucí smíšené prodejny ve Slavoňově. Téhož roku jsem se provdala za Josefa Ježka z Nového Hrádka, kam jsem u také přestěhovala. V roce 1977

se mi narodil syn Pavel, v roce 1979 dcera Lenka. V roce 1980 jsem nastoupila do funkce vedoucí Kulturního a společenského střediska v Novém Hrádku a do funkce vedoucí kina. V roce 1981 mi zemřela moje matka, která pečovala o mé děti. Z funkce vedoucí KaSS jsem odešla, zůstala jsem jen ve funkci vedoucí kina, kterou vykonávám dodnes.

V roce 1986 jsem nastoupila do funkce vychovatelky ve Školní družině při ZŠ v Novém Hrádku.

Moje zálity: cestování, turistika, kulturní život, ruční práce, zájem o hudbu, fotografování, práce s dětmi (cvičitelka nejmladšího žactva v TJ Sokol N. Hrádek).

Práci kronikářky jsem vykonávala v době od 1.4. 1984 do 30.6. 1987. Vykonávala jsem i fotodokumentaci k některým akcím, které se v naší obci uskutečnily.

Ludmila Ježková

Zápis schválen radou MNV dne: 10.3.1986

Místní národní výbor Nový Hrádek
Nový Náchod
049 22

Životopis začínající kronikářky

Narodila jsem se 19.5.1939 v rodině malého rolníka. Jako druhé dítě z pěti sourozenců jsem prožila dětství v malé obci Zádolí u Opočna.

Po ukončení povinné školní docházky jsem byla přijata na jedenáctiletou střední školu v Dobrušce. Maturovala jsem v roce 1956. Po složení přijímací zkoušky jsem začala studovat na Vyšší pedagogické škole v Praze a v roce 1958 jsem státní závěrečnou zkouškou získala vysokoškolskou kvalifikaci pomaturitní pedagog se specializací matematika-fyzika.

1. září 1958 jsem nastoupila jako učitelka 6.-8. ročníku tehdy smíšené střední školy v Novém Hrádku. Na tomto pro mne prvním působišti jsem nepřetržitě učila 26 let. V letech 1979 až 1984 jsem si rozšířila vzdělání doplňujícím studiem na matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy v Praze. 1. ledna 1985 jsem vyhověla potřebám odboru školství ONV v Náchodě a dva a půl roku jsem působila na základní škole v Novém Městě n. Met. - Křečně. 1. září 1987 jsem se vrátila zpět na základní školu v Novém Hrádku.

V roce 1962 jsem se provdala za Ladislava Marka. Manžel byl odvezen k 3 dětem ve věku 8, 6 a 5 roků. Oba chlapci i dceru jsme s manželem převzali společně do výchovy. V roce 1963 se nám narodila dcera Hana. Manžel byl 10 let učitelem

autoškoly a později vedoucím údržby LVD Delicha provozovna Tis. Syn Ladislav se vyučil soustružníkem, Miroslav prodavačem potravin, dcera Ira cukrářkou a dcera Hana dokončuje studium na Vyšší škole umělecko-průmyslové, obor oděvní výtvarnictví, v Praze. V roce 1977 syn Miroslav tragicky zahynul ve věku 21 let. V červnu 1981 mi náhle zemřel manžel ve věku 48 let.

Po celých téměř 30 let jsem pracovala v místní TJ Sokol jako cvičitelka a později jako členka výboru TJ. Rdm let jsem byla na škole školským důvěrníkem ROH. Každoročně s talentovanými žáky provádím matematickou olympiádu. Několikrát jsem předvedla ukázkovou hodinu matematiky pro učitele našeho okresu.

Veřejný život mne vždy zajímal a všechno dobré o něm jsem se snažila ze všech sil podpořit. Na prvním místě jsem se ale cítila učitelkou především mládeže a tomuto cíli podřizuji veškeré své jednání.

10. 10. 1987

Anna Marková

Místní národní výbor Nový Hrádek
okres Náchod
549 22

1987

Od října 1917
ke světovým mírovým dohodám

V duchu této myšlenky se řadily události uplynulého roku, roku 70. výročí VŘSR v Rusku. Toto významné výročí, dá se říci výročí nejvěčší události 20. století, prolínalo veškerým děním nejen v Sovětském svazu, v celé naší republice, ale podstatně ovlivňovalo i život každé obce.

Sedmdesát let - uplynulých od VŘSR - je doba budící respekt v historii celého lidstva. Ta se neptáme, co VŘSR přinesla svému času, ale zejména, co zane-

chvala budoucnosti. Návrat k Leninovi se stane a ve společnosti sehrál významnou úlohu při hledání odpovědí na vystalé otázky současné doby. Přestavba je dozrálá nutnost. Každou započatou revoluci je třeba dovést do konce. Stejně je to s přestavbou - stojí před těžký, ale nevyhnutný úkol - dovést ji těžké až do úspěšného konce.

Demokracie, otevřenost, skromnost, poctivost, čestnost, iniciativa - to jsou slova, která slyšíme stále častěji. Je to naděje, jejímž garantem je osobnost, politik a státník významných kvalit - M. V. Gorbačov. Nikdo jiný než právě on nemohl tak výrazně přispět k navázání věcného kontaktu mezi dvěma světy diametrálně se lišícími. Washingtonská jednání na nejvyšší úrovni Gorbačov-Reagan v prosinci 1987 vejdou do historie. Znamenají krok k celosvětovému míru, třeba malý, ale přesto podstatný. Lidstvo věří, že to není krok poslední, že nastala reálná cesta k odzbrojování a k postupnému a definitivnímu odstraňování jaderné hrozby.

S nadějí hledíme do dalšího roku.

Počasí 1987

Leden

1. ledna – na Nový rok – místo sněhu a zimního sluníčka, pršelo. Teplota dosáhla +2°C, počasí bylo spíše jarního rázu. Mrznout začalo brzy, již 3. ledna teplota klesla na −13°C. V úterý 11. ledna při teplotě −19°C vál silný studený vítr a tvořily se velké závěje. Silný vítr hned neustal a ve čtvrtek 13. ledna při hustém sněžení prasklo vedení elektrického proudu a od 10 do 15 hodin proud z tohoto důvodu nešel. Děti z Borové a České Čermné tento den do školy nedojely, cesta byla úplně zaváta. Linkový autobus Náchod – Nový Hrádek končil svou cestu v České Čermné. Radlice, která se pokoušela cestu zprůjezdnit, úplně zmizela v závějích. Vyprostit ji za neustálé vánice bylo ten den nemožné. V pátek 14. ledna vítr utichl, všem to připadalo jako na jiném světě, ale do Náchoda se dělníci z Nového Hrádku přímo nedostali. Někteří použili linkového autobusu přes Nové Město n. Met. V sobotu 15. ledna se podařilo sněhovými frézami uvolnit obrovské sněhové valy v zatáčce před hájovnou, u Jedle a na vrcholku cesty u Borové. Tam byla závěj třímetrová. Tento zvláštní sobotní den, ve kterém bylo slyšet frézy

až na Nový Hrádek, byl klidný a slunečný. V 18 hodin s dvacetiminutovým zpožděním přijel od Náchoda první spoj. Ten, kdo neměl cestu do Náchoda, zajel se podívat schválně na neobvykle vysoké sněhové bariéry alespoň k hájence. Typicky zimní období vládlo až do konce ledna. Hodně mrazivý byl 30. leden, -21°C.

Únor

První dekáda měsíce února byla ve znamení dalšího sněžení, teploty se pohybovaly od -10°C do -1°C. Kolem 10. února se oteplilo a přišla obleva. 15. února stoupla teplota až na +7°C, začalo pršet a všude bylo plno vody. Ke konci 2. dekády se opět začalo ochlazovat a vál velmi studený vítr. Až do konce února mrzlo, minimální teplota -13°C byla naměřena 24. února. Občas sněžilo.

Březen

1. dubna začalo mrznout ve dne i v noci. 3. března byla ranní teplota -16°C, na MDŽ 8. března -12°C, vítr, sněžení. O jarních prázdninách od 9. do 15. března bylo sice slunečno, ale vál silný nárazový vítr a tvořily se nové závěje. Teploty přes den vystoupily mírně nad nulu, v noci však klesaly na -7°C. Ke konci druhé dekády mrazy slábly (-2°C ráno), stále více sněžilo a vál mírný vítr. První jarní den - 21. března - bylo slunečno, vítr. Denní teploty se začaly zvyšovat (+12°C). 23. března začalo do letos velmi bohaté sněhové nadílky

pršet. Na chodnících i na okrajích vozovek byly velké kupy rozbředlého sněhu, které se velmi dlouho držely. Teploty v poledne kolem +6°C, ranní +3°C. Od 25. března bylo zataženo, mlhavo a z tohoto nezdravého počasí začaly chřipky. V období 26.-29. března ještě občas sněžilo, sníh se však už hodně ztrácel. Poslední 2 dny měsíce března klesly ranní teploty na -3°C, svítilo slunce a v okolí obce zůstávalo ještě hodně závějí.

Duben

1. dubna byla ranní teplota -1°C, bylo zataženo a sněžilo. Později nastává oteplování, 5. dubna na dívčí koledu byla ráno teplota +2°C, přes den velká mlha a deštivo. Do konce první dekády svítilo slunce a přes den hodně tálo. Ve druhé dekádě bylo dost přeháněk, teploty nad nulou; sluníčko již hřálo. Sněhové kupy zmizely, zůstaly pouze zbytky velkých závějí na stráních a mezích, které byly letos hodně využity k zimnímu sportování. Teplý byl 19. duben (+17°). První jarní bouřka s kroupami přišla 20. dubna po 18. hodině. Celou třetí dubnovou dekádu vládlo hezké slunné počasí, i když ráno teploměr ještě někdy ukázal nulu. Jarní počasí vylákalo ven zahrádkáře a vnajitele domků k úklidu po letos velmi dlouhé a tuhé zimě.

Květen

1. máje – na Svátek práce – se počasí vydařilo. Sluníčko, +20°C, mírný vítr. Stejně pěkné počasí se udrželo i 2. a 3. května. 3. května navečer se strhla průtrž mračen s bouřkou a kroupami. Po silném dešti se ochladilo. Ranní teploty v první dekádě měly značné výkyvy; pohybovaly se od +3° do +16°C. 9. května, na Běh vítězství, byl krásný slunečný den. Stejně pěkný byl i 10. máj s +25°C v poledne a s bouřkou navečer. Podobný ráz si uchovalo počasí do konce května – sluneční, spíše teplé dny. Jaro se nenávratně přihlásilo, všechno se zazelenalo.

Červen

První červnová dekáda měla ranní teploty 10°–13°C, tedy dosti vysoké. Bylo však stále zataženo s častým deštěm. Letní byly pouze 2 dny 5. červen (+19°) a 11. červen (+20° ráno). Kolem 15. června se ochladilo, bylo zataženo a téměř denně pršelo. 19. června přišly kroupy a bouřka. Podobný ráz si uchovala i poslední červnová dekáda. Nebylo dne, kdy alespoň trochu nesprchlo. Poslední dva dny školního roku byly sluneční.

Červenec

1. červenec přivítal děti na prázdniny slunným počasím s denní teplotou +33°C. Byl to však pouze jediný den první červencové dekády, který byl opravdu letní, slibovat naději na usušení sena a alespoň částečné vyrovnání

značného zpoždění (14 dní) vegetace a kní. Chladné byly zejména noci (+9°) a ve dne pál studený vítr. Ve druhé dekádě bylo asi 5 horkých letních dní, 15. až 18. července s teplotami až +34°C. Po bouřkách klesaly teploty v noci na +14°C. Bouřky přicházely v těchto horkých dnech téměř každý den navečer. Konec měsíce přinesl ochlazení (noční teploty +9°) a nadnormální srážky.

Srpen

Nevlídno, mlhavo a chladno s přeháňkami bylo i v první srpnové dekádě. Maximální teploty +21°C, minimální +11°C. Chladno bylo zejména 6. srpna, kdy na Borové dokonce proletoval sníh. Přeháňky byly vystřídány silným dešťem. V druhé dekádě bylo většinou zataženo, polojasno nebo mlhavo. 15. srpna před polednem přišla bouřka a liják. Nejvyšší teplota +23° byla 18. srpna, bylo dusno a navečer se opět strhla bouřka s lijákem. Podobný ráz měl i konec měsíce srpna - počasí rozhodně nebylo letní, bylo mlhavé a dešťové. Slunce svítilo pouze 22. a 23. srpna, kdy pouze po dva dny.

Září

První den měsíce září přivítal školní děti sluníčkem a ranní teplotou +12°. Dva dny babího léta přišly 4. a 5. září s teplotou +22°. Jak už bylo v letošním chladném létě téměř pra-

Říjen

vidlem, vzápětí po oteplení, 5. září navečer se shrnula bouřka a spustil silný déšť. 6. září pršelo celý den. Ranní mlhy a chladné noci byly i ve druhé dekádě. Nejvyšší denní teplota +19° byla naměřena 17. září. 18. září bylo velmi dusno a odpoledne přišla opět bouřka. Ve třetí dekádě 22. a 23. září celý den svítilo sluníčko, nejvyšší denní teplota +21°. Po bouřce 23. září navečer se roztáhlo na několik dní. Ráno byly mlhy a poslední dny v měsíci se oteplilo. 29. září klesla ranní teplota na +3°. Sluníčko se ukazovalo pouze zřídka a krátce. Vůbec neračily růst houby, jak bývá touto dobou u nás pravidlem.

Říjen

Od 1. do 6. října byly slunečné dny s nejnižší ranní teplotou +4°C a s nejvyšší denní teplotou +16°C. Herky, ale zima: 4. října v noci vál velmi silný vítr. Navečer 6. října se obloha opět pokryla mraky a začalo pršet. 9. října se krásně vyjasnilo. Byla výjimečná viditelnost - Krkonoše byly jako na dlani. Ve druhé dekádě měsíce se slunečné dny téměř pravidelně střídaly s podmračenými. Nejvyšší ranní teploty byly 11. a 12. října (+15°), nejvyšší denní teplota byla 16. října (+18°). Pršelo málo. Říjnové počasí se ani nedá přirovnat k dešťovému počasí loňského léta. Třetí de-

káda přinesla znatelné a trvalejší ochlazení. První mráz −2° C při zemi, který na všem vytvořil krásnou jinovatku, přišel 27. října. Mrzlo i 29. a 31. října silný šedivák (−6° C při zemi) zničil všechny živé květy.

Listopad

1. listopadu bylo jasno s teplotou 0°. 2. listopadu stoupla teplota na +6°. Letos na dušičky vydržely květiny na hrobech dlouho pěkné, další mráz −1° C přišel až 5. listopadu. Jinak po celý měsíc neklesla ztuť teploměru pod nulu. Většinou bylo mlhavo. Na Martina 11. listopadu mrholilo, na bílém koni však nepřijel. Od 13. do 19. byl celý týden deštivý. První sníh – velké vločky, které hned roztály – proletěl 16. listopadu. Stejný ráz mělo počasí i koncem měsíce – zataženo, někdy polojasno, mlhy. Teploty se pohybovaly od 0° do +7° C. Po silném větru 24. a 25. listopadu přišlo ochlazení a 30. při teplotě 0° proletoval suchý zmrzlý sníh.

Prosinec

S 1. prosincem přichází období mrazů na sucho od −1° do −3° C. Na Mikuláše 6. prosince se oteplilo na +1° a celý den, byla to neděle, mrholilo. 7. prosince nastal náhlý zvrát

teploty - pokles na -3°, který způsobil vytvoření velikého náledí, nedalo se vůbec chodit ani jezdit. Praskl elektrické vedení k základní škole a akumulační kamna se přes noc nechtěla. Škola byla promrzlá, nedalo se v ní pondělí vyučovat. Děti se nádoby, samozřejmě k jejich velké radosti, co nejrychleji domů. Hned po této události začalo sněžit a při teplotách až -11° se vytvořila první souvislá sněhová pokrývka v ledovém zimě. Na zmrzlý podklad napadly 3-4 cm sněhu a lyžaři očekávali další sněhovou nadílku. Místo toho nastala 17. prosince obleva, sníh tedy trval asi 9 dní. Déšť napomohl tomu, že za dva dny bylo bez sněhu. Třídí prosincová dekáda spíše připomínala podzim nebo předjaří s nejnižší teplotou -3°C a nejvyšší +15°C. Netradičně krásné, nikoliv však zimní, počasí bylo na Silvestra. Nad studenou Olešenkou se vytvořil mlžný opar do značné výšky. Z lesů se jakoby kouřilo a vypadalo to jako v létě, když mají růst houby. Teplý vzduch a slunečko po poledni vylákaly lidi na procházky do lesa jako o velikonocích.

Mnoho sněhu konec roku 1987 nepřinesl. Snad opravdu platí málo lub-málo sněhu.

Školství

Základní škola

Školní rok 1986/87 byl slavnostně a tradičně zahájen shromážděním v místním kině za přítomnosti hostů - s. Suchánkové - poslankyně ONV v Náchodě, s. ing. R. Dešánka - předsedy MO KSČ, s. B. Lejpy - předsedy MNV, zástupců SRPŠ a místních zařízení.

Na úvod vystoupili žáci školy s recitačním pásmem a písněmi, které s nimi nacvičila s. uč. Jana Gewlichová. Ředitel s. Miloslav Růžička přivítal zejména prvňáčky a jejich rodiče a všechny přítomné seznámil s hlavními úkoly školního roku. Po vyslechnutí projevu ministra školství s. Milana Vondrušky a pozdravech hostů žáci odešli do tříd, kde proběhla „hodina míru".

2. září začalo pravidelné vyučování podle rozvrhu hodin. Učitelský sbor pracoval ve složení

ředitel školy	- Miloslav Růžička
1. třída	- Marcela Vandová
2. třída	- Jiří Vanda
3. třída (3. a 4. p.r.)	- Manuša Ptáčková
školní družina	- Dagmar Rumsová do 5.1.1987

- Ludmila Ježková
od 1. 10. 1986
- Olga Černá
1. 1. – 30. 6. 1987

5. třída – Marie Kibalová
6. třída – Marcela Lepšová
– Eliška Porolná
duben – červen
7. třída – Jana Gulichová
8. třída – Josef Čech
bez třídnictví – Naděžda Tejklová

školnice Jana Dušková (Náchodská ul.)
Jana Machová (Fučíkova ul.)
topič ing. Antonín Mach (Fučíkova ul.)

Skupinovou vedoucí PO SSM byla Marie Kibalová, vychovným poradcem Josef Čech a všeobecným důvěrníkem ROH Maruša Kláčková. Pro velký zájem bylo otevřeno druhé oddělení školní družiny. Jeho vedením byla 1. 10. 1986 pověřena Ludmila Ježková. Odbor školství ONV v Náchodě jí umožnil, aby si doplnila pedagogické vzdělání studiem na Střední pedagogické škole v Litomyšli. Po odchodu s. Černové byla s. Ježková pověřena funkcí vedoucí vychovatelky.

Stav žactva na začátku školního roku 1986/87:

Celkem 1. – 8. třída 143

Rozdělení podle tříd

1.	16	5.	17
2.	17	6.	25
3.	15	7.	23
4.	17	8.	13
1. – 4.	65	5. – 8.	78

Národnost česká : 141 slovenská: 1
polská : 1

Zimní prázdniny proběhly od 20.12. 1986 do 4.1. 1987, jarní prázdniny od 9.3. do 13.3.1987.

Velmi pěkně zorganizovaný byl zápis prvňáčků pro školní rok 1987/88. První třída ve Fučíkově ulici byla slavnostně vyzdobena. Rozzářené a napjaté dětské tváře vítali – Marcela Havrdová, Jiří Havrda a za SPOZ Věra Lemfeldová. Děti si nedočkavě prohlížely připravené učebnice i další školní potřeby. Svůj první dojem ze školy výtvarně zaznamenaly na čtvrtku. Celé jejich počínání pohotově fotografoval Vratislav Ptáček. Do první třídy bylo zapsáno 14 žáků. V upomínku na slavnostní den zápisu si všichni budoucí prvňáčkové domů odnášeli drobné dáručky.

Žáci vyšších tříd dosáhli pěkných výsledků i v okresních kolech různě zaměřených soutěží. V matematické soutěži Pythagoriáda obsadil Jiří Balcar (7. tř.) z České Čermné 1. místo v okrese. V soutěži Puški-

nův památník pěvecké trio žákyň obsadilo 2. místo, když 1. místo nebylo uděleno.

Během roku se žáci účastnili akcí v rámci systému Mládež a kultura. Každý žák 2. stupně navštívil nejméně jedno představení v krajském divadle v Hradci Králové. S. Jana Grulichová se svým sborem nacvičila několik pásem písní, kterými škola přispívala při oslavách významných výročí. 5. března k MDŽ žáci předvedli v místním kině akademii s kulturně tělovýchovným obsahem. Akademie byla pořádána ve spolupráci s mateřskou školou a veřejnosti se líbila. 6. října 1986 žáci navštívili vojenskou posádku v Dobrušce, 18. prosince besedovali s dr. Štěpánovou z ČSAV o její služební cestě do Itálie, 23. února 1987 s příslušníky lidových milicí n. p. MEZ Náchod. 9. dubna žáci 7. a 8. třídy se zájmem sledovali přímý televizní přenos z uvítání s Gorbačova v naší vlasti. Před koncem školního roku přišel do školy na besedu s. ing. R. Dušánek - předseda MO KSČ - a zástupci OV SSM.

Úkoly se dařilo plnit a škola dosáhla ve školním roce 1986/87 pěkných výsledků. Ke studiu na gymnázium byli přijati 2 žáci, na učební obory s maturitou 2 žáci. Podle hodnocení výsledků přijímacích zkoušek se škola umístila na 1. místě v okrese.

29. dubna 1987 se v místním kině uskutečnilo slavnostní skupinové shromáždění pionýrů, při kterém pionýrská skupina převzala čestný název Pionýrská skupina 8. března. Přítomno bylo 105 pionýrů a jisker, učitelé a hosté - B. Lejp, ing. R. Dušánek, za JZD 8. březen M. Drašnarová a tajemnice pro PO OVSSM dr. Jana Hamzová. Pionýrka 8. třídy Jana Dušková předala tajemnici s. dr. Hamzové závazek. 15 žáků 2. třídy složilo pionýrský slib. Nejaktivnější pionýři dostali za dobrou práci vyznamenání - diplom pionýrské skupiny. Byli to - Jana Drašnarová, Martina Řeháková, Markéta Krbalová, Jana Martínková, Jitka Špreňarová, Pavlína Grimová, Petr Bohadlo, Stanislav Drašnar, Štěpán Mach, Zdeňka Zelená a Radka Linhartová.

Během roku byla dokončena hrubá stavba přístavby školní budovy, zastřešení, započalo se s vnitřními pracemi - rozvod vody, odpady, elektroinstalace 1. patra. Přišla také první zásilka objednaného nábytku.

30. června byl školní rok v místním kině slavnostně zakončen. Za dobrou školní práci byli veřejně pochváleni - Iveta Dörnerová, Jana Dušková, Pavlína Grimová, Lenka Šretrová, Petr Falta, Stanislav Draš-

nar, Jiří Balcar, Lucie Svatoňová, Petra Grimová. Za vystupování při akcích SPOZ s. V. Lemfeldová poděkovala Honě Balcarové, Jiřině Bohadlové a Blance Machorol. Po rozloučení se žáky 8. třídy, které provedl s. B. Kejp, žáci i hosté shlédli moderní sovětskou pohádku Sedm vojáčků.

Mateřská škola

K 1. září 1986 bylo do mateřské školy zapsáno 24 dětí. Personální složení

ředitelka - Marie Bednářová
učitelka - Soňa Brázdilová
- Emilie Frintová
(zástup za mateřskou dovolenou)
školnice - Olga Černá
do 31. 12. 1986
- Květoslava Špreňarová
od 1. 1. 1987
vedoucí školní jídelny - Květoslava Špreňarová
vedoucí kuchařka - Jana Menclová
kuchařky - Eva Drašnarová
- Věra Škodová

Celkový počet strávníků MŠ a ZŠ: 140

Učitelky pracovaly podle celoročního plánu výchovné práce. Připravily s dětmi několik besídek - vánoce u stromečku, pro rodiče k MDŽ, besídky na závodech: Na Den

armády přijel s. Bráďa - voják z povolání a vytvořil dětem zajímavé odpoledne. K MDD dostaly děti pěkný dárek - výlet do ZOO ve Dvoře Králové n. L. Po celý rok se nejstarší děti připravovaly na vstup do školy a při slavnostním zakončení školního roku, při kterém nechybělo ani maňáskové divadlo, dostaly všechny děti pohoštění a ty odcházející malý dárek.

Do kabinetu maleřské školy přibyly nové pomůcky a školní prostředí zlepšilo svůj estetický vzhled - malování, obklady soklů, poličky na výstavky dětských prací, vylepšení umývárny.

Místní národní výbor

Výročí obce

V letošním roce uplynulo 450 let od doby, kdy je Nový Hrádek připomínán jako městečko. Městský znak - pestrá kytice květů v ústí váze na stříbrném poli - vznikl pravděpodobně z pečetního znamení. Pečeť je uložena v archivu Národního muzea (viz „Znaky měst českých zemí" z roku 1986).

V 18. století bylo císařem Karlem VI. uděleno městečku Nový Hrádek právo výročních trhů. Tato jmenovací listina je dodnes uložena na MNV v Novém Hrádku

a bude předána archivu okresního národního.

Z ankety pro Nový čas

Nový Hrádek, podobně jako všechny podhorské obce, má vlastní specifické podmínky ke svému rozvoji. Potýká se například s problémy nákladní dopravy. Leží na hranicích okresu, vzdálený od centra a organizací poskytujících různé služby, vzdálený i od železniční sítě. Přesto zde v poměrně krátké době vedle původních horských chaloupek vyrostla řada nových bytových objektů, soukromých i družstevních, objektů občanské vybavenosti, zařízení nepostradatelné pro služby ve sféře obchodu, pohostinství, dopravy, zdravotnictví, kultury, školství, spojů a dalších služeb. Dříve než vybudoval objekt je zajistil jeho pravidelnou funkční činnost. Potíže jsou se službami obchodu, Hygie, se stomatologickou ordinací. Nedaří se zajistit vedoucí prodejen a dalších zařízení na delší dobu, a to hlavně v místě. Vedoucí i prodavačky dojíždějí a dochází k nadměrnému častému střídání personálu. Z toho pramení mnoho negativních jevů a připomínek, které se projevují v nespokojenosti občanů.

Plnění volebního programu je i přes různé problémy materiálové a v dopravě velmi úspěšné. V současné době podle harmonogramu prací pokračuje v akci Z přístavba ZŠ o hodnotě díla přes 3 miliony Kčs, je rozestavěn vodojem o kapacitě

250 m³ a kanalizace a akce z technické vybavenosti rodinných domků. Pro příští léta je připravována výstavba čistírny odpadních vod včetně rozšíření nové skládky domovních odpadů, rekonstrukce ulice k sokolovně, rekonstrukce budovy ZŠ v Fučíkově ulici, zatrubnění potoka v Borové a konečně 8. pětiletky: realizace výstavby zdravotního střediska.

Na rozvoji obce, rozšíření zaměstnanosti se významnou měrou podílejí místní závody, především Velorex, Kovodružstvo, Delecha a JZD Slavoňov svou investiční, bytovou a rekreační výstavbou a akcemi pro zlepšení pracovního prostředí.

Administrativní práce na MNV vykonávají

Marie Marková, Česká Čermná
Ludmila Rárlová, Nový Hrádek

Svěřené povinnosti vykonávají svědomitě a vždy s úsměvem. Marie Marková je doslova „dobrým duchem" celého dění MNV.

Soutěž NV
tabulka
pro počítač

Východočeský kraj
za rok 1987

Číslo okresu: 05 Číslo NV: 020 Počet obč. výborů: 001
Počet obyvatel: 923
z toho do 35 let: 376
důchodců nad 65 let: 181

I. Oblast ekonomicko právní	Investiční část akce Z	plán	tisíce Kčs	1847
		skutečnost		1414
	Hodnota díla akce Z	investiční část bez dodav. prací		1380
		neinvestiční část		144
	Počet bezplatných brigádnických hodin v investiční části akce Z			3107
	Počet bezplatných brigádnických hodin odpracovaných mládeží v akcích Z			1148
	Počet dokončených staveb před termínem			0
	Počet rozestavěných staveb nad stan. lhůty			1
	Počet hodin odpracovaných na zemědělských pracích			1935
	Počet hodin odpracovaných v lesním hospodářství			60
	Celkové množství odevzdaného sena		metrické centy	703
	Sběr železného šrotu	plán		280
		skutečnost		92
	Počet důchodců nad 65 let			181
	z toho jimž je zajišťováno stravování			15

Hraničářská obce	Počet příslušníků a pomocníků ochránců státní hranice	6
	z toho vykonávajících funkci v NV, NF	6
	Počet nově získaných pomocníků pohraniční stráže	1
	Počet hodin odpracovaných ochránci státní hranice na akcích Z	120
	Počet akcí JP, KVTČ zajišťovaných ochránci státní hranice	5
	Počet signálů podaných občany obce	7

Úřední hodiny MNV:

úterý 8 – 17 hodin
čtvrtek 8 – 17 hodin

I. Oblast politicko-organizačních	Účast poslanců na plen. zased. NV		%	80,9
	Účast členů rady na zased. rady NV			90,6
	Účast členů komisí na jednáních			84,4
	Počet poslanců NV			27
	Počet veřejných schůzí			1
	Počet „Hovorů s mládeží"			2
	Počet účastníků „Hovorů" do 35 let			48
	Včasné vyřizování, připomínek, včetně interpelací		ano = 10 ne = 0	10
	Včasné přijetí opatření k usnesení rady ONV			10
	Organizování soutěže občanských výborů			0
	Celkový počet schůzí všech občanských výborů za rok			0
	Počet dobrovolných a pohotovostních organizací NF, podniků, závodů JZD			11
	Počet správních rozhodnutí NV	celkem		50
		ve věcech daňových a poplatkových		1
		zrušených nebo změněných v odvolacím řízení		0
		vydaných po 60 dnech mimo zákonnou lhůtu ve věcech daň. a poplatkových		4
	Kvalifikační úroveň aparátu NV	odborná	vyšší = 10	0
			střední = 5	
		politická	nižší = 0	0

Lejp Bohuslav
předseda NV

Havrda Jiří
tajemník NV

Podle vyplnění uvedených tabulek počítač vyhodnotí práci národního výboru. Pro naši obec se toto počítačové vyhodnocování při naprosté pravdivosti údajů nijak jako výhodné.

Práce komisí MNV

školská a kulturní

Komise má 7 členů, 2 členové jsou z Borové. Docházka členů na schůze, které se konají jednou měsíčně je 93 %. Jednkrát za pololetí podávají zástupci ZŠ a MŠ podávají zprávu o činnosti, spolupráci se SRPŠ, o prospěchu žáků, činnosti PO a kroužků. Ve spolupráci s ředitelkou MŠ komise vydala 7 rozhodnutí týkajících se přijmu dětí do MŠ. Všechny školské děti byly umístěny; v jednom případě byla povolena výjimka - přijetí od 2½ roku. Jednou za půl roku jsou do komise zváni další zástupci - družiny mládeže, školní stravovny, místní lidové knihovny, kroniky, názorné agitace. V měsíci březnu byla provedena kontrola zápisu v kronice za r. 1986 a zápis byl doporučen ke schválení radě MNV. V květnu komise provedla kontrolu školního zařízení základní školy, mateřské školy, družiny mládeže, školní jídelny a kuchyně. Dokončení přístavby ZŠ by mělo zlepšit i podmínky pro kuchyň a jídelnu ve Fučíkově ulici. Prostředí kuchyně a jídelny je již po léta nevyhovující po stránce hygienické i prostorové. Jedním z hlavních úkolů komise je sestavení a kontrola jednotného kulturního plánu obce. Za minulý rok – 1987 – byl tento plán splněn a velmi dobře hodnocen po stránce kvality a počtu akcí. Zásluhu na tom má půdorysem kulturní pracovnice Anička Balcarová.

finanční

7 členů komise nízkým počtem účas-

li na schůzích nepřímo ovlivňuje celkové hodnocení práce MNV. Komise projednávala rozpočet MNV, sledovala plnění příjmů, čerpání nákladů v jednotlivých částech, provedla hlubší kontrolu dokladů. Provedla také prověrku činnosti DOS při MNV, se které se zaměřila na dodržování cenových vyhlášek a předpisů u poskytovaných služeb. Majitelé nemovitostí, u kterých došlo ke změnám zastavěných ploch, vlastnictví, obdrželi nové přiznání k dani. K 31.12.1987 členové komise jako každoročně provedli inventarizační práce a kontrolu řádného hospodaření s prostředky, které jsou ve správě MNV a dosahují značných hodnot.

komise pro obchod sociální a zdravotní

Účast členů komise na jednáních byla 83 % ohledem k dlouhodobé nemoci s. Effenberkové a s. Škodové. Co je posláním komise je občanům Nového Hrádku známo, komise však má mnohdy pocit, že občané její možnosti přeceňují. Mnohdy požadují uskutečnit a zajistit něco, co je v souladu s přáním komise, ale co není možné uskutečnit okamžitě. Nespokojenost občanů členy komise trápí. Vždyť přece pracují pro ně a co více - dali jí důvěru.

Komise pro obchod - bude-li dobrá, musí být dobrý obchod, dobré služby. Obchod a služby by měly fungovat. Komise se setkává s připomínkami, které mají svůj původ v dřívější dobré tradici. Ano, v dobách,

kdy byly na Novém Hrádku 3 pekařské dílny, nebyl jistě problém s šerstným pečivem. Za jakých podmínek však byly dříve služby vykonávány, to dnešní generace vůbec nemůže pochopit. Ti, kdo služby zajišťovali, nehleděli na čas a při dobré práci je držela jejich stavovská hrdost a potřeba uhájení vlastní existence. Byla nouze o práci a šťastný byl ten, kdo práci měl. Dnes je tomu jinak - na práci, zejména v obchodě a službách stále lidi chybějí. Vážíme si proto jedinců, kteří v této pro nás složité situaci chtějí pomoci - např. s. Boženy Ruffcorné v prodejně jednoty.

V oblasti činnosti sociálně zdravotní se komise ve své práci zaměřila hlavně na péči o starší občany. Eviduje v Novém Hrádku i v Borové celkem 61 občanů s nízkým důchodem. V roce 1987 byl těmto potřebným důchodcům rozdělen sociální příspěvek v doplňkové péče v celkové částce 47 000 Kčs. Komise také úspěšně zajišťuje umisťování žadatelů v domovech důchodců. Nedílnou součástí činnosti komise je sociální zabezpečování dětí z neúplných rodin. Chce se také velkou měrou podílet na dokončení přestavby dětské poradny tak, aby tato poradna byla v nastávajícím roce uvedena do chodu.

komise výstavby a pro věci bytové

Komise projednala a vyřídila účelný počet, celkem 430 podání za rok 1987

Akce Borová a pro Borovou
- rodojena 250 m³

- zahájení generální opravy márnice
- zajištění dokladů pro vydání úředního rozhodnutí opravy křižovatky „U kaštanu"
- zajištění 6 kusů sodíkových světl. těles
- poskytnutí několika ocel. stožárů pro osvětlení
- oprava mostku u Bekorých

V současné době se zajišťuje projektová kapacita na vypracování projektové dokumentace na komunikaci k požární nádrži. Finanční příslib na tuto akci je pro rok 1989 - provedení v rámci technické vybavenosti.

Akce Nový Hrádek:

- přeložka obrubníků a chodníků v Písmýcké ulici včetně uličních vpustí
- asfaltový koberec v Písmýcké ulici
- asfaltový koberec v Kopeckého ulici
- v ulici U stadionu se položily kabely nízkého napětí a veřejného osvětlení, zřídily se skříňky, položily se obrubníky a silniční pásky, zřídily se uliční vpusti, navezl se štěrkopísek
- zahájila se výstavba vodojemu 250 m³, zemní práce a odstřel kamene
- pokračovaly práce na přístavbě ZŠ v Táchodské ulici; provedlo se napojení stávajících budov na novou kanalizaci, ve všech podlažích elektroinstalace a zdravotní technika, osazení oken, omítky ve 2 podlažích
- v ulici Julia Fučíka byl zřízen samo-

stavný napaječ pro veřejné osvětlení tělo ulice a Dolů
- vypracována projektová dokumentace na nízkonapěťové rozvody Sokolské ulice a na kabelizaci veřejného osvětlení tělo ulice
- zahájena práce na elektrokotelně a rozvodně na MNV, instalována topná deskové tělesa
- zřízeno odsávání kuchyně ZŠ
- lidové bytové družstvo provedlo modernizaci 4 bytových jednotek v ulici J. Fučíka 65
- pokračování prací na zřízení dětské ordinace v budově č. 123 v Sokolské ulici
- provedla se kolaudace 2 krát 6 bytových jednotek Lidového družstva a Velorexu
- provedla se kolaudace provozu provozních úprav Velorexu ve Smaltovně
- kolaudace rodinného domku manželů Růžičkových v ulici U stadionu.
- demolice domu č. 77 v ulici Julia Fučíka a zahájení stavby nového domku
- provedeno místní šetření ve věci hradu Frymburk, shlédnut jeho stav - nutné opravy jsou v jednání na úrovni KNV
- jednání o opravě památkově chráněných objektů na náměstí - pomníku padlých a mariánského sloupu
- vypracování projektové dokumentace Sokolské ulice

Na základě hodnocení prověrky ONV patří stavební komise naše obec k nejlepším

v okrese. Dík patří všem jejím členům, ale nejvíce zásluhu na její úspěšné činnosti má předseda komise Jiří Hlaváček. Nejplatnějšími a nepostradatelnými pomocníky stavební komise jsou především František Hartman (nar. 1905), zedník a Josef Přibyl (nar. 1924), bývalý tajemník MNV. Nejvíce současnou akci – přístavbu ZŠ si vzali „za své", nehledě na osobní pohodlí ani na volný čas a dělají vše pro její dokončení v nejkratší možné době. Zedník Hartman prohlásil, že když jako učeň začal školní budovu stavět, že by ji jako důchodce chtěl i dostavět. Na přístavbě pravidelně pracuje také Ferdinand Hlaváček (bývalý pekař) a Zdeněk Sokola.

obydlení v Sokolské ul.

V prosinci 1987 se do bytových novostaveb staveb Kovodružstva a Velorecu nastěhovaly především mladé rodiny

č. 363

Věra a Petr Lemfeldovi
Marie a Ladislav Jirounkovi
Irena a Jaroslav Smolovi
Markéta a Aleš Rybínovi
Žita a Stanislav Vančurovi
1 byt zůstal prázdný

č. 364

Marcela a Václav Kozlovi
Blanka a Miroslav Dušánkovi
Marie Gančarčíková
Helena a Svatopluk Štěpánovi

Helena a Oldřich Meisnerovi
Jarmila a Milan Grimovi

Zemědělství

Historie, současnost a budoucnost zemědělské výroby v Borové a v Novém Hrádku (1958-1988)

historie

Život zemědělců v oblasti dosahující až 650 m nadmořské výšky vystavený navíc intenzivním větrům z polského území i díky členitému terénu nebyl nikdy snadný. Snad právě proto toto drsnější podnebí formovalo i charaktery lidí zde žijících, zemědělců především. Pěstovalo jejich vůli, obětavost, pracovitost, skromnost a upřímnost. Toto všechno se plně projevilo a projevuje i v období budování socialistické zemědělské velkovýroby.

Ke společnému hospodaření se zdejší rolníci rozhodli v roce 1958, kdy vzniklo JZD Borová. Prvním předsedou JZD byl zvolen Miroslav Balcar. V Novém Hrádku a v Dlouhém byl v letech 1957-59 převzat Barlošův statek a některá soukromá hospodářství pod správu závodu Sedlčánov, n.p. velkovýkrmny Smiřice. Do funkce vedoucího v roce 1958 zde nastoupil Josef Linhart. Po těch letech, v roce 1961, bylo ke statku připčleněno JZD

Borová a byl zřízen nový závod smiřického statku v Novém Hrádku. Vedoucím závodu se stal František Polák. Od 1. ledna 1962 bylo převzato JZD Česká Čermná a závod Nový Hrádek měl celkovou výměru 766 ha zemědělské půdy. K dalšímu slučování došlo v roce 1974, kdy bylo k statku přičleněno i JZD pod Jiráskovou chatou - Jizbice. K další podstatné změně došlo v roce 1977. 1. ledna byl státní statek v České Skalici delimitován a horské hospodářství Borová bylo sloučeno s JZD 8. březen Mezilesí. Od té doby hospodaří tento zemědělský závod na ploše 1900 ha zemědělské půdy, z toho 1200 ha orné půdy. Rozkládá se od Náchoda přes Lipí, Jizbici, Dobrošov, Českou Čermnou, Borovou, Nový Hrádek, Mezilesí, Jestřebí a Slavoňov až k Novému Městu n. Met. Předsedou družstva po sloučení byl Josef Hanuš, v období 1978-1981 Jiří Hejduk. 1. ledna 1983 utvořeno samostatné středisko Borová, jehož vedoucím je Václav Jakl, místopředseda JZD. Předsedou JZD 8. březen je ing. Adolf Sýkora.

současnost

Výroba družstva je zaměřena na produkci obilovin, pícnin, sadbových brambor a stonkového lnu. V živočišné výrobě na produkci mléka, kooperační odchov jalovic, který v současné době představuje druhý největší obrat ve Východočeském kraji. V roce 1987 dosáhlo JZD výnosu 3,81 tuny z 1 ha obilovin a 4281 l na dojnici, nejvíce v historii druž-

stva. Hodnota základních prostředků za 7. pětiletku vzrostla ze 45,5 milionů na 69 milionů Kčs, t. j. o 57 %. Čistý zisk za toto období činil 15,5 milionů Kčs, t. j. 194 % plánu. Družstvo v současnosti dosahuje nadprůměrné rentability ve své oblasti. Za výsledky roku 1985, 1986 a 1987 bylo třikrát oceněno Rudou standartou OZS a OV SDR. Byla správně ohodnocena poctivá práce družstevníků, kteří soustavně usilují o zvyšování úrovně hospodaření družstva i životních a pracovních podmínek.

Družstevní kolektiv tvoří

členů celkem	331
z toho žen	153
mladých do 30 r.	80
důchodců	124

V 11 kolektivech BSP je zapojeno 154 členů.

Činnost družstva rozvíjí orgány Svazu družstevních rolníků, organizace SSM i SČSP. Úroveň má i oblast sociálních služeb. Vývařovna Slavoňov produkuje denně 300 obědů, a to pro 130 členů JZD, 35 nepracujících důchodců v obcích a zbytek i pro zájemce z řad patronátních výrobních družstev. Je zajišťována rekreace, lázeňská léčba a každoročně společná dovolená průměrně pro 130 členů včetně rodinných příslušníků. Průměrný měsíční výdělek byl v roce 1981 2283 Kčs, letos, v roce 1987 činí 2650 Kčs.

JZD obhospodařuje také 26 stabilizačních bytů SBD Náchod a 16 bytů podnikových. V nastávajícím roce budou dokončeny 3 dvojdomky s 12 byty. Žádost o byt má v současné době podanou 19 členů. Jednomu členovi byl poskytnut stabilizační příspěvek na individuální bytovou výstavbu ve výši 20 000 Kčs, 3 členové obdrželi stabilizační příspěvky na složení členských podílů v bytového družstva v hodnotě 96 517 Kčs.

budoucnost

V Novém Hrádku a v Borové je celkem pouze 42 členů JZD. V polovině roku 1988 bude na Borové dokončeno 8 bytů, celkem v Novém Hrádku a Borové bude JZD obhospodařovat 20 bytů a 3 byty ve staré zástavbě. V roce 1988 bude dokončena výstavba odchovny jalovic pro 720 kusů v Borové.

Družstevníci JZD 8. břeuen mají před sebou jasnou a perspektivní budoucnost - zaměstnání, služby v dílně JZD, práci na nové farmě živočišné výroby, závodní stravování, nové byty.

Název JZD se během let několikrát změnil. Přesný název v současné době je:

JZD Československo-polského
přátelství
8. březen
Slavoňov

Kultura

Knihovna Místní lidová knihovna je pro čtenáře otevřena každé pondělí od 15 do 18 hodin. Ve své historii má štěstí na dobré, pro věc zapálené knihovníky. V roce 1968 knihovník Antonín Pavel získal ministerské uznání a stal Vzorná lidová knihovna. Po něm nastoupila a nepřetržitě již 20 let neméně dobře vykonává funkci knihovnice Marie Gimová. Od roku 1976 dostává knihovna soubory nových knih označených a zabalených ve fólii ze střediskové knihovny v Náchodě. Knižní fond je tímto způsobem stále doplňován. Na pultech v knihovně si mohou zájemci prohlédnout díla jubilujících spisovatelů a ilustrátorů. Vypůjčit si mohou nejen knihy, ale také časopisy pro děti i dospělé. Příkladná je práce s Gimové s dětmi. Po několik let vede pionýrský oddíl mladých čtenářů. Mají pěkně vyzdobenou oddílovou kroniku a každý člen si píše svůj vlastní čtenářský deníček. Učí se základům knihovnické práce, recitovat. V soutěži aktivity k 70. výročí VŘSR uspořádali výstavku ruské a sovětské literatury pro mládež. Pod vedením zkušené knihovnice besedovali o kamarádech z SSSR, s kterými si dopisují.

Již tradičně a ve spolupráci s BSP Kovodružstva knihovna připravila prodejní výstavu hraček a knih ze zahraniční literatury Hradec Králové. Také každoroční besedy kni-

hornického minima se žáky ZŠ a hodnotné „večery poezie" patří do náplně práce s. Grimové. V roce 1986 za přispění MNV a okresní knihovny v Náchodě bylo možné vylepšit i prostředí knihovny - vymalovat, koupit koberce, instalovat radiátory topení, vyměnit regály na knihy, koupit nový výpůjční pult, čtenářské stolky se sedačkami. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem není udivující, že se v roce 1987 dostavil velký úspěch. Místní lidová knihovna pod vedením s. Marie Grimové obhájila titul Vzorná lidová knihovna v celostátní soutěži, kterou každoročně vyhlašuje ministerstvo kultury. 25. listopadu 1987 s. Grimová osobně převzala diplom a čestné uznání ministra kultury v Praze.

Počet evidovaných čtenářů : 213
z toho dětí : 85

Kino

Kolektiv pracovníků kina se proti roku 1986 nezměnil. Uvaděčku Elišku Fialovou v době nemoci zastupovala Jana Vančurová. Roční plán činnosti kino splnilo na 106,7%.

Plán		Skutečnost
návštěvnost	11 600 div.	12 397 diváků
počet představení	190	179
tržba	56 400 Kčs	58 168 Kčs

České filmy shlédlo 31,9% z celkového počtu návštěvníků, sovětské 26%, skedované li-

tuly 20,9 % a filmy socialistické prodrkce 60,8 %. V kině proběhly 3 přehlídky filmů – o jarních prázdninách 9. – 14. března, k MDD 29. 5. – 3. 6. a o hlavních prázdninách 8. – 16. srpna. Při přehlídce v březnu byla rekordní návštěvnost, největší v historii kina. Na 7 filmů v přehlídkovém týdnu přišlo 1 116 diváků, průměr na 1 představení byl 159 návštěvníků. Občany Nového Hrádku a okolí nejvíce přilákaly filmy Báječná Angelika, Vesničko má středisková a Četník a četnice. Při přehlídce dětských filmů na rozhraní května a června se promítalo 6 filmů. Nejvíce děti upoutal film Až naprší a uschne. Součástí přehlídky k MDD byla i soutěž v dětské kresbě na filmovou tematiku. Vestibul kina vyzdobilo 30 pěkných výkresů. První místo a tím i první cenu v soutěži – míč a plyšového medvídka – za nejlepší výkres získala Martina Řeháková. Srpnovou přehlídku úspěšných filmů shlédlo 778 diváků při 10 představeních. Největší návštěvnost měly filmy o Angelice a Fantomasovi. Z filmů promítaných mimo přehlídky zaujaly snímky Amadeus, Gappa, Jako jed – pro děti Výbuch bude v pět a tradičně Jen počkej zajíci. Důvodem k hlubokému zamyšlení byl bezesporu film Z. Zaorala Pavučina. Je to otřesný snímek narůstajícího problému doby – toxikománie mládeže. Každý návštěvník se musel pozastavit nad tím,

co k tak skrašným únikům od skutečnosti zejména mladé lidi vede. Ukazuje dost názorně, že jsou to špatné mezilidské vztahy především mezi členy rodiny. Nezájem a sobectví rodičů, nesprávné řazení morálních hodnot, prázdnota a pocit beznaděje jsou hlavními viníky. Film ukazuje nesmírnou obtížnost léčení lidí nemocných toxikomanií, neukazuje však, jak předcházet jejímu vzniku. Recept je zřejmě jediný – nepřipustit situace, které by mladé a především dospívající lidi nutily drogy použít.

Velmi hodnotnou akcí, kterou uspořádala vedoucí kina, byl zájezd mladých přátel sovětského filmu do filmových ateliérů na Barrandově. Děti si se zájmem prohlédly prostory pro natáčení, krejčovské dílny, dílny na přípravu rekvizit, sklady kostýmů, nábytku a dalšího materiálu.

Kino na Novém Hrádku neslouží pouze k promítání filmů, ale je zároveň kulturním střediskem obce pro různé účely. Díky pochopení podnikavé a obětavé vedoucí Lidmily Jeřábkové se v kině pořádají slavnostní schůze, hovory s mládeží, večery poezie, žákovské akademie, estrády Borovanky, koncerty, výstavy a další akce, které život obce obohacují.

Promítací doba: středa 16:15
sobota 18:30
prohlídky denně 16:15

KaSS.

Kulturní a společenské středisko - KaSS, jehož svědomitou a pro věc zapálenou vedoucí je od 1. března 1986 Anežka Balcarová z Borové, pracovalo podle plánu své činnosti. Tento plán každoročně schvaluje devítičlenná rada KaSS a rada MNV. Některé akce zajišťuje KaSS samostatně, jiné společně s organizacemi národní fronty, s místními závody a pod. Rada KaSS se schází čtyřikrát ročně. Obvyklá náplň schůzí je následující:

- hodnocení plánu činnosti a hospodaření za rok
- schválení plánu a rozpočtu pro rok příští
- průběžná kontrola uskutečňování akcí
- organizační zajišťování - spolupráce se složkami NF a s místními závody
- hodnocení úrovně míst. časopisu Frymburské ozvěny

Frymburské ozvěny

Frymburské ozvěny jsou řízeny sedmičlennou redakční radou, odpovědnou redaktorkou je Anežka Balcarová. Vycházejí pravidelně čtyřikrát do roka (únor - květen - srpen - prosinec). Jsou příjemné a poutavým způsobem čtenáře seznamují s rozmanitostí života v Novém Hrádku a v Borové, a to nejen v současnosti, ale i v minulosti. Nejčastěji do Frymburských ozvěn v loňském roce psali Jiří Havelka - kajemník MNV, Jiří Hlaváček - předseda stavební komise, Marie Grimová - knihovnice, Josef Škoda - kronikář z Borové a Miloš Černý -

ředitel ZŠ v. v.

Počet výtisků 1 čísla: 200 kusů Cena: 2 Kčs

V dubnu MNV zakoupil rozmnožovací stroj Cyklos M 211. Je umístěn v kanceláři KaSS č. p. 59. Slouží k tisku Frymburských novin a propagačních a informačních materiálů. Vedoucí KaSS kulturní organizaci na požádání připravené materiály přepíše na blanu a rozmnoží.

Kulturní a společenské akce pro děti a mládež

15. února

Dětský karneval již tradičně pořádaný společně se složkami národní fronty v místní sokolovně navštívilo 250 zájemců. Mladým tanečníkům zahrála Borovanka. Před očima rodičů a známých se tanečnímu reji oddávali šaškové, princezny, nevěsty, karkulky, Indiáni, Turci, mezi nimi se pletla kuřátka a muchomůrky, nechyběl ani čerpokněžník. Všechny půlnoční masky svědčily o šikovnosti a obětavosti maminek, babiček i tetiček. Po ruce bylo i nezbytné občerstvení a všem bylo v tolo nedělní odpoledne v sokolovně příjemně.

3. dubna

Hovory s mládeží měly mladé zájemce upoutat přibližným tématem přednášky Učme se žít ve dvou, kterou fundovaně podala dr. Medunová. Těžko posoudit, proč tak žalostně má-

lo mladých má potřebu a zájem něco se dovědět o této pro život nezbytné problematice.

28. srpna — Pět sympatických chlapců, vojáků základní služby přijelo až z Písku zahrát na druhé Hovory s mládeží. Svěží a nenucená byla zábava, kterou všem přítomným připravila vokálně instrumentální skupina Lesty. Dobrý hudební výkon a téměř virtuosní houslový projev Jiřího Škody, člena skupiny a syna kapelníka Borovanky, zaslouží uznání.

pro důchodce

22. února — Pro důchodce – a nejen pro ně – zopakovala Borovanka v sále kina pořad Já se zas vrátím. Hrála zdarma pro 85 spokojených občanů.

26. července — K svátku Aniček a Boženek KaSS a SPOZ uspořádal další setkání důchodců. Ze 155 pozvaných občanů jich do místního pohostinství 60. Za přispění Borovanky si zazpívali, pobavili se s vrstevníky a domů si odnášeli hezký pocit z příjemně prožitého odpoledne. Přítomné potěšilo to, že je přišel pozdravit i předseda MNV Bohuslav Lejp.

poezie

13. března — K MDŽ recitační kroužek KaSS a MLK připravil pásmo veršů Stěpana Sčipačova Sloky lásky. Citlivé verše byly střídány hudebním vystoupením žáků LŠU z Nového Města n. Met. Pěkně zahráli především

Markéta a Štěpán Machovi. Celý pořad téměř bez dechu vyslechlo 45 milovníků poezie.

18. prosince V předvánočním shonu si udělalo 30 občanů čas a ve vánočně vyzdobené zasedací síni MNV v příjemné sváteční náladě vyslechlo procítěný koncert hudební skupiny Pohled z Havlíčkova Brodu. Zazněly také Seifertovy a Floriánovy verše a výňatek z milé prózy krkonošského učitele Jana Buchara. Bylo hůř a lidé nechválili o vánočních zvycích. Přednášely Jana Benešová, Jana Eiseltová a Marie Grimová. Srdce každého, kdo byl přítomen, se rozechvělo.

divadlo

9. dubna S představením Únos Šabinek vystoupil v místním kině soubor z Červeného Kostelce. Hlavní představitelé podali téměř profesionální výkony. V průběhu hry několikrát dokázali vyvolat u 48 přítomných diváků salvy smíchu. Škoda jen, že se přišlo zasmát tak málo občanů.

7. června K MDD divadelní soubor TJ Sokol zahrál dětem v sále sokolovny pěkné představení Jak hlouposti narostly parohy. Dobře se pobavilo asi 100 diváků.

25. října Místní divadelníci vystoupili se hrou Grigorije Gorina Thyl Ulenspiegel předváděnou v aréně. Na tuto precizně provedenou generální zkoušku před národní přehlídkou ruských a sovětských her ve Svitavách přišlo 40 diváků.

hudebně estrádní pořady

31. března — Posezení s Janem měl název úspěšný recitál Jana Buriana, pianisty a vypravěče, který svým inteligentním kritickým humorem nebavil novohrádecké občany poprvé. V kině se sešlo 64 diváků a nelitovali, že přišli.

24. listopadu — Podruhé zavítala na Nový Hrádek instrumentální skupina Lokálka. 7 sympatických mužů středního věku zahrálo a vtipnou nevtíravou kritikou a humorem pobavilo všechny přítomné diváky. Účast byla značná – 150 osob, kino bylo téměř obsazeno.

Šlape celá rodina

13. června — Pěší výlety, které pod názvem Šlape celá rodina pořádá KaSS již po několik let, si získaly stálé příznivce. Za jasného počasí odjelo druhou červnovou sobotu 40 účastníků autobusem TJ Start Olešnice v O. h. nejdříve do Josefova. Prohlídka pevnosti cele zaujala dospělé i děti. Po občerstvení v Hradci Králové výletníci navštívili památník prusko-rakouské války v Chlumu. Odtud se poněkud rozbahněným terénem vydali po naučné stezce do Hořiněvsi. Dobrou pohodu vyjadřoval zpěv, který se v autobuse při zpáteční cestě ozýval.

29. srpna — Při srpnovém výletě autobus TJ Start družstva Velorex z Olešnice v O. h. účastníky vyvezl na chatu Na Šerlichu. Odtud pokra-

čovali pěšky přes Vrchmezí a Olešnici na Nový Hrádek, někteří až na Borovou. Nálada 50 účastníků byla i přes špatnou viditelnost velmi přátelská.

26. září Potřetí a naposledy v roce se „šlapalo" z Nového Města n. Met. přes Přibyslav, Koníček, Peklo, údolím Olešenky a Mezního potoka na Borovou. Pršelo, ale situaci zachránili na Červeníně obětaví manželé Slaninovi, kteří pro zmoklé nadšence, bylo jich 24, připravili přístřešek a pohoštění. Končilo se vesele - s harmonikou.

Akce Šlape celá rodina, tak jak je vede Vratislav Ptáček, přinášejí poučení a hlavně sbližují lidi. Cestou se povídají příhody, anekdoty a čas utíká jako voda. Pěkné bývají i „Slávovy" fotografie, které se po každém „výšlapu" objeví ve výloze místního sklenářství.

fotoklub

Fotoklub KaSS pořádá a pravidelně ve 2 kategoriích vyhodnocuje soutěž v poznávání míst zachycených na vystavených fotografiích. Soutěž má název Znáš Nový Hrádek a okolí?

Květnové výsledky:

I. kat. - mládež	II. kat. - dospělí
1. Dita Novotná	1. Zlatko Hála
2. Radka Štěpánová	2. Josef Grim
3. Petr Bohadlo	3. Jiří Šafář

kurs šití

10. září – 26. listopadu

Pod vedením lektorky Herinkové z Náchoda v zasedací místnosti MNV probíhal kurs střihů a šití. Poplatek 80 Kčs se všem účastnicím jistě brzy několikanásobně vrátí.

pietní akty

8. května

Zástupci všech složek NF, závodů, vojenské posádky z Nového Města n. Md., učitelé a žáci ZŠ se tradičně zúčastnili vzpomínkového aktu k výročí osvobození naší vlasti. Oslava začala ve 14 hodin položením věnců k pomníku padlých a ke hrobu neznámých. Řečnický projev přednesl s. ing. R. Dušánek. Žáci ZŠ k důstojné oslavě přispěli hudebně recitační kulturní složkou. Večer téhož dne v 19:30 hod. vyšel z náměstí k sokolovně lampionový průvod. Ve 20 hodin zástupci ČSM a Svazarmu slavnostně zapálili u sokolovny mírový oheň.

výstavy

7. – 11. listopadu

Výstavu ručních prací, samorostů a květin společně uspořádali Český svaz žen, Český svaz zahrádkářů a Ka-Dy v zasedací síni MNV. 542 dospělých a 67 žáků ZŠ si prohlédlo mnoho pěkných prací žen (i 1 muže) z Nového Hrádku a okolí. Nechybělo vyšívání,

háčkování, pletení, textilní aplikace, výšivky obrazů a miniatur, paličkovaná krajka; figurky z vizovického těsta. Pozornost vzbudila kolekce šperků ze stříbra, dřeva a kůže, kterou se mladá místní výtvarnice Olga Grimová zúčastnila krajského kola soutěže Zenit. Vystavené práce vhodně doplňovala krása vkusně naaranžovaných květin a samorostů. Hlavní podíl na úspěchu celé výstavy měla především šikovná a obětavá Milada Světlíková.

přednášky

15. března — Pěstujeme zeleninu – ČZS, 46 posluchačů

5. dubna — Květiny na zahrádce a v bytě s výstavkou zahrádkářské literatury – ČZS a MLK, 58 posluchačů

14. června — Pásmo krátkých filmů k měsíci myslivosti – zdařilá společná akce kina a ZO ČMS, 100 diváků

16. června — Beseda s účastníkem Ralley Paříž-Dakar Karlem Lopraisem. Besedu zajistili členové Svazarmu P. Grim, J. Linhart, J. Ježek, Možný. Kino bylo zcela naplněno.

Paříž-Dakar je v současné době nejdelší a nejnáročnější automobilovou soutěží na světě. Karel Loprais se spolujezdci Kopcem a Stachurou

přivezli čs. kamion TATRA T 815 4×4 Rallye se startovním číslem 617 do senegalského Dakaru na 2. místě v kategorii kamionů. Na Nový Hrádek přijel v automobilu TATRA T 815 6×6 Rallye se startovním číslem 618 a s řidičem Zdeňkem Kahánkem, prostě slavná „čtyřkolka" byla rozebraná v dílně pro kontrolu po náročné soutěži. Karel Loprais před plným kinem hovořil o náročnosti 14 000 km dlouhého maratonu trvajícího 22 dny, o záludnostech pouště a nečekaných překvapeních, která cestou zažili. Malí i velcí diváci měli spousta dotazů. Po přestávce autogramiáda a po ní 25 minut trvající videozáznam ze závodu uspokojily zvědavost diváků.

26. června — Úloha národních výborů při budování a ochraně socialistické společnosti – při plenárním zasedání MNV, 30 občanů

6. října — Infekční choroby - AIDS – ČSČK, pouze 10 posluchačů

11. listopadu — Zásady správné výživy – ČSČK, přednášela s. Kábrtová, 40 posluchačů

29. listopadu — Květiny – ČZS při výroční členské schůzi

plesy 1987

10. ledna — Myslivecký ples

pořádalo myslivecké sdružení Frymburk, které má sídlo v Mariesi. Ples pořádaný v sokolovně v Novém Hrádku daroval plesovou sezonu. K tanci i poslechu 350 návštěvníkům hrála Borovanka. Výborná byla myslivecká ku-

chyně se čtyřmi druhy jídel.

17. ledna **Sokolský ples**

s krásnou výzdobou a kvalitní hudbou OB Říčany nad Labem zval k příjemnému kulturnímu posezení. Této možnosti využilo pouze 100 návštěvníků.

14. února **Požárnický ples**

jako čtvrtý a poslední v sezóně připravil výbor místního SPO. Hrála Bororanka pro 200 milovníků lidové hudby a tance. Počasí bylo tentokrát „nepožární" – spíše jarní.

Bororanka

V roce 1987 borovská kapela oslavila 165 let nepřetržité činnosti. 31. října uvedla estrádu Pějme píseň dokola. Hlavní režisérkou všech estrádních pořadů Bororanky, oblíbených zejména středními a starší generací je vedoucí KaSS Anežka Balcarová. Kapela hraje pod vedením kapelníka a učitele LŠU Vojtěcha Škody již 22 roků. Potěšitelné je, že tento obětavý hudebník kromě únorné práce s opisováním a rozepisováním not pro celou kapelu pořídil také hudebně vzdělával mladé zájemce o lidovou hudbu. Jde zcela ve šlépějích svého otce Vendelína Škody, který hudbu vedl před ním. Nadějí Borovranky je mladý Vojtěch Škoda, absolvent konzervatoře – obor housle – v Pardubi-

ách. Je také učitelem hudby a v kapele hraje na bas-kytaru. Konzervatoř absolvovaly i další děti kapelníka – Dagmar – klavír, Jiří – housle, Iveta – klavír. Je proto možné předpokládat, že borovská hudba bude dále úspěšně rozvíjet svou činnost, hrát a zpívat tak, jak tomu je již od roku 1822.

Tělovýchova a sport

TJ Sokol

Tělovýchovná jednota Sokol měla v minulém roce 229 členů, z toho 157 dospělých, 10 dorostenců a dorostenek a 62 žáků a žákyň. Je to úctyhodný počet, plných 30% obyvatel naší obce. Rozvedeno do oddílů a odborů má

odbor základní a rekreační tělesné výchovy	119 členů
oddíl lyžařský	63 "
oddíl národní házené	51 "
oddíl šachový	22 "

odbor divadelní – několik jedinců, většina hostuje

Činnost TJ řídil 15ti členný výbor. Jednota je již druhý rok zapojena do soutěže o Zlatou plaketu. Stálá pozornost je věnována běžné údržbě objektu sokolovny a jejího vybavení a také lyžařskému areálu na Vanské stráni. Všechny oddíly a odbory pracovaly s velkým nadšením, což dokazují i dosažené výsledky. TJ Sokol je nejaktivnější složkou v obci.

odbor ZRTV

Činnost odboru organizoval pětičlenný výbor v čele s předsedou Jiřím Havrdou. Pod vedením 11 cvičitelů cvičili: rodiče s dětmi, nejmladší žactvo, žáci, žákyně mladší, žákyně starší a dorostenky, muži, ženy. Obsazeny jsou všechny věkové kategorie. V soutěži o nejaktivnější odbor ZRTV okresu Náchod se náš odbor umístil na 9. místě ze 41 soutěžících, v soutěži vesnických TJ obsadil 20. místo. Pro veřejnost připravil 8 tělovýchovných a sportovních akcí, celková účast na nich byla značná - asi 700 osob.

17. dubna — večerní vycházky - zahájení pod vedením P. Bohadly se jich uskutečnilo 8 s průměrnou účastí 10 lidí

30. dubna — rajonové kolo v přespolním běhu, 53 závodníků

9. května — Běh vítězství - tradičně kolem náměstí běželo 89 závodníků z 15 míst; hlavní organizátor Zdeněk Martinek, ceny pomohly zajistit složky NF a KaSS.

27. května — rajonové kolo v lehké atletice - 91 atletů

6. června — Hrádouská vařečka - 5. ročník pochodu na 4 délkových trasách: 8, 10, 12 a 15 km; každý z 212 účastníků tradičně v cíli dostal upomínkovou malou vařečku, kolektivy nad 10 účastníků velkou vařečku a rodinné kolektivy po výtvarné ceně. Oblíbený pochod promyšleně a citlivě zajišťuje Pavel Bohadlo.

1. srpna cyklistický výlet - 15 účastníků
5. září stanování v Pekle - 50 účastníků organizuje Jiří Harda
15. prosince Sčlovýchovná akademie - ve spolupráci se ZŠ - cvičení s hudbou, lampské a vánoční písně, pásmo pěveckého sboru, na závěr film z okresní spartakiády - 150 diváků, organizoval Jiří Harda

Podmínky pro udělení odznaku zdatnosti splnilo 56 členů odboru, 100 jarních km 25 členů. Do soutěže Vzorný kolektiv mládeže jsou zapojeny 2 kolektivy. Během jarních prázdnin odbor organizoval pro cvičence vybíjenou, stolní tenis, malou kopanou, cvičení při hudbě. Takřka po celý rok se muži scházeli na volejbalovém hřišti. Sehrálí řadu přátelských zápasů i kuriózní „poutový malch", ve kterém nastoupili „plešatí" proti „vousatým". Nadšení a snaha byla na obou stranách a vítěz nerozhodlo na tom, kdo o pouti 5. července před společným obědem vyhrál.

Nejvíce podíl na úspěšné a rozsáhlé činnosti odboru ZRTV v současné době má předseda obětavá a skromná Lidmila Marešková. Je sama cvičitelkou a neúnavně zajišťuje cvičitele i cvičence všech složek osobní agitací. Nechybí při organizování žádné pořádané akce. Vymýšlí stále něco nového, aby přivedla k aktivnímu pohybu ty, kteří mu dosud nepřišli na chuť.

lyžařský oddíl

Rok 1987 byl pro lyžařský oddíl úspěš-

ný po stránce sportovní, pracovní i ekonomické. Byl to hlavně důsledek dobré zimy s dostatkem sněhu. Lyžařský oddíl obhospodařuje lyžařský vlek na Panské stráni. Letos se vlek točil skoro každý den, ve všední dny pro členinky závodníků, o víkendech a o prázdninách pro veřejnost. Jezdilo se ba závad na vleku, poličí nečinil ani transport kolem. Podařilo se uskutečnit dvě reprezentační a oboustranně výhodné akce: základní lyžařský výcvik dětí JZD Slavoňov a rekreační lyžování členů téhož JZD a jejich rodinných příslušníků. Oddílu se podařilo provést další zarovnání velké terénní nerovnosti ve spodní části lyžařského areálu, vymalovat vnitřek chaty pro obsluhu vleku, zajistit telefonní spojení mezi horní a dolní stanicí vleku a nezbytnou údržbu vleku. Oddíl uspořádal velikonoční zábavu - hudba Slopy - 151 účastníků. Pořadatelé neměli lehkou práci; úroveň chování sanečníků byla velmi nízká, oblečení nespolečenské.

Sportovní činnost byla bohatá a dá se říci, že i úspěšná. 16 závodů, z toho 3 okresní přebory, 4 krajské soutěže. Výsledek – 1 titul přebornika okresu, 5 II. výkonnostních tříd, 11 III. výkonnostních tříd. Nejúspěšnější byla mladší žákyně Martina Drahnarová. V místě jsme zorganizovali závod v paralelním slalomu o putovní pohár. Cena Frymburku musela být pro oblevu odvolána. Je potěšitelné, že v žákovských soutěžích pro směrné číslo okresu Náchod, které je 10, Nový Hrádek

oddíl

do krajských soutěží dodává 4–5 žáků. Výkonnost závodníků je udržována celoroční soustavnou tréninkovou prací. V pozávodním období se trénuje jednou týdně, v předzávodním 2–3krát týdně a pořádá se 1 týdenní soustředění, v závodním období se trénuje 3krát týdně na sněhu a 1krát v sokolovně a o sobotách a nedělích se opět trénuje nebo se závodí. V loňském roce si toto tréninkové úsilí vyžádalo 758 hodin dobrovolné činnosti trenérů, pomocných trenérů i rodičů lyžujících žáků např. při obsluze lyžařského vleku.

Neúnavným organizátorem lyžařského oddílu je po dlouhá léta jeho předseda, nadšenec „bílého sportu" Jeroným Holý. Sněhu a dětem je ochoten věnovat každou volnou chvíli. Svým klidným přístupem si získá cvičence, jejich rodiče i trenéry. Při výcviku je náročný a nesmlouvavý, a proto vychoval již mnoho dobrých lyžařů.

oddíl národní házené

Uplynulo již 25 let od doby, kdy byla obnovena tradice národní házené v Novém Hrádku. Hlavní podíl na obnově, rozvoji a v současné době na udržení činnosti oddílu má Josef Drašnar st. Oddíl má problémy se zajišťováním trenérů i hráčů. Družstvo mužů se v soutěžích krajského přeboru drží ve středu tabulky, družstvu žáků se podařilo obsadit 3. místo. Perspektivy oddílu se nejeví růžově. Družstvo mužů stárne – většinou ročník 1950. Hráči mají různá byd-

liště a je problém s dojížděním na utkání. Družstvo žáků podává dobré výkony, ale je jich málo. Každoročně je třeba nahradit ty žáky, kteří po ukončení 8. třídy z oddílu odejdou.

šachový oddíl

Práci oddílu řídil třídní výbor v čele s Jiřím Balcarem z České Čermné. Šachových soutěží se účastní družstvo žáků a družstvo dospělých. Dobrým umístěním v okresním přeboru si obě družstva zajistila postup do okresní soutěže i pro příští rok. Oddílovým přebornikem se opět stal učitel Josef Šrek. 9 šachistů si obnovilo výkonnostní třídu. Oddíl má 1 trenéra II. třídy, který v současné době navštěvuje trenérské školení I. třídy a 1 rozhodčího II. třídy.

divadelní odbor

Divadelní soubor TJ dosáhl v uplynulém roce ojedinělého úspěchu. Na XV. národní přehlídce ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách vystoupil se hrou Grigorije Gorina, sovětského lékaře a dramatika Tyl Ulenspiegel. Z 10 účastněných souborů obsadil 1. místo v republice. 350 diváků přítomných na předvedení přerušovalo vystoupení opakovaným aplausem. Poprvé v historii přehlídek vyhrál soubor z Východočeského kraje. Divadelní porota složená z odborníků divadelnímu souboru TJ Sokol Nový Hrádek udělila všechny

pocty, kterých se mu mohlo dostat:

Diplom a putovní pohár A. P. Čechova 1987 za nejinspirativnější představení a insenaci hry

Čestné uznání a cenu diváka za inscenaci hry

Diplom a cenu za režii vedoucí souboru Nadě Tejklové

Diplom a cenu za scénografii a hudbu Richardu Maturovi im memoriam

Diplom a cenu za herecký výkon - ztvárnění postavy uhlíře Klaase Stanislavu Řehákovi

Hlavní podíl na úspěchu souboru má v první řadě náročná a nesmlouvavá režisérka učitelka Nadě Tejklová. Její režisérskou práci ocenil písemným blahopřáním m. j. i režisér Národního divadla a příznivec Nového Hrádku František Laurin.

Dlouholetým předsedou TJ je Ferdinand Grym; hospodářem Josef Svatoň a jednatelkou Hana Svatoňová. Na bedrech především těchto 3 funkcionářů leží velké břímě - koordinovat, organizačně i ekonomicky zajišťovat činnost celé TJ. Obhospodařovaný majetek je veliký - přes 1 200 000 Kčs. Ke konci roku 1987 došlo k havárii kotle ústředního topení v budově sokolovny. Provoz v sokolovně byl z této příčiny přerušen. Situace byla velmi svízelná z orga-

niračního i ekonomického hlediska. Oprava, provedená ve spolupráci s VD Velorex, kterou zprostředkoval předseda Gym, si vyžádala částku 26 467 Kčs. Tuto částku v plné výši uhradil OV ČSTV v Náchodě, protože jednota neměla v té době dostatek finančních prostředků. Byla to velká pomoc, kterou operativně OV ČSTV v Náchodě naší jednotě prokázal. Od začátku r. 1987 je TJ Sokol Nový Hrádek pro dobrou úroveň své činnosti řízena plánem a sledovaná OV ČSTV v Náchodě. Toto rozhodnutí, které bylo učiněno na základě hodnocení práce všech oddílů a odborů TJ přineslo zvýšení příspěvku na činnost, a to na dvojnásobek, t. j. 40 Kčs na jednoho člena ročně, celkem 11 600 Kčs za rok. Uvedená částka bude alespoň částečně řešit finanční situaci, která se pro další rok nejeví nijak slibně.

ZO Svazarm

Předsedou ZO je Petr Grim, jednatelem Josef Linhart. Výbor ZO Svazarm se schází pravidelně každý měsíc s 90% účastí svých členů. Za prvořadý úkol si výbor dal zajistit podmínky pro vznik kroužku motorismu mládeže - bikros, cyklotrial. Přes problémy se zajištěním vhodného pozemku na zhotovení tratě pro tréninky se podařilo vrátit kroužek do činnosti. Mladé motoristy trénuje Libor Přibyl a Stanislav Vančura. Podařilo se také získat klubovnu a párově dílnu na opravy a přípravu kol.

S mládeží pracuje také Pavel Grim, vede střelecký kroužek PO SSM na základní škole. ZO pořádá pro mládež místní přebor ve střelbě ze vzduchových zbraní, organizuje soutěže Partyzánský samopal a dukelský závod. ZO dvakrát uspořádala doškolení řidičů soukromých vozidel. Zajistila také besedu s posádkou účastníků závodu Paříž - Dakar na velmi dobré úrovni. Zajišťování lampiónového průvodu s pálením mírového ohně patří ke každoroční činnosti. Svazarm organizuje také sběr železného šrotu (likvidace skládky kovového odpadu u Pařízku). Za poměrně dobrou činnost ZO Svazarm v Novém Hrádku získala 3. místo v soutěži resnických organizací v okrese Náchod.

Další zájmové organizace

ČSČK minulost

Pravidelná činnost ZO ČSČK v Novém Hrádku začala za vedení předsedkyně Zdeňky Lancové, která vedla organizaci až do roku 1964, kdy se se svým manželem odstěhovali do Nového Města n. Met. Další předsedkyní byla zvolena Jana Sedlová, která tuto funkci zastává dosud. Dalšími členkami tehdejšího výboru byly Božena Grimová - místopředsedkyně, Eliška Lejpová - pokladník, Marie Říhová - kulturní referentka, Marie Hrušová a Marie Grymová -

členky, Vladimír Vondřejc - sportovní referent a Jindřich Karl - hospodář. Na přechodnou dobu byla ve výboru i Marie Drašnarová, později přešla do funkce předsedkyně ZO ČSŽ a Dana Růžičková, která odešla do invalidního důchodu. Později byl výbor doplněn o Miladu Hájkovou, Emilii Suchánkovou, Marii Effenberkovou, Janu Šafránkovou a Danu Plačkovou.

současnost

Nyní je obsazení funkcí následující:

předsedkyně	Jana Šotolová
místopředsedkyně	Božena Grimová
jednatelka	Marie Grymová
pokladník	Eliška Lejpová
kulturní referentka	Marie Říhová
dorostová referentka	Milada Hájková
sociální referentka	Marie Effenberková
ref. pro živ. prostředí	Jana Šafránková
zdravotně bran. ref.	Marie Balcarová - zd. MV
dobrovolná pečovatelka	Emilie Suchánková
první revizorka	Blanka Příbylová
druhá revizorka	není, byla Dana Plačková

Počet členů ČSČK se pohybuje od 80 do 90 osob. V organizaci je 16 bezpříspěvkových dárců krve. Dva z nich, Vladimír Říha a Josef Rybín jsou nositeli zlaté plakety MUDr. Janského za 40 odběrů, což je asi 20 l krve. Osm let pracuje na ZŠ kroužek mladých zdravotníků. 2 instruktorky absolvovaly státní školu ČÚV ČSČK v Líně u Benešova zakončenou zkouškou z první pomoci. 5 členek organizace (možná někdy i k její

škodě) pracuje v okresním výboru ČSČK v Náchodě. Jana Šolcová je vedoucí tajemnice OV ČSČK. Dále je členkou OV Milada Šajková, Marie Effenberková, Alena Navrátilová a Květoslava Jeřichová. Výbor ZO pořádá 2 zdravotnické přednášky za rok s různým zaměřením (výchova k manželství, akupunktura, dětské neurózy, škodlivost alkoholu a kouření, správná výživa ...). Formou sousedské výpomoci pečuje organizace ročně o 3 až 4 osoby. Jedná se o donášení potravin, úklid, praní prádla, donášení uhlí, obstarávání léků a pod. Při spartakiádách a sportovních utkáních zdravotní službu až do vážného úrazu po dlouhá léta vykonával Vladimír Vondřejc.

SČSP

Odbočka SČSP má 29 členů a je řízena OV svazu přátel v Náchodě. Výbor pracuje ve složení:

JUDr Alena Langová - předsedkyně
Helena Suchánková - jednatelka
Jarmila Grimová - pokladník
Vlasta Jiráková
Božena Marková
Jiří Harda

Výbor se schází jednou za 2 měsíce, podle potřeby častěji. Členské schůze jsou dvakrát za rok. V roce 1987 proběhla výměna členských legitimací.

SPO

Rok 1987 začal pro místní požárníky smutně.

13. ledna po velkém utrpení ve věku 61 let zemřel předseda SPO Zdeněk Kozel, Nový Hrádek - Doly 113. Po dlouhou dobu, asi 25 roků, byl vedoucím obchodního oddělení Kovodružstva v Náchodě. Ve 2 manželstvích vychoval 3 syny a 1 dceru. V místní organizaci požární ochrany aktivně pracoval řadu let. Před 5 lety převzal po Ladislavu Markovi funkci předsedy. Poslední rozloučení se Zdeňkem Kozlem bylo 19. ledna s tradiční pietou, kterou požárníci zesnulým členům prokazují. Ostatky zesnulého byly uloženy na hřbitově do rodinného hrobu. V měsíci únoru zemřel věkem nejstarší požárník 95 letý kronikář Olešnice v O. h. Antonín Boš.

Přehled činnosti organizace po měsících:

únor	- 14. ples požárníků, zisk asi 4000 Kčs
březen	- preventivní prohlídky
	- blahopřání ženám k MDŽ
duben	- blahopřání jubilantům
	Antonín Černý (t. č. v domově důch.) - 80 r.
	Zbyněk Dušánek - 50 r.
květen	- intenzivní příprava na soutěže,
červen	- soutěž mladých požárníků v Novém Městě n. Met., 5. místo z 12 družstev
	- soutěž mužů v Borové, 5. místo ze 14 družstev
	- soutěž žen v Borové, 3. místo ze 4 družstev, Jarmila Grimová 2. místo v jednotlivcích
	- blahopřání - František Mlynář, 60 r.
červenec	- oprava koníma na budově MNV, 137 brig. hodin

- první taneční zábava mladých požárníků, zisk 1000 Kčs
- blahopřání - Josef Remeš - 50 r.

srpen - cisterna CAS přidělena z Jaroměře, Trambus odebrán pro MNV Broumov, Robur zrušen
- blahopřání - Růžena Grimová - 70 let

říjen - 31.10. okrskové kolo branného závodu v Novém Hrádku, organizace zajištěna ve spolupráci s ČSČK a Svazarmem ze 7 účastníků naše družstva na 3. a 4. místě

listopad - 15.11. výroční členská schůze předávání medailí a volby výboru

Medaile za věrnost obdrželi:

za 30 let členství: Růžena Grimová, Božena Přibylová, Anna Barešová

za 20 let členství: Cyril Siegel, Milan Grim, Josef Grim ml., František Mlynář

čestné uznání: Kristýna Hartmanová, Marcela Kozlová, Zita Vančurová, Eva Beková, Olga Beková, Aleš Bek

členové zvoleného výboru SPO

předseda	Miloslav Bek
místopředseda	Josef Červinka
velitel	Milan Grim
zástupce velitele	Jiří Bek
pokladník	Mojmír Kopecký
jednatel	Josef Kotyška

politicko vých. referent	Aleš Bek
materiálně tech. referent	Ladislav Jirounek
organizační referent	Václav Kozel
referentka pro mládež	Jana Šafránková
referentka pro ženy	Jarmila Grimová
referent pro CO	Milan Kovačík
preventista	Antonín Jirák
členové	Petr Kopecký
	Jana Vančurová
	Jaroslav Rázl ml.
předseda reviz. komise	Ivo Štěpán

výjezdová družstva

A	B
Ladislav Jirounek	Jiří Bek
Stanislav Vančura ml.	Petr Ruffer
Aleš Bek	Josef Kolyška
Milan Grim	Jaroslav Rázl ml.
Václav Kozel	Milan Kovačík
Emil Hradecký	Josef Šafář
Bohumil Bek	Petr Kopecký
Miloslav Bek	Ivo Štěpán
Josef Ruffer	Ludvík Zákravský
Josef Grim	Antonín Šafář
Karel Novotný	Mojmír Kopecký

Společenská kronika

SPOZ

Sbor pro občanské záležitosti zajišťuje především vítání občánků do života - Jiřina Klaváčková, civilní pohřby - Antonín Přibyl, svatební obřady - Marie Maková, svatební výročí - Marie Grymová. Předsedkyní SPOZ je Květoslava Gallichová a dalšími členy Bohuslav Lejp, Božena Grimová, Milada Hájková, Věra Lemfeldová, Jana Škodová, Marie Říhová a Vladislav Sláček.

Manželům se narodili

26. 5. 1987 Markéta a Aleš Rybínovi, č. 236
dcera Markéta - Náchod

9. 6. 1987 Jana a Vlastimil Krejčí, č. 247
syn Petr - Náchod

14. 6. 1987 Katarina a Zdeněk Ničovi, č. 351
syn Zdeněk - Náchod

17. 6. 1987 Blanka a Ladislav Přibylovi, č. 123
synové Jakub a Petr - Náchod

19. 9. 1987 Zdeňka a Vladimír Růžičkovi, č. 358
dcera Darina - Náchod

24. 10. 1987 Marcela a Ivo Štěpánovi, č. 141
syn Radim - Úpořno

18. 11. 1987 Eva a ing Jan Hažuovi, č. 307
syn Jan - Náchod

V sobotu 29. srpna bylo 5 malých občánků slavnostně přivítáno do života.

Svatek na MNV uzavřeli

14. 2. 1987 Blanka Mádrová z Nového Hrádku
a Ladislav Přibyl z Olešnice v Orl. h.

25. 4. 1987 Blanka Dohnanská z Dobrušky - Křovic
a Miroslav Dušánek z Nového Hrádku

19. 6. 1987 Věra Nechvátalová z Náchoda
a ing Zdeněk Sokol z Dobrušky

4. 7. 1987 Radomíra Štěpánková z Náchoda
a Pavel Slojka z Náchoda

9. 10. 1987 Lenka Doubicová z Náchoda
a ing Bohdan Šrom z Náchoda

27. 11. 1987 Zuzana Bosáková z Náchoda
a Jaromír Kačer ze Choly u Nahořan

29. 12. 1987 Magdalena Krupicová z Bena
a Zdeněk Menzel z Nového Města n. Met.

Výročí svatby oslavili

Zlatou svatbu - 50 let společného života

8. 5. 1987 Vlasta a Josef Hamerských, Nový Hrádek-Rey 13

26. 9. 1987 Růžena a Josef Drašnarovi, Nový Hrádek-Doly 173

20. 11. 1987 Růžena a Josef Jiimovi, Nový Hrádek 85

Stříbrnou svatbu - 25 let společného života

29. 4. 1987 Květoslava a Ladislav Grulichovi, Nový Hrádek 339

22. 12. 1987 Miloslava a Lubomír Suchánkovi, Nový Hrádek 351

Z našich řad odešli

18. 1. 1987 zemřel Vojtěch Nováček z Nového Hrádku - Rů č. 225 ve věku 65 let. Vyučil se tesařem a jako řemeslník byl velmi šikovný. Po válce působil v severních Čechách - Děčíně, Liberci ve funkci náčelníka kriminálního oddělení. Při odchodu do důchodu se vrátil na Rey. Zemřel v nemocnici v Praze. Jeho tělesné pozůstatky byly 29. ledna zpopelněny v krematoriu v Praze na Vinohradech.

26. 1. 1987 zemřela Růžena Vaňková z Nového Hrádku č. 126 ve věku 83 let. Na sklonku svého života několik let bydlila v domácnosti Hany Štěpánové, která se o ni starala. Její tělesné pozůstatky byly zpopelněny 2. února v krematoriu v České Třebové.

15. 1. 1987 zemřel Antonín Boš z Nového Hrádku-Rzů č. 15 v požehnaném věku 95 let. Byl kronikářem v Otěšínci v Čel. h., několikrát byl vyhodnocený jako nejlepší kronikář v okrese Rychnov n. Kn. Vedl si i soukromou kroniku, měl dobrou paměť na data a události v širokém okolí. Pochován je na místním hřbitově do rodinného hrobu.

4. 3. 1987 zemřela Anna Hejdová, učitelka z Nového Hrádku č. 283 ve věku 66 let. Žila v bytě závodu Velorex ve smaltovně v Dolích. Její manželství bylo bezdětné. Na místní škole působila v předválečných letech. Byla výbornou učitelkou oblíbenou u dětí. Zpopelněna 12. března v Pardubicích.

4. 4. 1987 zemřela Alžběta Štěpánová z Nového Hrádku č. 145 ve věku 90 let, matka listonoše Cyrila Štěpána. V minulosti měli malé hospodářství. Na sklonku života byla dlouhodobě upoutána na lůžko. 9. dubna byla pochovaná do rodinné hrobky na místním hřbitově.

12. 4. 1987 zemřel Josef Dusil z Nového Hrádku č. 3 ve věku 77 let. V domě č. 3 bylo kdysi pekařství, Josef Dusil sám byl vyhledávaným pekařským mistrem. Chleba i pečivo, které se za jeho mistrování peklo, nemělo v širokém okolí konkurenci. Mnoho let žil s družkou Anežkou Klimešovou. Byl pilným sběračem léčivých rostlin a za tuto činnost byl několikrát vyznamenaný okresním výborem ČSČK. Zemřel v nemocnici, pochován je na hřbitově ve Slavoňově.

21. 7. 1987 zemřela Hilda Marlinková, vdova z Nového Hrádku - Rtů č. 7 ve věku 66 let. Celý život pracovala v zemědělství. Vychovala syny Josefa a Jaroslava a dceru Marii. Pochována byla 27. července do rodinného hrobu na místním hřbitově.

27. 7. 1987 zemřel Josef Ruffer z Nového Hrádku - Dolů č. 169 ve věku 56 let. 25 roků pracoval v Kovodružstvu jako skladník. Byl oblíben pro svůj dobrý vztah k lidem a pro pečlivost v práci. Lidé říkali, že zemřel nejhodnější člověk z Kovodružstva. Pohřben byl 3. srpna na místním hřbitově.

25. 9. 1987 zemřel p. Bohumil Janko, 1. vikariátní sekretář náchodský ve věku 65 let. Tento dobrý a skromný kněz působil na zdejší farnosti 19 let. Po příchodu z Náchoda v roce 1968 organizoval opra-

vu místního kostela. Své povinnosti vykonával i na farnosti v Olešnici v Orl. h. Po smrti matky, s kterou žil, se velmi zhoršil jeho zdravotní stav. 30. září po rozloučení v Novém Hrádku byl pohřben do rodných Dobřan. Účast na pohřbu byla velká, bylo přítomno přes 70 kněží. Svědčí to o velké oblibě zemřelého. 1. listopadu na opuštěnou farnost nastoupil mladý kněz Jaroslav Mikeš - 34 roků, narozený v Novém Bydžově. Původně byl vyučený mozaikář.

20. 11. 1987 zemřel Ludvík Štěpán z Nového Hrádku č. 111 ve věku 74 roků. Vychoval dceru a syna. 26. listopadu byl pohřben na místním hřbitově.

21. 11. 1987 zemřela Marie Hánlová z Nového Hrádku č. 34 ve věku 86 let. Vychovala syny Josefa a Bohuslava. Příkladná byla její obětavá péče o vnoučata. Původně pracovala jako textilní dělnice. 29. listopadu byla pohřbena na místním hřbitově.

Zapsala A. Marková-
kronikářka

Zápis schválen radou MNV dne 9. 11. 1988

Místní národní výbor Nový Hrádek
okres Náchod
549 22

1988

70 let československé státnosti

Vytvoření samostatného československého státu v roce 1918 je bezesporu jedno z hlavních událostí v moderních dějinách obou našich národů. Vítězství proletariátu v Rusku v roce 1917, zejména přijetí dekretů sovětské vlády o míru a sebeurčení národů, otřáslo myšlení lidí v evropských zemích natolik, že vznikl proud, odmítající Rakousko-Uhersko jako nedělitelné. Ozývaly se i hlasy prorakouské - malé státy nemohou samy existovat, malý národ nemá

šanci na to, aby ve své existenci obstál. V naší zemi získal oprávněnou důvěru a podporu T. G. Masaryk, který vypracoval teorii možnosti existence malého národa, konkrétně národa českého a slovenského. Stal se iniciátorem, tvůrcem a postupně nejpřednějším ideologem prvního pro utvoření samostatného státu Čechů a Slováků.

Událostí dozrály natolik, že přišel 28. říjen 1918, kdy zástupy Pražanů uvítaly na Václavském náměstí zprávu o vyhlášení Československé republiky, společného státu Čechů a Slováků, který tak byl v nové podobě obnoven po více než tisíciletí dějinné odmlce. Historické povědomí dárné stální sounáležitosti obou národů přetrvalo staletí, bylo znovu oživeno a spojilo se s nadějí na spravedlivé sociální uspořádání společnosti.

Letos je naše republika již 70 let. Prošla řadou těžkých zkoušek, zápasů, ale i úspěchů. V současné době po vzoru Sovětského Svazu probíhá přestavba celé naší společnosti. Dobře vystihuje význam tohoto procesu výrok: „Přestavba je učitelkou poctivé práce". Co lepšího přát republice k jejím 70. narozeninám než to, aby se přestavba podařila, aby poctivá práce zvítězila na všech úsecích našeho života. V tomto smyslu promlouvá i následující báseň:

Síla života je
v prosté denní práci
je v lásce dvou lidí.

Síla života je
v nepostižitelné síle
domova

a jenom život
až po okraj
naplněný prací
je nesmrtelný.

(Pochodeň, 28. říjen 1988)

Počasí 1988

Leden Začátek měsíce ledna se vyznačoval doslova jarním počasím. Země byla bez sněhu, teploty po celých 24 hodin neklesly pod nulu. Užilo se hodně tmy. 6. ledna bylo na sluníčku až +16°C, začaly rašit kočičky, objevila se i kvítka petrkličů a lidé pracovali na zahrádkách jako na jaře. Teprve 10. ledna se vyjasnilo, přišel šedivák −3°C a 11. ledna konečně začalo chumelit. V následujících dnech stále mrzlo, ale sněhu mnoho nebylo. Podmínky pro lyžování byly pouze mezi 23. a 26. lednem; potom začalo tát a pršet. Konec ledna byl opět teplý s teplotami v poledne až +6°C. Charakter počasí − 10 cm mokrého sněhu, mlhy.

Únor Teple začal i měsíc únor. Spíše mrholilo než sněžilo. 2. února na Hromnice se stmívalo v 17 hodin. Přímo jarní byl 4. únor s polední teplotou na sluníčku +18°C. 8. února začala mokrá chumelenice, napadlo 10 cm vlhkého sněhu. Neobvyklé počasí bylo 10. února. Při zamrašené obloze se po předchozím větru po poledni strhla bouřka doprovázená sněhovou chumelenicí. Druhý den nato se

vyjasnilo, teplota klesla pod nulu a při 15 cm sněhu válo. V druhé dekádě měsíce února bylo počasí značně proměnlivé, plihavé s občasným mírným sněžením. Ochlazovat se začalo teprve ve třetí dekádě měsíce. 20. února se mohly poprvé v letošní zimě vytáhnout běžky a projet se cestou přes pohádkově zasněžená a sluncem ozářená Pasička. Mrzlo do konce února stále, sněhová pokrývka byla asi 40 cm. 29. února napadlo 10 cm prašanu a stále hustě chumelilo s větrem.

Březen

Typicky pěkné zimní počasí opanovalo začátek měsíce března a trvalo při sněhové pokrývce 50-60 cm bez větších výkyvů až do 15. března. Ranní a večerní teploty se pohybovaly kolem -5°C, přes den při slunečném počasí mírně tálo. Sněhová pokrývka se občasným sněžením doplňovala. Stále byl prašan, dá se říci, ráj pro milovníky zimních sportů. 16. března však přišla náhle prudká obleva, do velké sněhové pokrývky začalo pršet. Do 3 tříd základní školy zatékalo. V 7. třídě v 1. patře staré budovy sousedící s přístavbou kapalo ze stropu přímo na učitelský stůl. Aleš Rybín vylezl na vysokou střechu a odházel sníh nad zamrzlými koryty a svody a jedině díky tomu se zabránilo dalšímu zatékání. Po kratičké oblevě zamrzlo, aby přišla obleva další. 23. března začal vát vítr vonící jarem, 25. byla před polednem bouřka a od 29. března přemohlo jaro zimu téměř natrvalo. Na slunci bylo až +21°C a vedle kup tajícího sněhu se už ozval i ptačí zpěv.

Duben

Začátkem měsíce dubna byl už sníh skoro pryč. 2. až 4. dubna byly velmi teplé velikonoce s poledními teplotami až +21°C. Občas přicházely přízemní mrazíky. Na všech silnicích bylo veliké množství prachu a nečistot po zimních posypech. 8. dubna začal silnice omývat déšť, ale v dalších dnech přišel v drobné sněžení. Ve druhé dekádě měsíce bylo počasí vskutku rozmarné. Ráno byl šedivák a v poledne bylo na sluníčku až +24°. 18., 19. a 20. dubna byly úplně letní dny s velmi teplým vzduchem, na slunci +28°, ve stínu +20°. Pr 20. dubna začalo pršet a později se i citelně ochladilo, v noci a ráno byly pouze -4°C. K opětnému oteplení došlo až poslední 2 dny v měsíci.

Květen

Celkově byl květen velmi suchý a značně ohrozil dobrou úrodu v letošním roce. Na 1. máje ráno bylo zamračeno, dopoledne se vyjasnilo a v poledne stoupla teplota na +18°. Nejteplejší, vskutku letní den bez mraků byl 7. květen, kdy bylo během dne na sluníčku až +32°. Vál přitom vítr a nemilosrdně vysoušel půdu. V tuto dobu se objevily první kroupy těšně. Později, 11. května, rozkvetly hrušně a 13. května jabloně. Žádoucí májové deště nepršely a suché a teplé počasí ovládlo i druhou dekádu. 18. května přišla dopoledne přeháňka, odpoledne bouřka a konečně i vydatný déšť do plně rozvitých květů. Ve 3. dekádě byly dny spíše podmračené s teplotami přes den kolem +14°. Od 25. května nastaly

opět sluneční dny s vysokými denními teplotami až +27°C provázené bouřkami a přeháňkami.

Červen

Začátek měsíce byl podmračený, mlhavý. Proběhly pouze 2 letní dny 3. a 4. června, kdy bylo opravdové vedro. 5. června pršelo celý den a celou noc a vypadalo to tak, že červen chce zalít to, co nezalil květen. 8. června dopoledne po slunečném ránu přišla bouřka. Ve 2. dekádě, 11. června bylo ráno teplo +17°, v poledne horko a dusno a odpoledne přišla bouřka s deštěm. Po dešti se citelně ochladilo a 12. červen začínal teplotou +10°. Několik dní bylo teplo a polojasno s maximální denní teplotou až +30° na slunci, vál však studený vítr. Třetí dekáda měsíce června proběhla ve znamení značně proměnlivého počasí s mlhami a byla bohatá na srážky. Teprve koncem měsíce se oteplilo, ale téměř každý den končil bouřkou. Mimořádně krásný a velmi teplý byl závěrečný den školního roku. Na slunci ukazoval 30. června teploměr až +35° při +26° ve stínu.

Červenec

Letní školní prázdniny začaly teplým počasím. Navečer 1. července se však zatáhlo a 2. červenec celý propršel. V dalších dnech se počasí zlepšilo, bylo celý den sluneční. 5. červenec byl přímo tropický den, navečer však přišla bouřka s kroupami. Celá druhá dekáda proběhla ve znamení špatného neletního počasí. Pro déšť, mlhu a málo sluníčka se takřka vůbec nedalo koupat. Zlom nastal až ve 3. dekádě měsíce. Oteplilo se, zrána bývalo polojasno až jasno, přes den vedro. Tropické byly zejména dny 23. a 24. červenec s teplými nocemi a ranní teplo-

tou +24°. Neděle 24. července s rekordní teplotou +35° na slunci a +33° ve stínu přinesla to, co se dalo očekávat, bouřku na sklonku dne. Tentokrát však šlo o bouři s vichřicí nebývalé intenzity. Všechno začalo opakovaným a později trvalým výpadkem elektrického proudu. Bouře se šířila velkou rychlostí 150 km/h od západu, který celý „hořel" a ozývalo se dunění. Bylo asi půl desáté večer a z nezvyklého jevu šel až strach. Bouře nadělala svou silou a větrnými víry mnoho škod. Potrhala vedení elektrického proudu až po vysoké napětí. Dodávku elektrického proudu se podařilo obnovit až 25. července po 18 hodině současně s dodávkou vody. Provizorní zásobení vodou pro lidi i pro zvířata zajišťovaly autocisterny. Bouře s vichřicí smetla a zničila vše, co bylo málo pevné, málo připevněné. Asi za 1 hodinu svého trvání zlikvidovala autocampingový tábor na přehradě Rozkoš. Oběti na životech naštěstí nebyly. Stany s tyčemi, sportovní vybavení byly na jedné hromadě nebo ve vodách přehrady, auta poškozená. Štěstí měli ti, kterým se podařilo včas ujet. Velké škody bouře nadělala na stromech a lesních porostech. Smrky na lesní stráni mezi Českou Čermnou a Dobrošovem zlámala v půli jako sirky. Padla i lípa u zastávky na Dobrošově. Ulámané větve, prasklé stromy i sloupy elektrického vedení byly všude. V to pondělí před svátkem Anny se v Ohnišově pro neprůjezdnost silnice jezdilo přes objekt JZD. V posledních několika desítkách let není pamětníka živlu tak prudkého a ničivého. V posledních dnech

měsíce července byla stále vedra a dosti dešťivo.

Srpen

Měsíc srpen začal tropickými vedry s teplotami přes 20° v noci a kolem +30° ve dne. Po několika prvních dnech se však po bouřce počasí zhoršilo a do konce první dekády bylo většinou zataženo nebo polojasno, i když teploty zůstávaly poměrně vysoké. Druhá dekáda byla slunnější a teplejší. 15. července byl tropický den s +36°C na slunci a s +26°C naráz. Začátek 3. dekády byl dešťivý, pršelo skoro každý den. O mnoho lepší nebylo počasí ani koncem měsíce srpna. Maximální teplota byla 29. srpna +26°C na slunci, celkově bylo v srpnu slunečního svitu málo.

Září

1. září šly děti do školy za pošmourného počasí, ale v dopoledních hodinách je přece jenom sluníčko pozdravilo. Ráno byla teplota +13°, v poledne na slunci +27° a večer +18°C. Do 7. září bylo počasí oblačné, dešťivé s přeháňkami a mlhami. Lidé nedočkavě čekali, že po nepěkném létě přijde lepší alespoň „babí léto". Jasných pěkných dnů bylo však i v září málo. Bylo to 9., 10. a 11. září, kdy slunce svítilo celý den a rtuť teploměru se vyšplhala na +24°. Jinak bylo vždy ráno zamračeno, mlha nebo dešťivo, lepší byly pouze večery. Krátce bylo opravdu krásně, 16. září pršelo celý den. Pěkné počasí bylo na Václava 28. září. V posledních dnech druhé měsíce vál silný vítr a citelně se ochladilo.

Říjen

Říjen v první dekádě byl ve znamení větrného počasí. Začátkem první dekády bylo jasno, ranní teploty +8° až + 12°C, nejvyšší denní teplota na slunci +31°C, ve stínu + 13°C byla 3. září. Po

utišení větru začalo 6. září pršet a citelně se ochlazovat na maximum +12° přes den a +7° večer. Mnoho změn v povětrnosti nepřinesla ani 2. dekáda měsíce. Bylo zataženo a vál vítr, večery byly teplejší než na začátku měsíce. 15. října byl krásný den babího léta, nejvyšší teplota na slunci +27° a +18° ve stínu. Babí léto trvalo zhruba od 14. do 19. října. Ve 3. dekádě se začalo ochlazovat a 25. října přišel první mráz −2°C a na zahrádkách téměř všechno zmrzlo. Zkázu květin dovršilo −7°C 26. října ráno. Potom přišla teplá vlna a 28. října, v den 70. narozenin naší republiky, bylo ráno +8° a večer také +8°C. V tento den většina lidí strojila hroby na dušičky a bylo pěkně. 29. října se však ranní déšť a mlha při teplotě 0° přeměnily v první sněhové vločky. Sněžilo nezvykle brzy a nepřestalo až do konce měsíce, takže říjen končil zamrzlou zemí (mnohde nezrytou) a tenkou ale souvislou sněhovou pokrývkou.

Listopad Slabá sněhová pokrývka z října začátkem listopadu sice roztála, ale ne nadlouho. 3. listopadu tu byl opět sněhový poprašek, ráno bylo 0°, večer −6°C. V dalších dnech mrzlo „na sucho", mrazy dosahovaly až −7°C, půda zamrzla asi do hloubky 10 cm. V listopadu se na zahradu s zýčem vůbec nemohlo. Druhá dekáda probíhala podobně jako první, mrazy se pohybovaly kolem −4°C. 13. listopadu padalo mrznoucí mrholení, které přešlo ve sněžení a vytvořilo 5 cm silnou sněhovou pokrývku. Začátek třetí dekády měl výrazně zimní ráz. 21. listopadu bylo počasí právě takové, ja-

ké si je možné přál na vánoce. Byl mráz -7°, sněhová pokrývka 10 cm, vítr, který začal na silnicích tvořit sněhové jazyky. Nejchladnější bylo 23. listopadu, kdy rtuť klesla až na -10° a prolétával zmrzlý sníh. Po 25. listopadu přišla obleva, 29. mrholilo, sníh sjížděl se střech. Poslední den, 30. listopadu bylo zázrak jasno a teplota -7°, večer -4°C.

Prosinec Ranní prosincový den chumelilo a napadlo asi 4 cm sněhu. Vzápětí se zataženo a padala jinovatka. Po několika mlhavých dnech, kdy se teplota pohybovala kolem 0°, napadlo asi 5 cm prašanu, na něj zase mokrý sníh. Sněhové přeháňky se střídaly s dešťem, byla mlha a ze sněhu břečka. Chladnější byla 2. dekáda s minimální teplotou -8°C a padal nový sníh do výše asi 50 cm. Nejkrásnější bylo 20. prosince a všechno vypadalo na to, že budou krásné pasněžené vánoce. 22. prosince přišla velká obleva a spousty sněhu začaly tát. Počasí na Štědrý den nemá obdoby ani pamětníka - celý den nepřetržitě lilo do dosud značné sněhové pokrývky. Břečkou se dalo ztěží chodit. V období mezi Štědrým dnem a Novým rokem byla neustále mlha. Ráno dosahovala teplota až +5°C, nemuselo se ani každý den topit. Zem rozmrzla natolik, že bylo možné vysázet i cibulky tulipánů.

Školství

Základní škola

Školní rok 1987/88 byl zahájen již tradičně v místním kině za přítomnosti hostů s. Suchánkové - poslankyně ONV, s. ing. R. Dušánka - předsedy MO KSČ a s. B. Lejpy - předsedy MNV. Přítomní vyslechli program čs. rozhlasu a pozdravné projevy hostů. Ředitel školy promluvil o úkolech nového školního roku. Dále všichni přítomní vyslechli projev ministra školství s. Karla Julíše. Slavnostní zahájení zpestřil svým vystoupením pěvecký soubor školy. Po společném shromáždění proběhla v každé třídě hodina míru.

2. září začalo pravidelné vyučování podle rozpisu hodin. K 1. září nastoupila na školu s. Simona Kujalová do funkce vychovatelky školní družiny a vrátila se s. Anna Marková na II. stupeň za s. Lepšovou, která odešla na mateřskou dovolenou. Jiné změny v učitelském sboru ani v správních zaměstnancích nenastaly.

Stav žactva na začátku školního roku 1987/88

1.	17	5.	25
2.	14	6.	17
3.	16	7.	25
4.	15.	8.	23
Celkem	62	Celkem	90

Celkem 1.–8. 152 (78 chlapců, 74 dívek)

národnost česká: 150 slovenská: 1 polská: 1

Zimní prázdniny byly od 23.12.1987 do 3.1.1988, jarní prázdniny od 29.2. do 6.3.1988.

Žáci zdejší školy se vedle pravidelné školní práce účastnili úspěšně řady soutěží. Ve výtvarné soutěži Děti, mír a umění byla vyhodnocena práce Ilony Balcarové ze 6.tř. v okresním kole, v krajském kole a postoupila až do národního kola. V soutěži Partyzánský samopal mladší dívky obsadily 1. místo v okresním kole a 3. místo v krajském kole. V dopravní soutěži byli mladší žáci na 1. místě v okresním kole a postoupili do krajského kola. Pěvecký sbor v okresním kole soutěže Písně přátelství v Hronově obsadil stříbrné pásmo. Výsledek je o to cennější že se žáci této soutěže zúčastnili poprvé. Dramatizační sbor žáků a žákyň 5. až 7. třídy dirigovala s. Jana Gulichová za klavírního doprovodu s. Josefa Štěpána z Bohdašína. V soutěži Puškinův památník se v pěvecké kategorii umístila Jitka Dörnerová (5.tř.) na 2. místě v okrese a pěvecké kvarteto dostalo čestné uznání. V matematické soutěži Pythagoriáda byla v okresním kole nejúspěšnější Zdeňka Kopecká ze 7.tř. Z pověření OV ČSČK 13. dubna na místní ZŠ proběhlo obvodní kolo soutěže hlídek mladých zdravotníků. Soutěžily hlídky ZŠ Nové Město n.Met. - Komenského, ZŠ Nové Město n. Met. - Malecí, ZŠ Krčín a ZŠ Nový Hrádek. Celkový počet hlídek byl 9, t.j. 45 soutěžících. Ze 4 hlídek naší školy postoupily 3 hlídky do okresního kola soutěže, kde se umístily na předních místech.

Kromě slavnostního zahájení a slavnostního ukončení školního roku škola zajišťovala veřejné oslavy 6. listopadu a 5. května. Podílela se na pořádání žákovské akademie TJ SOKOL a ZŠ k 70. výročí VŘSR a vyhlášení spartakiády 1990. 25. února proběhla druhá žákovská akademie k 40. výročí Února a k MDŽ. Účinkujících bylo 80, přihlíželo asi 100 diváků. Líbily se scénky nacvičené vychovatelkami školní družiny, vystoupení pěveckého sboru, baletní vystoupení Kamily Škaldové, klavírní sólo Štěpána Macha i cvičení na švédské bedně, které předvedly dívky 5. až 8. třídy. Spokojeni s programem byli nejen rodiče a místní občané, ale i rekreanti.

Žáci 6. a 7. třídy navštívili galerii ruského a sovětského malířství v Náchodě na zámku, besedovali s příslušníky lidových milicí. Žáci 7. třídy si prohlédli novou smaltovnu družstva Velorex. Obdivovali švédskou linku za 3 a půl milionu Kčs, která zahájila provoz 2. ledna 1988. Provozem žáky provázel a podával výklad vedoucí s. Kubeček. Čistota, zdravotní nezávadnost, malé ztráty a kvalita výrobků svědčí o tom, že velká investice byla vynaložena rozumně.

Na škole proběhly 2 inspekce – okresní provedla školní inspektorka Josefa Ježková a krajskou s. Libichová v matematice. Při rozmisťovacím řízení vycházejících žáků se z 23 žáků 8. třídy přihlásilo 13 žáků na školy s maturitou. 5 žáků pro výborný prospěch přijali bez přijímacích zkoušek, zbývající žáci zkoušky úspěšně vykonali. Ke studiu nebyla přijata 1 žákyně. Na střední vojenskou školu odešli 2 žáci, na

na gymnázium 1 žák, na střední odborné školy 7 žáků, na střední odborná učiliště s maturitou 2 žáci, na střední odborná učiliště 11 žáků a 1 žákyně ze 7. třídy.

Během školního roku odešel z odboru školství jeho dlouholetý vedoucí s. Jaroslav Mařík do funkce předsedy MěNV Náchod. Na jeho místo byl jmenován bývalý o. š. i. Jan Nekrapil. 17. prosince 1987 náhle zemřel ve věku 44 let okresní školní inspektor s. Josef Vrabec. Na uvolněná místa nastoupili do funkcí inspektorů s. Ladislav Domáň a s. Blanka Paříková. 23. září omdlel na chodbě školy místní farář p. Bohumil Janko. Byla mu poskytnuta nabytná první pomoc, přivolán lékař dr. Bužina a sanita rychlé pomoci. Přesto za 2 dny zemřel v náchodské nemocnici. 16. března nastala prudká obleva, která způsobila rychlé tání silné sněhové pokrývky. Voda zalékala do bříd v 1. patře a prosákla až do přízemí. Bylo proto požádáno o odbornou prohlídku střechy s tím, aby byla posouzena potřeba výměny střešní krytiny na staré budově.

Po celý školní rok za pomoci rodičů žáků školy pokračovaly práce na přístavbě ZŠ. Nová část byla již propojena ve všech podlažích s starou budovou. Dokázal další objednaný nábytek a zařízení do nových prostor školy.

Škola dobře plnila úkoly vyšších orgánů. Práce školy byla 15. dubna při příležitosti oslav Dne učitelů oceněna udělením Čestného uznání OŠ ONV a OVOS Náchod kolektivu ZŠ Nový Hrádek za

Kalendář školství 1987/88

dlouhodobé dobré výsledky při výchově a vzdělávání žáků. Ocenění bylo dobráno i finanční odměnou 1500 Kčs pro kolektiv pracovníků školy.

Prázdninami zazněl večer 24. června v místním kině. Pěvecký sbor s. uč. Jany Grulichové připravil svůj první předprázdninový koncert. Klavíra Blahová, housle - Josef Štěpán. Při písních a básních o létu, prázdninách, při národních písničkách se vytvořila atmosféra klidu a dobré pohody. Koncert měl velký úspěch a asi 80 posluchačů jej vyslechlo téměř bez dechu. Školní rok byl ukončen 30. června. Po rozdání vysvědčení ve třídách se žáci shromáždili v kině, kde proběhlo slavnostní rozloučení s vycházejícími žáky. Program zpestřili žáci 1. třídy a svým vlastním programem se s naší školou rozloučili žáci 8. třídy. Ředitel školy zhodnotil průběh roku, poděkoval žákům za dobrou reprezentaci školy a všem popřál příjemné prázdniny. Zástupkyně výboru SRPŠ a třídní učitelka 8. třídy předaly těm nejlepším žákům knižní odměny.

Mateřská škola 1987/88

K 1. září 1987 bylo do mateřské školy zapsáno 24 dětí. 25. srpna nastoupila na školu nová učitelka Stanislava Janečková z Nahořan. V prosinci 1987 skončila pracovní poměr Květoslava Šprňarová a na její místo nastoupila Vlasta Hradecká z Bohdašína. Po celý rok se nejstarší děti připravovaly na školu. Velmi dobře pracovalo SRPŠ. Otcové dětí vybudovali nové pískoviště, okolní terén upraví v příštím roce. Děti se

zúčastnily slavnostního vítání občánků na MNV a k MDŽ předvedly na všech místních závodech besídku. Při slavnostním zakončení školního roku v mateřské škole obdržely ty děti, které se s mateřskou školou loučily a odcházejí do 1. třídy základní školy, upomínkové dárky.

Místní národní výbor

K 31.12.1988 měl Nový Hrádek 699 obyvatel, zatímco loni k 31.12. 710. Jak je vidět, opět došlo k poklesu v počtu obyvatelstva. Tato klesající tendence je především zapříčiněna věkovým složením obyvatel. Žije u nás převážný počet občanů starší generace. Přesný obraz věkového složení dostaneme při sčítání lidu v roce 1990.

K práci poslanců MNV je možné říci, že existují jedni, kteří „táhnou" a druzí, kteří stěží chodí na schůze. Úroveň práce těchto volených zástupců je velmi rozdílná a není myslím nikoho, kdo by hlouběji zkoumal u mnohých lhostejnost k práci, nezájem a pasivitu. Poděkování patří těm, jejichž práci je vidět, kteří nelitují a obětují svůj volný čas ve prospěch všech lidí v obci. Je to především Jiří Hlaváček, Vladimír Říha, ing Josef Ježek a bývalý tajemník MNV Josef Přibyl. Podle vyjmenovaných poslanců je zřejmé, že je opět nejaktivnější stavební komise. V mnohých komisích se práce změnila v pohodlnější zaběhnutý stereotyp. Snad se tak projevuje i úna-

z mnohaletého funkcionářství.

MNV se nepodařilo stabilně zorganizovat tolik potřebné odvážení popela. Pomáhal při odvážení byli ochotni i někteří poslanci, dokonce i tajemník Jiří Handa. Stojí za zamyšlení, zda je správné a prospěšné, aby se tolik vyšlížení funkcionáři mohli k této práci a pravidelně ji provádět. Všechno nelze zastat, všemu nemůže člověk stačit, nebo alespoň ne dobře a v plném rozsahu. Odvážení popela vyžaduje velkorysejší řešení.

Svou úlohu nesplnily ani hovory s mládeží a s nimi spojené přípravy. Mládež na hovory prostě nepřišla. Velkým problémem je také to, že v obci zřejmě nepracuje SSM. Studující mládež, učňové i mladí dělníci dojíždějí do škol a na pracoviště mimo obec a organizováni jsou většinou tam.

Mnoho se v loňském roce udělalo, i když máme v naší obci v mnohých směrech ztížené podmínky. Nemáme velké závody, které by nám účinně pomáhaly, není nikdo, kdo by nám postavil sídliště plné bytů, které bychom tolik potřebovali. Máme však krásné prostředí, hezký kraj, ve kterém žijeme. Podřizujme pracovité ruce, schopné lidi, pochopení „shora" a lásku ke každému dílu, ke každému konání, která byla našim předkům vlastní. Mějme pochopení jeden pro druhého, respektujme se, táhněme za jeden provaz. Jen v takovém ovzduší budou u nás vyrůstat noví nositelé podnětných myšlenek ve všech oblastech společenského života.

Akce MNV na úseku výstavby, technické vybavenosti a životního prostředí

Největší akcí v r. 1988, na které se usilovně pracovalo, byla přístavba ZŠ v Náchodské ulici. Tato stavba byla v podstatě dokončena. V uplynulém roce se dokončovaly vnitřní omítky a podkladní betonové mazaniny. Byly položeny dlažby chodeb, obložena umyvadla ve třídách a v kabinetech. Kompletně bylo vykachlíčkováno sociální zařízení a osazena umyvadla, klosetové mísy, výlevky, elektrické ohřívače vody. Byla provedena montáž kotelny pro akumulační ohřev vody elektřinou včetně rozvodů a instalace otopových těles po celé budově. Instalaci elektrokotelny provádělo družstvo Velorex Olešnice v O. h. pod vedením technika Janečka. Topenářské práce a nutno říci ve vzorné kvalitě prováděli topenáři Korodružstva Dvůr Králové n. L. Dlažby a obklady zajišťoval OSP Náchod. Zábradlí ke schodům je atypicky vyrobeno. Vyrobil ho řemeslnicky kovářský mistr Černý z Ohnišova. Venkovní omítku přístavby za pomoci brigádníků provedla parta fasádníků ze Slavětína pod vedením Pavla Nováka.

V Sokolské ulici pod vedením ing Josefa Ježka položili brigádníci svépomocí obrubníky. Na štěrkový podklad se provedl asfaltový zástřik. V budově č. 123 v Rokolské ulici pokračovaly rekonstrukční práce na budoucí ordinaci dětského lékaře - zhotovení betonové mazaniny včetně izolace podlah,

osazení dveří a elektroinstalace. Pokračovaly také práce na výstavbě vodojemu 250 m³. Stavební komise zajistila projektový úkol na rekonstrukci mateřské školy, školní jídelny a kuchyně v ulici Julia Fučíka a staré části budovy ZŠ v Náchodské ulici. Z drobnějších akcí lze uvést půření elektrokotelny v budově MNV, půření elektrorozvodny pro veřejné osvětlení a opravu vodorovné a odpadové instalace v nájemním domě č. 59 v Náchodské ulici. Na úseku ochrany životního prostředí se MNV zabýval možnostmi půření zeleně v přírodě, obnovením parku na náměstí a přípravou k výstavbě čističky odpadních vod.

Za hlavní kanceláří MNV si půdily sekretářky Marková a Rálová samostatnou kancelář a vybavily ji novým nábytkem.

Kultura

Knihovna

Místní lidová knihovna měla v roce 1988 celkem 208 čtenářů, z toho 89 dětí. Počet návštěvníků za celý rok činil 1680 osob. Čtenáři si vypůjčili 255 knih a 2257 časopisů. Při dílu ZŠ knihovnice Maria Grimová uspořádala kurz knihovnického minima. Návštěvníci knihovny si mohou průběžně připomínat aktuální výročí spisovatelů a výtvarníků. Výstavky jejich děl připravuje knihovnický kroužek, který se po celý rok pravidelně schází. Tak jako každoročně na podzim proběhla v Kovodružstvu prodejní výstavka knih ze Zahraničí

knihy Hradec Králové. Zdařilou akcí byla vystava betlémů zapůjčených místními občany. 13. prosince v milé vánoční atmosféře proběhla vernisáž, které bylo přítomno asi 60 lidí. Žáci ZŠ zazpívali a sourozenci Balcarovi z Dolů zahráli na housle vánoční koledy. V současné době figurky do betlémů vyřezává pan Habr z Bukovce, Josef Hánl ml. a také František Dyntar z Bohdašína, ten precizním „nástrojařským" způsobem. Betlémy si přišlo prohlédnout celkem 200 lidí.

Kino

Po celý rok 1988 bylo obtížné plnit plánovanou návštěvnost, i když se v minulosti vyskytovaly roky, kdy se plán plnil až na 132 %. Dnes je divák velmi náročný na program kina. Svou roli jistě hraje „video", které se stále více rozšiřuje.

	Plán	Skutečnost
návštěvnost	11 600 diváků	11 617 diváků
počet představení	190	184
tržba	56 400 Kčs	49 608 Kčs

Návštěvnost se plnila díky akcím pro děti a školním filmovým představením. Velkou návštěvnost měl a širokou diskusi vyvolal film režiséra Víta Olmera Bony a klid zabývající se problémem a důsledky „veksláctví" hlavně mezi mládeží. Nejúspěšnější akcí byla opět prázdninová přehlídka oblíbených filmů v červenci. V měsíci červnu při revizi elektrické instalace shledali asi 40 závad. Všechny byly do konce roku odstraněny díky ochotnému elektrikáři Josefu Balcarovi. Údržba pěkného parčíku kolem kina se setkávala s velkými

obtížemi. Personál kina o park pečoval, ale bohužel chlapci z kroužku bikrosu si jej pletli s terénem pro svůj trénink. Výsledkem byla udupaná tráva a polámané keře a stromky. Pracovní kolektiv kina byl stejný jako v předcházejícím roce. Uvaděčka Eliška Fialová byla dlouhodobě nemocná. Zástup prováděli ostatní zaměstnanci kina.

KaSS

Rok 1988 byl třetí a zároveň poslední, který ukončila Anežka Balcarová jako jeho vedoucí. K 31.12.1988 skončila výkon funkce vedoucí KaSS i funkce redaktorky Frymburských ozvěn. V místním čtvrtletníku poděkovala za spolupráci všem dopisovatelům i prodavačkám Páblové a Balcarové, které zajišťovaly distribuci časopisu v Novém Hrádku a v Borové. Poděkováním se rozloučila i se čtenáři, kteří místní časopis se zájmem četli. Rada MNV s redakčním kolektivem vyslovila v prosincovém čísle zpravodaje své poděkování za zodpovědnou a záslužnou práci Anežky Balcarové. Vykonávala funkci pečlivě a svědomitě a dosahovala dobrých výsledků.

Kulturní a společenské akce

pro děti a mládež

2. února — Svazarm Nový Hrádek pro děti připravil promítání diapozitivů z Rallye Paříž-Dakar. Této přitažlivé akce se zúčastnilo 60 dětí.

14. února — Český svaz žen již tradičně v neděli odpoledne

po požárnickém plese uspořádal dětský karneval. 120 návštěvníkům zahrála zdarma skupina Fontána. Nedaleko na dom, kdo vyhrál soutěž o nejlepší masku, ale hlavní byla spokojenost a radost ve tvářích přítomných dětí, jejich rodičů i babiček a dědečků.

23. března — Přednášek knihovnického minima, které pro všechny třídy ZŠ v MLK zajišťuje knihovnice Marie Grunová, se zúčastnilo 158 dětí.

15. června — V Kovodružstvu nezapomínají na děti svých zaměstnanců. Uspořádali pro ně opět Dětský den. Od táboráku je vyhnal déšť, ale ve společenské místnosti, kam se všichni přesunuli, si každý přišel na své.

pro důchodce

28. února — Hudebně estrádní pořad Borovanky nazvaný Pějme píseň dokola pořádaný KaSS v místním kině jistě potěšil všechny přítomné. Účast velká nebyla, protože v tolik nedělní odpoledne probíhala v pohostinství přednáška pořádaná ČSZ.

28. srpna — Další odpoledne s Borovankou v místním pohostinství mělo nevelkou účast, ale u účastníků dobrý ohlas. Někdy méně znamená více. Hlavní je, že se o kultuře nezapomíná na příslušníky starší generace.

poezie

15. dubna
16. prosince — Hudebně poetická skupina Pohled z Havlíčkova Brodu navštívila naši obec letos dokonce dvakrát. K poslechu jejího pořadu se v zasedací síni MNV

schází vnímaví posluchači.

divadlo

21. května — Divadelní představení Tři Alberti a slečna Matylda v podání divadelního souboru Vojan z Hrádku n. Nisou se setkalo u 200 přítomných diváků s dobrým ohlasem. Plné kino tleskalo svižnému humoru hry předváděné jako součást akce Hrátky mezi Hrádky.

21. října — Divadelní odbor TJ Sokol pozval k vystoupení do kina amatérský divadelní soubor z Dobrušky. Soubor sehrál divadelní hru Prodaná Prodaná nevěsta. Dobré představení shlédlo asi 75 diváků.

hudební pořady a koncerty

24. června — Celé srdce písničkám - takový podtext je možné dát předprázdninovému koncertu pěveckého sboru ZŠ vedeného učitelkou Janou Grulichovou. 20 dětí souboru se pochlubilo výsledky dvouleté společné práce. Byly více než uspokojující. Repertoár byl obsáhlý, náročný a žánrově různorodý, přesto však tvořil jeden celek. Všemi přítomnými byl koncert vyslechnut téměř bez dechu. Vybrané skladby a písně soubor přednesl s precizností a je téměř neuvěřitelné, že děti ve stávajícím složení zpívají pouze 2 roky. Krásně vyzněla i Romance L. v. Beethovena s houslovým sólem Josefa Štěpána a klavírním doprovodem Evy Bláhové. Byl to nezapomenutelný večer. Cenné je především to, že vedoucí sboru dokázala děti pro zpěv stehnout, nadchnout. Jistě toto dobré símě

padlo až do srdcí dětí a určitě jim přinese dobré ovoce v jejich dalším životě.

29. září Na Nový Hrádek zavítala dvojnásobná držitelka Porty - hudební skupina Trumšajt. 5 členů této vokální skupiny slibovalo vysokou hudební kvalitu a nevšední umělecký zážitek pro všechny věkové kategorie. Přišlo však pouze 60 posluchačů, zatímco jinde před jejich vystoupením stojí u pokladen fronty. Je možné pouze zalitovat.

Šlape celá rodina

11. června Šlapalo se na Křížový vrch ... letos poprvé. Vedoucí tohoto vlastivědního výletu Vratislav Ptáček musel pro nepřízeň počasí program upravit. Pršelo a pršelo. Účastníci navštívili výstavu řezbářů v Teplicích n. Met. Trefili se právě na její vernisáž. Řezby byly velmi pěkné. Do Adršpachu pochodující dojeli autobusem a odtud vystoupali na Křížový vrch. Viditelnost byla snížená, přesto byl z vrcholu pěkný rozhled a výstup stál za to. Další plánované pěší tůry se pro déšť neuskutečnily. Nálada a dobrá pohoda 26 dospělých a 18 dětí po celý den neopustila.

11. září Druhá trasa pochodů, které upevňují zdraví a sbližují lidi, vedla z Nového Hrádku přes Sendraž, Slavoňov (tady bylo občerstvení) zpět na Nový Hrádek. Škoda, že s chutí, tentokrát za pěkného počasí, šlapalo pouze 15 nadšenců.

pietní akty

5. května Zástupci MNV, vojenské posádky z Nového

Města n. Mld., složek NF, národů se zúčastnilo vzpomínkového shromáždění u hrobu padoarmějců na místním hřbitově. Po položení věnců a slavnostním projevu vystoupili žáci ZŠ s krátkým kulturním programem.

výstavy

20.–24. května K divadelnímu víkendu Hrátky mezi Hrádky připravil KaSS výstavu loutek výtvarnice Jarmily Haldové a jejího syna Tomáše ze Sedlečnova. Na vernisáži se sešlo téměř 50 lidí, celkově výstavu za 5 dnů shlédlo 500 lidí. Vernisáže se zúčastnila také spisovatelka Ludmila Vaňková. Podepsala v MLK několik svých knih a do pamětní knihy zanamenala řádky, které stojí za připomenutí: „Z Prahy je třeba přijet do orlického podhůří, aby se našlo tolik kulturních lidí pohromadě na vernisáži i mimo ni. Díky."

Loutky Jarmily Haldové jsou velmi působivé a vzácná je řezbářka i jako skromný člověk. Narodila se r. 1951 v Praze a absolvovala své „university" za kulisami loutkového divadla. Tam pracovali oba její rodiče – malíři. Nejdříve malovala donekonečna květiny – ilustrovala herbáře pro jedno větší nakladatelství (manžel Josef Halda je biolog). Potom ji však zavedla zpět k loutkám. Nejdříve je vyřezávala, potom je maximálně vydrhnula a povrstřila a omalovává je v lidovém stylu. Na každého diváka působí její loutky svou zamýšlenou živostí,

opravdorosté a půvabným humorným pojetím. Řezbářka je členkou Svazu výtvarných umělců obor hračka - loutka. Pracuje a vystavuje v rychnovském muzeu, ale i v jiných místech. Pražané se mohli těšit z její výstavy po dobu minulých vánoc v galerii Centrum. Zajímavý je postřeh, že umělkyně např. chápe opery jako pohádky pro dospělé. Proto vytvořila loutky Rusalka, Jakobín, Čert a Káča a další. K poctě W. A. Mozarta v minulém roce oživila i jeho Dona Juana. Milo je v domku u Haldů po celý rok. Dům oživuje půvabným 4 dlapci. Krásná je skalka přírodního rázu před domem. Nezbytným doplňkem k celkové idyle je spousta domácího zvířectva včetně malého poníka. Paní Jarmila si najde vždy pro návštěvníka čas a povídá a povídá s ním o vším možném, hlavně však o myšlenkovém zrodu jejích krásných loutek.

13. prosince Vernisáž výstavy betlémů zapůjčených místními občany proběhla v MLK. Přítomno bylo 60 lidí, celkem si betlémy prohlédlo asi 200 lidí. Z historických betlémů upoutaly umělecké figurky, reliéfový betlém a norokrádecký kostel vyrobené před více než 50 lety Josefem Livarem z Bukovce. Josef Liv al, otec knihovnice Marie Grimové zemřel ve věku 40 let. Odborníci podle zachovaných řezbářských prací tvrdí, že byl velmi nadaný a v případě delšího života by jistě dosáhl vysoké umělecké úrovně.

přednášky a besedy

5. února Foklub Ka33 pozval fotografa Oldřicha

Jenka na besedu s promítáním diapozitivů z jeho cest po Finsku, Švédsku a Norsku. Bezprostřední bylo jeho vyprávění a krásné čisté pátery panenské severské přírody. V duchu si procestovalo a potěšilo se 50 občanů. Na závěr fotograf Jenka členům fotoklubu nabídl prohlídku fotografií ze Švédska a zimprovizoval besedu o technice fotografování.

28. února — Český svaz zahrádkářů uskutečnil přednášku o ošetřování ovocných stromů. Účast byla 30 občanů.

7. dubna — TJ Sokol pozvala J. Šerba z Nového Města n. Mor. do místního pohostinství na přednášku Obrázky z Rakouska. Asi 50 posluchačů vyslechlo humorné povídání a prohlédlo si barevné diapozitivy o 11 ti denní cestě vlakem po Rakousku - Vídeň - Alpy - Tyroly. Pro zajímavost: kurs 1 šilink = 1,50 Kčs, průměrný plat v Rakousku - 17 000 šilinků. Cestoval vlakem po Rakousku přijde i při skromných nárocích pro našeho občana velmi drahé.

29. dubna — Ve snaze o co největší účast předvšim mládeže byly sloučeny 3 akce: Hovory s mládeží, přednáška Rg Dr Kmošťáka Může mít člověk úplnou svobodu? a promítání diafonů o pernosti Josefov a pohraničním opevnění ředitele LŠU N. Město Vondřejce. Na společnou akci KaSS a MNV dobře úrorně přišlo 35 zájemců.

26. května — Na atraktivní přednášku s diapozitivy Himaláje, kterou připravil DV Jednoty při-

šlo 20 zájemců.

14. června Svazarm uspořádal již druhou besedu s účastníky Rallye Paříž - Dakar v místním kině. Přítomni byli posádka Tatry Kahánek a Stachura a ředitel muzea Tatry Kopřivnice Rozenkrac. Na besedu přišlo 120 osob, i když očekávaný Karel Loprais se dostavit nemohl. Před kinem proslulá Tatra, videozáznam ze závodů a jejich přípravy dobře přiblížil atmosféru závodů a přispěl ke zdařilosti akce.

2. září Svazarm společně s SPO uspořádal besedu s mistrem sportu Františkem Šťastným.

22. září ČSŽ připravil pro místní ženy i pro ženy z Borové, České Čermné, Mezilesí a Slavoňova v kině přednášku JUDr Žďárové - Postavení ženy v rodině, v práci a ve veřejném životě socialistické společnosti. 80 žen většinou z okolních obcí vyslechlo zajímavé podání zdánlivě nezajímavého tématu. Na závěr byl promítnut film Můj hříšný muž.

23. října Český svaz zahrádkářů uspořádal další naučnou přednášku - tentokrát o zelenině. Vyslechlo ji 30 občanů.

Účast i na hodnotných přednáškách je malá. Nepořádá se jich moc?

zájezdy

14. května Český svaz zahrádkářů uskutečnil zájezd do Průhonic. 48 účastníků zájezdu

si přivezlo domů nezapomenutelné dojmy - průhonický park doslova hýřil barvami květů.

27. srpna Český svaz chovatelů zorganizoval zájezd do Českých Budějovic na výstavu Země živitelka. Ukázalo se, že nebyl vybrán vhodný termín - otevřené výstavy, protože všechny výstavní prostory byly doslova přeplněny návštěvníky.

Taneční zábavy

21. května Taneční zábava při „králíkách" přilákala 265 návštěvníků. K tanci i poslechu hrála zdarma skupina Karla Grima Fonsána. Tančilo se v sokolovně.

6. srpna KaSS uspořádal v místním pohostinství diskotéku pro starší generaci. Účast nebyla velká a přítomní měli výhrady k výběru repertoáru.

3. prosince V pohostinství se příznivci taneční hudby dokonale sešli na Večeru při svíčkách. Byla to vlastně druhá diskotéka pro starší generaci. Na dobré organizaci se podílel Vratislav Plášil. 50 účastníků bylo kvalitním výběrem hudebních skladeb spokojeno.

25. prosince Na vánoční zábavu, kterou zajišťoval oddíl národní házené přišlo asi 200 lidí. Hrála hudba Modul.

31. prosince TJ Sokol uspořádala na rozhraní roku 88-89 Silvestrovskou taneční zábavu. Večer zahájila estráda, kterou režíroval Petr Lemfeld a konferoval Jiří Hlavda. Výbornou kuchyní zajišťoval Josef Svatoň. Při estrádě i po ní hrála

hrála Fontána Pavla Grima. Vstupenky byly prodávány v předprodeji s místenkami a s večeří nebo bez ní. Dobře se pobavilo a zazpívalo si 250 účastníků.

plesy 1988

9. ledna

Myslivecký ples

ČMS Frymburk otevřelo plesovou sezónu. Ples byl opět hojně navštíven - 360 účastníků. Pořadatelé nabízeli výbornou mysliveckou kuchyni a bohatou tombolu. Hrála Borovanka. Je třeba podotknout, že většina účastníků mysliveckých plesů bývá přespolních.

16. ledna

Sokolský ples

TJ Sokol připravila náročnou výzdobu na svůj ples. Hlavním aranžérem byl Václav Sychrovský a Milada Světlíková. Výborně hrála hudba OB Řečany n. L. Službu v kuchyni obstarávala Anna Dörnerová (80 r.) s Miloslavou Velikovskou. Chutné trubičky na ples peče Marie Říhová a chutovky (600 ks) se sehranou partou připravuje Anna Marková. Letos se na plese dobře pobavilo 200 lidí.

13. února

Požárnický ples

Dobrý ohlas měl již tradičně ples pořádaný SPO v sokolovně. Hrála hudba Fontána Paola Grima, a to místním požárníkům poprvé. Zatančit si přišlo 250 převážně místních občanů.

slavnostní schůze

13. května Na slavnostním aktivu v sokolovně přebíralo JZD 8. březen Slavoňov Rudý prapor MZVž. ČSR a ČV SDR. Po ukončení slavnostní části družstevníky pěkným pořadem pozdravila Moravěnka. Večer hrála k zábavě hudební skupina Elastic.

Hrátky mezi Hrádky

20.–21. května Dobře byla hodnocena tato společná akce TJ Sokol, složek NF, JZD Slavoňov a KaSS. Na hrazení cen se podílelo i SRPŠ, Kovodružstvo, Velorex a Detecha. U zrodu „hrátek" byl divadelní odbor TJ Sokol v čele s Naďou Tejklovou. Šlo o hrátky mezi Novým Hrádkem a Hrádkem n. Nisou, odkud přijel divadelní soubor Vojan. Hlavními body programu hrátek byla výstava loutek Jarmily Haldové, barevný průvod, den otevřených dveří v Kovodružstvu, divadelní představení souboru Vojan a taneční zábava v sokolovně. O výstavě a divadelním představení už bylo psáno. Průvodu se zúčastnilo asi 80 lidí, v sokolovně soutěžilo o malé ceny většinou ve sportovních disciplinách 180 dětí, humornému odpoledni pro dospělé fandilo 220 občanů a večer si v sokolovně zatančilo přes 260 tanečníků. Uvedené počty účastníků 1. ročníku „hrátek" svědčí o tom, že se realizovaný nápad vydařil.

Průmysl

Kovodružstvo Provozovna 23 Kovodružstva Nový Hrádek, jejímž

vedoucím je Jiří Tauchman oslavila v letošním roce 25 let výroby mechanických hraček. Svým výrobním programem dává pracovní příležitost 62 pracovníkům, převážně ženám, které naplňují roční produkci v rozsahu 13 milionů Kčs. V provozovně pracují 2 kolektivy BSP - nositelé stříbrných odznaků. Nejzdařilejší akcí pro veřejnost byl den otevřených dveří při „hrátkách". Zájemci z Nového Hrádku i hosté z blízkého i vzdáleného okolí se mohli seznámit s výrobou hraček přímo na provozovně. Nejžádanějším výrobkem roku 1988 byla TATRA SVĚT, věrný model skutečného automobilu, který objíždí svět. Na trh jich bylo za rok dodáno 112 000 kusů. Všechny nesou vizitku Kovodružstva i místa výroby Nového Hrádku. Výrobek šíří dobré jméno doma i v zahraničí. V letošním roce byla na provozovně opravena střecha a provedena fasáda na obytné části budovy. Tato oprava přispěla i ke zlepšení vzhledu obce. Kovodružstvo Náchod je jedním z mála družstev, které bude v podmínkách svých provozů ověřovat nové zásady hospodářského mechanismu. Samofinancování bylo i dříve pro výrobní družstva samozřejmostí, musela si vždy na sebe vydělat.

Velorex

Vedoucím závodu 25 družstva Velorex je už dlouho Zdeněk Kubeček. Poslední velkou a nákladnou investicí, která se jeho zásluhou uskutečnila, bylo vybudování haly povrchových úprav v prostoru bývalé Lepšovy usedlosti. Výstavbě musela předcházet demolice staré stavby a přeložka

koryta říčky Olšinky. Budování haly začalo v roce 1985, provoz v ní byl zahájen 2. ledna 1988. Cílem výstavby haly bylo zlepšení pracovních podmínek pracovníků při povrchové úpravě všech typů ráfků na zapletená jízdní kola a také nynikající kvalita povrchové úpravy. V nové hale se povrchová úprava neprovádí klasickým způsobem t.j. nanášením emailu máčením, nebo se provádí nástřik prášku Komaxit na švédské lince TRINKO. Komaxit se na ráfky nanáší v elektrostatickém poli a vypaluje se při teplotách 180° - 200°C. Tímto způsobem vznikne naprosto kvalitní povrch, prášek je totiž nanesen a vypálen v každém zářezu a povrch je úplně hladký. Celková investice činí 13 milionů Kčs, z toho moderní technologické zařízení, kterých je v ČSR dosud pouze 5, má hodnotu 5 milionů Kčs. Nárůst výroby zavedením linky představuje 8,5 %, položka zvýšení stavu pracovníků proti r. 1987 činí 15 lidí. Vedlejší výrobou, která se na lince pro její náležité využití provádí, je výroba koupelové soupravy pro náš i zahraniční trh. V současné se plní exportní dodávky pro švédskou firmu IKEA ve výši 2 miliony 700 tisíc Kčs. Vzorky koupelových doplňků jsou umístěny v propagační vitríně na náměstí. Potěšitelné je, že z ekologického hlediska má nová linka lakýrna nejmodernější technologii. Není žádný únik toxických látek do ovzduší, jako tomu bylo dříve. Realizace původní verze - zinkovny - by představovala nebezpečí znečištění říčky Olšinky. Za zmínku stojí i to, že se pětkrát zmenšila spotřeba elektrické energie proti původní technologii. Říkáme si, že

určitým problémem zůstává použitý prášek Komaxit, odpad, který se nedá znovu stejným způsobem použít a odváží se na skládku odpadu. Nestálo by za úvahu více se o jeho využití snažit, vždyť je škoda – i když je odpadu málo – odvážet ho na povolené místo až do Hronova. A ani zde se jistě nerozloží tak, aby se nestal faktorem znečisťujícím přírodu. Výrobní družstvo Velorex plní plán ve všech ukazatelích. V roce 1987 byl závod v Novém Hrádku vyhodnocen mezi 4 závody na 1. místě. Nadále počítá s rozšířením exportu. Zájem o kvalitně vyrobené a prakticky zabalené zboží Velorexu je v zahraničí značný. Udržet si však ve velké mezinárodní konkurenci získané dobré jméno představuje neustále dobře vyrábět a kvalitu výrobků zlepšovat. Nechtěně se nabízí vtíravá otázka – tak kvalitní části jízdních kol se na Novém Hrádku vyrábějí a koupit kvalitní jízdní kolo domácí výroby je téměř nemožné. Koupě se podaří po shánění a čekání 1–2 roky. Opět jeden paradox naší doby.

Tělovýchova a sport

TJ Sokol

Při veřejné schůzi Vzorné TJ Sokol proběhla veřejná obhajoba socialistické soutěže o Zlatou plaketu. Týkala se 6 oblastí činnosti jednoty: ideově výchovné, rozvíjení pracovní aktivity a iniciativy, oblasti tělovýchovné, sportovní a turistické činnosti, zvyšování členské základny, péče o tělovýchovné kádry a akcí mimo závazek. Znamenala shrnutí rozsáhlé činnosti, kterou TJ pod

vedením předsedy Ferdinanda Gejna provádí ve 3 oddílech a 2 odborech. Výbor TJ zajistil nátěr střechy sokolovny a opravu části parketové podlahy tělocvičny. U Kovopodniku Broumov je objednán projekt nového osvětlení a elektroinstalace. Kovodružstvo Náchod přislíbilo pomoc při odvodnění hřiště a opravu schodů, ale tyto práce se nepodařilo provést. Mimo závazek TJ zajistila výroční schůzi pro JZD Slavoňov, poslední léč pro lesní závod Opočno, 2 taneční zábavy a Silvestr 1988 s vlastním programem. Divadelní soubor jednoty získal ocenění v národní přehlídce venkovských divadelních souborů ve Vysoké nad Jizerou.

odbor ZRTV

V současné době má odbor 106 členů. Zapojil se do soutěže o Bronzovou plaketu a do soutěže o nejaktivnější odbor ZRTV okresu Náchod - obsadil 10 místo ze 36 účastněných jednot. Polepšil si i v soutěži venkovských jednot (11. místo) a zapojil 3 kolektivy do soutěže Vzorný kolektiv mládeže. Hlavní náplní činnosti jsou např. jarní vycházky, bylo jich 12 s průměrným počtem 17 účastníků. Při těchto vycházkách a účasti na dalších pochodech 25 členů splnilo odznak 100 jarních kilometrů. Při plnění volebního programu členové odboru odpracovali asi 200 hodin, při pomoci v lese 170 hodin a dobrovolná činnost cvičitelů a organizátorů se nedá čísly vyjádřit.

26. února běh na lyžích pro všechny přilákal 36 závodníků. Tratě byly dlouhé 500 m až 10 km. Soutěžily i předškolní děti. Nejmladšímu účastníkovi byly 4 roky, nejstaršímu 79 roků (Antonín Přibyl).

Tratě vytyčil Josef Mach, fotografoval Pavel Bohadlo a všechno obětavě organizovala Lidmila Martinková. Jak potěší, že i starší ženy (byly 2) stačí ujet na lyžích 5 km za půl hodiny.

27. února Zdolat jako každoročně Sedloňovský vrch se rozhodlo 13 lyžařů. Mnozí z nich, mezi nimi i Antonín Přibyl den předtím závodili v běhu. Sněhová pokrývka byla dobrá a na 24 km dlouhém lyžařském výletě dále sněžilo.

9. května Běh vítězství – již XIII. ročník a přálo mu počasí. Kolem náměstí běželo celkem 128 závodníků. Hlavní organizaci měli opět manželé Martinkovi, sbor rozhodčích zajišťoval tradičně lyžařský oddíl.

14. května Hrádouská vařečka – 6. ročník s rekordním počtem pochodujících 360 osob (1. ročník měl 250). Nádherné bylo počasí, dobře značená trasa krásnou jarní přírodou. Kontrola a občerstvení bylo v Borové na hřišti. Zajišťovaly ho L. Martinková, J. Přibylová, V. Štěpánová a A. Marková. Trasu značil převážně P. Bohadlo a Zdeněk Martinek, na startu byli P. Bohadlo, J. Havda a R. Rufferová. Atrakcí bylo šlapací kolo, které před sokolovnou instaloval Pavel Bohadlo. Nejlepšího výkonu na něm dosáhl Radim Holý, ušlapal za 1 minutu 618 metrů. Velkou vařečku získaly 4 kolektivy, které měly více než 12 členů: 7. tř. ZŠ Nový Hrádek, 1. ročník SEŠ Náchod, čtenářský kroužek Nový Hrádek a oddíl PO SSM Slavoňov.

Členové odboru se zapojili do četných soutěží: stolní tenis, kopaná (muži a žáci), přespolní běh, volejbal (muži), lehká atletika, fotbal (muži), stanování

v Pekle (žáci). V létě ženy místo cvičení v tělocvičně pravidelně běhaly. Zvětšil se zájem o volejbal i mezi mládeží. Lidmila Martinková se zúčastnila kursu zdravotního tělocviku, úspěšně složila zkoušky a své zkušenosti a dovednosti uplatňuje při cvičení žen. Je potěšitelné, že roste zájem o pohyb.

lyžařský oddíl

Lyžařská sezóna roku 1988 byla nejúspěšnější v historii lyžařského oddílu. Okresními přeborníky se stala trojice dívek Markéta Dušánková, Lucie Svatoňová a Martina Drašnarová. Na stupních vítězů stála i Lenka Martinková a Radim Holý. Markétě Dušánkové se podařilo vyhrát i jeden krajský závod. Celkem závodníci získali 15 výkonnostních tříd. M. Dušánková vyhrála také paralelní slalom o cenu Frymburka. Na stupních vítězů stála i Pavlína Sychrovská a Rudolf Dušánek. 20. dubna provedl Vegasport Hradec Králové revizi lyžařského vleku. Lano nebylo třeba měnit. Sněhové podmínky jsou rok od roku horší. Vedení oddílu uvažuje o instalaci sněhových děl. Oddíl uzavřel smlouvu s JZD Slavoňov o rekreačním lyžování členů JZD v místním lyžařském areálu. Celoročně s družstvem žactva pracovali trenéři J. Holý, V. Sychrovský, občas Navrátil a pomocníci Suchánek a J. Drašnar.

oddíl národní házené

Národní házená v Novém Hrádku slaví 50 let svého trvání. Pamětníci vzpomenou na učitele Pořického, Pilaře, Tvrdého a prof. Pavlů, kteří utvořili

nejprve klub házené. Rokem 1947 činnost tohoto klubu skončila. K oživení došlo po 16 letech, kdy za podpory TJ Sokol bývalí hráči B. Svědík, J. Drašnar, B. Hanl a Černý založili oddíl národní házené. Při své činnosti prokázali hráčské i trenérské kvality, propagovali jméno obce v celém Východočeském kraji i mimo něj. Je mnoho důvodů pro smutné konstatování, že není tedy, jako bývalo dříve. Stav je ten, že oddíl má nedostatek trenérů, funkcionářů a především hráčů. Současný předseda oddílu Josef Drašnar st. vynaložil veliké úsilí na to, aby udržel činnost oddílu především proto že má národní házená rád. Sám převzal tréninky družstva žáků a vedl je téměř stále od 1. třídy až po 8. třídu. V červnu bohužel žáci opouštějí základní školu a tím i ztratí možnost dalšího společného trénování. Nebylo pro předsedu oddílu lehké přijít do výroční členské schůze 4. 12. 1988 s návrhy: nepřihlásit družstva mužů a žáků do krajských přeborů 1989-90, zachovat dosavadní výbor do konce června 1989 a od 1. července 1989 činnost oddílu národní házené zastavit. S. J. Václavek, člen krajského svazu národní házené, který byl přítomen na VČS oddílu doporučuje ještě vše ke zvážení. Pravděpodobně však nezbývá jiného než doufat, že se zase po čase najdou obětaví, kteří v naší obci znovu obnoví provozování této pěkné původní národní hry.

šachový oddíl

Také šachový oddíl úspěšně soutěží o titul Vzorný oddíl. Družstva žáků i dospělých se účastní

okresních soutěží družstev. Jiří Řehák se v okresním přeboru jednotlivců umístil na 10. místě. Josef Šreta vede šachový kroužek žáků na ZŠ. Má pro tuto činnost papírovou kvalifikaci - je trenérem I. třídy a dálkově studuje trenérství I. třídy. Vzhledem k tomu, že má oddíl i 1 rozhodčího II. třídy, zajišťuje na žádost vyšších orgánů řízení zápasů v okresních a krajských soutěžích. Z další činnosti je třeba uvést 2 náborové šachové turnaje v Borové, přátelské utkání s družstvem Spoje Náchod, účast na turnaji v bleskové hře v TJ RH Náchod ke Dni ČNB (obsadil 2. místo), zapojení žáků do pionýrské sportovní ligy, korespondenční šach 2 členů oddílu. Stále větší měrou se šachový oddíl podílí na akcích pořádaných TJ a ostatními oddíly - lyžařské závody a obsluha vleku, Sokolský ples, VČS JZD Slavonov, Silvestr 1988.

Na členské schůzi 19.2.1988 byl zvolen výbor TJ Sokol tohoto složení:

Balcar Jiří	1938	Česká Čermná	Handa Jiří	1951 N. Hrádek
Bohadlo Karel	1944	Nový Hrádek	Holý Jeroným	1938 "
Cejnar Antonín	1939	"	Lemfeld Petr	1947 "
Drašnar Josef	1950	"	Maršíková Lid.	1952 "
Drašnar Josef	1926	"	Maršík Zdeněk	1950 "
Grulich Ladislav	1939	"	Přibyl Antonín	1909 "
Grym Ferdinand	1942	"	Svatoňová Hana	1946 "
Svaloň Josef	1942	"		
Sychrovský Václav	1954	Česká Čermná		
Šafránková Jana	1951	Nový Hrádek		

revizní komise: ing Dušánek Rudolf 1940
Hánl Josef 1932

Z výboru TJ Sokol po mnoholetém působení odešli členové Vladimír Vondřejc a Anna Marková. Josef Dražnar ml. a Václav Sychrovský pracují pouze v lyžařském oddíle, Jana Šafránková se vzdala funkce. K 31.12.1988 oznámil Josef Svaloň výboru své rozhodnutí odstoupit z funkce hospodáře, slíbil setrvat ve funkci do členské schůze. Náročnou funkci hospodáře jednoty zodpovědně vykonával po zemřelém Jaroslavu Říhovi 15 roků.

Další zájmové organizace

Český svaz žen

V roce 1988 nastaly značné změny ve složení výboru ZO ČSŽ včetně změny ve funkci předsedkyně. Dlouholetou předsedkyni organizace Marii Dražnarovou vystřídala bývalá jednatelka Jana Černá. Z výboru odešly také členky Milada Hájková, Marie Hánlová, Božena Grimová, Božena Marková a Marie Říhová. Po volební členské schůzi konané 17. listopadu 1988 je složení výboru následující:

předsedkyně Jana Černá 1951
místopředsedkyně Jarmila Možná 1955
jednatelka Marie Hloušková 1961
pokladník Jarmila Dražnarová
členky
Dana Bajerová 1949 Blanka Přibylová 1940
Jarmila Přibylová 1953 Jiřina Dušánková 1947
Marie Grymová 1945 Květa Rybínová 1943
revizní komise
Marie Sokolová 1940 Alena Cejnarová 1957
Lidmila Martinková 1952

Celkový počet členek ZO je 127, z toho pouze 5 ve věku do 25 let a 27 členek překročilo věk 60 let. Starších členek je dost, dost je i starších občanů v Novém Hrádku vůbec. Dosud se nepodařilo zajistit potřebnou pečovatelskou službu a někteří starší občané jsou odkázáni na sousedskou výpomoc. Důchodci sice mohou odebírat obědy z JZD Slavoňov, ale za plnou cenu 10,20 Kčs. MNV přispívá těm nejpotřebnějším roční částkou 1000 Kčs, to však nemůže tíživou finanční situaci některých z nich vyřešit. ZO uspořádala v únoru dětský karneval v sokolovně, na jaře a na podzim zorganizovala vítané burzy dětského oblečení, v dubnu a v květnu se členky zapojily do úklidu náměstí, ulic i do úklidu lesních pasek před výsadbou nových stromků. V září měly příležitost velmi poutavě podanou přednášku o postavení ženy.

SPO

Organizace sdružuje přes 100 členů, z toho je 25 důchodců. Proti loňskému roku je úbytek 8 členů. Při jarním úklidu a odvozu popela členové odpracovali 242 hodin. Údržba požární techniky (oprava čerpadla, sirény, údržba cisterny...) si vyžádala 204 hodin. 50 hodin členové pracovali na přístavbě ZŠ a 110 hodin věnovali na pomoc lesům. Příkladná byla brigádnická činnost Jaromíra Hofmana, který dokonce brigádami získanou finanční částku věnoval do spolkové pokladny. Při preventivních prohlídkách v březnu pověření preventisté prohlédli 152 obytných budov (ze 180) a 3 drobné provozovny. Zjistili 3 závady. Na téma požární prevence proběhly 3 besedy s mládeží. Propagaci a šíření informací ve vývěsní skříňce na náměstí pečlivě zajišťuje

Jarmila Grimová. Soutěží v požárním sportu se zúčastnilo družstvo mužů, družstvo žen i družstvo žáků. Žactvo se scházelo každou středu pod vedením Jany Šafránkové a svou činnost zaměřovalo hlavně na plnění hry Plamen. Družstvo žáků obsadilo celkově 3. místo v okrese. Velkým nedostatkem, který je nutno odstranit, je to, že původní klubovna pro požárníky slouží MNV jako sklad a náhradou za ni má být třída ve škole, což potřebám výuky a cvičení nevyhovuje. Během roku byly provedeny 2 menší výjezdy k požárům – 10. května požár u Burketů a 13. září požár na skládce uhlí v Kovodružstvu na Dolech (samovznícení v důsledku zatékání vody). V letních měsících při nedostatku vody požárníci vypomáhali cisternou do studní v Novém Hrádku a pro JZD na Borovou. Kromě tradičního plesu v únoru výbor SPO uspořádal o dovolené dvakrát opékání selete s hudbou a tancem v „Písníku". Počasí akcím nepřálo. V září se sešli členové v užším kruhu k opékání selete u „Klamty" na Rzech.

Český svaz chovatelů drobného zvířectva

Organizace má celkem 18 členů, z toho 14 z Nového Hrádku. Práci řídí výbor ve složení

předseda František Školník
jednatel Jaroslav Rázl
pokladník Antonín Grim
místopředseda Ferdinand Grym
hospodář Josef Kotyška
předs. revizní kom. Josef Přibyl

Za uplynulý rok členové odevzdali do výkupu 817 králičích kožek, 1 ovčí kůži, 15 kozlečích kožek

a 1783 kg živých králíků. Usušili 41 q sena a odevzdali do sběru 332 kg (živých králíků) papíru. Celková finanční částka získaná prodejem hodnoty přes 53 000 Kčs. V měsíci červnu výbor uspořádal pro členy a jejich rodinné příslušníky opékání kuřat a uzení masa v „Písníku". 28. srpna zorganizoval zájezd na výstavu Země živitelka v Českých Budějovicích.

Český zahrádkářský svaz

ČZS byl v Novém Hrádku založen v r. 1983 a jeho prvním předsedou se stal Ferdinand Štěpař. Jednatelem byl Jaroslav Vondřejc a pokladníkem Ludvík Zákravský. Činnost původního výboru po několika letech téměř ustala. K oživení činnosti ČZS došlo v únoru 1987, kdy byli vyměněni funkcionáři. Předsedou byl zvolen Josef Střelka, jednatelem dr. Václav Pružina a pokladníkem Miloslava Velikovská. Dalšími členy výboru se stali Bohuslav Lejp, Olga Černá, Bohuslav Bek a Cyril Siegel. V současné době má organizace celkem 50 členů. Prvním úkolem výboru bylo vybudování zahrádkářské kolonie na Schejbalově louce pod Frymburkem. Vedoucím kolonie byl zvolen bývalý ředitel ZŠ Karel Frinta z Nového Města n. Met. S budováním kolonie byly a dále jsou značné problémy. Založit zahrádkářskou kolonii měl v úmyslu už původní výbor, ale nepodařilo se mu to. Z místních obyvatel původně neměl nikdo o získání zahrádky zájem. Proto nový výbor souhlasil s tím, aby jeho předseda dal nabídkový inzerát do okresních novin. 16. září 1987 v rubrice „Králce z okresu" vyšel v Novém čase inzerát tohoto znění: Nový Hrádek: Základní organizace ČZS Nový Hrádek

přijímá přihlášky do nově zřizované zahrádkářské osady v pěkném přírodním prostředí v Novém Hrádku. Zájemci se mohou přihlásit do 20. října u Josefa Střelky, Nový Hrádek 134. Ohlas na inzerát byl veliký, z místních občanů se však zpočátku opět nikdo nepřihlásil. Rozdělit se mělo 17 parcel. Parcely se přidělovaly koncem dubna 1988. 10 parcel získali přespolní zájemci z Nového Města (5), z Dobrušky (4), z Náchoda (1). Pouze 7 parcel připadlo (i když se místním dávala přednost) uchazečům z Nového Hrádku. Jsou to: Ludvík Zákravský, ml., Anna Zákravská, Josef Štěpán, Blanka Přibylová, Marie Martinková, Jana Krejčí a Zdeněk Bajer. Myslivci, ochranáři i většina veřejnosti neuvítala tu skutečnost, že parcely budou ve většině patřit cizím zájemcům, a hlavně to, že na každé parcele bude stát chatka pro nářadí o rozměrech 4×4 m. Kam se poděje přírodní ráz stráně u historického Frymburku? Problémem zahrádkářské kolonie v současnosti je vybudování kanalizace. Projekt kanalizace byl zadán staviteli Hylenovi z Nového Města n. Met. v květnu 1988. Vzal si plány i celou dokumentaci, projekt však přes několikeré urgence dosud nevypracoval. Kromě budování kolonie ČZS pro své členy zajišťuje nákup ovocných keřů a stromků i okrasných dřevin a společný nákup vápenného hnojiva. V hodnocení jednotného kulturně výchovného plánu obce se uvádí, že Český zahrádkářský svaz plnil v uplynulém roce aktivně dané úkoly, realizoval několik přednášek a zájezd. Povzdech patří pouze zahrádkám – nemohly být sklady nářadí vybudovány pod zemí?

Společenská kronika

Sbor pro občanské záležitosti — Třináctiletý kolektiv SPOZ za vedení Květoslavy Grulichové zajišťoval vítání občánků, civilní pohřby, svatby, oslavy svatebních výročí a významných životních jubileí. Všechny akce fotograficky dokumentoval Vratislav Ptáček.

Manželům se narodili

1.3.1988 — Eva a Milan Holinkovi, č. 306
syn Milan - Náchod

29.4.1988 — Renáta a Bohumír Petrovi, č. 136
syn Bohumír - Náchod

4.5.1988 — Eva a Václav Štěpánovi, č. 307
syn David - Náchod

19.5.1988 — Marcela a Václav Kozlovi, č. 364
syn Václav - Náchod

8.7.1988 — Jitka a Jiří Hánlovi, č. 123
dcera Michaela - Náchod

12.7.1988 — Irena a Václav Suchánkovi, č. 196
dcera Irena - Náchod

19.7.1988 — Jarmila a Milan Valáškovi, č. 307
dcera Šárka - Náchod

17. 9. 1988 Marcela a Václav Podzimkovi, č. 323
dcera Lucie - Náchod.

22. 8. 1988 Blanka a Miroslav Dušánkovi, č. 364
dcera Andrea - Náchod

13. 10. 1988 Renata a Petr Rufferovi, č. 123
syn Jakub - Náchod

Sňatek na MNV uzavřeli

9. 4. 1988 Marie Globanová z Nového Hrádku
a Zdeněk Hejkal z Nového Města n. Met.

10. 9. 1988 Libuše Šťurmerová z Nového Hrádku
a Miloš Škrha z Nového Hrádku

17. 9. 1988 Dagmar Pilcová z Rychnova n. Kn.
a Jiří Naclopil z Rychnova n. Kn.

Oddávali Bohuslav Lejp
a Marie Marková

Výročí svatby oslavili

Stříbrnou svatbu - 25 let společného života

4. 10. 1988 Marie a Antonín Cejnarovi, Nový Hrádek 257

11. 10. 1988 Kočla a Josef Rybínoví, Nový Hrádek 236

Vítání občánků

6. 2. 1988	3 děti	
21. 5. 1988	1 dítě	
25. 6. 1988	3 děti	
1. 10. 1988	4 děti	Zajišťovala Jiřina Havláková
3. 12. 1988	2 děti	a Iva Holinková

Práce s mládeží

21. 6. 1988	Slib pionýrů	12 žáků
	Slib jisker	10 žáků
30. 6. 1988	Rozloučení se žáky 8. třídy	24 žáků
1. 9. 1987	Vítání prvňáčků	17 dětí
	Účastnila se Věra Lemfeldová	

Předání povolávacích rozkazů branců r. 1970

Milan Kolyška	Radim Holý
Petr Suchánek	Rudolf Dušánek
Václav Ducháček - Borová	Vlastimil Klimeš
Jan Effenberk	Zdeněk Bajer

Akce pro starší generaci

jubilejní svatby zajišťovala Marie Grymová

blahopřání důchodcům - osobní, písemné, skupinové	zajišťovaly	Milada Hájková Jana Škodová Marie Říhová

SPOZ se podílel na oslavách MDD a MDŽ a uspořádal besedu s důchodci. Kroniku SPOZ vede Božena Grimová, názornou agitaci provádí Jana Škodová, dokumentaci zajišťuje Marie Marková a se závody spolupracuje Květoslava Grulichová. Smuteční řečník Antonín Říhyl se loučil se zesnulými na 18 církevních pohřbech.

Z našich řad odešli

18.2.1988 zemřel Josef Vondřeje, Nový Hrádek - Dlouhé 38 ve věku 86 let. Vychoval 3 dcery a 1 syna. Syn Josef je řidičem autobusu na lince Olešnice v Orl. hor. - Nové Město n. Met. Zesnulý původně vlastnil mechanickou tkalcovnu, později pracoval v textilu jako mistr. Byl členem lidové strany. 25. února byl pohřben na místním hřbitově.

15.3.1988 zemřel náhle Josef Ptáček z Nového Hrádku č. 232 ve věku 77 let. Rozloučení se zesnulým bylo 22. března v obřadní síni pardubického krematoria. Vychoval syny Josefa a Jiřího. V mládí po absolvování obchodní školy byl zaměstnán u tkalcovské firmy Tošovský - Klausner v Dobrušce. Později byl respicientem finanční stráže, potom pracoval v administrativě. Měl rád život, přírodu. Přiložil ru-

ku k dílu i v práci pro společnost, zapojil se do brigádnické pomoci při stavbě místního kina.

21. 3. 1988 zemřela Zdenka Fišerová z Nového Hrádku č. 18 ve věku 81 let. V poslední době byla v nemocnici pro dlouhodobě nemocné v Jaroměři, kde také zemřela. Pochována je na místním hřbitově. Vychovala 2 dcery a 1 syna. Celý její život byl naplněný prací, dá se říci dřinou. Starala se nejen o své děti, ale pomáhala i o jejich rodiny, hlavně o vnoučata. Pracovala v zemědělství na státním statku, později v JZD. Její manžel byl švec a kostelník.

11. 4. 1988 po dlouhé těžké nemoci zemřela Růžena Grimová z Nového Hrádku č. 25 ve věku 71 roků. Po rozloučení v místním kostele byla převezena k tichému zpopelnění. Vychovala 1 syna a 2 dcery. Spolu s manželem pracovali v Lieblu. Později byla dělnicí v Kovodružstvu. Měla dobrosrdečnou a společenskou povahu, mezi spolupracovníky byla oblíbená. 20. listopadu 1987 byla ještě u Grimů „Na skále" oslavena zlatá svatba.

14. 4. 1988 zemřela Vlasta Hamerská z Nového Hrádku - Rau č. 13. 20. dubna byla pohřbena do hrobu na evangelickém hřbitově v Janově-Tisu. Manželství Hamerských bylo bezdětné. Pracovala v zemědělské usedlosti svého manžela, potom na státním statku. Ze zemědělství odešla pracovat do kuchyně učňovského střediska v Novém Městě n. Mel. a později byla svačinářkou a uklízečkou

v ČSAD. Byla to vyrovnaná žena klidné povahy.

20. 5. 1988 zemřel Karel Pavel z Nového Hrádku č. 95 ve věku 77 let. Pohřben byl na místním hřbitově. Vychoval 2 syny. Celý život pracoval v zemědělství. Po odchodu do důchodu byl pomocníkem skladníka v Kovodružstvu. Byl dlouholetým členem SPO. Vybudoval pro rodinu na „Podfaře" dům, byl to pracovitý člověk. Bez práce nedokázal být, i když už byl nemocný.

23. 6. 1988 zemřel Josef Grim, bývalý studnař z Nového Hrádku č. 11. ve věku 81 roků. Po rozloučení v obřadní síni v Týništi n. Orl. byl odvezen k tichému zpopelnění. Vychoval syny Milana a Josefa a dceru Marii. Byl topičem v mateřské škole na Rzech a v Borové. Před odchodem do důchodu pracoval jako hlídač v kasárnách v Dobrušce. Byl přesvědčeným členem KSČ. Celý jeho život byl naplněný neustálou prací, byl to dobrý člověk.

12. 7. 1988 zemřel Václav Štěpán z Nového Hrádku č. 92 v požehnaném věku 88 let v nemocnici v Jaroměři. Pohřben je na místním hřbitově. Po smrti manželky zaměřil veškerou svou péči na jedinou dceru a její rodinu. Dcera zemřela poměrně v mladém věku, svou starostlivost přenesl potom na vnučky Alenu a Vlastu a jejich děti. Sám pocházel z početné rodiny, byl skromný, hodný a příkladně pracovitý. Po dlouhá léta pomáhal zedníkovi Františku Hartmanovi při četných stavbách.

Dá se říci, že spolu postavili místní kino. V mládí pracoval v textilu, později jako příležitostný dělník. Byl dobrým členem KSČ, stal se držitelem pamětní medaile ÚV KSČ.

17. 7. 1988 zemřel Ludvík Suchánek z Nového Hrádku č. 59 ve věku 53 let v nemocnici v Žamberku. Po rozloučení v Novém Hrádku byl odvezen do pardubického krematoria k lidskému spopelnění. Pocházel ze 4 dětí, jeho otec byl místním hrobníkem. Vyučil se zahradníkem, měl rád květiny a přírodu vůbec. Byl ochotný a mezi spolupracovníky oblíbený. Měl syna Ladislava a dceru Dagmar.

25. 7. 1988 zemřela Anna Holá z Nového Hrádku č. 100. ve věku 85 let v náchodské nemocnici. Po rozloučení v kostele byla odvezena k lidskému spopelnění. Vychovala 3 dcery a 1 syna. Její manžel Jeroným Holý původně provozoval autodopravu a obchod s uhlím. Zesnulá byla velmi pracovitá a pokud jí to zdravotní stav dovoloval, pracovala v lese, který nadevše milovala.

14. 8. 1988 zemřela Lidmila Grulichová z Nového Hrádku č. 46. Po rozloučení v kostele byla v Pardubicích lidskému spopelněna. Vychovala 2 syny. Před příchodem na Nový Hrádek měli s manželem řeznictví a hostinec v Sedlonově. Na Novém Hrádku pracovali společně v prodejně masa, která se v té době vyznačovala příkladnou čistotou. Koupili si zde náměstí dům. Zesnulá později pracovala

v LVD Detecha a v lese. Měla ráda květiny a pěkné estetické prostředí. Dobré zázemí, zvláště po dobu její nemoci, jí svou péčí obětavě zajišťoval její manžel.

10. 9. 1988 zemřel Josef Světlík z Nového Hrádku č. 63 ve věku 67 let. Po rozloučení v místním kostele byl převezen do pardubického krematoria k tichému zpopelnění. Vychoval 2 syny Zdeňka a Josefa. Otec zesnulého byl za války umučen v Terezíně. Většinu svého života zemřelý zasvětil vojenskému povolání. Byla mu propůjčena 2 vyznamenání „Za službu vlasti" a „Za zásluhu o obranu vlasti". Jednal vždy přímo a čestně. Po návratu z Kladna na Nový Hrádek, kde si manželé Světlíkovi na „Podfaře" koupili a přestavěli dům, pracoval jako revizor družstva Jednota. Navázal na svou činnost z mládí tím, že se zapojil do veřejné činnosti v TJ Sokol a s manželkou Miladou obětavě zajišťoval a organizoval mnohé akce v místní sokolovně.

27. 9. 1988 zemřela Anežka Remešová z Nového Hrádku - Rzů č. 3 ve věku 81 let. 30. září byla pohřbena do rodinného hrobu. Vychovala syna Josefa a dceru Boženu. Pocházela z Borové. Za mládí sloužila u Ptáčků v Ohnišově (textil) a později byla pomocnicí u Čížků ve mlýně na Rzech. Potom se stala textilní dělnicí a pracovala z firmy Suchánek a Andrš, tkalcovny Rzy. S manželem vlastnili menší zemědělskou usedlost a tkalcovali. Dům i jeho okolí udržovali vždy v pořádku. Po zestátnění pracovala ještě v ČSSS závod Smiřice farma Dlouhé a odtud šla do důchodu.

10. 10. 1988 zemřela Marie Přibylová z Nového Hrádku č. 287 ve věku 74 let. Pohřbena je na místním hřbitově. Pracovala v textilu, potom v Lesích Náchod. Po odchodu do důchodu se s manželem přestěhovali zpět na Nový Hrádek. Dlouhodobě pečovala o svého nemocného manžela, děti neměli. Po dlouhá léta byla aktivní členkou TJ Sokol, sokolské myšlence zůstala až do své smrti. Celý její život byl naplněný obětavou prací a láskou k lidem. Všeobecně byla známá pod jménem Mánička. Byla živá, veselá a dobrosrdečná, do každého kolektivu dobře zapadla.

15. 10. 1988 zemřela Božena Hradecká z Nového Hrádku č. 98 ve věku 75 let. Po smutečním obřadu byla uložena do rodinné hrobky. Vychovala dceru Olinu a syna Emila. Pocházela z rolnické rodiny, byla velmi zárorilá a energická. Každý jí měl rád pro její nenucenou a vyrovnanou povahu. Pracovala na místním statku v živočišné výrobě a později jako kuchařka. Vždy se zajímala o všechno, co se dělo kolem. V mládí aktivně cvičila v TJ Sokol a o děti v Sokole nikdy nepřestala mít zájem.

29. 10. 1988 zemřel Antonín Černý z Nového Hrádku č. 40, bývalý kovář, ve věku 81 let. Po rozloučení v místním kostele byl odvezen k lidskému zpopelnění do Pardubic. Vychoval syna Zdeňka a dceru Helenu.

5. 11. 1988 zemřela Anna Kubálová Nový Hrádek č. 59 ve věku 77 let. Pohřbena byla do rodin-

ného hrobu. Vychovala 4 dcery Marii, Janu, Blanku a Věru. Celý svůj život prožila v Novém Hrádku. Mládí byla zkadlenou v lokárně u Suchánků. Potom dlouhou dobu pracovala v LVD Delecha a odtud šla do důchodu. Početná Kubálova rodina zpočátku bydlela v chaloupce v „Kopci". V r. 1946 se přestěhovali na sokolovnu, manžel zemřelé byl 22 roků sokolníkem. Zesnulá věnovala celý svůj život rodině. Byla společenská a veselá.

27. 11. 1988 zemřela Libuše Škrhová z Nového Hrádku č. 123 ve věku 61 roků. Na Nový Hrádek přišli s manželem v roce 1977 z Oseku v severočeském kraji. Převzali místní pohostinství, později manžel přešel na Borovou. Nehledě na vlastní nemoc po dlouhou dobu nemoci svého manžela o něj starostlivě pečovala. Zpopelněna byla v krematoriu v Pardubicích.

9. 12. 1988 zemřel Miloš Škrha z Nového Hrádku č. 123 ve věku 57 let. 20. prosince byl zpopelněn v Pardubicích. Byl 2 roky vážně nemocný, život mu prodloužila všestranná lékařská péče, kterou mu v náchodské nemocnici zajišťoval jeho bratr-lékař. Přežil svou manželku o pouhých 12 dní a o jejím náhlém úmrtí se nedověděl. Z předchozího manželství měl dceru a syna. Po příchodu ze severních Čech vedl pohostinství v Novém Hrádku, v Horní Radechové a v Borové.

23. 12. 1988 zemřela Růžena Doležalová

z Nového Hrádku č. 201 ve věku 81 let. Po rozloučení v místním kostele byla převezena k tichému zpopelnění. Byla rozená Mazárová, provdala se za Suchánka z Libchyně, který tragicky zemřel. V prvním manželství vychovala dceru Boženu a syna Miloše. Podruhé se provdala za Ladislava Dolížala. Převážně pracovala v textilu.

Zapsala Anna Marková, kronikářka
Schválila rada MNV v Novém Hrádku
dne: 15. 11. 1989

Místní národní výbor Nový Hrádek
okres Náchod
549 22

1989

Počasí 1989

Leden Po celý měsíc byla nevýrazná zima většinou bez sněhu s vozovkami plnými špíny a škváry. Mrzlo téměř stále na sucho, minimální teploty dosahovaly -5°C. Sněžilo 6. a 7. ledna, napadlo asi 5 cm sněhu, který začal již 9. ledna tát. Značný počet lednových dní bylo mlhavo, jinovatka a náledí.

Únor Počasí, které je možné nazvat únorné, pokračovalo i v únoru. Mokro, mlhavo a nevlídno bylo až do 8. února, kdy se konečně ukázalo slunce. V polovině měsíce napadlo 5-10 cm mokrého sněhu, který za 2 dny roztál, protože do něj začalo pršet a citelně se oteplovalo. 22. února bylo teplo jako na jaře +18°C. Ranní teploty dosahovaly až +6°. Zimních sportů a radovánek se neužilo.

Březen Březen se ukázal už jako vyslovené jarní měsíc. Už 5. března byl slyšet ptačí zpěv. 6. března bylo na slunci +26° a ve stínu +16°. Občas se ani nemuselo doma topit. Mírné chumelení se vždy záhy změnilo v déšť. První jarní den 21. března byla maximální teplota +9°. Velmi krásně bylo na Bílou sobotu 25., krásné a sluneční byly celé velikonoce. Pod nulu klesly teploty v březnu pouze ojediněle.

Duben Duben začal teplým deštěm. Z 1. na 2. dubna nastal prudký pokles teploty z +8° na -4°. Vál studený vítr, padal sníh s deštěm a tvořila se námraza. Oteplilo se 5. dubna, ledové křišťály roztály a večer přišla první bouřka, kroupy a liják. Další

dny bylo ráno většinou zatáženo a přes den velmi teplo. 12. dubna při setí na poli byl takový vítr, že bral zeminu z polí a vypadalo to jako kouř. Druhá bouřka přišla 16. dubna a po ní se ochladilo. 18. dubna leželo po celý den 8cm sněhu. Sníh přišel ještě ke konci měsíce.

Květen

Studeně začal měsíc květen s +3° ráno, další dny se oteplovalo až na +8° ráno. 6. května byla bouřka s kroupami, další dny stíhala je dna deštová přeháňka druhou. Napršelo hodně, hlavně v noci. Druhá polovina května byla ve znamení slunného počasí. Téměř letní dny byly mezi 17. a 23. květnem s vedrem a občasnými bouřkami. Nejtepleji bylo 27. května +31° na slunci a +21° ve stínu. Poslední dny měsíce byla bouřka a přeháňky doslova každý den.

Červen

První dekáda měsíce byla značně deštivá. Po 9. červnu se asi na 3 dny vyjasnilo. Značná zima byla zejména v polovině měsíce, takže se muselo i po celý den topit. Tropické dny s teplotou až +35° přišly 24. a 26. června a končily bouřkou s deštěm.

Červenec

3. července začalo teplé prázdninové počasí s teplotami v poledne ve stínu +30°C. Toto ideální počasí vhodné ke koupání trvalo až do 11. července. V dalších dnech se citelně ochladilo, byly zimy s maximálními teplotami +15°.

Srpen

Měsíc srpen začal ve znamení špatného počasí. Po 10. srpnu přišlo letní počasí s lijáky, bouřkami a teplými večery. Nesnesitelné vedro, kterému předcházelo několik tropických dní, bylo 16. srpna. 17. po velkém větru padaly kroupy. Teplo s teplými nocemi trvalo až do 22. 23. srpna se začalo

ochlazovat a do konce měsíce už bylo veta po letním počasí.

Září

Děti šly do školy 4. září. V ten den byla také slavnostně otevřena přístavba ZŠ a bylo poměrně zima. Chladné proměnlivé počasí se studenými nocemi trvalo až do 17. září. Další týden přišlo poměrně horké a pařlivé „babí léto" a trvalo až do 24. září. Konec měsíce byl opět mlhavý a deštivý.

Říjen

Říjen začal nízkými ranními teplotami, klesajícími až na +2°. 5. října přišel první „šedivák". Od 17. října nastalo takové oteplení, které nemá pamětníka. V poledne bylo na slunci až +30°C. Krásné dny trvaly i přes dušičky, které se držely opět již 28. října – ráno bylo +13°.

Listopad

Začátek měsíce byl deštivý, ranní teploty byly poměrně vysoké, blížily se +10°. Po 12. listopadu začalo mrznout a neustále byly mlhy. 16. se objevil první sníh a dále se ochlazovalo. 17. listopadu – v den, kdy začala „sametová revoluce", klesla ranní teplota na -5°C. Několik dalších dní mrzlo na sucho. 22. listopadu se objevila 5 cm silná první sněhová pokrývka. Mrzlo a přibývalo sněhu do konce měsíce. V posledních listopadových dnech napadlo 15 cm prašanu.

Prosinec

Měsíc začal krásnou zimou vhodnou k lyžování. Pro převratné politické události však lidé ani neměli čas na sportování. V polovině měsíce, asi 14. přišla velká obleva a ze sněhu se stala břička. Déšť způsobil, že v krátké době sníh úplně zmizel. Ochladilo se až 26. prosince a začaly mrazy na sucho.

Školství

Základní škola

Průběh školního roku 1988/89 byl obdobný s předcházejícími lety. Slavnostně se zahájilo i ukončilo vyučování za účasti všech žáků, učitelů i hostů v místním kině. 1. září po nezbytných organizačních pracích proběhla ve všech třídách hodina míru.

Na škole byla otevřena 2 oddělení školní družiny, 3 třídy na I. stupni a 4 třídy na II. stupni. Po mateřské dovolené do zaměstnání nastoupila vychovatelka Hana Henclová, Simona Kujalové bude skupinovou vedoucí PO SSM na ZŠ Nové Město n. Met. - Krčín. 1. října odešla do důchodu zkušená dlouholetá učitelka I. stupně Marta Páčková a na její místo po vojenské základní službě nastoupil Jaroslav Klusoň. V únoru až březnu na škole u s. Kavrdy vykonával pedagogickou praxi student PF Hradec Králové Libor Maršínek. Zimní prázdniny trvaly od 23.12. do 2.1., jarní od 6. do 12.3. Pro nepříznivé počasí - špatné sněhové podmínky nebylo možné uskutečnit lyžařský výcvik žáků 7. třídy. 28. října se nevyučovalo, den byl opět prohlášen za státní svátek. Stav žactva na začátku šk. roku byl

I. stupeň	1.–4. třída	61	
II. stupeň	5.–8. třída	81	
Celkem	1.–8. třída	142	žáků
		z toho 71	dívek

Na letošní rok připadlo 40. výročí založení PO SSM. 24. duben byl prohlášen za Den písmáků

a nevyučovalo se. Dopoledne proběhla zkouška na žákovskou akademii a soutěž Partyzánský samopal. Odpoledne měli žáci volno a od 15:30 do 17:00 byla slavnostní žákovská akademie pro veřejnost s pestrým programem. Začala slibem pionýrů 3. třídy, obsahovala recitaci, cvičení s míči scénky, obratnost na žíněnkách, trampské písničky, country-dance, pěvecké trio a pěvecký sbor. Akademie měla u veřejnosti opět velmi dobrý ohlas. Okresní oslava založení PO proběhla 3. a 4. června a byla poznamenána velmi nepříznivým počasím. V PO SSM na naší škole bylo organizováno 97% žáků.

Z nejúspěšnějších vystoupení žáků na veřejnosti je možné jmenovat všechny, při kterých pod vedením učitelky Jany Gulichové vystupoval pěvecký soubor školy. Úspěšně se účastnil přehlídky pěveckých sborů v Jaroměři 16. května. 23. června uspořádal vlastní předprázdninový koncert v místním kině. Zde se soubor poprvé představil pod názvem Kvítek, soubor dělí I. stupně si dal název Sluníčko. Koncert byl předprázdninový koncert krásný, celos byl překrásný. Jeden a půl hodiny písní a básní velmi vhodně vybraných, citlivě sestavených a dirigovaných znamenalo pro všechny posluchače nezapomenutelný zážitek.

7. prosince 1988 postihlo sovětskou Arménii ničivé zemětřesení. Téměř celý svět poskytoval pomoc postiženým. Také naši žáci uspořádali mimořádný sběr papíru. Za 484 kg poukázali 387 Kčs na fond pomoci Arménii. Někteří žáci věnovali také ošacení a obuv.

Začátkem února vyučování značně narušila chřipková

epidemie. V některých dnech ve třídách chybělo 50 % žáků.

Ke Dni učitelů 1989 dostal s. Jiří Havrda Čestné uznání rady ONV a odborového svazu ROH za práci ve škole a na veřejnosti.

Na školy s maturitou se letos hlásilo 10 žáků. Všichni byli přijati, z toho 7 bez konání přijímací zkoušky. 1 žák odchází ze 7. třídy. Celkově byli žáci rozmístěni takto:

gymnázium : 4
střední odborné školy : 6
střední odborná učiliště : 15

Celkový prospěch na konci školního roku

s vyznamenáním prospělo	:	22
velmi dobře prospělo	:	19
prospělo	:	39 (z 80 žáků 5.-8. tř.)

Ze 141 klasifikovaných žáků školy neprospěl pouze 1 žák ve 3. třídě. Snížený stupeň z chování na škole nedostal nikdo. V letošním školním roce nebyli žáci 1. post. ročníku hodnoceni známkami (experiment). V pololetí nedostali vůbec vysvědčení, na konci školního roku byly jejich znalosti hodnoceny slovně.

Na škole pracovaly kromě pionýrských oddílů 2 pěvecké soubory, 3 skupiny dobrovolné tělesné výchovy, 2 skupiny mladých zdravotníků, 1 šachový kroužek, a 1 kroužek anglického jazyka.

Přístavba školy se dostala do závěrečné fáze úklidu a stěhování a jsou předpoklady, že v ní vyučování s novým školním rokem začne.

Místní národní výbor

Počet obyvatel v Horním Hrádku se pohybuje kolem čísla 700. K 31.12.1987 obec měla 709 obyvatel, loni k 31.12. 699 obyvatel.

I v roce 1989 je nutné konstatovat, že práce mnohých komisí MNV byla v útlumu. S největšími problémy se MNV potýkal v oblasti komise sociální a obchodní. Nepříjemné byly problémy s prodejem v samoobsluze, které se řešily celého půl roku. Všechno začalo pošmourně, která probíhala od 6. do 24. března (pro zjištění manka 40 tisíc Kčs byla prováděna dvakrát). Občané Horního Hrádku se dočkali toho, že 3 týdny před velikonocemi byl obchod zavřený, otevřeli na Velký pátek. Ve čtvrtek 30. března po velikonocích bylo opět zavřeno. Lidé museli jezdit nakupovat do Ohnišova, do Dobrušky základní potraviny, i ten chléb. 14. června byla krize v obchodě řešena náhradním prodejem v prodejně masa (vedoucí Libor Polák byl v té době na zájezdu v Anglii) a zajišťovala ho p. Ruffová. K uzavřené samoobsluze přijelo auto nikoliv se zbožím, ale naložené k odvozu průmyslové zboží. Byl to smutný pohled. Situace, která nemá paměťníka, se vlekla dále. Náhradní prodej zůstává v provizoriu, denně stojí 2 velké fronty - jedna na maso, druhá na základní potraviny, mléko, máslo, chléb. Lidé jsou právem nespokojeni a předráždění. Veřejnost občanů odmítá i jakoukoliv brigádnickou činnost v době, kdy je tak potřebná při dokončování přístavby ZŠ. 28. června bylo v pohostinství plenární zasedání k projednání stavu prodeje v samoobsluze

se zástupci Jednoty. Výsledkem jednání bylo zahájení pultového prodeje v samoobsluze od 5. července pod vedením Milana Cháry. Asi 10.7. však krize v obchodě opět vrcholí - vedoucí hlásí pokus o vloupání do prodejny. Odmítl odevřít, prodávalo se na lavičce, později při nepřízni počasí v papírnictví, také v restauraci. Člověk nevěděl, kam pro to mléko má vlastně jít. Takováto absurdní situace nemá v obchodě nejen v Novém Hrádku, ale ani v širokém okolí obdoby. Někdo z občanů na situaci upozornil východočeský rozhlas. Provedli rozhovor se zástupci Jednoty a s prodavači. Konečně 15. září po půl roce velkých útrap občanů byl otevřen samoobslužný prodej v původní podobě. Jednota doslova dosadila z Náchoda - Starého města na dobu 3 měsíců prodavačku p. Fiedlerovou s dcerou (i za cenu toho, že prodejnu, ve které působily předtím, zavřeli). Obě prodavačky si počínaly dobré - prodejnu uklidily, zboží srovnaly a konečně začalo být vše takové, jak má být. V listopadu prodejnu převzala dvojice Zdeňka Brunclíková a Jan Šrut z Prahy. Byl jim poskytnut byt v Borové nad obchodem. Stav prodeje na Novém Hrádku je konečně a snad i trvale dobrý.

Příkladnou práci poslankyně MNV vykonává po léta Lidmila Marlinková. Nedbá na osobní prospěch ani na volný čas a neustále vymýšlí, jak pracovat pro obecný prospěch. Každoročně například zapojuje při jarním úklidu Náchodské ulice celou vlastní rodinu. Tak tomu bylo i letos 6. března, kdy 3 Marlinkovi občtavci (včetně dcery Lenky), Marie Grymová, Věra Divoká, Anna Marková a Josef Štěpán čistili od nánosu škváry chodník i cestu v zatáčce u Divokých. Tento úsek patří

mezi nejvíce znečištěné po zimním posypu. Kdo podobnou práci nedělal neví, o jak těžkou a špinavou práci jde. Neobejde se bez krumpáče. Stojí za úvahu, zda by se nenašel jiný, méně namáhavý způsob úklidu vozovek. Vždyť tuto práci vykonávají především ženy.

Výstavba a technická vybavenost v roce 1989

Prvořadou akcí co do důležitosti a rozsahu bylo dokončení a uvedení do provozu přístavby základní školy v Náchodské ulici. Během celého roku se prováděly dokončovací práce různého druhu. Zařadila se mezi ně bohužel i nezbytná oprava omítek. Nekvalitní mleté vápno vykonalo své - spousty puchýřků po stěnách. Schodiště byla opatřena zábradlím s dvěma madly, pro menší i větší děti. Pravné byly nátěry trubek ústředního topení a osazení a nátěry ocelové konstrukce boxů do šaten. Vedle budovy se provedly zemní práce pro opěrnou zeď k ulici, vyhotovila se výstuž a betonáž konstrukce. U staré i nové části budovy se provedla dešťová kanalizace. Součástí terénních úprav bylo vybudování širokého pohodlného chodníku před budovou školy. Veškeré práce na chodníku se provedly v rekordním čase - za páteční odpoledne, sobotu a neděli - vše před pondělním slavnostním otevřením přístavby. O toto dílo se především zasloužil díky dnes tak vzácné lásce k svému řemeslu i díky mimořádně obětavé pomoci brigádníků dlaždický mistr Otakar Kubát. V pondělí 4. září 1989 byla přístavba ZŠ slav-

nostně otevřena. Pásku přestřihl zednický mistr 85 letý František Hartman, který se na výstavbě nejvíce podílel.

V Sokolské ulici se položilo kabelové vedení rozvodů nízkého napětí, kabely pro veřejné osvětlení a osvětlovací stožáry. 14. a 15. června byl v této ulici dokončen asfaltový koberec. V nové ulici U stadionu byly rovněž osazeny osvětlovací stožáry.

U stávajícího vodojemu 70 m³ byl dodavatelsky dokončen a uveden do užívání vodojem o obsahu 250 m³. Zásobování obyvatel vodou by mělo být již bez problémů. Chybí dosud oplocení obou vodojemů. Stavbu prováděl podnik VAK Náchod.

V budově MNV probíhalo vybavování interiéru obřadní síně a na chodbě se instalovala vstupní stěna, která oddělila slavnostní prostory od kanceláří. Stěnu, na které je dřevěná koláž městského znaku, výtvarně zpracoval podnik Dílo Hradec Králové.

Na východní straně náměstí po celé jeho délce VAK Náchod a Jaroměř provedl výměnu vodovodního řádu. Je tedy možné začít s rekonstrukcí celého náměstí, která je již více než potřebná.

Od Pionýrské ulice k chatové oblasti Šibeníku se započalo se zemními pracemi pro vybudování bezprašné vozovky. Instalovaly se uliční vpustě a obrubníky.

Stranou nezůstaly ani starosti o místní památky. Zahájily se přípravné práce pro restaurátorské opravy Mariánského sloupu na náměstí. Tento morový sloup je ve státním seznamu památek potřebných zachránit před znehodnocením. Neodborný zásah provedený před několika lety značně napomohl zvětrávání a rozpadu povrchu. Restaurátoři k provedení

odborných prací jsou zajištěni. Socha P. Marie se jeřabem sejme a odveze se do dílny, kde ji opraví včetně zlacení. Pylon bude zrestaurován na místě z lešení.

Z komunikací v přírodě se vyasfaltovala cesta od náchodské silnice k bunkru Žižka. Pokračovaly práce na modernizaci rekreačních objektů pro n. p. Tepna na Dlouhém, n. p. Rubena na Rzech (Čížkův mlýn), Pozemních staveb Hradec Králové na Rzech a v zotavovně ministerstva vnitra na Dlouhém. V Rokolské ulici Kovodružstvo započalo s přípravnými pracemi pro výstavbu haly pro plechotisk.

Je potěšitelné, že se začíná s opravami domů na náměstí. Dům č. 2 (Hejdův) koupil lesní dělník p. Tančibok a provedl nezbytnou výměnu střechy. Noví majitelé opravují i dům č. 3 (Dusilův).

Havarijní stav hradu Frymburk se památkáři rozhodli řešit oplocením celého objektu z důvodů bezpečnosti. Poskytli 15000 Kčs místní organizaci Svazarm, která pod vedením Petra Grima obehnala celou zříceninu lyčkovým plotem. Je opravdu škoda této staré památky, smutný je pohled na krásnou ale bortící se gotickou bránu. První zprávy o hradu Frymburk jsou již ze 14. století. Vtírá se otázka, proč se zavčas nezastřešily obvodové zdi, chátrání objektu se tím mohlo zastavit.

Jednota Hronov má v obci kromě samoobsluhy prodejnu masa a uzenin (Libor Polák z N. Města), textilu a obuvi (Iva Kozlová z Č. Čermné), papírnictví a tabáku (p. Páblová) a restauraci (po p. Malijovském převzala Alžběta Nývltová z Tisu). V oblasti služeb je v provozu skadeřnictví (Veronika Hejnová), pedi-

kůra - Hygie Dvůr Králové n. L., opravna obuvi (Josef Mrština z Č. Čermné) - Textilní podnik Červený Kostelec, sklenářství (Karel Novotný) - DPS při MNV, sběrna čistírny oděvů - OPS Dobruška, doprava traktorem (Josef Přibyl ml.) - DPS při MNV a další.

Kultura

Knihovna Rozsah práce knihovnice Marie Grimové byl obdobný jako v letech předcházejících. Výstava betlémů uskutečněná ve dnech 9. a 11. prosince v bývalé škole v ulici Julia Fučíka předčila svým rozsahem loňskou výstavu. Koledy na vernisáž výstavy se školním pěveckým sborem Květek nacvičila a předvedla učitelka Jana Gruliahová.

Marie Grimová oslavila v měsíci květnu padesátiny. S blahopřáním i dárkem přišli zástupci SPOZ a MNV. Ocenili alespoň tímto způsobem dlouholetou a obětavou práci této skromné knihovnice.

Kino 1. března převzal vedení kina od Lidmily Ježkové Milan Chára. Přehled za uplynulý rok:

Počet představení : 180 t. j. 105,9 % plánu
Návštěvnost : 7546 diváků, t. j. 75,5 % plánu
Tržba : 41 047 Kčs, t. j. 82,1 % plánu
Průměrný počet diváků na 1 představení : 42

Nepodařilo se splnit zejména plánovanou návštěvnost. Není to způsobené také tím, že chyběly dříve tradiční prázdninové přehlídky oblíbených filmů a přehlídky filmů pro děti? Vývěsky kina diváky nelákají, mají nízkou estetickou úroveň.

KaSS

1. ledna převzala vedení KaSS od Anušky Balcarové učitelka Naděžda Tejklová. Pokladničení předala Ludmila Jůkrová Janě Krejčí. Změna ve vedení KaSS znamenala také zásadní změny v jeho činnosti. Hlavním záměrem nového vedení místního kulturního střediska byla aktivizace mládeže o obsah nabídkou pořadů a akcí pro mládež přiměřených. Začátek roku a celé 1. pololetí bylo doslova kulturou nabito. Každý týden proběhla 1 až 2 akce. Neulekaly se však vždy s takovým zájmem diváků, jaký by si určitě zasloužily. Na kulturním životě obce se podílí více složek a stále platí, že všeho moc škodí.

Kulturní a společenské akce

dětský karneval
15. ledna

Asi 200 lidí přišlo do sokolovny potkat se s dětmi. Karneval organizoval ČSŽ, reprodukovanou hudbu zajišťoval Milan Chára s Janem Marlinkem. Rodiče a prarodiče seděli u stolů a pozorovali karnevalový ruj šmoulů, hastrmanů, princezen, černokněžníků i neobratné kroky rozlomeného asi bělého Kašpárka.

přednáška
27. ledna

Na pozvání knihovnice MLK přijel až z Petřínova MuDr Jaroslav Kašpar - psychiatr, aby pronesl přednášku Meziidské vztahy. Účast na přednášce byla zvýšená, v zasedací místnosti MNV se sešlo 80 lidí. Přednášející mluvil velmi fundovaně, zajímavě a přesvědčivě celé 3 hodiny. Každý posluchač si odnášel domů mnoho námětů k zamyšlení sám nad sebou.

divadlo
10. února

Divadelní soubor ZV ROH Plzeň z Havlíčkova Brodu přijel s 2 hrami. Dopoledne předvedlo představení

pro žáky ZŠ Kouzelný pytel a večer pro dospělé diváky náročnou hru Žízeň z pramene. Výkon 17 tičlenného soubor měl dobrou úroveň. Do kina na večerní představení přišlo 50 diváků.

výstava 24. února — Malíř Karel Vondráček z Nového Města n. Met. ve svém ateliéru v České Skalici realisticky zobrazuje krajinu severovýchodních Čech. Na vernisáži výstavy jeho obrazů v zasedací síni MNV, kterou uváděla Jana Pláčková s Naďou Tejklovou se sešlo asi 30 lidí.

přednáška 26. února — Český svaz zahrádkářů uspořádal v kině přednášku s promítáním filmů o pěstování jabloní. Sešlo se asi 40 zájemců, kteří na závěr diskutovali o problémech kanalizace v zahrádkářské kolonii.

koncert 18. března — 35 zpěvaček pěveckého sboru Hron z Náchoda připravilo asi 90 posluchačům krásný večer. Zazněly upravené lidové písně A. Dvořáka, L. Janáčka, B. Martinů i B. Smetany. Pěkný koncert měl ohlas i v okresních novinách Nový čas. Výtěžek koncertu byl věnován na fond solidarity.

klubový pořad 25. března — Hvězda amerického rocku Bruce Springsteen přilákal do kina asi 40 mladých posluchačů. Se zájmem vyslechli moderně podaný fundovaný rozhovor o lidských právech.

módní přehlídka 1. dubna — Motto: S módou je to těžké, bez ní ještě horší... uvádělo v sobotu odpoledne módní přehlídku umělecké agentury z Hradce Králové s uměleckým vedoucím a konferenciérem Milanem Musilem. Asi 100 lidí nelitovalo 15 Kčs vstupného a přišlo do sokolovny většinou z okolí podívat se na neobvyklou akci. 5 manekýnek, 1 konferenciér, 1 osvětlovač se zasloužili o předvádění módy pro všední den i do společnosti na vysoké estetické úrovni téměř

baletním způsobem. Přítomná děvčata i jejich maminky čerpaly inspiraci pro své šikovné ruce. Vždyť batika na levné fáčovině je dostupná všem.

Frymburské ozvěny 3. dubna

Místní čtvrtletník Frymburské ozvěny vyšel 3. dubna poprvé v nové podobě. Jde o brožurku formátu A_5, za 3 Kčs, vydání 200 výtisků. Odpovědný redaktor je ing. Martin Prouza (u 2. čísla Naďa Tejklová). Obálku navrhl František Prouza. Úprava časopisu je pěkná, zlepšila se i jazyková stránka článků. Po přečtení 1. čísla však měli čtenáři dojem, že se jim Frymburské ozvěny jaksi odcizily, že nehovoří tak, jak očekávali – především o životě v naší obci. Starším lidem dělá také potíže číst drobné písmo. Největším nedostatkem však je to, že čtvrtletník vyšel za rok pouze dvakrát.

promítání diafonů 14. dubna

Asi 20 zájemců sledovalo citlivé a inteligentní záběry filmů dr. Rudolfa Němečka z Nového Města n. Met. v místním kině. Viděli filmy – Běh 1000 × 1000 v Novém Městě, Tatry v zimě, Bulharské monastýry, Řeka Metuje a Ekologie Náchodska. Filmy doprovázel vhodný text nebo citlivě vybraná hudba z magnetofonu. Škoda, že tak pěkný zážitek prožilo tak málo lidí.

výstava 22. dubna

Výstava šperků, výrobků z kůže a fotografií mladých tvůrců měla v zasedací síni vernisáž v 15 hodin. Vystavovali Roman Markov – šperk (zlacený kov, perleť, eben), Olga Grimová – šperk (dřevo, kůže), Hana Marková – kožené kabely a pásky a Markéta Přibylová – keramický šperk. Všem vystavujícím bylo společné to, že se jejich věk pohyboval od 23 do 25 let, 2 výtvarnice byly místní. Výstavu vkusně nainstalovala

a fotografiemi zachycujícími přírodu doplnila Jana Kláčková.

beseda 7. května — Svazarm opět připravil besedu na téma Tatra kolem světa s p. Petrem.

divadlo 11. května — Dvojice herců z divadelního souboru z Dobrušky předvedla hru Čára. Byla to trefná komedie a satira na soudobé poměry.

Hrátky mezi Hrádky

19. a 20. května — KaSS, organizace NF a MNV zorganizovaly II. ročník „hrátek", které opět trvaly 2 dny. Program byl následující

pátek 19. května — Alena Vondřejcová - novoměstská výtvarnice
vernisáž výstavy rozkošné baletky, obrazů, kreseb
Úvodní slovo přednesl ing. Marian Prouza, kytarový doprovod měl Tomáš Valášek.
Josef Hánl
vernisáž výstavy pohlednic a fotografií obce v jídelně Veloreu

sobota 20. května — dětská soutěžní odpoledne (hřiště u sokolovny)
barevný průvod (po obědě z náměstí k MNV)
veřejné pálání hostů z Hrádku n. Nisou (MNV)
„sou" soutěže dospělých (hřiště u sokolovny)
divadelní představení hostů V. Majakovskij:
Sprcha (v kině)
Slavnostní bál - hudba Spektrum (v sokolovně)
9 – 17 hodin — jarmark na hřišti u sokolovny – místní koňskou dopravu zajišťoval Ivo Štěpán
Reportáž z „hrátek" přenášel Východočeský rozhlas.

Šlape celá rodina

11. června Této opravdu pěkné a mezi milovníky přírody a turistiky oblíbené akce se zúčastnilo 28 zájemců. Počasí přálo těm, kteří procházeli Machovsko a Broumovské stěny. Dobře vycházku připravil a fotografoval Vratislav Pláček.

24. září Podruhé a opět za krásného počasí, šlapalo 50 účastníků. V 8 hodin odjeli autobusem z Nového Hrádku do Klášterce n. Orl. Odtud šli údolím Divoké Orlice 4,5 km pěšky k Zemské bráně a od ní 2 km na Čihák. V chatě ČSTV na Čiháku je čekal dobrý oběd. Po obědě jeli dále autobusem přes Králíky na Mariánský kopec. Je zde opravený klášter se zahradou, která je současně opravdu v ideálním stavu díky péči 40 řádových sester. S politováním účastníci vyslechli, že zde byli v padesátých letech intervenováni kněží. Z Mariánského kopce autobus turisty vyvezl na Suchý vrch, pohled z rozhledny byl však krytý oparem. Před návratem domů pochodující v pohodě poseděli v Žamberku v hotelu. Byl to opět velmi pěkně strávený den pro všechny účastníky.

divadlo 23. září Divadelní soubor Tatobity u Semil uvedl humornou hru V. Klicpery Potopa. Nastudováním této hry a předvedením na krajské přehlídce v Malých Svatoňovicích obsadil soubor 1. místo a postoupil na národní přehlídku do Vysoké n. J. Smutné je konstatování, že pěkně sehrané představení shlédlo pouze 20 diváků.

Ekologie

Koncem února a začátkem března 1989 byly na náměstí zcela ořezány všechny kaštany a menší lipky. Dobře, že velké lípy na straně u Sychrovských ochránci přírody nedovolili ořezat. Není pochyb o tom, že si příroda stále více zaslouží naši pozornost a ochranu. Ucelenou akcí KaSS v této oblasti byl v letošním roce bezesporu Ekopodzim uskutečněný ve 4 částech převážně v kině. Škoda, že návštěvnost nebyla největší.

Ekopodzim

6. října — Promítání „ekofilmů" půjčených Informservisem z Prahy s přednáškou.

14. října — Fotoklub uspořádal v budově staré školy vernisáž výstavy fotografií s tematikou životního prostředí.

19. října — Proběhla beseda s pracovníkem chráněné krajinné oblasti Orlické hory a byla doplněna diapozitivy.

2. listopadu — O přírodě a člověku v Japonsku a o tom, co všechno je možné přednášel a kouzelné diapozitivy promítal K. Korovkin z krajského kulturního střediska.

fotoklub 25. listopadu — Členové fotoklubu v budově staré školy uspořádali 2. výstavu fotografií. Na její vernisáži se sešlo asi 60 lidí. Vystavovali Vratislav Ptáček, MuDr Kateřina Stejskalová (děti), MuDr Václav Pružina, Jana Ptáčková, Ladislav Růžička, Pavel Bohadlo (přírodní náměty), Miroslav a Zdeněk Trávníčkovi (auta a koně). Shlédnutí výstavy bylo pěkným zážitkem.

hovory s mládeží 4. prosince — Naďa Tejklová, Jana Ptáčková a Jiří Havrda se připravili na setkání s mládeží obce. Přišlo pouze 10 mladých lidí a „hovory" opět nesplnily svůj účel.

plesy 1989

14. ledna **Sokolský ples**

Plesovou sezónu otevřeli Sokolové plesem tradičně velmi dobré společenské úrovně. Dobře hrála hudba z Řečan n. N. Asi 200 lidí, kteří se přišli pobavit, tančilo v prostředí vyzdobeném rostlými květy - bramboříky, asparágusy a bílými a růžovými monofilovými pásy. Výzdobu prováděli členové výboru TJ pod vedením V. Sychrovského a J. Svatoně. Nabízela se domácí kuchyně, trubičky od p. M. Říhové, chuťovky. Douška: Kdy se zase do plesů vrátí elegantní móda dlouhých toalet?

28. ledna **Požárnický ples**

Přesto, že se požárnický ples v sokolovně těšil vždy značné oblibě místních občanů, rozhodli se požárníci letos poprvé pro místní restauraci. Je to jistě pro ně pohodlnější, ale je možné taneční zábavu v malém prostoru pohostinství nazvat plesem? K tanci hrála hudba Elektronic z Nového Města n. Met. Plesu se zúčastnilo asi 80 lidí, v sokolovně jich bývalo přes 200.

11. února **Myslivecký ples**

Myslivcům k tanci i poslechu hrála již tradičně Borovanka. Sokolovna byla plná, hodně tanečníků bylo přespolních většinou z řad myslivců. Nechyběla samozřejmě chutná myslivecká kuchyně.

Sametová revoluce

Převratné a vskutku historické byly bezesporu listopadové události, které zapříčinily, že KSČ byla

zbavena vedoucí úlohy ve státě a lidé začali totalitní systém mci přeměňovat na demokratický. Nositelem procesu demokratizace se stala spontánní občanská hnutí Občanské fórum v Čechách a Veřejnost proti násilí na Slovensku. Vůdcem vyšlým z lidu se stal spisovatel a dramaturg Václav Havel. Moderátorem mítinků na Václavském náměstí a na Letné byl katolický kněz Václav Malý. V Bratislavě řídil demonstrace herec Milan Kňažko.

Vše začalo vlastně hned v lednu v „Palachově týdnu". 15. ledna dramaturg V. Havel údajně podněcoval a vybízel ke konání vzpomínkových akcí k 20. výročí upálení studenta Jana Palacha. 16. ledna byl Václav Havel přítomen odpoledne na Václavském náměstí. Výzev příslušníků SNB, aby ze shromáždění odešel, neuposlechl. V důsledku toho byl vzat do vazby a 21. února byl za toto provinění odsouzen k 9 měsícům vězení nepodmíněně ve II. nápravné skupině. Výši trestu ovlivnilo to, že už byl v posledních 10 letech ve výkonu trestu. Spolu s Havlem byli odsouzeni další „výtržníci" včetně 2 žen. Jednou z nich byla mladá 23letá Jana Petrová z Dobrušky. Složky SNB zasáhly už v lednu proti demonstrantům vodními děly, používaly slzný plyn a ochranné štíty. Neposlušné demonstranty příslušníci nakládali do autobusů, odváželi za Prahu a vysazovali v polích s tím, že si mají odebrané občanské průkazy vyzvednout druhý den v kancelářích SNB.

Všechny tyto zprávy se rychle šířily po republice, tedy i na Nový Hrádek. Bezděky jsem otevřela kroniku roku 1969 a přečetla si, co o Palachově oběti napsal tehdejší kronikář p. Hartman. Přirovnával jeho čin k činu M. J.

Husa a citoval celý projev Jaroslava Seiferta z té doby, který končí větou: Nechcete-li, abychom se zabili všichni, nezabíjejte se. Sám p. Hartman dodává: Nebe v této kronice popsal, co vše se v důsledku této dobrovolné smrti Jana Palacha slibovalo a co se splnilo. Možná, že se k této události vyjádří někdo z generace budoucí. Tato slova, opsaná pod bezprostředním vlivem procesu s Václavem Havlem, platí dnes jako prorocká. Z každého, pro totalitní režim nebezpečného výročí mělo vedení státu a hlavně vedení KSČ značné obavy. Represálie proti demonstrantům - většinou studentům - proběhly v období kolem 21. srpna a 28. října. Po 27. říjnu byl V. Havel ve vězení v roce 1989 podruhé (první trest mu byl pod vlivem mírné světové veřejnosti zkrácen). Pomalu, ale jistě se schylovalo k vyhrocené napjaté situaci. V týdnu před 17. listopadem dokázal vedení KSČ - ÚV a MěKSČ v Praze svolat vysokoškolské studenty - komunisty na aktiv. Ten poslední byl 16. listopadu v budově ÚV KSČ. Přítomní studenti si odnášeli spalný dojem z rozporuplných hanlivých a někdy úplně bezduchých odpovědí na své otázky. Rozpravu vedl 1. tajemník MěV KSČ a člen ÚV KSČ Miroslav Štěpán. V domnění, že obhájí vlastní nepřiškrtí číslou práci, napadal všechno, co mu stálo v cestě. A tak přišlo to, co asi přijít už muselo.

17. listopad

V pátek 17. listopadu se v Praze uskutečnilo studentské shromáždění při příležitosti 50. výročí pohřbu studenta Jana Opletala. Studenti se zrána shromažďovali na Albertově, odkud odešli na vyšehradský hřbitov k hrobu Karla Hynka Máchy. Vzpomínkový průvod, jehož se účastnili i akademičtí hodnostáři, pedagogové i pamětníci historických událostí před 50 lety skončil

na Vyšehradě zpěvem státní hymny, položením květin a zapálením množství svíček. Tisíce studentů byly dojaty a táhlo je to do centra, k soše sv. Václava – patrona české země. Studenti a desetitisíce dalších občanů, kteří se k průvodu přidávali, na toto místo nedošli. Na Národní třídě narazili na hradbu příslušníků SNB. Ti sevřeli čelo průvodu mezi Perštýnem a Voršilskou ulicí a s krutou ironií vyzývali k rozchodu. Demonstranti zdůrazňovali, že nechtějí násilí, děvčata dávala příslušníkům SNB na plexisklové štíty květiny. Na zem poskládali stovky rozžatých svíček. Nikdo nevěřil, že by právě 17. listopadu mohlo SNB zasáhnout silou podobně jako při obdobných shromážděních předcházejících 17. listopadu. Naprosto nečekaně však příslušníci SNB začali demonstranty svírat z obou stran a stále těsněji. V davu vznikla panika a zejména děvčata zachválila hrůza. Rány obušků byly častější a brutálnější. S neobyčejnou surovostí se do akce zapojil zvláštní oddíl „červených baretů". Celkem 1500 ozbrojenců nastoupilo proti demonstrantům, kteří měli pouze holé ruce. Od Národního divadla přijížděly obrněné transportéry s drátěnými radlicemi na lidi! Pořádkové síly uvolnily sevření jen na jednom místě a vytvořily „uličku". Nezbývalo než jí projít a přitom se nechat mlátit pendreky. Nechyběly kopance, rány pěstí, karate. Na chodnících zůstávala ležet bezvládná těla, některé raněné odvážely sanitky. Lidé mizeli i v policejních antonech. Tisk ani ostatní sdělovací prostředky hned pravdu neřekly. Počet raněných se měnil ze 17 přes 150 až na 500. Zranění studenti se zpočátku báli jít na lékařské ošetření. Zranění zprvu nevypadala často také tak vážná jak se později uká-

zala – otřesy mozků, poranění obratlů, krvácení do dutiny břišní. Ani do konce roku 1989 nebylo vyšetřování zásahu pořádkových sil, kterým byla kromě prokuratury pověřena parlamentní komise, uzavřeno.

Dny po 17. listopadu měly velký spád. Kolo dějin se začalo točit na plné obrátky. Ukázalo se, že to, co trvalo v Polsku léta, v Maďarsku měsíce, v NDR týdny uskutečnilo se v ČSSR za dny. Hlavní zásluhu o to mají mladí lidé, zejména studenti. V sobotu 18. listopadu vyhlásil student Damu Martin Mejstřík od sochy sv. Václava rozhodnutí posluchačů Damu a

stávka studentů a umělců

herců – stávku. Do stávky rychle vstupovaly další vysoké školy, později i střední školy, výstavní síně, divadla. V neděli 19. v Praze nehrálo jediné divadlo. Divadelní představení byla později nahrazena diskusními večery. Za účasti studentů, herců, občanů v Či-

Občanské fórum

noherním klubu vzniklo první Občanské fórum. Od samého začátku OF podporovala Československá strana socialistická. Poskytla balkon budovy Melantrich, vydavatelství svého deníku Svobodné slovo, za tribunu mluvčích OF. V pondělí 20. byl u sochy sv. Václava první mítink. Již od rána byly u sochy hloučky mladých lidí. Zapalovali svíčky, vyvěšovali čs. vlajky a transparenty s hesly. V 16 hodin se na Václavském náměstí shromáždilo 150 tisíc demonstrantů. Chovali se velmi ukázněně, zachovávali pořádek a veřejně vyjadřovali svoje názory. Mítinky se opakovaly denně, v úterý 21. poprvé z balkonu Melantrichu hovořil Václav Havel. Ve středu 22. v Bratislavě k podobnému shromáždění promluvil Milan Kňažko. Ministryně školství Jana Synková

marně v televizi vybízela studenty, aby se vrátili do škol a do poslucháren. Ve čtvrtek 23. dělníci ČKD Praha 9 doslova vypískali Miroslava Štěpána. Z balkónu Melantrich popáté promlouvá Alexandr Dubček, kterého Petr Miller a Marta Kubišová zpívají svoji modlitbu: „Bože, osvoboď nás pravdou a obnov tváří naší vlasti, celé země, celého světa!" - tak vzývá Boha kardinál František Tomášek ve svatovítské katedrále v sobotu 25. při velkolepé pontifikální mši u příležitosti kanonizace Anežky Přemyslovny. Veřejnost volala po změnách ve vedení i v politice KSČ. Změny, které byly v ÚV KSČ prováděny, nic nepřinesly. Za Jakeše přišel Urbánek, stejně neschopný okolí změnit. Vedení KSČ bylo úplně odtrženo od života a na rokování v Paláci kultury museli sami komunisté prohlásit: Lid byl moudřejší než vedení. 25. odpoledne OF uspořádalo manifestaci na Letenské pláni, přišlo 250 tisíc lidí - čtvrt milionu! V neděli 26. odpoledne letěr pláň zaplnilo půl milionu lidí. Dav byl ukázněný, dobře se dal ovládat. Ozývala se hesla: „V jednotě je síla!" „Konec vlády jedné strany!" „Svobodné volby!" Na Letné tehdy k demonstrantům promluvil také předseda vlády Ladislav Adamec. Tisíce lidí vytvořily spojením rukou živý řetěz z Letné až na Pražský hrad. Stávkující studenti vyhlásili své demokratické „požadavky" a důsledně žádali jejich splnění. V první řadě požadovali odchod nejvíce zkompromitovaných funkcionářů. Vzhledem k tomu, že jejich „požadavky" byly plněny pomalu a nedostatečně, OF vyhlásilo na pondělí 27. listopadu na generální stávka 12:00 hodin generální stávku. Na

skutečné občanské aktivity se vzedmula po celé zemi. Stávkovalo se téměř v každé obci, také na Novém Hrádku. Šlo o stávku manifestační, na podporu studentů a projevovala se různými způsoby. Ráno školnice Jana Dušková vyvěsila na škole státní vlajku. Ve 12.00 h začali učitelé ve třídách vést rozpravu se zvídavými žáky. Nikdy nezapomenu na to, jak dojemně na mne zapůsobila reakce dětí. Zapnula jsem tranzistor – ozvaly se zvony a venku houkala siréna. Podívám se a žáci stáli přede mnou v pozoru. Chtělo se mi plakat – „šesťáci" pochopili dějinný význam chvíle. Hymnu jsme si zazpívali společně s rozhlasem a do půl jedné jsme poslouchali Smetanovu Mou vlast. Na náměstí u pomníku padlých se sešla manifestace asi 100 lidí. První iniciativu projevily ženy z Detechy, přidalo se Kovodružstvo s praporem – nesl ho Mojmír Kopecký. Závod Veloree se přidal pouze sporadicky, stávkovali na závodě. K demonstrantům na náměstí se připojila také skupina žáků, kteří se právě vraceli z výstavy fotografií s učitelkou Naďou Tejklovou. Josef Svatoň přečetl prohlášení sepsané Václavem Sychrovským: „My, zaměstnanci Kovodružstva Náchod – provozovna 23 Nový Hrádek potvrzujeme svými podpisy účast a souhlas s generální stávkou dne 27. listopadu 1989. Připojujeme se k požadavkům naší mladé generace, která svým neohroženým vystoupením 17. listopadu a svým rozhodným postojem za práva svobodného občana ukázala a otevřela novou cestu. Jsme pro spravedlivé uspořádání našeho státu, pro zaručené demokratické jistoty politické

prohlášení zaměstnanců Kovodružstva

i duchovní všech občanů. Požadujeme vytvoření vlády, která by tyto hlavní lidské zásady byla schopna plnit, aby se všem naše milá vlast stala zase radostným domovem, ze které by nikdo nemusel odcházet a kdo odešel, aby se rád zpátky domů zase vrátil. Odmítáme samozvanou a nabubřelou nadřazenost lidí, kteří způsobili rozorat morálních hodnot a úpadek našeho hospodářství. Víme, že náprava nebude lehká. Věříme však ve vysoké kulturní tradice našich národů, které zase pozvednou postavení naší vlasti na důstojné místo mezi sousedními státy i v celém světě." Po přečtení tohoto současnou situaci velmi vystihujícího prohlášení shromáždění zazpívali státní hymnu a rozešli se. V Mikrobiologickém ústavu ČSAV v Dolích stávkovalo 97 % zaměstnanců. Stávka byla vyhlášena sirénou, vyvěšením státní vlajky. Zaměstnanci se shromáždili ve společenské místnosti na dobu 60 minut, jak vyhlásil stávkový výbor. Delegovaní zástupci navštívili Kovodružstvo a podpoří manifestaci v Novém Městě n. Met.

Vpravdě historickým dnem byl 29. listopad. Konalo se zasedání federálního shromáždění a poprvé v historii bylo vysíláno přímým přenosem v rozhlase a v televizi. Celý národ mohl viděl, kdo a jak ho někdy i po celá léta zastupoval. Historické je však především to, že zasedání zrušilo článek 4 ústavy, který říkal: „Vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy, Komunistická strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejuvědomělejších občanů z řad dělníků, rolníků a inteligence". Starší lidé plakali, protože už nevěřili, že se něčeho podobného dožijí. OF v dialogu vyzvalo premiéra Ladi-

zrušení článku 4 ústavy

slava Adamce k sestavení nové vlády, složené ze skutečných odborníků. Vyzvalo též prezidenta dr. Gustáva Husáka k odstoupení ze své funkce do 10. prosince – Dne lidských práv. 2.12. Ladislav Adamec vyhlásil novou vládu – z 20 ministrů zůstalo 15 komunistů, což naprosto neodpovídalo politické situaci. 4.12. se opět Václavské náměstí zaplnilo demonstranty tentokrát proto, aby vyjádřili nespokojenost se složením nové vlády. 7.12. předseda vlády Adamec podal demisi. Prezident republiky pověřil sestavením nové vlády tehdejšího místopředsedu vlády Mariána Čalfu. Vedení KSČ vyloučilo ze svých řad Miloše Jakeše a Miroslava Štěpána za hrubé poškození zájmů strany.

demise předsedy vlády

založení Občanského fóra v Novém Hrádku

7. prosince se konala v místním kině ustavující schůze OF v Novém Hrádku. OF na svou podporu získalo 81 podpisů. Občanské fórum se začalo tvořit od 29.11. V krámě řezníka Libora Poláka se nejdříve začaly objevovat plakáty, svědectví očitých svědků masakru 17. listopadu, fotografie. Do Občanského fora se nejdříve přihlásili Jana Ptáčková, Vratislav Ptáček, MuDr Jaroslava Pružinová, Naďa Tejklová, Josef Drašnar st., důstojník v. v. Krásný Aleš Bek a později Karel Disman. Na ustavující schůzi 7.12. byli přítomni hosté ing Leoš Mandel z ČSAV, dr. Koukal z ČSAV, 2 zástupci OF z Náchoda a asi 6 studentů z Pedagogické fakulty v Hradci Králové. Hlavní mluvčí byla dr. Pružinová. Úvodem Eva Hlaváčková a Markéta Machová zazpívaly písně (bylo to kritizováno). Ing Mandel pronesl zdlouhavý a spíše vzpomínkový monolog. Nicméně v druhé části schůze se rozproudila živá debata, která chvílemi až připomínala „hon na lišku". N. Tejklová několikrát vyzývala k zodpovědnosti předsedu

MNV Bohuslava Lejpu. Dobře situaci zvládli přítomní studenti, kteří zklidňujícím způsobem promluvili. Jejich snahu podpořil v závěru i místní kněz Jaroslav Mikeš. Lidé na Novém Hrádku projevili zájem o veřejné dění, ale prakticky se nic nevyřešilo.

Situace ve státě se však mění a vyvíjí se každým dnem. StB pálí na různých místech kompromitující dokumenty. Parlamentní komise stále jedná a vyšetřuje. 9. 12.

růže studentům

předali Portugalci na Národní třídě našim studentům 50 000 růží. Prezident Husák vystoupil v televizi se sdělením, že nechce připustit vládní krizi, proto odstoupí ihned až bude sestavena nová vláda. 10. prosince v Den lidských práv byla opět v Praze a v Bratislavě shromáždění lidu. Marián Čalfa sestavil a prezident Gustáv Husák jmenoval novou federální vládu. Byla nazváda

vláda

vláda národního porozumění.

národního porozumění

Předsedou vlády se stál Marián Čalfa, 1. místopředsedou Valtr Komárek (dřívější ředitel Prognostického ústavu). Dalšími členy podle návrhu OF byli jmenováni Vladimír Dlouhý, Ján Čarnogurský, Jiří Dienstbier, Václav Klaus, Petr Miller a další. Složení nové vlády, která má zemi dovést ke svobodným volbám, veřejnost bez připomínek přijala. Václav Havel prohlásil, že vláda sice plně neodpovídá rozložení sil, ale odpovídá realitě. Po jmenování no-

demise prezidenta

vé vlády prezident Husák podal demisi. V abdikačním projevu G. Husák m. j. sdělil, že vždy věřil světlým ideám socialismu. To, co se pokazilo, způsobili lidé. Jeho poslední vystoupení v televizi vzbuzovalo spíše soucit.

10. prosince skončila první etapa sametové či něžné revoluce. Režisér Macháček oznámil, že herci budou však v pohotovosti až do svobodných voleb. Studenti stávkují

dále. Komunisté stále schůzují a s výsledky svého jednání nechtějí seznamovat veřejnost. Vedoucí úloha strany byla zrušena „de jure", nikoliv však „de facto". Pozadu za událostmi zůstává venkov, nejvíce východní Slovensko. Požadavek na prezidenta – podle ústavy má být zvolen do 14 dnů, má to být Čech a má být bez stranické příslušnosti. Začínají se objevovat hesla: „Volte Havla!", „Havel na Hrad!" Rokování parlamentu 12.12. bylo stále kontrolováno studenty shromážděnými před budovou parlamentu.

spor o způsob volby prezidenta

Nastaly velké spory mezi poslanci o způsob volby prezidenta. Komunisté navrhují celostátní referendum (poslanec Blažej), poslanec Haman navrhl, aby za prezidenta vybrali člověka mravného – pana Havla. OF upozorňuje na nebezpečí celonárodního referenda. Lidé po celé zemi sledují v televizi jednání parlamentu jako napínavou detektivku. Věnují tomu volný čas i spánek. Miloš Jakeš konečně odstupuje z funkce poslance, když předtím neustále prohlašuje, že se necítí vinen, a že rozhodnutí vyšetřovací komise vůči jeho osobě je nespravedlivé. 12.12. v 9 hodin večer z jednání parlamentu odchází Vasil Bilak – začalo se jednat o intervenci vojsk v r. 1968. Druhý den však opět na jednání přišel. Ve federálním shromáždění stále zůstává velká přesila komunistů. Někteří z nich zcela záměrně jednání narušují a prodlužují. Nepřipustili ke slovu zástupce stávkujících studentů, který chtěl zřejmě přednést stanovisko studentů k volbě prezidenta.

Velké výhrady měla veřejnost k nové stokoruně s portrétem Klementa Gottwalda. Stokoruna se začíná stahovat a její podoba se bude upravovat. Do vlasti

návrat emigrantů

přijíždějí ze všech stran významní i méně významní emigranti a lidé žijící dlouhá léta na západě, kteří

velmi uvítali demokratické změny v naší zemi. Jsou to podnikatel světového formátu Tomáš Baťa, filmový režisér Miloš Forman, ekonom z r. 1968 Ota Šik, socialistický politolog Zdeněk Mlynář, zpěvák Karel Kryl, zpěvák Jaroslav Hutka – se svou písní, ve které se ptá: Co je nejkrásnější? – usměvavé tváře, co je nejmocnější? – pravdomluvné slovo, a další členové Charty 77 a pod. Umělci chtějí lidem vynahradit představení, která při stávce nebyla uvedena. Václav Havel vyzývá KSČ, aby se obrodila, aby měla představitele, s kterými se nechá jednat. Změny ve společnosti mají bezprostřední dopad na školství. Žáci kladou otevřené otázky učitelům a očekávají i zcela otevřené odpovědi. 15. 12. jsme sundali obraz Gustáva Husáka ve třídách (některé třídy projevily vlastní iniciativu).

změna v oslovování učitelů

Žáci mají dovoleno užívat oslovení paní učitelko, pane učiteli. V pololetí nebudou žáci 7. a 8. třídy klasifikováni z občanské nauky a z dějepisu. Ruší se nábor na vojenské školy, který byl dříve důležitým kritériem pro hodnocení práce školy. Zrušeny jsou i mezi učiteli velmi nepopulární branné kurzy. Děti stále sledují veřejné dění, stále obměňují i informace na nástěnce. Vyvěsily i autentickou výpověď studenta z nezávislé vyšetřovací komise. Student říká, že se bojí pohledu do „propasti" práce SNB a StB. Obává se i toho, aby ho jednou třeba nepřejelo auto.

Je 17. prosince, uplynul měsíc od tragických událostí na Národní třídě. Sametová revoluce otevřela zemi dokořán dveře do světa a naopak. Kněz Václav Malý se opět věnuje práci katolického kněze a ve výroční den 17. 12. sloužil mše svatou v Břevnově v kostele sv. Markéty. Studenti si 17. také zopakovali průvod ze 17. 11. po stej-

né trase: Albertov, Vyšehrad, nábřeží, Národní divadlo, Národní třída – a zátaras tentokrát symbolicky pouze svíčkami. Volali: „Tady se to stalo!", „Havel", „Dubček" – to byla 2 nejskandovanější jména.

jednání v Moskvě o odsunu sov. vojsk

19. prosince odjel premiér Čalfa a ministr zahraničí Dienstbier do Moskvy jednat o stažení sovětských vojsk z našeho území. Do Prahy začaly přijíždět vlaky se studenty z celé republiky na podporu kandidatury Václava Havla do funkce prezidenta republiky. V Národním shromáždění bylo dohodnuto, že se 22.–24.12. uskuteční porada z kulatého stolu a asi 29.12. proběhne volba prezidenta republiky.

kulatý stůl před volbou prezidenta

20.12. mají komunisté bouřlivé zasedání v Paláci kultury. Jeden jejich zástupce vyslovil v televizi veřejnou omluvu lidu naší země za 17. listopad 1989 i za srpen 1968. 21.12. M. Čalfa k velké radosti většiny národa prohlásil, že končí činnost StB a ruší se lidové milice. Komunisté odvolali dokument Poučení z krizového vývoje a projevili souhlas se zrušením lidových milicí – ozbrojené složky KSČ. Předsedou KSČ zvolili bývalého premiéra vlády Ladislava Adamce. Vybrali ho především proto, že on byl jeden z mála, kteří po celý rok 1989 upozorňovali ÚV KSČ na nesprávnost prováděné politiky a nebyl zkompromitovaný. Vasil Bilak byl vyloučen z KSČ za vinu na událostech srpna 1968.

ukončení činnosti StB a lid. milicí

stávka vězňů

23.12. vypukla v Leopoldově stávka vězňů – vyházeli z oken ešusy a drželi hladovku. Jejich hlavní požadavek – chtějí Václava Havla za prezidenta. Týž den, těsně před Štědrým dnem byl vzat do vazby Miroslav Štěpán. Ministři Dienstbier a Genscher symbolicky stříhají drátěné zátarasy mezi ČSSR a SRN. Hnutí Občanské fórum a Veřejnost proti násilí začínají vznikat i v cizině. 28. prosince zvolilo federální shromáždění Alexandra Dubčeka za svého

stříhání drátěných zátarasů

předsedu.

volba prezidenta

29. prosince přesně podle předchozího plánu proběhla slavnostní volba prezidenta ČSSR v 10 hodin dopoledne ve Vladislavském sále Pražského hradu a byla vysílaná přímým přenosem. Na náklak veřejnosti bylo před volbou prezidenta vyměněno 24 poslanců. Není to velký počet s přihlédnutím k tomu, že většina poslanců federálního shromáždění byla členy KSČ. Předsedou byl jednomyslně všemi hlasy zvolen Václav Havel. Z bývalého disidenta se stal prezident. Složil prezidentský slib, ze kterého byla vypuštěna věta o vedoucí úloze socialismu. Prezidentem byl Havel vlastně zvolen již na ulici, šlo jen o oficiální potvrzení této volby parlamentem. Po zvolení prezident krátce promluvil ke shromážděným Pražanům na 3. nádvoří z balkónu, na kterém v pozadí stála i prezidentova žena Olga. Následně se v chrámu sv. Víta konala mše a složilo slavnostní Te Deum jako přímluva o posily pro prezidenta, aby dobře vládil stát. V chrámu byli přítomni věřící i nevěřící - ministři Komárek, Dlouhý, ministr a herec Chudík, herec Hanzlík, poslanec Barloušek i komunistický poslanec Blažej. Na závěr pobožnosti Česká filharmonie pod dirigováním Václava Neumanna, která stála na straně OF od samých jeho začátků, předvedla Smetanovu symfonickou báseň Má vlast. 29.12. večer o televizi student Martin Mejstřík vyhlásil, že stávka studentů končí.

konec stávky studentů

Ohlasy a na přenosné události bohatý byl zejména konec roku 1989. Ukončila ho tisícovská veselice na Václavském náměstí trvající přes půlnoc. Nechyběla ani zpěvačka Marta Kubišová a její vše říkající Modlitba z roku 1968. Srokem 1989 se prostřednictvím televizní obraz-

by lovčil doslova celý národ společně. Ať nezapomene na svoji jednotu, na svoje nadšení a nese svorně prapor svobody. Ať se nezmaří velká historická šance našich národů.

Tělovýchova a sport

TJ Sokol

Počet členů TJ k 31.12.1989 byl 201. je to o 15 členů méně než loni. Počet dospělých členů zůstal 150, přibylo 5 dorostenců, počet kadrů poklesl o 20. Demokratizační proces naší společnosti probíhá i v ČSTV. Byl předložen návrh nového uspořádání tělovýchovy. Na rozšířeném sjezdu Československé obce sokolské 7.1.1990 byla obnovena činnost Sokola. V mnoha oblastech jdeme jasno není, zejména ve věcech ekonomických a majetkoprávních. Výbor TJ po projednání rozhodl s rozhodováním počkat na mimořádný sjezd ČSTV. Potom se jednota rozhodne, ke které organizaci chce patřit. V současné době má naše TJ 3 fungující oddíly: odbor ZRTV, oddíl lyžování a šachový oddíl. S těsnou sokolovny a tělovýchovných zařízení jsou stále větší problémy. Nesplněné úkoly se přesouvají z roku na rok. Byla opravena podlaha balkónu sokolovny, která byla v havarijním stavu. Oprava si vyžádala i parketová podlaha na sále. Hospodářský projekt osvětlení sálu jen slibuje, stejně jako kovodružstvo opravu schodů k bytu sokolníka a pomoc s odvodněním hřiště. Problém nastává i s financováním zabezpečením oprav. Ubylo obětavých a nezištných lidí. Tájem o funkcionářskou práci v jednotě se strany mladých členů, kteří by měli udržet a rozvíjet její dobrou úroveň, není naprosto žádný.

odbor ZRTV

Činnost odboru zajišťoval čtyřčlenný výbor, hlavní tíhu práce nesli Lidmila a Zdeněk Martinkovi a Pavel Bohadlo. Tři cvičitelé vedli kroužky tělesné výchovy na základní škole a začali v nich nacvičovat spartakiádní skladby. Za cvičení všech složek odpovídalo 6 cvičitelů. Ve snaze o podporování masové tělovýchovy se odbor zapojil do soutěže vesnických TJ. Pěkných bylo 9 jarních vycházek, 15 poctivých účastníků obdrželo odznak 100 jarních kilometrů. Členové odboru hodně pomáhali při dokončování přístavby ZŠ a při nezbytné údržbě sokolovny. Zapojili se do četných soutěží ve stolním tenisu, v odbíjené, o přespolním běhu, ve fotbale a v lehké atletice.

9. května XIV. ročník tradičního Běhu vítězství se uskutečnil za velmi pěkného teplého počasí. Kolem náměstí běželo 137 závodníků. Škoda, že na stupních vítězů nestanul v žádné kategorii nikdo místní.

13. května Oblíbený je pochod novohrádeckým okolím Hrádouská vařečka, šla se již po sedmé. Vlastnímu pochodu m. j. předcházelo pečení houstiček s mákem pro účastníky. Pekla je Lída Martinková, Vlasta Štěpánová, Ivana Grimová a Jarča Přibylová. Organizační zajištění pochodu provádí s malými obměnami stále stejná parta pod vedením Pavla Bohadly. Kontrola byla tentokrát v Mezilesí v hospodě. Ráno byla značná mlha, 248 pochodujících však neodradila.

Při akci Hrátky mezi Hrádky 16 děvčat před večerní zábavou předvedlo pěknou ukázku country tanců, které s nimi nacvičila na žákovskou akademii. Lída Martinková. Její obětavost a nezištnost je taková, že děvčatům na tento tanec ušila flanelové sukně,

látku na ně koupila z odměny, kterou dostává za vedení tělovýchovného kroužku ve škole. Za cvičení nahoře brál každé pondělí.

28. prosince Jana Šnajdrová z Náchoda vedla společné cvičení při hudbě (jako host). Ke cvičení se sešlo 25 děvčat. Rozrůstá se skupina zájemců o softenis.

lyžařský oddíl

Lyžařská sezóna lyžařům mnoho radosti nepřinesla. Na Hrádku se nedalo téměř lyžovat. Museli jezdit trénovat na Dešnou a do Krkonoš. Výkonnost závodníků šla rázem pro nedostatečný tréninek dolů. Tituly přebornice okresu získaly Pavlína Sychrovská a Lenka Martínková, Radim Holý byl třetí. Pavlína Sychrovská dosáhla dobrého umístění i v krajských soutěžích – ve sjezdu byla 9. ze 35 závodnic, ve slalomu 12. z 53 závodnic a v obřím slalomu 10. z 25 soutěžících. Krajských závodů se účastnili P. Suchánek, Markéta Dušánková, Lenka Martínková, z dorostu Marcel Ducháček, Radim Holý, Rudolf Dušánek a Lucie Svatošová. Solidními výkony získali 6 druhých výkonnostních tříd. Pro nepřízeň počasí se nedalo zajistit každoroční soustředění v Krkonoších. Málo byl v provozu lyžařský vlek pro veřejnost což nepříznivě ovlivňuje finanční situaci oddílu. Jan Martínek se zasloužil o instalaci rozhlasového zařízení – Panská stráň je oživená.

šachový oddíl

Šachový oddíl má 12 činných členů. 11. listopadu t.r. zemřel dlouholetý člen šachového oddílu v mladém věku 27 let. K 31.12.1989 ukončil činnost

v oddíle Milan Hronovský. Okresních přeborů družstev se zúčastnilo 1 družstvo žáků a 1 družstvo dospělých. Vnitřním přeborem jednotlivců v roce 1989 zvítězil Jar. Balcar. Za uplynulý rok členové oddílu získali celkem 13 výkonnostních tříd. Oddíl má 1 trenéra I. třídy, jednoho rozhodčího II. třídy, jeden člen pracuje v plénu výboru šachového svazu OV ČSTV v Náchodě. Oddíl vzhledem k celkovému dění se dále potýká se změnami ve své činnosti. Má jediné přání - dále hrát šachy.

oddíl národní házené

Činnost národní házené, která měla v obci dlouholetou tradici, přes velkou snahu zanícených příznivců tohoto sportu - Josefa Dražnara st. v loňském roce skončila. Na členské schůzi TJ přednesl Josef Dražnar v hrubých rysech souhrnný přehled rozsáhlé činnosti oddílu v uplynulých téměř 30 letech. Ze zprávy jasně vyplývá, že si oddíl musel na svou činnost peníze vydělat nebo nějakým způsobem zajistit jejich zdroj.

rok 1963

Po několikaleté vynucené přestávce oddíl obnovil díky několika nadšencům svoji činnost. V roce 1964 se žáci zúčastnili krajského přeboru a soutěžilo i družstvo žákyň. Členové oddílu v tomto roce uspořádali první Silvestr. V období 1963-1989 zorganizoval oddíl 52 kulturních akcí, které vždy měly dobrou společenskou úroveň. Bylo to Silvestrů: 5, Slavnostních bálů: 9 (s předtančením České besedy), Plesů v květech: 4, Mikulášských zábav: 7, Josefských zábav: 11, Vánočních zábav: 8, Májových zábav: 2, Dětských karnevalů: 4. Podporu na činnost získal od následujících organizací a závodů:

OV ČSTV 23 990 Kčs (na účast ve II. lize)

Velorex	10 300	Kčs
VČKL	4 000	"
Delecha	1 000	"
Slavoskroj	24 500	"
Rubena	2 300	"
JZD Ohnišov	500	"
	86 590	Kčs

Jak je vidět, některé závody byly štědré v podporování tělovýchovné činnosti (stačilo např. zhotovit reklama jejich podniku). Další zisk měl oddíl od TJ Křeň ve výši 8000 Kčs za soustředění uskutečňovaná v prostorách naší sokolovny. Největší výdání 2 242 Kčs bylo za ubrusy a 3000 Kčs činil příspěvek na čistící stroj. Z údržbářské a investiční činnosti je třeba uvést mnohaletou údržbu hřiště (drakrát ročně), vybudování sociálního zařízení v sokolovně včetně kanalizace, zakoupení nového horizontu na jeviště, zakoupení kotle ústředního topení (Slavoskroj). Finanční zůstatek vypočtený podle směrnice z r. 1963 při ukončení činnosti činí činnosti oddílu v r. 1989 činí 31 652 Kčs.

rok 1989
ukončení činnosti

divadelní odbor

Od úspěchu na národní přehlídce ve Svitavách v roce 1987 divadelní soubor nenacvičil žádnou novou hru. Režisérka souboru Naďa Tejklová na členské schůzi TJ Sokol sdělila, že soubor svou činnost neukončil, ale že je jeho činnost pro nedostatek herců v útlumu.

Události v Rumunsku

Je nemožné nezmínit se o tom, co v posledních dnech

události v Temešváru

prosince 1989 dříslo doslova celým světem. Již 19. prosince odeslá pražské koordinační centrum Občanského fóra do Rumunska protest proti brutálnímu zásahu vůči demonstrantům v Temešváru. Demonstraci tam zahájili občané maďarské národnosti. Vyvolal je pokus tamějších úřadů o postih protestantského kněze László Tőkese a jeho rodiny proto, že důrazně kritizoval národnostní politiku rumunského vedení. Mělnka na obranu kněze se změnil v demonstraci proti totalitnímu rumunskému režimu v Evropě vlastně již osamocenému. Hrubě a krutě byla porušena lidská práva - střílelo se do shromážděných lidí, zabilí nebylí ani řádně pohřbíváni a pozůstalí někdy ani o jejich smrti informováni. Odvezli je jednoduše na smetiště. Kam se to až civilizace v 20. století dostala? Údaje o počtu mrtvých se pohybovaly mezi 300 - 400 obětí. Protesty zasílané do Rumunska se množí, 21. prosince odeslalo protest předsednictvo ČNR. Před rumunským velvyslanectvím v Praze lidé skandují: „Vrah Ceaušesku!", „Ryč s Ceaušeskem!". Prezident Nicolae Ceaušescu po návratu z Íránu vyhlásil pro okolí Temešváru výjimečný stav. Nepokoje se však stále stupňují, zprávy z Rumunska jsou den ze dne otřesnější. Před kostelem v Temešváru se modlilo 36 bosých dětí se svíčkami v rukou. Policisté je z automatických pušek všechny postříleli. Zprávy z Rumunska do okolního světa nedostávají se oficiální cestou - cenzura to nedovolí - většinou je to z úst očitých svědků často značně zkreslené. Při střetu policistů a vojáků s demonstranty šli na pomoc vojákům příslušníci rumunské tajné policie s revolvery vybavenými tlumiči a všechny vojáky, kteří váhali uposlechnout rozkazu ke střelbě do demonstrantů, na

místě likvidovali. Přes lidi přejížděly tanky, střílelo se z vrtulníků (viz Pochodeň z 22.12. 1989). Prezident Ceaušescu svolal do Bukurešti mítink. Odsoudil na něm události v Temešváru a prohlašoval, že všechno připravily imperialistické kruhy. Tento mítink se však změnil v protistátní demonstraci. Lidé volají: „Hanba!", „Pryč s diktaturou!" Události v Bukurešti dostávají obdobný průběh jako v Temešváru – mění se v krvavý masakr proti lidu. „Krvavá noc" doslova byla z 21.12. na 22.12. Zprávy přicházející z Rumunska jsou často zmatené, někdy i protiahůdné. Rumunský Červený kříž zprvu odmítá jakoukoliv pomoc. ČSSR i ostatní státy přerušují s Rumunskem diplomatické styky. Ceaušescu vyhlašuje vyjímečný stav v celé zemi a údajně se chystá k útěku do Číny. Umírá ministr národní obrany – není to sebevražda – zastřelila ho Elena Ceaušesková. Manželům Ceaušeskovým se podařilo vrtulníkem uniknout ze svého paláce. Lidové povstání svrhlo Ceaušeska a jeho klan. Vytvořila se Fronta národní spásy a přejala 22.12. v poledne vládu. Lidé se s vojáky objímali z radosti, že byl diktátor svržen. Klid však stále není. Hoří budova ÚV Komunistické strany. Armáda jde s lidem proti bezpečnostním složkám. Televize se dostala do rukou povstalců. Lidé z celého světa posílají do Rumunska humanitární pomoc – léky, krev, trvanlivé potraviny, později pomoc peněžní. Balíčky pro Rumunsko shromažďoval a jejich odeslání zajišťoval i místní farář J. Mikeš. Manželé Ceaušeskovi prchají a stále se skrývají. Bandy v Rumunsku řádí i o vánocích a vůbec není přehled o tom, kdo je vlastně s kým. 25.12. pro uklidnění hlásí čs. rozhlas, že všichni občané ČSSR pracující v Rumun-

mítink v Bukurešti

pád a útěk diktátorů

Fronta národní spásy

humanitární pomoc Rumunsku

sku jsou na československém velvyslanectví pod ochranou.

poslední hodina diktátorů

26.12. se dovídáme, že v pondělí 25.12. byl Nicolae Ceaušesku s ženou s ženou Elenou odsouzen a poprava byla zaznamenána na videokazetu. Bylo vidět, jak oba manžele vytahují z obrněného vozu. Další záběry byly z místnosti podobné třídě s lavicemi, kterými byli oba odsouzenci zataraseni. Celý proces probíhal neveřejně a vůbec nebylo vidět, kdo diktátory soudí, slyšet byly pouze hlasy. Ceaušesku občas mával rukama na protest, je na něm však již vidět rezignaci. V očích Eleny je strach, i když prohlásila, že je připravena zemřít s manželem. Počínání údajného soudu bylo zvláštní - diktátor si musel svléknout kabát, měřili mu tlak - proč asi? Potom usedl a opět zamával rukama na protest. Na závěr ukázali již pouze jeho mrtvolu venku na volném prostranství (k poznání byl především podle červené kravaty). Nedaleko něho ležela mrtvola jeho ženy Eleny. Celkově všechno působilo velmi nedůstojně. 27.12. čs. televize vysílala 40-ti minutový pořad nazvaný Poslední hodina diktátora. Svět se dozvěděl jak bezmezná byla ctižádost a touha neomezeně vládnout zejména Eleny Ceaušeskové. Přisvojila si několik akademických titulů, údajně vydávala i knihy, i když ve skutečnosti byla negramotná.

Po smrti diktátorů však v Rumunsku klid nenastal. Rumunská televize vyzývala architekty, kteří projektovali tajné chodby pod Bukureští, aby se přihlásili. Byly hnízdem státní bezpečnosti oddané totalitnímu režimu. Touha po moci a bohatství rumunského diktátora neznala mezí. Vlastnil dvoupatrový rozlehlý palác se zlacenými stropy a dokonce v něm byly zlaté i vodovodní kohoutky. Otřesná jsou fakta o železné moci Ceaušeskovy

rodinné mafie. Po dlouhá léta, od r. 1965 bezostyšně vydával a podrážděl vlastní národ. V roce 1989 se postavil proti reformní politice, která se šířila ve východní Evropě. Proto, aby posílil svou moc, dosadil svou ženu Elenu na druhé nejvyšší místo ve státě a dalším 40 členům rodiny dopomohl k vysokým funkcím. Ve státě zavedl úsporné programy, dokonce lístkový systém v rozdělování potravin, zatímco sám se topil v blahobytu. Rumunský národ doslova hladověl a mrznul. 23 miliónů obyvatel muselo splatit státní dluh 11 miliard dolarů. Každé bezpráví však dříve nebo později dojde zasloužené odplaty. Ještě 24. listopadu byl Nicolae Ceaušescu pompézně zvolen opět nejvyšším představitelem Rumunska a za měsíc byl sesazen tím nejkrvavějším způsobem. Těžko se bude rumunský lid vzpamatovávat z ran, které utrpěl.

Společenská kronika

Manželům se narodili

25. 3. 1989 Jarmila a Jiří Čerinkovi, č. 334
dcera Petra
vítání 24. 6. 1989

29. 4. 1989 Jana a Vratislav Plačkovi, č. 42
syn Vojtěch
vítání 24. 6. 1989

1. 9. 1989 Jana a Jaroslav Balcarovi, č. 310
dcera Jana
vítání 28. 10. 1989

8.11.1989 Ivela a Jan Raulovi, č. 363
syn Jan vítání 27.1.1990

15.11.1989 Irena a Václav Suchánkovi, č. 123
syn Václav vítání 27.1.1990

Sňatek na MNV uzavřeli

26.1.1989 Marcela Špačková z České Čermné
a Václav Špaček z České Čermné

8.4.1989 Emilia Gavlasová, Čadca
a Roman Doležek z Polštejna

17.9.1989 Hana Čtvrtečková z Hradce Králové
a Luboš Vlček z Hradce Králové

27.9.1989 Josef Dostál z Náchoda
a Milada Hájková z Nového Hrádku

Výročí svatby oslavili

55 let společného života

6.10.1989 Marie a Jan Balcarovi, Nový Hrádek-Doly 175

25 let společného života - stříbrnou svatbu

4.4.1989 Eva a Jiří Čibylovi, Nový Hrádek 311

18.4.1989 Milena a Josef Pohlovi, Nový Hrádek 306

25.4.1989 Marie a Jaroslav Effenberkovi, Nový Hrádek 319

27.6.1989 Růžena a Karel Novotných, Nový Hrádek 257

26.9.1989 Anna a Ludvík Zákravských, Nový Hrádek 256

Členové SPOZ pobla hopřáli

50 let - Marii Grimové, knihovníce
- Anně Markové, kronikáře
- Josefu Dostálovi

60 let - Olze Černé

70 let - Věře Cimrové

Z našich řad odešli

8.1.1989 zemřela Marie Lepšová z Nového Hrádku č. 195 v požehnaném věku 92 let. Byla místní rodačka. V mládí pracovala v Panském mlýně u továrníka Suchánka. Práci v kterém zůstala věrná po celý život. Vychovala 6 dětí, 5 dcer, syn Jan v 11 letech zemřel na zápal plic. Ovdověla velmi záhy a žila podlom životem svých dětí. Díky mamince dcery vždy držely pohromadě. Nejmladší dceři Haně pomohla s výchovou 2 synů. Nejstarší dceru Marii přežila.

V pozdním stáří o ni pečovala dcera Hana. Svůj dlouhý život dožila v nemocnici pro dlouhodobě nemocné v Broumově, pohřbena je na místním hřbitově. Povahu měla spíše uzavřenou, byla samotář. Milovala bukovecké údolí, velmi ráda chodila do lesa a pozorovala přírodu.

6. 3. 1989 zemřel Miloslav Bek z Nového Hrádku č. 15 ve věku 56 let. 11. března byl pohřben na místním hřbitově. Vychoval dceru Hanu a syna Jiřího. V mládí se vyučil truhlářem, brzy však přišel do průmyslu. Celých 34 roků zasvětil práci v družstvu Velorex. Byl ochotný, pracoval pečlivě a měl tolerantní a bezkonfliktní přístup ke všem lidem. Od mládí se zapojoval do práce v požární ochraně. Řadu let byl velitelem SPO a po smrti předsedy Zdeňka Kozla se stal předsedou. Aktivně pracoval i ve Svazarmu a v Myslivecké sdružení a hrál ochotnické divadlo.

11. 4. 1989 zemřel František Fišer, kostelník, z Nového Hrádku č. 18 ve věku nedožitých 83 let. Pohřeb měl 20. dubna do rodinného hrobu. Vychoval 2 dcery a syna. Pomáhal pečovat o 10 vnoučat, dočkal se i pravnoučat. Původně byl vyučený ševcem. Před odchodem do důchodu pracoval v Kovodružstvu v Dolích na plechotisku. Byl to hodný a pracovitý člověk. Koupil a přestavěl dům za kostelem. Ve stáří o něj obětavě pečovala zejména jeho dcera Božena Rufferová.

22. 4. 1989 zemřela Marie Hrubá z Nového Hrádku č. 1 ve vysokém věku 91 let, pohřbena je na místním hřbitově do rodinné hrobky. Narodila se v Mezilesí, po-

cházela z 8 dětí. Rodiče měli chalupu a tkalcovali. Po provdání obstarávala hospodářství a na zimu chodila tkalcovat do „šmalcovny" k Lepšovým. Ve 46 letech ovdověla a zůstala na hospodářství sama. Vychovala 2 dcery, Jarmilu a Boženu. Dcera Jarmila v r. 1944 zemřela v mladém věku 22 let. Celý život měla naplněný ustavičnou prací. Věnovala se vnoučatům, velmi ráda a až do poslední chvíle četla – dříve šly v zimě knihy z baráku do baráku. Byla snášenlivá a povahy spíše uzavřené.

29. 5. 1989 zemřela Lidmila Suchánková z Nového Hrádku, v poslední době měla trvalé bydliště u dcery v Novém Městě n. Met. č. 533. Dožila se 79 let, pohřbena je na místním hřbitově. Vychovala 2 syny a 3 dcery. Ovdověla, když byly děti ještě malé. Pracovala v textilu.

28. 7. 1989 zemřela Anna Barešová v domově důchodců v Malé Čermné, bydliště Nový Hrádek, Fučíkova 296. Dožila se 87 roků. 4. srpna po rozloučení v obřadní síni v Novém Hrádku byla v tichosti zpopelněna. Narodila se a téměř celý život žila v Novém Hrádku. V dospívání ztratila matku. Odešla z domova za službou v zemědělství a v domácnosti do Nového Bydžova. Dobře si osvojila veškeré domácí práce. Nějaký čas žila na Slovensku. Na Nový Hrádek se vrátila s manželem. Pracovala v tkalcovně a později v její závodní jídelně. Byla to dobrá žena, která uměla žít pro druhé.

9. 8. 1989 zemřel Josef Grim ze „Skály", Nový Hrádek 85 ve věku 79 let, pohřben byl žehem 16. 8. v pardubickém krematoriu. Vychoval 2 dcery a 1 syna. V raném děl-

dství, když mu bylo pouhých 6 roků, mu zemřela matka. Poté co se jeho otec znovu oženil, odešel k babičce a dědovi, mateřským rodičům. Měl krásné dětství. Převážnou část produktivního věku pracoval v textilním průmyslu - v Skalcovně, v barvírně a na bělidle. V roce 1963 přešel do VD Veloree, kde ve smaltovně pracoval až do důchodového věku a později i jako důchodce. Měl rád přírodu, byl vášnivý houbař.

9.10.1989 zemřela Božena Přibylová z Nového Hrádku-Bukovce č. 118 ve věku nedožitých 84 let. Pohřbena je na místním hřbitově do rodinného hrobu. Vychovala 3 syny - Josefa, Jana a Jiřího a dceru Marii. Její manžel pracoval v textilu u Sychrovských. V roce 1948 ovdověla. Manžela hodně pracoval a šetřil, aby početnou rodinu sama uživila. Od mládí pracovala také v textilu. Do důchodu odcházela z Liny v Dolích. Měla ráda květiny, les a houby. Hodně četla a to až do poslední chvíle bez brýlí. Těžce nesla předčasnou smrt syna Jana. 22.11.19

6.11.1989 zemřela Marie Khunová, Nový Hrádek 73 ve věku 90 let. Svůj život dožila v Praze u dětí. Po rodinném rozloučení v obřadní síni krematoria v Praze-Strašnicích byly její tělesné pozůstatky uloženy do hrobky na hřbitově u sv. Matěje. Byla dcerou mlynáře z Tisu a manželkou rolníka ze Sonova. Vychovala 2 syny, kteří oba dosáhli akademických titulů. Dožila se 3 vnoučat a 2 pravnoučat. 31.12.19

11.11.1989 zemřel Miloš Balcar z Nového Hrádku č. 56 v mladém věku 27 let. Nesmírná bolest a žal zachvátily rodiče, mladou manželku i sourozence. Vyrostl

a žil v harmonickém rodinném prostředí. Vystudoval SPŠ elektrotechnickou a potom pracoval v n. p. MEZ Náchod jako technický pracovník kontroly. Byl inteligentní, skromný a pracovitý. Svou tolerantní povahou si uměl získat přátele. Jeho největší zálibou byly šachy, byl úspěšným členem šachového oddílu TJ Sokol. Rád četl. Právě kniha to byla, která mu vypadla z ruky při posledním záchvěvu jeho mladého, ale těžce postiženého srdce.

22. 11. 1989 zemřela Marie Nývltová z Nového Hrádku č. 65. 28. listopadu byla pohřbena na místním hřbitově. Dožila se necelých 64 let. Od mládí trpěla postižením pohybového ústrojí. Byla nejprve v částečném o později přešla do trvalého invalidního důchodu. Přesto celý svůj život zasvětila obětavé práci pro druhé. Pocházela z Dlouhého - Pačkory 18. Vyrostla v chalupě, měla dvojče - bratra. Brzy jim zemřela matka. Vychovávala je nevlastní matka. Ve stáří pečovala o otce, později i o nevlastní matku. Pracovala v textilu v Tepně v Novém Městě n. Met. Pro obtíže při dojíždění se přestěhovala do podnájmu do domku Františka Hartmana - zedníka. Po smrti paní Hartmanové dělala p. Hartmanovi hospodyni. Měla ráda lidi, těšilo ji, když mohla udělat druhému radost. Byla tak dobrého srdce, že nikdy nemyslela na sebe.

31. 12. 1989 zemřela Marie Smrčková Nový Hrádek - Rzy 26. Pohřeb měla 5. ledna 1990 do rodinného hrobu na místním hřbitově. Dožila se 77 let. Pocházela ze Slavoňova, na Rzy se provdala za Stanislava Smrčka. Před 2. světovou válkou spolu zakoupili malou textilní továrničku v Bystrém - Dolích. Vychovala 2 sy-

ny Stanislava a Jiřího. Rodina měla dobrou životní úroveň. Po znárodnění dělal manžel mistra v tkalcovně Drutka Bystré, vlastně ve své původní továrničce. Zesnulá pracovala v LVD Detesha - Rzy. Po manželově smrti zůstala v domě sama a svoji samotu nesla velmi těžce.

Zapsala Anna Marková, kronikářka

Místní národní výbor Nový Hrádek
okres Náchod
549 22

1990

Počasí 1990

Leden — Do poloviny měsíce slabě mrzlo, nejnižší teplota byla -12° C. Většinou bylo bez sněhu nebo napadl jen mírný sněhový poprašek. Slunnějších dnů bylo poskrovnu. 19. ledna to konečně vypadalo, že bude sněžit. Při -2° C napadly 2 cm sněhu. Vždy se začalo oteplovat a 23. ledna při ranní teplotě +3° C nastoupilo jarní počasí. Oteplovalo se soustavně až do konce měsíce, a proto se zdálo, že začaly „pískat" tulipány a rašily keříčky.

Únor — Přechod do měsíce února byl plískavý a dešťový. Mrazíky byly pouze přízemní. Sněžit začalo ve 2. dekádě měsíce, sněhová pokrývka dosáhla 15 cm. Sníh však byl mokrý, podmínky k lyžování byly velmi krátkodobé. Od 20. února lálo, 21. února bylo v poledne na slunci

+30° C. Týž den namářili rekordní teplotu +10° C ve stínu i v pražském Klementinu poprvé po 215 letech. Nelze se divit, že si příroda myslela, že jaro přišlo natrvalo. Koncem měsíce začalo pršet s větrem a přišla i pevná bouřka. Po bouřce se citelně ochladilo a mohli jsme pozorovat, jak sněhové vločky nemilosrdně zasypávají hlavičky sněženek a bledulí.

Březen

1. března se přihnal silný vítr a pokácel stromy na stráni nad Rokolí. Ležely přes cestu a tvořily překážku vysokou jako celý dům. Sněhu bylo asi 10 cm. Po 5. březnu pršelo a sníh skoro zmizel. Přišly nepříjemné únorné mlhy, občas chumelenice. Mezi 12. a 17. březnem bylo počasí slunečné a teplé. Vykvetly podléšky a krokusy. V poledne dosahovala teplota až +13° C ve stínu. Ráno již zpívali ptáci. Všude však byl samý prach, který volal po dešti. 22. března se konečně déšť spustil. Konec měsíce byl opět studenější, ranní teploty však pod nulu neklesly.

Duben

Začátkem měsíce bylo neobvykle krásně a teplo. Vykvetly petrklíče, tulipány, sasanky i devětsil podle cest. 5. dubna přišel šedivák a nastalo počasí obdobné aprílové. Sněžení, sněhové jazyky, mrazík a mírný mráz se střídaly. Velikonoce byly v polovině měsíce a přinesly špatné počasí. Koncem dubna přicházely bouřky s přeháňkami. Poslední dubnové dny přešlo vydatně.

Květen

Je možné říci, že měsíc květen byl krásný. Již 1. května byl vlahý den a po něm následovala doslova vedra s ranním mrazíkem +17° C 6. května. Celý měsíc příroda bouřila a po bouřkách přicházel i déšť. Počasí mělo letní ráz. Teprve po 23. květnu,

kdy bylo vysloveně dusno s teplotou +23°C ve stínu, nastalo po jedné z mnoha bouřek citelné ochlazení. Chladnější počasí vydrželo až do konce měsíce.

Červen

Deštivým počasím začal i měsíc červen. Na Medarda 8. června pršelo a přeháňkové počasí s bouřkami trvalo až do poloviny měsíce. K. května začal slunný týden. „Tropické" počasí s vysokými teplotami až + 18°C ráno bylo zejména 19. a 20. června. Třetí dekáda měsíce byla zprvu mlhavá, konec byl opět slunnější a teplejší. Ráno teplota dosahovala až +18°C, v poledne až +31°C. Nechyběly ani bouřky.

Červenec

Pouze první červencový den bylo dusno a po něm se počasí natolik zhoršilo, že až do 10. července denně pršelo. Ve druhé dekádě bylo ráno vždy zamračeno, v poledne vedro a večery a noci byly chladné. Občas proběhl letní den, dobře se usušilo seno. Tropické byly poslední dny v červenci, teplota skoupla přes 30°C. Čtrnáctidenní období bez srážek způsobilo nedostatek vody.

Srpen

Velmi suché počasí pokračovalo i dalších 16 dní v srpnu, takže prakticky nepršelo celý měsíc. Rekordní teplota byla 13. srpna, +42° na slunci a +30° ve stínu v poledne. Druhý den přišla bouřka, vedro však trvalo i po ní. 17. srpna konečně začalo pršet a nepříjemný a všudypřítomný prach se skropil. Po 20. srpnu se ochladilo a bylo dušivo. V poslední dekádě měsíce byla rána sice již chladnější, ale dny byly opět tropické.

Září

Září přineslo radikální obrat v počasí. Citelně se ochladilo, bylo mlhavo a neustále poprchávalo. Ranní teploty se pohybovaly kolem +7°C. Sluníčka,

teplejších dní a večerů bylo poskrovnu. Bylo to opravdu chladné a nevlídné září.

Říjen — Měsíc říjen začal vlahým počasím a byl celkově teplejší a slunnější než září. 12. října byl letní den, +30° na slunci a +18° v poledne ve stínu. Krásně ale větrno bylo celou 2. dekádu měsíce. Po 20. října se citelně ochladilo, 22. bylo ráno 0° a pozdeji následovaly přízemní mrazíky. Všechny květy venku zmrzly. Deštivý, větrný a chladný byl i konec měsíce.

Listopad — V listopadu nastalo počasí opravdu podzimkové. Mlha, chladno a vlhko - takové byly od počátku listopadové dny. 5. listopadu spadl první sníh, při -2°C sněžilo i 6. den měsíce a sníh zůstal ležet. Ve 2. dekádě byly mlhy a přízemní mrazíky v noci a ráno. Chladno a deštivo se sněhovými přeháňkami bylo do konce měsíce. 30. listopadu při 2°C ležely 2 cm sněhu.

Prosinec — Nejnižší ranní teplota byla -8°C 7. prosince. Sněhová pokrývka dosahovala 5 cm a celá první dekáda měsíce byla mrazivá. Byla to zima takové jaká má být i se sluníčkem, pouze sněhová peřinka byla tenká. 10. prosince nastala krátkodobá obleva, pršelo do sněhu, takže z něj byla břečka. V polovině měsíce opět mrzlo a napadlo asi 5 cm nového prašanu. Ve 3. dekádě dále chumelilo a sněhová pokrývka vzrostla na 20 cm. Sníh byl sice mokrý, ale vánoce byly bílé. Koncem měsíce se znatelně oteplilo, lálo a do sněhu pršelo.

Školství - šk. rok 1989/90

Mateřská škola

Ředitelka školy Marie Bednářová v květnu na vlastní žádost odešla na MŠ ve Vrchovinách. K 1.8.1990 byla ředitelkou školy jmenována Soňa Brázdilová. Za Stanislavu Henclovou 1.7.1990 nastoupila Hana Rejtharová později provdaná Matějšková z Bohdašína.

Základní škola

K začátku školního roku nedošlo v učitelském sboru k žádným změnám. Stav žactva byl 147, chlapců 77 a dívek 70. K 1.9.1989 byla slavnostně otevřena přístavba ZŠ, která je pěkným výsledkem usilovné práce rodičů, učitelů, pracovníků MNV a všech brigádníků z řad občanů Nového Hrádku. Ve staré budově školy ve Fučíkově ulici (nyní opět Hradní) zůstalo pouze 1 oddělení školní družiny, jedna učebna byla poskytnuta pro potřeby KaSS, zbývající učebny měly sloužit jako klubovny PO SSM. Celý 1. stupeň ZŠ se přestěhoval do nové přístavby.

Průběh školního roku byl asi jako na všech školách poznamenán událostmi 17. listopadu v Praze a po něm následujícími změnami. Na ZŠ Nový Hrádek měly změny svůj specifický dopad. Nelze zamlčet, že se u mnohých učitelů nesetkaly s pochopením. Bylo to jistě dáno tím, že z 8 učitelů byli 4 členy KSČ. Nevěřili zprvu, že jde o změny nezvratné, které probíhají i v ostatních zemích střední Evropy tzv. východního bloku a události 17. listopadu mnohdy i před dětmi zlehčovali. Demokratizaci společnosti nevítali a byť opatrně byli vlastně proti ní. Ke změnám svých postojů byla většina učitelského sboru přinucena

spontánním chování žáků. Ještě v lednu 1990 učitelé vyvěsili zarámované diplomy, které na jiných školách už sundávali - za nábor na vojenské školy, za úspěchy v branných a politických soutěžích.

OF na škole

12. ledna 1990 bylo na škole ustanoveno OF, za mluvčí byly zvoleny Anna Marková a Jana Dušková. Fórum vzniklo proto, aby se samozvanou mluvčí nestala Naďa Tejklová. Učitelé tehdy ve shodě nechtěli, aby za ně mluvila v okresním učitelském fóru. Na některých školách v okrese byly vypsány konkursy na ředitele, jinde se vyslovovala ředitelům důvěra. Později se ukázalo, že toto rozhodnutí tehdejšího odboru školství nebylo šťastné. Nemohlo zajistit výměnu ředitelů, kteří měli na učitele malé nároky. Řediteli místní školy Miloslavu Růžičkovi byla 18. ledna vyslovena důvěra vázaná na splnění připomínek k jeho řídicí práci (rozhodněji vystupovat vůči podřízeným i žákům, důrazněji prosazovat zájmy školy, důsledněji řešit všechny problémy, věnovat větší pozornost klesající úrovni kázně žáků, požadovat při dislokaci učitele českého jazyka, který již 8 let na škole chybí, zasazovat se o výstavbu školní jídelny a pod.). Je nutné konstatovat, že z podmínek, které přislíbil splnit, se snad zasadil pouze o zachování trojtřídky na 1. stupni. Je těžké zásadně předělat způsob myšlení i dlouhodobě zaběhlý pohodlný způsob řídicí práce. Kázeň žáků se zejména v 8. třídě nadále zhoršovala a výsledkem bylo 6 snížených známek z chování na škole (v předchozím roce nebyla žádná, na nekázeň se nereagovalo). Všechny nezdary ve výchovné práci učitelů byly před veřejností utajovány a vůbec nevedly ředitele školy ani učitele

k hlubšímu a sebekritickému zamyšlení nad svou prací. Lhostejný však nebyl i fakt, že na škole již celých 8 let není odborník na výuku českého jazyka ani žádného jiného předmětu z oblasti společenských věd, zatímco učitelé matematiky byli na škole čtyři. Nebylo pro ně prostě místo, nikdo z učitelů nechtěl alespoň na čas odejít. Vzniklá situace pro kolektiv vzdělávání pro dlouhodobost svého trvání krajně škodlivá, vedla Annu Markovou k tomu, aby odešla ona. Přihlásila se do konkursu na okresní školní inspektory, byla vybrána a 14.6.1990 tehdy ještě radou rekonstruovaného ONV v Náchodě jmenována okresní školní inspektorkou pro základní školy.

Předchozí kritický pohled na stav v místní škole nechce odsoudit a zatratit některou práci učitelů a vychovatelů. Kromě pouze bylo poukázat na lhostejnost a nezájem o skvalitňující práci a stavění osobních zájmů před zájmy všeobecně prospěšné. Za úspěch je možno považovat přijetí 3 žáků 5. třídy na základě úspěšně vykonaných zkoušek do primy osmiletého gymnázia v Náchodě. Je to i úspěch dvojtřídky v České Čermné, protože 2 z přijatých žáků byli z České Čermné. S ocněním se veřejnosti se setkala tradiční žákovská akademie uspořádaná 19. března tentokrát v sokolovně. Kromě žáků na ní vystoupily i členy TJ Sokol se skladbou nacvičenou na tělovýchovné slavnosti, které se pořádaly málo spartakiády. Spartakiádní skladby na škole docvičily se žáky až do konce Ludmila Jirková (nejmladší žactvo) a Ludmila Martinková (starší žákyně) a vystoupily s nimi též na akademii. V měsíci únoru v akci Děti dětem odeslala škola

na konto dětské onkologie 422,- Kčs získaných za sbír. V měsíci březnu proved na škole p. Šafář z Náchoda besedu o T. G. Masarykovi. Pěkný byl 27. června předprázdninový koncert pěveckých sborů Kvítek a Sluníčko, které oba vede učitelka Jana Gulichová. Ke sborem zpívaly i bývalé žákyně školy. Tato návaznost o práci pěveckého sboru prokluzuje jeho kvalitu a vytváří dobrou tradici. Profesionální klavírní doprovod koncertu měla opět Eva Bláhová z Nového Města n. Met.

Závěrem je ještě třeba říci, že velká soustředěnost na práci ve šk. r. 1989/90 byla vlivem dovršených politických událostí narušena. Žáci i učitelé však více než kdykoliv předtím procházeli školou života. Ministr školství Miller Milan Adam je štědře obdaroval prázdninami, a to vždy rozhodnutím na poslední chvíli. Pololetní prázdniny trvaly 2 dny, velikonoční byly na Zelený čtvrtek a Velký pátek.

Místní národní výbor

V roce 1990 se z obce odstěhovalo 17 obyvatel a nastěhovalo se 17 obyvatel, t. j. 17 se i přistěhovalo. Narodilo se 8 dětí a 9 občanů zemřelo, což proti loňsku znamená úbytek o 1 obyvatele. K 31. 12. 1990 obec měla 708 obyvatel.

Od 1. ledna 1990 se měl Nový Hrádek stát střediskovou obcí s nárokem na 2 placené funkcionáře MNV - předsedu a tajemníka. Tajemník již stanovená však nepřevzal funkci uvolněného tajemníka a zůstal učitelem. Doba byla v tomto směru značně nejistá.

kooptace poslance

6. února na mimořádném plenárním zasedání byl za poslance kooptován Josef Přibyl st., bývalý tajemník, přesvědčený masarykovec velmi nakloněný demokratickým změnám naší společnosti. Bylo dohodnuto, že se bude o práci dělit s tajemníkem Havrdou. První jarní den 21. března se konalo další plenární zasedání v místní restauraci. Tomuto zasedání předcházela schůze rady MNV, na které zástupci OF Vratislav Ptáček a dr. Jar. Pružinová vyslovili návrh rekonstruovat poslanecký sbor a vyzvali předsedu Bohuslava Lejpu, aby ze své funkce odstoupil. Vytýkána mu byla především naprostá pasivita v práci zaviněná z velké části špatným zdravotním stavem. Není pamětníka tak rušného zasedání plena MNV. Shromáždění místních občanů se dohodlo

kulatý stůl

na svolání „kulatého stolu" na pátek 23. března v 16.00 na MNV. U „kulatého stolu" zasedlo 13 lidí – za MNV Bohuslav Lejp, J. Havrda, ing. Jan Hažer, Pavel Suchánek – za KSČ Zdeněk Drašnar – za OF V. Ptáček, dr. Pružinová, J. Drašnar st., ing. A. Mach, J. Svatoň, M. Grimová, J. Přibylová a A. Marková. Předseda B. Lejp poté, co vyjádřil své pocity, že se na něj hází samá špína, sdělil přítomným, že na svou funkci rezignuje. Shromáždění mu navrhlo, aby alespoň setrval v poslanecké funkci. Z poslanecké funkce na vlastní žádost odstoupili ing. Jan Hažer, Pavel Suchánek, Václav Grulich z Dolů, ing. Rudolf Dušánek, Josef Lichý a Milena Linhartová. Po „kulatém stole" následovalo 27. 3. další mimořádné plenární zasedání v místní restauraci. Účast občanů byla opět značná. Bohuslav Lejp sdělil veřejnosti,

odstoupení předsedy MNV

že odstupuje z funkce předsedy MNV. V závěrečném slově přiznal, že zapomněl na všeobecně platnou pravdu

v nejlepším přestal. Novým předsedou byl ustanoven Josef Přibyl st., místopředsedy se stali Jiří Hlaváček a Vladimír Říha. Z rady MNV odstoupil Josef Hárl, Josef Šotola a Josef Lichý, doplněna byla Miroslavem Čápem z Borové a Vladimírem Říhou. Nově byli kooptováni poslanci Josef Rybín, Vratislav Pláček, Josef Dušek, Jana Černá, Josef Svaloň, Marie Grinová a Anna Marková. Slib složili novému předsedovi J. Přibylovi, který závěrem přednesl řeč o smyslu listopadové revoluce, která má naši společnost dovést k demokracii. Všem poslancům, kteří skončili svou funkci poděkoval za vykonanou práci a poláště poděkoval bývalému předsedovi Bohuslavu Lipovi za všechno dobré, co pro obec udělal - od r. 1964 byl poslancem a od r. 1972 předsedou MNV. Rekonstruovaný poslanecký sbor se sešel jíště dvakrát - 31. května a 30. srpna. Na květnové schůzi v pohostinství vyvolali nepříjemnou debatu občané z Borové - šlo jim o schválení provozu „druhého výtopu v Jáchymce". Nejvíce se ve věci angažovali Ludík Školník a Miroslav Forman - oba vystupovali jménem OF v Borové. Občanský výbor v Borové jim prozatímní výtop v požární nádrže odsouhlasil. Občané z Borové však posílali podepsané i nepodepsané dopisy na MNV v Novém Hrádku, ve kterých si na provoz výtopu stěžovali. Celý problém se na květnovém zasedání nevyřešil ke spokojenosti přítomných zástupců Borové. Poslední společné zasedání MNV 30. srpna 1990 odsouhlasilo osamostatnění obce Borová. V anketě, která zasedání předcházela, 75% občanů dělilo samostatnou obec, v plénu MNV se pouze 1 poslanec zdržel hlasování, ostatní byli pro dezintegraci. Borová se proto opět stala samostatnou obcí.

osamostatnění Borové

změny místních názvů

Poslední zasedání se okrajově zabývalo též novým

pojmenováním ulic. Většinou došlo k návratu k původnímu názvu: Fučíkova - Hradní, Pionýrská - K javůrku, náměstí zůstane bez názvu. MNV nechal vyrobit 3 nové typy pohledů Nového Hrádku (i s Borovou).

Skládky

Z komisí i za bouřlivé politické atmosféry pracovala nejlépe komise stavební. Její činnost se zaměřovala především na otázky celkového vzhledu obce, na otázky ekologické. První v pořadí byl úklid skládek stavebního materiálu, které byly u kina i na mnoha dalších místech. Materiál se soustředil na centrální skládku u „Pařízkových". Vzhledu příjezdní cesty od Rokole velmi prospělo urovnání skládky domovního odpadu u Burketova mostu. O „čarodějnicích" na Šibeníku shořelo několik vleků dřevěného odpadu ze skládky (trámy i zbytky nábytku). Skládka, na jejímž nepořádku se podíleli i přespolní obyvatelé, po dlouhou dobu kazila první dojem při vstupu do obce. Problém je větší proto, že skládka u Burketových není úředně povolena. Ukládání domovního odpadu se musí důsledně řešit zavedením jeho třídíním v domácnostech a zajištěním odvozu toxických odpadků na povolenou skládku mimo katastr obce. Při jednání s veřejně správními orgány se bude požadovat povolení skládat „u Burketových" odpad, který prošel kamny, tedy pouze popel. Nevyjasněná je situace kolem čistírny odpadních vod. Není z čeho financovat.

rekonstrukce vozovky - náměstí

Stavební práce se soustředily na rekonstrukci vozovky na náměstí na straně u samoobsluhy. Stará dlažba byla vytrhána a odvezena z chodníků i z vozovky k Pařízkovým na skládku. Nové betonové obrubníky ohraničily široký chodník, na který mistr O. Kubát položil dlaždice 30×30 cm, vjezdy vydláždil žulovými kostkami. Ne-

lehké bylo i přeložení uličních vpustí a upravení poklopů šachet kanalizace. Asfaltový koberec položil st. podnik Silnice Rychnov n. Kn.. V důsledku zvýšení cen ropy z původně plánovaných 270 tisíc Kčs přišla faktura na 480 tisíc Kčs. Asfaltování vyčerpalo všechny finanční rezervy a bylo třeba požádat Okresní úřad v Náchodě o ekonomickou posilu. Vyčerpaní zřejmě z akcí Z i z celého politického dění jsou i občané, protože zájem pomoci na brigádách byl v uplynulém roce velmi malý.

Životní prostředí

11. ledna se konal 3. diskusní večer OF, tentokrát o životním prostředí. Předmětem jednání byl neutěšený stav cest v okolí obce, nežádoucí obsah dusičnanů ve vodě a především v té době nejožehavější problém zřízení „jelení farmy" v katastru obce. Na setkání, které řídili mluvčí OF Vratislav a Jana Pláčkovi, se dostavili (mluvčí) zástupci OHV, OHS, JZD, VČVaK a VČ lesů - p. ing. Staněk, Novák, ing Sejkora a p. Jakl - hlavní iniciátor zřízení farmy. Mnoho lidí se tehdy v kině nesešlo. O to víc byli přítomní šokováni záměrem, který chce JZD Slavožov především z ekonomických důvodů uskutečnit. Jako hotová věc bylo veřejnosti předloženo, že se na 22 ha (z toho 1 ha lesa) zřídí pro 150 kusů jelení zvěře farma, kterou bude nutné obehnat nejméně $2\frac{1}{2}$ m vysokým plotem s ostnatým drátem nahoře. Farma se měla rozkládat od cesty k vodojemu přes střelnici Sva-

jelení farma

zarmu do bukoveckého údolí. Cesta na Krahulčí přes Rudku by byla průjezdná s dvěma vysokými ploty po stranách. Při projektu farmy nebyl brán ohled na to, že zasahuje do pramenišť pitné vody. Představitelé JZD se nechtěli vzdát vidiny zisku 20 000 dolarů ročně na devizových trzích v Asii především za nezralá paroží, tzv. panty. 22. ledna uspořádalo OF setkání s poslanci MNV v jídelně Velorexu. Celkem přišlo 35 lidí, z toho 11 poslanců. Dobře rozpravu vedli opět manželé Ptáčkovi. Přítomni byli i zástupci Mysliveckého sdružení Vladimír Friml a Josef Šotola. Všechny hlasy mluvily proti „jelenům" i proti „jalovicím v blízkosti obydlí občanů. S osamocenou obhajobou vystoupila poslankyně Marie Drašnarová, členka JZD Slavoňov, přítomen byl i ing. Hažer. Poslanec Říha vysvětlil, proč původní záměr zřídit farmu za MNV podepsal. Shromáždění se shodlo na tom, že důvody JZD jsou pouze zištné a nerespektují zachování Rudky v její původní krásné podobě. V důsledku tohoto rozhodnutí OF zorganizovalo podpisovou akci, ve které 500 zúčastněným v počtu 350 (t.j. 70 %) dalo hlas proti „jelení farmě". Leták „Budou jeleni na Novém Hrádku?", ve kterém se JZD Slavoňov snažilo svůj plán obhajovat, měl spíše opačný účinek. Na plenárním zasedání MNV 6. února V. Ptáček přednesl zprávu o výsledcích podpisové akce a referoval i o návštěvě delegace z řad místních občanů na farmě v Lučanech n. Nisou, ze které pořídil i fotografie. Plénum téměř jednohlasně se zřízením farmy vyslovilo nesouhlas. Problém „jelenů" se znovu otevřel 14. března. Jana Ptáčková byla pozvána k jednání se zástupci ministerstva zemědělství o stížnosti podané JZD Slavoňov. Dozvěděla se, že ministerstvo

nic není o výsledcích podpisové akce. Přesto však jeho zástupci navrhovali, aby se vše lidem „vysvětlilo". OF napsalo dopis předsedovi ONV Jaroslavu Maršíkovi, jeho konečná odpověď byla, že zná uvažovanou lokalitu, a že proti lidem nepůjde. Vnucuje se otázka: Bylo to už tečka definitivní?

Svobodné volby

- první od r. 1946

ustavení ČSL

Československá strana lidová na Novém Hrádku se ustanovila 9. dubna 1990, tedy jistě před volbami do obou sněmoven Federálního shromáždění a do České národní rady. Předsedou ČSL se stal ing Antonín Mach. Celkový počet členů byl 31. Aktivně před parlamentními volbami v obci působilo hnutí Občanské fórum a Československá strana lidová. Představovali se

představování kandidátů

kandidáty, organizovali besedy. 5. dubna OF pozvalo 2 kandidáty - ing Rudolfa Němečka a ing Trejbalovou. Přijel s nimi i p. Macek z Náchoda - člen K 231, který prožil 13 let ve vězení. Po listopadu 1989 se stal členem prověrkové komise ustavené k prověřování bývalých příslušníků StB. Mnoho lidí na setkání nepřišlo.

Občanský zpravodaj

V dubnu OF vydalo 1 číslo Občanského zpravodaje. Manželům Plášilovým se v něm podařilo seznámit občany s aktuálními informacemi o životě v obci, např. rekonstrukci MNV, s rekonstrukcí Dokličného výboru jednoty, s připomínkami k odvozu domovního odpadu, o plánované úpravě náměstí a pod. Zpravodaj nahradil absenci Frymburských ozvěn, které KaSS za vedení Nadi Tejklové přestal vydávat.

Stela Zázvorková — Zdařilé bylo druhé setkání s kandidátem FS MUDr Václavem Jungem na které přijela i herečka Stela Zázvorková (23.5., pohostinství). Atmosféra setkání byla nadmíru příjemná, umocněná přítomností stále vtipné a vitální p. Stely. Všem chutnal i volební guláš podávaný celé stovce přítomných zdarma.

Luděk Pachman — Den po p. Zázvorkové, 24. května, na pozvání ČSL navštívil naši obec šachový velmistr Luděk Pachman. Přijel s kandidáty Křesťanskodemokratické unie. Život mistra v šachu podstatně ovlivnila sedmnáct let trvající nucená emigrace (1972 - 1989) do NSR. Přiznal se, že ve vězení začal být věřícím člověkem. Dospěl k přesvědčení: „Boha nelze vyhnat".

průběh a výsledky voleb

Voleb se v ČSR účastnilo celkem 23 stran, z toho ve Východočeském kraji 17. V našem volebním okrsku dostalo alespoň 1 hlas 11 stran. 3 dny před volbami aktivisté roznosili volební lístky voličům domů, bylo jich 38 kusů pro každého občana.

termín voleb do FS a ČNR — Volby se konaly v předsálí kina vyzdobeném kotlinami 8. června 1990 od 14 do 22 hodin a 9. června od 7 do 14 hodin. Byly skutečně tajné, každý volič musel jít za plentu. Okrsková volební komise pracovala v následujícím složení:

předseda - Jana Černá
místopředseda - Bohuslav Lejp
členové - J. Balcar, A. Řeháková, V. Pláček, H. Machová, V. Sychrovský
náhradnice - M. Světlíková, J. Přibylová

Volby byly opravdu svobodné, lidé voleli stranu ne-

bo osobnosti, kterým věřili.

Výsledky hlasování např. do sněmovny lidu FS:

	Počet platných hlasů celkem	507
3	Československá strana socialistická	13
4	Hnutí za občanskou svobodu	–
6	Svobodný blok	2
7	Občanské fórum	305 t.j. 61%
8	Všelid. dem. str., Sdružení pro rep., Republik. str.	3
9	Volební seskupení zájmových svazů v ČR	2
10	Komunistická strana Československa	32 t.j. 6%
11	Spojenectví zemědělců a venkova	11
12	Maďarské křesť. demokratické hnutie	–
13	Československé demokratické fórum	1
15	Organizace nezávislých Rumunů	–
18	Strana zelených	9
19	Hnutí československého porozumění	–
20	Hnutí za samospr. dem. – Společ. pro Mor. a Slezsko	–
21	Sociální demokracie	14
22	Strana přátel piva	–
23	Křesťanská a demokratická unie	115 t.j. 23%

Výsledky voleb do sněmovny národů a ČNR byly obdobné. S velkou převahou zvítězilo hnutí Občanské fórum. KSČ měla místo hvězdy kuriosní označení – č. 10 – 2 červené třešničky.

komunální volby

Předvolební příprava voleb do místního zastupitelstva měla menší rozsah než kampaň před parlamentními volbami. Za zmínku stojí anketa uspořádaná OF v srpnu 90, ve které měli občané napsat své typy pro kandidátku. Do ankety se zapojilo 170 účastníků a její výsledky byly

kulatý stůl všech stran

podkladem pro sestavení volební kandidátky v obci. 17. srpna zasedal „kulatý stůl" všech stran v obci. Za OF se jednání účastnil V. Ptáček, za ČSL ing A. Mach a za KSČ Zd. Dračnar. 14. října se v pohostinství sešli kandidáti OF k projednání volebního programu hmotí sestaveném J. Ptáčkovou a dr. J. Pružinovou. Přítomni byli J. Přibyl st., A. Marková, J. Rybín, L. Grulich, J. Svatoň, dr. J. Pružinová, V. Ptáček, J. Ptáčková, J. Duška, J. Přibylová, J. Holý a K. Disman.

termín voleb do obecního zastupitelstva

Volby proběhly v jednom dni 24. listopadu 1990. Hlasovací lístky se jmény kandidátů 3 stran si mohli voliči opět připravit doma. Kandidátka OF měla 9 kandidátů, ČSL 8 kandidátů a KSČ navrhlo 4 kandidáty. Do místního zastupitelstva se volilo 11 členů. Složení volební komise bylo obdobné jako při červnových volbách do parlamentu.

Výsledky hlasování:

Počet zapsaných voličů	519	
Počet volících občanů	465	t. j. 89,6%
Celkový počet hlasů pro OF	2177	
pro ČSL	1568	
pro KSČ	277	

Zvoleno bylo zastupitelstvo:

	Anna Marková	OF
ing	Antonín Mach	ČSL
	Josef Svatoň	OF
	Jiří Hlaváček	ČSL
	Vratislav Ptáček	OF
	Vladimír Říha	ČSL
	Jeroným Holý	OF
	Zdeněk Martínek	KSČ

Josef Čtibyl st. OF
Marie Grimová ČSL
MUDr Jaroslava Pružinová OF

Pořadí členů zastupitelstva odpovídá pořadí počtu hlasů získaných v jednotlivých stranách. V zastupitelstvu je 6 členů OF, 4 členové ČSL a 1 člen KSČ.

volba starosty

4. prosince 1990 se sešlo zastupitelstvo před volbou starosty. Dohadováním zůstal 1 kandidát na starostu - Josef Svaloň. 6. prosince proběhla ustavující schůze místního zastupitelstva s volbou starosty a místostarosty a členů 2 komisí - finanční a výstavby. Marie Grimová přečetla slib následujícího znění: „Slibuji na svou čest a svědomí věrnost České republice a České a Slovenské Federativní Republice. Budu dbát přání a zájmů lidu, řídit se ústavními a ostatními zákony České republiky a České a Slovenské Federativní Republiky a pracovat k tomu, aby byly uvedeny v život." Všichni členové složili slib do rukou nejstaršího člena p. Josefa Čtibyla, ten potom do rukou starosty, kterým byl jednomyslně zvolen Josef Svaloň. Místostarostou se stal Vratislav Pláček, předsedou finanční komise ing. A. Mach, členkou Marie Grimová, předsedou komise výstavby a pro věci bytové Jiří Hlaváček, členem Vladimír Řeha. Přítomná zapisovatelka jiřina Hlaváčková přečetla jména náhradníků pro jednotlivé strany: OF - L. Grulich, J. Rybín, ČSL - ing. J. Barič, KSČ - M. Drašnarová. Pěknými slovy popřál ke zvolení novému starostovi J. Čtibyl:

„Vážený pane starosto"

dostal jste důvěru a hlasů. Blahopřeji Vám k Vašemu zvolení. Do Vaší podporučné práce přeji

Vám pevné zdraví, hodně úspěchů a optimismu, a abyste měl kolem sebe dobré radní, kteří Vám budou v nelehké práci oporou. Ať naše městečko vzkvétá do velikosti a krásy!"

Na ustavující schůzi bylo přítomno a diskutovalo asi 30 hostů. Většina připomínek se týkala zdevastovaného životního prostředí obce a jeho okolí (náměstí, hřbitov, meliorace, divoké skládky, ořezané větve podél silnice, rozorané polní cesty a pod.). Velké jsou i problémy s rekonstrukcí náměstí. Schůzi zakončil starosta Svatoň krátkou řečí, ve které se přihlásil k lidské zásadě křesťanství: „Miluj bližního svého."

Neobvyklosti prvního svobodného roku

6. ledna Tří králů

Na Tři krále chodili patřičně ustrojení místní chlapci s kadidelnicí a zpívali píseň „My tři králové jdeme k vám." Na futra dveří křídou psali K + M + B. V ulici K javůrku kralovali Petr Bohadlo, Petr Hlaváček a Jiří Škoda. Podfaru obcházela zase jiná parta. Iniciátorem oživení náboženských tradic je místní kněz Jaroslav Mikeš, který si díky své povaze dokáže na svou stranu získat především mládež.

návštěvy emigrantů

Po vánocích r. 89 přijeli poprvé z Kanady emigranti Luboš a Mirek Balcarovi z Borové. Báli se přiletět na letiště v Ruzyni, aby nebyli zadrženi pro nedobrovolné opuštění republiky. Doletěli proto na území SRN, kde si vypůjčili automobil, kterým pokračovali dále. Necestovali společně, ale každý sám. Nevěřili zprvu v trvalost změn, které v Československu nastaly. Luboš pobyl, na

návštěvě" celkem 3 týdny, 29. prosince se účastnil i volby prezidenta Václava Havla v Praze. Nemohl uvěřit, že prezident ČSSR jde do kostela. Naláčel záznam videokamerou japonské výroby a vzápětí jej mohl promítal. Bylo vidět, že za dobu své emigrace (asi 7 let) získal značné finanční prostředky. Je umělecký truhlář, kupují s bratrem domy, provedou kompletní opravu, a zase je se ziskem prodají. Hlavní je pro ně „byznys", nezmíní se o ničem jiném bavil než o penězích, o zisku. V r. 1990 navštívili republiku ještě dvakrát, koupili dům v Bělovsi a dům na Borové při letním pobytu rekonstruovali. Drakrál s nimi přicestovala i jejich matka Miluše.

12. ledna návštěva biskupa

Nově ustanovený biskup královéhradecké diecéze Karel Otčenášek (rodák z Českého Meziříčí, za totality dlouhodobě vězněný) za asistence místního kněze a pana děkana Šlepánka z Nového Města n. Met. odsloužil ve zdejším kostele slavnostní Mši svatou. Kostel byl zcela zaplněný věřícími i nevěřícími občany. V první lavici zasedli i Bohuslav Lejp a jiří Havrda č. č. ještě zástupci obce. Biskup měl promluvu napůl náboženskou a napůl světskou. Požehnal všem a pozdravil pozdravem sametové revoluce - prosby ve tvaru písmene V, což znamená víru - věrnost - vítězství. Tohoto pozdravu užíval i Jan Masaryk při rozhlasových relacích z Londýna za 2. světové války. Pod dirigováním ing. Antonína Macha krásně zpíval při mši smíšený sbor dětí i dospělých. Úplně na závěr pobožnosti kostelem zazněl chorál „Svatý Václave". Zpívali všichni a byli dojati.

19. ledna
Mezilidské vztahy

V pořadí již druhou psychologickou přednášku v naší obci pronesl tentokrát ve zcela obsazeném kině dr. Jaroslav Kašparů z Pelhřimova. Přesvědčivě a zasvěceně mluvil o lidské morálce. Zaměřil se především na vztahy partnerů před manželstvím a v manželství. Podle něj je sexualita pouze jedna ze 4 noh židle, která partnerské vztahy drží. Ze všech nejdůležitější je vztah duchovní, který s léty na kvalitě získává.

9. února
Josef egyptský

„Učedníci" z Třebechovic p. O. provedli podání biblického příběhu v hudební verzi. Kino bylo opět plné občany z místa i z okolí. Pozve-li k účasti p. farář v kostele, návštěvnost je zaručena. Tři chlapci a 3 dívky krásně a čistě zpívali. Za nevšední zážitek poděkoval účinkujícím tentokrát pan farář.

2.–5. března
výstava TGM

Ve třídě staré školy, která slouží pro výstavní účely KaSSe, uspořádal fotokroužek výstavu fotografií ze života T. G. Masaryka. Fotografie k vystavení zapůjčili M. Světlíková, A. Přibyl, V. Říha, M. Růžička, Z. Bajer, dr. V. Pružina, V. Divoká, J. Svatoň, L. Hradecký. Výstava se těšila velkému zájmu občanů.

7. března
návrat busty TGM
Šerlich

V 15 hodin za velmi nevlídného mlhavého počasí se konalo u Masarykovy chaty na Šerlichu znovuodhalení busty TGM. Slavnost připravili ČSTV Pardubice, OF a MNV Deštné v O. h., Horská služba, Muzeum zimních sportů a řemesel v Deštném a Vlastivědný aktiv Orlické hory. Duší slavnosti byl opět PhDr Václav Šplíchal, v té době předseda MNV v Deštném. K oslavě 140. výročí narození našeho prvního prezidenta se i přes nepřízeň počasí a těžkou dostupnost dostavilo na hřeben Orlických hor dost lidí, značný po-

čt i z Nového Hrádku. Místní básnířka p. Rolečková přečetla vlastní báseň, hosté z Polska přednesli zdravici. Bronzové poprsí T. G. Masaryka je od sochaře Leoše Kubíčka z Pečína, odlité v r. 1949 J. Bursíkem z Prahy. První bronzový odlitek busty poškodili a odklidili v roce 1938 nacisté. Chata na Šerlichu, která byla ve své době pokládána za stylově nejkrásnější turistickou chatu v Československu, byla nadšenými turisty a slavnostně otevřena v r. 1925 k 75. narozeninám prezidenta Osvoboditele a nazvána Masarykova. Teprve po deseti letech, t. j. v r. 1935 byla doplněna prezidentovou bustou. Byl to hold člověku, který obětoval celý život boji za pravdu, demokracii a lidství. Busta vždy překážela totalitním režimům (fašismu a stalinismu). Třikrát byla odstraněna a celkem čtyřikrát vztyčena a doufejme, že natrvalo. Nezapomeňme však, že po odhalení 9.5.1968 si to vyznavači odkazu TGM mysleli také. Normalizační režim dal odstranit bustu i název chaty. T. G. Masaryk nás ve svých Hovorech vybízí:

...., A je veliká věc, když malý národ mezi velkými nezůstane pozadu a má podíl na práci k vyšší lidskosti. To je problém malého národa: my musíme dělat víc než jiní a být šikovní, ale kdyby na nás někdo šel s násilím, tož se nedat... Nedat se, to je všechno."

14. března beseda s knězem Václavem Malým

Moderátor „sametové revoluce" katolický kněz Václav Malý přijel na pozvání dobrušského kněze do Dobrušky na 2 besedy s občany, v 17 a ve 20 hodin. Vystoupení tohoto signatáře charty 77 bylo silným zážitkem pro každého, kdo se na setkání dostavil. Sál Sdruženého klubu se dvakrát zcela naplnil návštěvníky z blízka i z dáli. Pan Malý mluvil tak, jak jsme ho poznali na listopadových mítincích nenásilně, fundovaně a přesvědčivě. Název „sametová revoluce" nemá rád, podle něho šlo

o listopadové události. Vadí mu především název revoluce. Lidé od něj vyžadovali odpovědi na otázky ze všech oblastí lidského života – politika, rozvody, potraty, historie – to vše bylo na pořadu. Odpovídal i na dotaz týkající se osobnosti M. J. Husa. Vyslovil názor, že katolická církev uvažuje o Husově rehabilitaci jakožto katolického kněze.

14. dubna Bílá sobota Vzkříšení

První svobodné velikonce se vyznačovaly svobodným shromážděním věřících při slavnostním Vzkříšení Páně. Průvod účastníků obešel náměstí kolem Mariánského sloupu. Slavnost trvala od 19 do 21:30 hodin a ve většině oken kolem náměstí i na vzdálenějších místech svítily v oknech svíčky.

21.–22. dubna návštěva sv. Otce v Praze na Velehradě v Bratislavě

Ke konci měsíce dubna navštívil papež Jan Pavel II. původním jménem Karol Wojtyla Prahu, Velehrad a Bratislavu. Tento v pořadí první papež slovanského původu nastoupil svůj úřad 16. října 1978, předtím byl polským kardinálem. Tento nesmírně vzdělaný muž se širokým všeobecným rozhledem si získal úctu a vážnost celého světa hlavně proto, že si vytkl za svůj cíl snahu o zachování míru na celém světě. Bylo pro naši republiku velkou ctí, že sv. Otec tak brzy přijal pozvání prezidenta Havla k návštěvě naší vlasti. Ve většině kostelů při jeho pobytu visela žlutobílá vatikánská vlajka vedle naší červenomodrobílé. I z Nového Hrádku zamířily autobusy do Prahy a na Velehrad s těmi, kteří chtěli sv. Otce viděl na vlastní oči. Většina občanů však posedela u televizorů a sledovala v sobotu velkolepou mši sv. pod širým nebem na Letenské pláni v Praze a v neděli na památném Velehradě, kam se sv. Otec dlouho toužil podívat. Celá návštěva si vyžádala přísná bezpečnostní opatření. Mírná oduševnělá tvář hlavy katolické církve

i slova sv. Otcem pronášená měla nesmírně uklidňující účinek na občany celé naší republiky.

1. máj

Netradiční byl tento dřívější Svátek práce. Byl bez průvodů, mávátek a povinně poslouchaných projevů. Většinou se konaly „majáles". 30. dubna vztyčila omladina na náměstí májku, pod kterou 1. máje dopoledne vyhrávala dechovka Stavostrojka. Hostinský, soukromník p. Hynek, zval všechny posluchače na oběd do pronajaté hospody. Panovala dobrá pohoda. 30. dubna předcházelo 1. máji první svobodné „pálení čarodějnic".

5. květen
Dlouhé-Rzy
odhalení pomníku obětem nacismu

Trochu historie: V roce 1926 si Josef Bartoň, majitel textilních závodů v Náchodě, postavil letní sídlo na Rzech podle architekta Dušana Jurkoviče (dřevěná architektura). Sídlo si oblíbil a rozšiřoval, jak dokládá pamětník ze Rzů pan Vymetálek. V sídle továrník Bartoň uzavíral obchodní kontrakty, takže se mnohdy po cestách procházeli obchodní zástupci různé pleti. Pro rozšíření svého majetku skupovával a najímal pozemky. V r. 1926 nechal opravit kostel sv. Petra a Pavla v Novém Hrádku. V r. 1929 jednota sestavená pro dostavbu chrámu sv. Víta v Praze dostala finanční příslib nadace Bartoňů. Již v letech 1933–1936 byla financována výzdoba první levé kaple chrámu sv. Víta částkou více než 350 tisíc Kčs. Námět na okno „Osmeroblahoslavenství" a mozaiku na obou stěnách včetně nástěnných fresek tkalců a donátorů je od prof. Fr. Kyselky. Bartoňův příspěvek byl vysoký uvážíme-li, že v období konjunktury si místní lidé vydělávali kolem 2 Kčs na hodinu. Arcibiskup pražský a metropolitní kapitula nazvali první kapli severní strany chrámu sv. Víta „Pro věčné časy jméno kaple Bartoňů", tak je i zapsáno v archivu Pražského hradu. Při kanonizaci Anežky Přemyslovny v r. 1989 byla kaple pojmenována

jejím jménem.

Po znárodnění se v areálu Bartoňových vil usídlilo velvyslanectví USA z Prahy. V r. 1946 areál přešel pod ministerstvo zahraničních věcí. Několikrát zde byl přítomen Jan Masaryk. Byl to člověk milý, přívětivý a scházel se s místními občany. Dokonce si přál aby ho oslovovali „Honzo". Na přímluvu p. Františka Hartmana tehdejšího předsedy MNV nechal v r. 1947 postavit nákladem 30000 Kčs pomník obětem nacismu právě v tom místě, kde byl zastřelen pan Hugo Fogl. Stalo se tak 6. května v boji o celnici „u Hejzlarů". Místní rodák pan Fogl byl zabit zákeřně zezadu střelou do hlavy v době, kdy Němci už vlastně byli na útěku. Bylo mu 67 let. Pomník válečným obětem byl slavnostně odhalen v r. 1947 p. ministrem J. Masarykem za přítomnosti 4000 lidí. Byla to vlastně poslední ministrova návštěva krásného údolí Olešenky, protože Jan Masaryk v březnu 1948 tragicky zemřel. Po roce 1948 areál zotavovny připadl ministerstvu vnitra. 30. ledna 1954 za třeskutého mrazu -32°C a při velké vichřici ve večerních hodinách hlavní vila lehla popelem. Ministerstvo vnitra nechalo na spáleništi postavit novou budovu, a ta slouží jako zotavovna dodnes. Tolik rodák z Dlouhého p. Vymetálek.

p. Hugo Fogl

požár v r. 1954

Při znovuodhalení pomníku 5. května letošního roku promluvil také tehdejší předseda MNV v Novém Hrádku p. Josef Přibyl. Vzpomněl již uvedených skutečností, že v roce 1947 věnoval pomník obci Dlouhé-Rzy ministr zahraničí Jan Masaryk. V minulých letech za totalitního zřízení byl pomník značně zdevastován. Díky občanům z Dlouhého Rzů i zdejším rekreantům byl renovován do dnešní podoby a může být v den 45. výročí Pražského povstání znovu odhalen. Stává se tak opět trvalou a důstojnou připomínkou boje

občanů kladského pomezí i osobnosti Jana Masaryka. Ještě žijí pamětníci Masarykových projevů českého rozhlasového vysílání „Volá Londýn" za 2. světové války. Projevy byly pro československý lid vzpruhou, posilovaly jeho odvahu a naději po celé válečné období. Promlouval pravidelně a převážně končil slovy: „S Bohem, hlavy vzhůru a jde se!" Jméno Masaryk se zakořenilo v paměti několika generací a šířilo se ústním podáním, když školní učebnice dějepisu mlčely. Odkazu, který nám zanechal Tomáš Masaryk a jeho syn Jan „Věrni zůstaneme". Tolik výtah z promluvy „masarykovce" p. Josefa Přibyla. Pan František Hartman, předseda MNV z r. 1947, a známý jako vyhlášený zedník, dosud žije. Pro stáří však už veřejně promluvit nechtěl.

9. července zdražení základ. potravin

První zdražení potravin začalo s prázdninami. Bylo nezbytné také proto, že se Československo po otevření hranic stalo „nejlevnějším buffetem" Evropy. Předchozí režim potřeboval, aby se národ najedl, proto zemědělství vysoko dotoval, aby ceny základních potravin zůstávaly beze změny. Proto se také s nimi plýtvalo, kde se dalo. Chléb byl tak levný, že ho chovatelé kupovali pro výkrm králíků. První zdražení potravin stát kompenzoval 140 Kčs měsíčně, které nezdaněné začal pobírat každý čs. občan. Jak se pohly ceny?

1 kg	másla	ze 40,- Kčs	na 67,20 Kčs
1 l	mléka	ze 2 Kčs	na 3,60 Kčs
	plnotučné	ze 3,10 Kčs	na 4,80 Kčs
1 kg	vepř. kýly	z 60,- Kčs	na 60,- Kčs
1 kg	cukr-krystal	ze 7,30 Kčs	na 10,- Kčs
	kostky	z 8,- Kčs	na 11,- Kčs
1 kg	hov.-svíčkové	z 95,- Kčs	na 150,- Kčs
1 kg	hov.-zadní	ze 46,- Kčs	na 67,- Kčs
1 kg	mouka-polohr.	ze 3,50 Kčs	na 4,70 Kčs

Hovězí maso přestalo jít na odbyt, proto jeho cena klesala, a to v různých krajích různě. Pro spotřebitele to byl jev naprosto neznámý, dá se říci že nepochopitelný.

18. červenec ve 24 hodin zdražení nafty a benzinu

Pohonné hmoty byly zdraženy o 50%, a to

Speciál	na 12 Kčs za 1 l	(z 8 Kčs)
Super	na 13,50 Kčs za 1 l	
Nafta	na 9,- Kčs za 1 l	

Po uveřejnění zprávy o zvýšení ceny benzinu začala panika. 17. července se u benzinových pump vytvořily velké fronty vozidel. Na Novém Hrádku čekalo asi 30 aut, v Náchodě se fronta vinula od pumpy kolem Slavie ke staré nemocnici a odtud k hotelu Hron. Zvýšení cen způsobily omezené dodávky ropy z SSSR.

20. září vloupání do samoobsluhy

Neznámý pachatel rozbil dlažební kostkou skleněné dveře samoobsluhy, vnikl dovnitř a odcizil video. Pachatele se nepodařilo zjistit.

první soukromé pronájmy

Restaurace Nový Hrádek od 1.3.1990 Hynek - Bláha
Samoobsluha Nový Hrádek od 1.10.1990 Jan Šrzt

3. říjen ve 24 hodin SRN + DDR

Za velkých nočních oslav v Berlíně vznikl jednotný německý stát.

14. říjen sněm OF

Na celostátním sněmu OF byl do čela hnutí, které zvítězilo ve volbách zvolen federální ministr financí, hlavní realizátor hospodářské reformy Václav Klaus.

28. říjen - 72. výročí vzniku Československa

KaSS, jehož vedení převzala od Nadi Tejklové Jana Ptáčková, pozval všechny „vlastence" na besedu s p. Alešem

Fettersem, ředitelem gymnázia v Náchodě. Funkce ředitele mu byla nabídnuta až po pádu totalitní moci, v době normalizace byl silně perzekuován. Úvodem přednesl pěvecký sbor ZŠ národní písně. Poté následovala přednáška p. Fettase. Hovořil poutavě a zajímavě četl z vybraných faktických dobových materiálů. Vzpomínal na různé 28. říjny - totalitní i demokratické. Těch druhých bylo málo. Letošní, byť svobodné oslavy, jsou v celé vlasti provázeno napětím. Dá se říci, že panuje všeobecný chaos. Staré se zbouralo a nové ještě není vytvořeno. Na Slovensku se začíná šířit nacionalismus. SNS vyvíjí nátlaky, mnozí Slováci se chtějí odtrhnout. V parlamentu se přou o kompetence - co federace a co republiky. Přednášku p. profesora doplnili pamětníci, např. Ant. Přibyl, svými vzpomínkami. Pan Přibyl, zvaný „Pilský", byl v r. 1918 devítiletý. Nebyla to prý tehdy velká sláva, lidé byli vychovaní rakousko-zherským režimem. Zásluhy a učení T. G. Masaryka p. Přibyl poznal až později. Účastníci setkání vzpomínali na tradiční vysazování lip: v r. 1918 lípy u Sychrovských na náměstí; v r. 1968 to byla lípa poblíž kašny, v r. 1988 za křížem u cesty k Zádušním farám. Vždy se nazývaly lipky svobody. Občané také shlédli osmiminutový film Náchod natočený v r. 1926 při návštěvě T. G. Masaryka. Promítal se dvakrát především proto, aby lidé mohli dobře porovnat podobu okresního města, především zastavěnost dříve a nyní. Hodnotné setkání zájemců organizátoři doplnili výstavkou dobových pohlednic, které zapůjčil Emil Hradecký.

archivní film Náchod

3. listopad svátost křtu

Milan Chára v kostele sv. Petra a Pavla jako dospělý veřejně přijal svátost křtu. Chtěl, aby nebyl sám, rozdával proto pozvánky s uvedeným mottem: „Dej všem, kdo toužebně hledají pravdu, aby ji našli. A když ji najdou, aby

je ještě usilovněji hledali. Při křtu byl kostel téměř plný a zněl zpěvem převážně mladých lidí.

17. listopad 1990 návštěva G. Bushe v Praze

ČSFR navštívil v pořadí 41. prezident USA George Bush s manželkou a 700 členným doprovodem na přesných 24 hodin. Byl to svátek pro naši zem podobný tomu při návštěvě papeže. G. Bush promluvil v parlamentě, na rampě Pražského hradu měl tiskovou konferenci a odpoledne promluvil k občanům na Václavském náměstí ve speciálním „skleníku". Bezpečnostní opatření byla mimořádná, vše bylo zajišťováno předem. Americký prezident rozmlouval s prezidentem Havlem, účastnil se Hovorů z Lán, pohovořil s premiéry vlád. Dal našim národům slib - Amerika je s vámi. Projevy prezidentů pronesené na Václavském náměstí se velmi lišily. Bush měl proslov „květnatý", Havlův projev již nesl známky vnitřních polétů, které se dostavily po 1 roce od sametové revoluce. G. Bush je prvním prezidentem USA, který navštívil Československo.

8. prosince Mikulášský večer

31. prosince Silvestr

Obě akce zorganizovala Nezávislá agentura Jelibo (Je - Jeryn Holý, Libo - Libor Příbyl). Hlavním aktérem „agentury" je Roman Grym. Mikulášský večer měl erotický program, na Hrádku se konal, přijmě poprvé, striptýz. Záležitost zjevně neobvyklá a starousedlíky velmi kritizovaná. Hudba byla reprodukovaná, účast mladých lidí byla značná, kultura zábavy slabší.

14. prosince Betlémy

Velká výstava betlémů se stává již tradicí. Ve výstavních síních Ka 35 ve staré škole se letos sešlo asi 50 betlémů všeho druhu. Na vernisáži, při které sbor Kočtek zazpíval koledy se sešlo asi 70 lidí. Unikátní byly zejména betlémy řezbářky jarmily Haldové

ze Sedlošova a řezbáře Čtvrtečky z Blažkova. První vynikal vtipem a humorem, byl situován do „nádraží Doudleby", druhý značnou velikostí figurek a profesionálním provedením. Návštěvníci mohli obdivovat betlémy dřevěné, keramické, papírové. Velmi pěkná byla instalace exponátů doplněná ručními výšivkami, vizovickým pečivem, perníčky a jablíčky na stromcích. Hlavními iniciátory byli Marie Grimová, Josef Hánl ml., Milada Světlíková a Jana Ptáčková. Firma Nella z Nového Města prodávala dárkové zboží, organizátoři výstavy zase fotografické pohlednice od Mir. Trávníčka zachycující ty nejkrásnější betlémy. Výstava návštěvníky naladila vpravdě vánočně. Podívat se na výstavu přijel i celý autobus dětí z Hořiček.

soukromé podnikání

Po 40 ti letech kolektivního vlastnictví, které dusilo jakoukoliv podnikavost, se otevřela cesta k soukromému podnikání. Prvním soukromým podnikatelem v obci, který podnikatelskou činnost prováděl jako své hlavní a jediné zaměstnání, živil se z ní, byl Svatopluk Větrovský. K 2.11.1990 na ONV v Náchodě byli podle zákona č. 105/90 Sb. o soukromém podnikání zaregistrováni následující občané Nového Hrádku:

1. Balcarová Blažena č. 268 ruční práce - šití prošívaných dek
2. Bareš Bohumil č. 206 truhlářství
3. Disman Karel č. 124 tvorba programů
4. Drašnar Josef č. 5 automechanik, opravář, údržbář
5. Grim Pavel č. 316 výroba a oprava elektroniky
6. Grulich Ladislav č. 34 řezník a uzenář
7. ing Grym Roman č. 320 konferenciér diskoték
8. Hánl Josef č. 338 drobné výrobky ze dřeva
9. Hánlová Hana č. 338 výroba a prodej perníků

10. ing. Hartman Radko č. 238 lisování umělých hmot
11. Hejtar Miroslav č. 77 - Děrovec, truhlář
12. Holá Alena č. 100 pletařské práce
13. Linhartová Milena č. 313 úklidové práce
14. Možný Michal č. 126 - Delmo, výroba razníků, modelů
15. Pelc Bohumír č. 136 nákladní autodoprava
16. Přibyl Libor č. 142 opravy elektrických spotřebičů
17. Šrut Jan, Orlová č. 14 - Supermarket, prodej smíšeného zboží
18. Štěpán Svatopluk č. 364 stavitel
19. Štěpánová Marcela č. 141 porodnictví
20. Světlíková Milada č. 68 ubytování
21. Tejklová Vladiža č. 282 - Jaga, cukrář
22. Trávníček Zdeněk č. 153 fotografické služby
23. Větrovský Svatopluk č. 326 vaření ok na ocel. lanech

Někteří z uvedených občanů pod kat. MNV již více let a ze své činnosti, kterou většinou provádějí po hlavním zaměstnání, odvádějí daně obci. Za nových podmínek byli zaregistrováni automaticky jako podnikatelé. Mnozí z nich již podnikatelskou činnost neprovozují.

Rodáci

---

ing. Josef Tošovský, předseda Státní banky ČSFR a guvernér Mezinárodního měnového fondu ve Washingtonu

Narodil se 28. září 1950 v Ostravě, levalé bydliště má v Praze. Dětství i mládí prožil v Novém Městě, odkud pocházejí i jeho žena Bohuška roz. Světlíková. Již ve škole se svým chováním lišil od ostatních chlapců. Nikdy nelobil

byl mírný a ukázněný. Nelajdačil a neselhal v práci. Svědomitě a systematicky si počínal již ve třídách základní devítileté školy, což je neobvyklé zvláště u chlapců. Mnoho let hrál českou házenou, která v té době měla v Novém Hrádku velmi dobrou úroveň.

Po absolvování SVVŠ v Dobrušce byl v roce 1968 přijat na Vysokou školu ekonomickou - obor ekonomie a řízení zahraničního obchodu. Úspěšně školu absolvoval a v roce 1972 byl promován na inženýra. Prvním místem, na které nastoupil, byla SBČS v Praze, stal se referentem v devizovém úseku. V r. 1977 byl vybrán na tříměsíční zahraniční stáž do Živnobanky v Londýně. Jeho nesporné schopnosti v úseku ekonomie tím dostaly prostor a možnost dalšího rozvoje. Po návratu ze stáže se v roce 1978 stal na dva roky zástupcem ředitele devizového úseku SBČS v Praze. V r. 1980 následovala dvouměsíční stáž v Evrobance v Paříži. Roku 1982 se stává poradcem předsedy SBČS v Praze. V letech 1984-85 působí jako ekonom opět v Živnobance v Londýně. V roce 1987 se zúčastnil dvouměsíčního semináře pro představitele centrálních bank, pořádaného Švýcarskou národní bankou. Před revolucí v r. 1989 byl půl roku náměstkem ředitele Živnobanky v Londýně. Z této funkce byl 29.12.1989 odvolán a následně prezidentem republiky Václavem Havlem jmenován předsedou Státní banky československé v Praze. V září 1990 byl jmenován guvernérem Mezinárodního měnového fondu ve Washingtonu.

„Pepík Tošovský", jak bývá na Hrádku nazýván, pochází z podnikavého rodu Tošovských, kteří vlastnili textilní továrnu v Dolích a hostinec na náměstí. Dosáhl vysokého odborného i politického postavení, jako

rodném žádný jiný z novohrádeckých rodáků, kam až sahá naše paměť. Často ho vidíme při jednáních či odborných rozhovorech na televizní obrazovce. Viděli jsme ho i 21. února 1990 v americkém kongresovém sále při historickém projevu Václava Havla. Navštěvoval se hodně, navštívil i Japonsko. Je možné říci, že cestu do světa mu krom odborných kvalit otvírala i znalost jazyků, především angličtiny a decentní vzpravě diplomatické vystupování. Cenné je především to, že „Pepík" zůstal skromný.

akademická malířka

Hana Marková

Narodila se 28. prosince 1963 v Opočně, trvalé bydliště má Nový Hrádek 295, přechodné Göteborg Švédsko. Po absolvování gymnázia v Náchodě byla na druhý pokus přijata ke studiu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze na obor oděvní výtvarnictví. Studovala v ateliéru profesorky Zdeňky Bazyrové, známé módní návrhářky a redaktorky časopisu Žena a móda. Hana si pro svou tvorbu oblíbila především úplet a kůži. Praktikovala v Modelě Jihlava, Jitexu Písek, Kožiarskych závodech v Liptovském Mikuláši, v Gale Třebechovice a dalších závodech. Studiu VŠUP ukončila v červnu 1989 státní závěrečnou zkouškou a diplomovou prací. Součástí diplomové práce byla vedle teoretické části i část praktická – módní kresby oděvů a 10 kompletních modelů z úpletového materiálu s koženými doplňky. Později se zaměřila především na jemnou kresbu modelů oděvů.

Příležitostný módní zpravodaj Libereckých výstavních trhů v r. 1990 „Módo, bavíš mě" pod Haninu kresbu na poslední straně napsal: „V liniích a tónech kreseb Hany Markové se shlédli Švédové. Jak k tomu došlo? Když Hana skončila studium v ateliéru oděvního výtvarnictví na VŠUP v Praze, naskytla se jí příležitost studovat v postgraduálním kursu na Kunstindustriskolan ve švédském Göteborgu. V kufru si z Prahy odvážela jediný svůj poklad: kolekci pletených oděvů a kožených doplňků na diapozitivech a soubor kreseb. Diplomová práce, kterou ukončila studium. Kolekce vzbudila již v Praze pozornost svým čistým elegantním stylem a nad kresbami každý zasvěcenec významně pokyvoval hlavou. Po pár týdnech pobytu v Göteborgu se Hana osmělila ukázat kresby Švédům. Chtěla znát i jejich mínění. Ohlas byl příznivý: dostala nabídku k publikování ve švédské redakci časopisu Elle a příležitost ke své první samostatné výstavě. Na pozvánce k výstavě na českém jméně Marková chyběla tentokrát čárka. Zato z čárek a půltonů jejích kreseb současné módy a ženy neuniklo, zdá se, Švédům nic." Tolik citát ze zpravodaje.

Přehled výstav: 1989 Nový Hrádek
1990 Praha, galerie Dílo
1990 Göteborg, galerie Perrong

Tvorba: 1989 modely pro magazín Móda Plus, Praha
1990 ilustrace pro módní zpravodaj, Liberec
1990 ilustrace pro noviny Verko Revyn, Göteborg
1990 ilustrace pro časopis Elle, Stockholm

Při rozdělování nebytových prostor se v září 1990 Haně podařilo získat v Praze ateliér. Je proto naděje, že po zkušenostech v zahraničí využije svých schopností i pro československé módní výtvarnictví.

Tělovýchova a sport

TJ Sokol

TJ Sokol prodělávala v r. 1990 krizi. Název „Sokol", který se na venkově udržel, byl pouze tradičním názvem, řízení tělovýchovné činnosti provádil ČSTV centrálně po vertikální linii. Nedá se říci, že by tělovýchovu ČSTV nepodporoval, a to především finančně z dotací, které dostával od státu. Horší to bylo s morálním pohledem na cvičení a cvičitele. Zadarmo již málokdo chtěl dělat cvičitele nebo trenéra. Nácviky na spartakiády byly zajišťovány především po školské linii tím, že se za cvičování skladeb učitelům platilo. V TJ nacvičovalo pouze minimum cvičenců. Dobrovolných cvičitelů ve všech oddílech stále ubývalo, tíhu práce nesli 2-3 lidé v oddíle. Dřívější tělovýchovní nadšenci začali trpět únavou. Vzhledem k demokratizaci společnosti vyvstal nový problém - zachovat činnost pod ČSTV nebo vstoupit do obnovující se ČOS (Československé obce sokolské)? Výbor TJ se rozštěpil, předseda Ferdinand Grym ze své funkce odstoupil.

odstoupení předsedy TJ

odbor ZRTV

Normální činnost, obdobnou minulým rokům, si zachoval odbor ZRTV díky především obětavým manželům Zdeňkovi a Lídě Martinkovým.

29. března Proběhla veřejná akademie uspořádaná

ve spolupráci se ZŠ s ukázkami spartakiádních skladeb. Ukázku cvičení předvedly v sokolovně i ženy. Plánovaná celostátní spartakiáda se v Praze z finančních důvodů nekonala. Odvolání celostátní spartakiády značná část veřejnosti právem kritizovala. Přineslo zklamání cvičencům, kteří skladby nacvičovali, a to hlavně dětem.

14. duben Při svátečním cvičení při hudbě se sešlo 25 žen, dorostenek a děvčat. Předcvičovala okresní vedoucí dorostenek Jana Šnajdrová z Hronova.

5. květen Hrádouská vařečka – 8. ročník. Májovým okolím Nového Hrádku pochodovalo 282 lidí, z toho místních 106. Nejstarším účastníkem pochodu byl Cyril Siegel. Šlapalo 14 rodinných kolektivů. Počasí bylo velmi pěkné. Kontrola a občerstvení bylo na chatě Horalka ve Sněžném.

7. září Přespolního běhu na Roubalově kopci v soutěži vesnických jednot se zúčastnilo 53 závodníků, místních 39.

27. prosinec Na sváteční cvičení při hudbě se dalo zlákat pouze 12 cvičenek. Opět předcvičovala Jana Šnajdrová a cvičení jógy vedla ing Jaroslava Faltusová. Promluvila také o správné výživě.

28. prosinec V rajonovém kole soutěže vesnických jednot ve stolním tenisu si zahrálo 10 dětí a 11 dospělých.

Činnost vyvíjel i lyžařský a šachový oddíl. Každoroční výroční členská schůze TJ se pro odstoupení předsedy nekonala.

Sbor dobrovolných hasičů

Oslavy 110 let založení sboru

30. červen
1. července

SDH a KaSS se velmi vydařily oslavy významného výročí dnes už několik požárníků, ale už opět hasičů. V sobotu odpoledne 30. června se v místní restauraci sešla slavnostní schůze. Zprávu o založení Sboru dobrovolných hasičů v Novém Hrádku a o jeho dosavadní činnosti přednesl jeho nový předseda Jiří Bek, syn předchozího předsedy Miloslava Beka. Po přivítání hostů, spoluobčanů, bratrů a sester m. j. řekl:

„Scházíme se dnes v úplně jiné době než doma bylo před deseti lety v r. 1980. Žijeme už více než 8 měsíců v demokratické zemi a po svobodných volbách. Nyní se bude záležet na každém z nás, jakou demokracii si vybudujeme.

Před 110 lety se naši předkové po zkoumných požárech v letech 1843, 1878 a 1880 rozhodli v naší obci založit Sbor dobrovolných hasičů. Svolali valnou hromadu občanů, na které zvolili výbor v tomto složení

první výbor 1880

první velitel	–	p. Josef Klimeš, pekař
podvelitel	–	p. Jan Honěk, malíř
cvičitel	–	p. Josef Novotný, kupec
pokladník	–	p. Josef Přibyl, pekař
jednatel	–	p. Josef Jezek, řídící učitel

Předsednictvo zdejší občanské záložny odhlasovalo svůj přebytek z roku 1880, částku 83 zlatých 33 krejcarů věnovat do vínku nově se rodícímu sboru. Další peníze se získávaly pořádáním zábav a hraním divadla. Při těchto akcích byli nápomocni páni řídící učitelé Jaksa z Borové, Bystrého a z Dobčan. Sboru přispívali i občané při obecních sbírkách. Částkou 50 zlatých přispěl i kníže Colorado Mansfeld, císař pán částkou 60 zlatých. Nejvíce přispěla opět občanská záložna, když přebytek z roku 1883 v částce 319 zlatých 88 krejcarů věnovala na zakoupení

stříkačky. Sbor koupil stříkačku od firmy Smékal z Vysokého Mýta 15.4. 1883 za 650 zlatých. Obec přispěla částkou 250 zlatých. Sbor pracoval velice aktivně a v roce 1906 zakládá ženský sbor, ke kterému se přihlásilo 14 žen.

po první světové válce

Činnost sboru ochromuje 1. světová válka, do níž odchází mnoho členů. V roce 1919 obnovuje sbor opět svoji činnost. Byl zvolen nový výbor a do jeho čela postaven bratr Ferdinand Čibyl, který zastával funkci velitele plných 30 let. V roce 1922 sbor zakládá svou vlastní knihovnu. Roku 1923 je konán v Praze Všeslovanský sjezd hasičstva, kterého se zúčastnilo 24 členů místního sboru.

po 50ti letech

Na oslavu 50ti let své činnosti sbor uspořádal župní sjezd 6. července 1930. Sjezdu se účastní 26 sborů o počtu 361 členů. Sjezd se vydařil, cvičení se s velkým úspěchem zúčastnilo i družstvo žen, čímž obnovilo svoji činnost. Bylo zrekapitulováno, že čistý zisk činil 7 904,- Kčs. V roce 1933 byl podán návrh na pořízení sborového praporu, byl přijat všemi hlasy a 22.7. 1934 se při sborové slavnosti konalo předání a rozvinutí praporu.

okupace

Odtržením Sudet a zřízením protektorátu mobilizací v roce 1939 přestaly okrskové sjezdy a slavnosti a činnost sboru se utlumila. Přesto se výbor rozhodl, že zakoupí motorovou stříkačku. 22.11. 1939 byla nová stříkačka na Nový Hrádek dovezena. Svůj „křest" si odbyla 19. ledna 1940, když hořelo v továrně u Suchánků.

po druhé světové válce

Válka přišla a dostáváme se k nedalekému minulosti a současnosti. V roce 1947 sbor koupil bývalou restauraci „U Verdů" a zřídil zde garáž pro stříkačku a auto, které sbor zakoupil. Stará zbrojnice se skoro rozsypala. Sbor se omlazuje ve výboru i v členstvu. Předsedou se stal ja-

roslav Štěpař, dlouholetý velitel, a velitelem Jan Kubát.

vznik ČSPO — V roce 1954 dochází k reorganizaci hasičstva a je zřízen Československý svaz požární ochrany a sbory nesou název místní jednota ČSPO. Tím se stávají z hasičů požárníci. Už nekonají okrsková cvičení s ukázkami hašení požáru. Pořádají se spíše sportovní soutěže, kde se hodnotí zdatnost soutěžících. Na výborových schůzích se začíná probírat myšlenka vybudování nové požární zbrojnice, kde by byl umístěn MNV a byt pro velitele sboru. Stavět se začalo v roce 1959 a stavba trvala až do r. 1966, kdy byla slavnostně otevřena a předána sboru k užívání. Slavnosti se účastnily sbory z Mezilesí, Jestřebí, Blažkova, Slavoňova a Sendraže. Předvedly ukázkové cvičení dodávky vody pomocí většího počtu strojů na Šibeník. Odpoledne pokračovala slavnost na sokolovně.

požární nádrž — Činnost sboru pokračuje střídavě aktivně a střídavě je v útlumu. Ve spolupráci s MNV se vybudovala požární nádrž. Stavba se protáhla na 2 roky. Během let se měnil i vozový park. Po Tatře následoval vůz GMC americké armády z Kovotexu Červený Kostelec. Potom přišla Tatra 805, která sloužila nejdéle. Cisternový vůz, který byl přivezen z Prahy bez kabiny, sloužil k výjezdům při požárech a také k čištění ulic v obci.

po 100 letech — Aktivita sboru se opět zvýšila při přípravách oslav 100 let trvání sboru. Slavnost se konala na pouť roku 1980. Vydařila se, v závěru jí však nepřálo počasí, přišla velká bouřka, která účastníky doslova rozehnala. Na hřišti u sokolovny byly provedeny ukázky cvičení a hašení požárů různými stroji od ruční po cisternové stříkačky. Předsedou tehdy ještě byl Ladislav Marek.

posledních 10 let — V uplynulém desetiletí bylo 16 výjezdů k požárům. Sa-

síly se lesy, domy i skládky. Sbor se účastní soutěží v okrsku se žactvem, muži a v poslední době velmi dobře s družstvem žen. Soutěže se nazývaly Plamen. Sbor pořádá různé akce - zábavy, plesy a zejména úspěšně opékání selat a beranů v „Písníku", aby získal finanční prostředky na spolkovou činnost. Členové dostávají při „kulatých" výročích malé pozornosti, pohoštění při výročních schůzích a na poslední pocta zesnulým členům. V současné době sbor vlastní jednu autocisternu, kterou získal z Jaroměře výměnou za starou. Stříkačka přenosná a stříkačka z r. 1939 jsou trvalou památkou. Tolik prostor předsedy Jiřího Beka.

Po slavnostní schůzi v restauraci oslavy pokračovaly v „Písníku" u Rálů, kde bylo soused. posezení při opékání 3 selat a s hudbou Borovanka, která hrála a zvala k tanci na přírodním parketě. Při krásném počasí se na posezení dostavilo asi 300 lidí. V neděli 1. července slavnost pokračovala v 10 hodin netradičními soutěžemi pro děti a mládež na hřišti u sokolovny. V 13 hodin vyšel od hasičské zbrojnice slavnostní průvod, při kterém pěkně hrála Vaňanka. Na hřišti u sokolovny mohli účastníci shlédnout ukázku hasičské techniky, soutěž 7 sborů z okolí a pobavil se v SOU soutěžích pro dospělé. Zajímavý byl nový způsob požárního zásahu, který předvedly ženy z Přibyslavi. Po celý den oslav byl zajištěn stánkový prodej občerstvení. Organizačně oslavy pomohl zajišťovat také KaSS náhradou za dřívější Hrátky mezi Hrádky.

požár lesa na Krahulíi 1990

Nedlouho po jubilejních oslavách založení sboru, v pondělí 23. července, za velkého vedra vzplála zalesněná stráň na Krahulíi na odvrácené straně Nového Hrádku. Kouřilo se tam, hořely stromy poražené i stojící. Jezdily cisterny z celého okolí, blikaly, houkaly a často v čele blondýny.

Na místo požáru dorazilo 11 požárních vozů, nehleděly na lán vysokého žita, kterým si zdělaly cestu. Vody cisterny braly z Olešenky. Hradovští hasiči byli tehdy většinou na dovolené. Požár se podařilo včas zlikvidovat natolik, aby neohrozil další lesní porost. Pach spáleného dřeva byl dlouho cítit i ve vzdálenějším okolí.

18. srpen Opékání v „Písníku" patří již k tradičním a oblíbeným letním radovánkám. Tentokrát hrála hudba Dimenze - moderna. Mladším i starším, místním i chalupářům a chatařům výborně chutnalo tentokrát opékané sele. Hlavními organizátory byli manželé Jarmila a Milan Grimovi, manželé Bekovi, pomáhala Jana Vančurová.

29. prosinec Na závěr roku se sešla výroční členská schůze SDH, jak si už nově říkají, i když název ještě oficielně není schválen. Ve schůzové místnosti v pohostinství projednali zprávu na rok 1990, provedli doplňovací volby a schválili návrh činnosti do dalších let. Po diskusi si promítli filmy z činnosti sboru.

Plesy 1990

Proběhly jako každoročně tři. Myslivecký - pro něj je již typická myslivecká kuchyně a hudba Bozovanka. Účast hojná, většina přespolních. Sokolský 27. ledna - při tradiční hudbě z Řečan n.L., krásné květinové výzdobě, dobré kuchyni, trubičkách paní Řehové a jednohubkách. Svobodně účastníkům zahráli „Jdi domů, Ivane" a tradičně si všichni zazpívali „6. července" a další sokolské písně, jako každoročně předtím. Požárnický 10. února - již poněkolikáté

v pohostinství, při Borovance za velké účasti, ale plesu se mnozí nepodobající

Společenská kronika

Manželům se narodili

1. 2. 1990 Eva a ing. Jan Hažurovi, č. 307
syn Martin, vítání 5.5.

23. 3. 1990 Iveta a Jaroslav Rárlovi, č. 14
dcera Aneta, vítání 23.6.

24. 4. 1990 Helena a Oldřich Meisnerovi, č. 364
dcera Zuzana, vítání 23.6.

17. 6. 1990 Iva a Jaroslav Popkovi, č. 307
syn Jaroslav

26. 6. 1990 Alena a Josef Marlinkovi, Rej 7
syn Josef, vítání 22.9.

19. 7. 1990 Marcela a Václav Podzimkovi, č. 351
syn Lukáš, vítání 22.9.

27. 7. 1990 RNDr Lenka a RNDr Jiří Šinkovi, Doly 285
dcera Vendula, vítání 8.12.

22. 10. 1990 Marie a Libor Hladíkovi, č. 289
dcera Marie, vítání 8.12.

Šňalek na MNV uzavřeli

3. 2. 1990 Dana Jalůvková z Opočna
a Jiří Jarkovský z Opočna

12. 4. 1990 Václava Drahorádová z Nového Města n. Met.
a Emil Gaisler z Nového Města n. Met.

25. 8. 1990 Marie Bakovská z Benešova n. Ploučnicí, o. Děčín
a Ladislav Kubín, důchodce, z Benešova n. Ploučnicí

2. 11. 1990 Renata Štěpánová z Nového Města n. Met.
a Vlastimil Jiřík z Meziluží

Z našich řad odešli

8. 1. 1990 zemřela Anna Černá, roz. Novotná z Nového Hrádku č. 16 v požehnaném věku 83 let. Rozloučení měla v rodinném kruhu. Popel zemřelé je uložen na místním hřbitově. Vychovala 2 syny, Svatopluka a Miloslava. Oba vystudovali vysokou školu, první ekonomickou a druhý pedagogickou. Manžel p. Černé byl holič. Odpočívá asi před 30 ti lety. Nejvíce její zálibou a radostí byly květiny, které v zahrádce u svého domku na náměstí pečlivě ošetřovala.

14. 2. 1990 zemřela Anna Přibylová, roz. Plačková z Nového Hrádku č. 67 ve vysokém věku 84 let. Pohřbena byla na místním hřbitově. Manžel zemřelé byl farmář a dříve provozoval v domku na Podfaře také

řeznickou živnost. Vychovali syny Františka, Vratislava a Zdeňka. První se stal učitelem, druhý lékařem a třetí inženýrem. Paní Přibylová pracovala také v družstvu Velorex, odtud odešla do důchodu. Povahu měla spíše uzavřenou.

28. 3. 1990 zemřel náhle Antonín Štěpán, Nový Hrádek 59 ve věku 55 let. 5. dubna měl smuteční rozloučení v obřadní síni v Rychnově n. Kn. Celý jeho nedlouhý život byl poznamenán nemocí, které statečně odolával. Vyučil se řezníkem, ale ze zdravotních důvodů toto povolání nikdy nevykonával. Byl řidičem v Drobném zboží a později v Kovodružstvu, kde také pracoval ve skladě. Odtud odešel pracovat do zotavovny ministerstva vnitra na Rzy. Sil mu stále ubývalo, proto přijal místo hlídače v Deteše na Rzech. Byl to člověk, který si dělal vlastní názor na věci a za ním si stál. V mladším věku byl velký šprýmař, jeho vtipy se daly poslouchat celé hodiny. Moc měl rád svoji jedinou dceru Hanu. Konec svého života prožil v osamocení.

19. 5. 1990 zemřela Anežka Přibylová - „ševcová" z Nového Hrádku č. 226. Svou dlouhou životní pouť, dožila se 92 let, ukončila u dcery v Karlových Varech. Pohřbena je na místním hřbitově. Manžel zesnulé byl zámečníkem, pracoval ve Stavostroji. Ševcem byl jeho otec. Vychovala 3 syny a dceru. Eda, Mirek a Milada se vyučili ve Zlíně u Bati. Syna Josefa do Zlína nevzali, vyučil se proto tkalcem a později se stal důstojníkem z povolání. V roce 1963 ovdověla. Měla ráda lidi, nezatrpkla a o všechno se zajímala. Dá se říci, že uměla dobře žít. Starala se o pořádek ve své chaloupce i kolem ní a velice ráda se zabývala ručními pracemi, zvláště háčkováním. V práci

byla perfektní, v mládí se přála být učitelkou ručních prací. Její rodiče však byli chudí a na studia neměli peníze.

22. 7. 1990 zemřela nečekaně Božena Mlynářová, Nový Hrádek 48, ve věku 60 let. Pohřbena je na místním hřbitově. Pocházela z rodiny truhlářského mistra. V mládí jí zemřela maminka, musela jí tedy nahradit, i když jí tehdy bylo teprve 14 let. Vychovala 3 děti, syna a 2 dcery. Příkladně se starala o domácnost a nikdy vědomě nedokázala nikoma ublížit. Měla mírnou a citlivou povahu. V posledních letech její největší radostí byla vnoučata. Nějaký čas pracovala v kuchyni školní jídelny, později byla dělnicí a také uklízečkou. Většinu svého života prožila v Novém Hrádku, pouze krátce s manželem pobyla poblíž Tábora.

7. 9. 1990 zemřel Josef Martinek z Nového Hrádku č. 80 ve věku 67 let. V mládí chtěl být po otci lesníkem. Vyučil se automechanikem. Za války byl nasazen na práci v „Reichu". K původnímu povolání se nevrátil, pracoval v Náchodě v gumovce, odkud přešel na Nový Hrádek do družstva Vělovec. Zde pracoval až do odchodu do důchodu. V mládí byl aktivním členem Sokola, všestranně sportoval. Měl rád přírodu, lesy, květiny. Zajímal se o dění ve světě a byl velmi sečtělý. Nikdy nevystoupil ze svých zásad. Prožil nenápadný prostý život se svým bratrem Jarkou. Poslední týdny života v době nemoci mu pečovala velkou pomoc jeho sestra Olga.

30. 10. 1990 zemřel neočekávaně Karel Větrovský, Nový Hrádek č. 60 ve věku 80 let. Pohřben byl 6. listopadu do rodinného hrobu. Mnoho let byl včelařem. Vy-

choval syny Milana a Svatopluka a dceru Boženu. Byl čelníkem a za války hodně pomáhal lidem. Sloužil na Novém Hrádku, v Bystřici a nějaký čas i u SNB. Později se stal v Ellonu strážným, hlídal také v ČSAD v Novém Městě n. Mor. Pracoval i jako důchodce.

9.12.1990 zemřela Božena Přibylová rozená Ječková, Nový Hrádek 235 ve věku 65 let. Pocházela z osady Krahulče, kde její rodiče provozovali domácí skalcovinu a zemědělství. Vyučila se švadlenou. Mnoho roků pracovala na oděvním oddělení Smíšice, závod Nový Hrádek v rostlinné výrobě, byla zdravotní. Před odchodem do důchodu pracovala v Kovodružstvu v Dolích. Vychovala dceru Libuši a syna Josefa. Byla velmi pracovitá a obětavá pro rodinu. Mnohdy musela zastat i manžela, který se věnoval veřejné činnosti - dlouhá léta byl tajemníkem MNV. Přes dlouhodobou rakovinovou nemoc nadchla lásku ke všem lidem, ráda si popovídala, úsměv z tváře jí nikdy nezmizel.

9.12.1990 zemřela nečekaně Marie Řeháková, roz. Gumová, ve věku 69 let. V jeden den, 9. prosince v neděli, zemřely 2 občanky Nového Hrádku. P. Řeháková byla pohřbena na místním hřbitově. Sama byla jedináček, ale je bylo souzeno vychovat 4 děti, 3 syny a dceru. Podařilo se jí to díky mravenčí pracovitosti. Nějaký čas byla zemřelá prodavačkou v jednotkovém domě v Jedlové. Když děti odrostly, nastoupila do Kovodružstva, kde pracovala i jako důchodkyně téměř do posledních dnů svého života. Celý svůj život naplněný prací pro rodinu prožila v rodné chaloupce v romantickém prostředí u Frymburka.

Zapsala Anna Marková, kron.

01.16.1992 Joseph M Barlow

ON THIS DAY of OUR RETURN HOME.

V. Barlow

16.1.1992 Josef Barloň

Vzpomínka na den deny, co jsme přišli domů.

Václav Barloň

1991

Počasí 1991

Leden Měsíc začal mlhavým počasím a bylo skoro bez sněhu. V první dekádě se déšť střídal se sněžením. 10. ledna zavládlo úplně jarní počasí, byl nejvyšší teplotní průměr od r. 1775. Kolem 15. ledna se citelně ochladilo (-7°C ráno), mrzlo na sucho, všude prach a špína. Slabá vrstva sněhu (asi 2 cm) napadla po 20. lednu. Konec měsíce byl mlhavý a nachumelilo asi 5 cm prašanu.

Únor Pěkně mrzlo, sněhu však bylo málo. Při stále slunečném počasí klesla teplota až na -19°C. Vlhkost mrazů umocňoval silný vítr. Sněžilo málo, mrzlo však téměř celý měsíc. Maximální sněhová pokrývka byla 20 cm. Po 20. únoru začalo do sněhu pršet, teploty vyskočily nad nulu. Koncem února opět přituhlo.

Březen Předjaří bylo „špinavé". Všude samý prach, špína, ale

Bylo až s podivem, že se 9. března v té špíně objevily první sněženky. V polovině měsíce se citelně oteplilo, 16. března už byl slyšet ptačí zpěv a na zahrádce „píchaly" tulipány. Ráno bývaly přízemní mrazíky. Pevní jarní den byl zamračený s ranní teplotou +7°C. Po tři dny 24., 25. a 26. března řádila vichřice, která způsobila polomy v lesních porostech a přinesla ochlazení. Nejsilněji se živel projevil v noci z pondělí 25. na úterý 26. března. Cesty na Dobrušku a na Nové Město byly neprůjezdné pro stromy spadlé přes silnici. Dva stromy spadly i na rokolský kostelík a také na Kárníkovu chaloupku ve „šmalcovně". Naštěstí nebyly škody na objektech příliš veliké. Koncem března občas proletoval sníh, teploty se pohybovaly kolem 0°C. Velikonoce 31. března byly studené.

Duben

Březnovou špínu smyly první aprilové deště. V první polovině dubna bylo krásné jarní počasí s maximální ranní teplotou +8°C. Rozmary počasí přišly v polovině měsíce, 17. dubna ranní teplota klesla na -3°C. Dalších několik dní bylo ráno okolo nuly. Po ochlazení přišlo i sněžení, napadlo až 7 cm sněhu, souvislá sněhová pokrývka však záhy roztála. 25. dubna přišel šedivák, ke konci měsíce bylo mokro, poté se objevilo sluníčko a po první jarní bouřce 29. dubna padal vlahý a vydatný déšť.

Květen

Deštěm s bouřkou začal i měsíc máj. Celý květen byl studený a deštivý. Nejvyšší ranní teplota byla 12. května +13°C. Několikrát nečekaně ráno mrzlo. Překvapil i závěr měsíce, 24. května se místo deště objevil sníh. Do konce měsíce se teploty pohybovaly jen několik stupňů nad nulou. Oprávněné byly obavy, že stromy dobře neodkvetou.

Červen

Chladný byl i začátek června. Na horách zůstal ležet sníh a foukal od nich studený vítr. Odpolední teplota v první dekádě stoupla nejvýše na +19°C. 8. června bylo dusno, přišla bouřka s deštěm. V polovině měsíce bylo tepleji, ale mokro, špatně se

sušilo seno. Letní dny přišly koncem měsíce od 22. do 26. června, kdy byl tropický den s teplotou přes 30°C. Po bouřce a lijáku se znovu ochladilo. Konec měsíce přinesl stálejší počasí bez deště. 30. června o pouti a při prvních Frymburských slavnostech pěkně svítilo sluníčko.

Červenec — První prázdninový měsíc přinesl počasí jaké se na prázdniny sluší a patří. Tropické dny s teplotami přes 30°C byly již 5., 6., 7. a 8. července. Ochladilo se vždy po bouřce, po které obvykle vydatně zapršelo. Kolem 20. července byly chladnější noci. Letní počasí vydrželo do konce měsíce.

Srpen — První srpnové dny byly deštivé. 2. srpna pršelo celý den. Další dny zavládla vedra ráno +21°C a přes den +31°C. 10. srpna se ochladilo. Teploty byly v noci a ráno nižší, ale přes den bylo teplo. Tento ráz si počasí udrželo až do konce měsíce. Pršelo pouze občas.

Září — Rána a večery zůstaly chladné i v září, i když přes den bylo teplo. Až do 6. září byly dny doslova horké. K silnému ochlazení došlo 7. září. 8. září byl přízemní mrazík. Také 12. a 13. září klesla ranní teplota na -1°C. V polovině měsíce po prvních mrazících se oteplilo až na +13° ráno a pršelo. Poslední zářijová dekáda byla ve znamení pěkného „babího léta" s nejvyšší ranní teplotou 30. září +15°C.

Říjen — Začátek října přinesl ochlazení až na +6° ráno. Od 7. do 16. října bylo opět krásně s letními dny a teplotou až +25°C. Deště a konec „babího léta" přišly po 17. října. 21. října bylo ráno -3°, první větší šedivák a první sněhový poprašek. Dá se říci, že tímto dnem začala brzy velmi letošní zima. 24. října se udržel sníh po celý den. Celou poslední dekádu měsíce provázely „holomrazy" s nejnižší teplotou -5°C. Zaskočily zahrádkáře.

Listopad — Dušičky byly mrazivé. Při ranní teplotě -3°C vál studený vítr. Konec první dekády byl deštivý. 7. listopadu napadlo 5 cm

sněhu. Mlhavo, deštivo s ranními teplotami kolem 0°C bylo až do 20. listopadu. 21. listopadu znovu napadl sníh, mrzlo a děti začaly sáňkovat. Objevily se dokonce první závěje. 24. listopadu nastalo tání, ranní teploty vystoupily až na +6°C. Koncem měsíce se ochladilo a 30. listopadu mrzlo opět na sucho.

Prosinec Poslední měsíc v roce začal bez sněhu s ranními teplotami kolem −4°C. 4. prosince přišel opět sníh a neustále ho přibývalo. Mikuláš byl doslova idylický s „prašanem" 7 cm. Chumelilo, mrzlo, rostlo jíní až do 18. prosince, kdy za jediný den napadlo 30 cm sněhu. 20. prosince začalo tát a pršet do sněhu. Obleva trvala do vánoc. O vánočních svátcích však opět mrzlo, 26. prosince přibylo dalších 5 cm „prašanu". Byly to opravdu krásné bílé vánoce, jaké se už dlouho zepamatují. Při sněhové pokrývce 70 cm byly výborné podmínky pro lyžování a lyžařský vlek na Panské stráni se jen točil.

Rozpad SSSR

S úsměvem jsem si přečetla svůj vlastní úvodní zápis v této kronice z r. 1987. VŘSR opravdu patřila k velkým událostem 20. století. Co však byla, co znamenala, a co hrůz přinesla jsme se dozvěděli teprve po demokratickém rozvolnění všeho dění u nás v r. 1989. V tom roce jsme dostali možnost poznat někdy dost otřesnou pravdu. Na spuštění osvobozovací laviny ve státech východní Evropy má bezesporu největší zásluhu M. V. Gorbačov.

V prosinci r. 1991 zanikl státní kolos SSSR a bezy poté M. Gorbačov odstoupil z funkce prezidenta. „Přeji vám vše nejlepší" – to byla poslední slova v posledním televizním vystoupení sovětského prezidenta. Byl uvolněný a jeho odchod působil důstojně. Iniciativy po jeho odchodu se zjímá prezident Ruské republiky

Boris Jelcin. Jistý sběratel kuriozit (či možná prozíravý spekulant) telefonicky nabídl ruské vládě za poslední vlajku se srpem a kladivem, která vlála nad Kremlem, milion dolarů. Požadoval jen záruku pravosti. Místo vlajky bývalého SSSR byla vztyčena nad Kreml bílo - modro - červená vlajka ruské federace. Poslední kapitoly sovětské historie byly plné překotných událostí. Z původního SSSR se po podpisu smlouvy 11 republik v Alma-Atě stává značně nestabilní Společenství nezávislých států - SNS.

Atmosféra konce roku 1991 není zdaleka tak optimistická jako např. z konce r. 1987. V roce 1991 se rozpadla také Jugoslávie a bojuje tam bratr proti bratrovi. Nikdo, ani prezident Havel, kterého si váží celý svět neví, jak to dopadne s naší republikou. Ptá se jak je možné, že se představitelé dvou tak blízkých a kulturních národů, jakými jsou Češi a Slováci, stále nemohou dohodnout na způsobu budoucího soužití těchto národů, na budoucí podobě společného státu. Vtírá se otázka: Neskončil také poslední rok ČSFR?

Školství - šk. rok 1990/91

Základní škola

Školní rok 1990/91 byl od samého začátku poznamenán personálními změnami. K 1.9. za Annu Markovou nastoupil Marian Páchnik (učitel s aprobací český jazyk, výtvarná výchova), za Jaroslava Klusoně na 1. stupeň přišel Libor Martínek. Během roku odešla na mateřskou dovolenou vychovatelka školní družiny Hana Henclová. Střídavě ji zastupovaly důchodkyně Olga Černá a Maruša Ptáčková. K 31.3.1991 požádal o rozvázání pracovního poměru Libor Martínek, odešel soukromě podnikat do pekárny Jaga v Novém Městě n. Met.

Do konce školního roku ho zastupovala Marie Fettersová. Poslední týden školního roku dala výpověď Naďa Tejklová, přešla také do firmy Jaga. Stav žactva na škole byl 148 žáků, chlapců 70, dívek 78, počet tříd 7.

Průběh školního roku byl poznamenán stížností části rodičů, zaslanou 19. října 1990 na ONV Náchod. Je třeba podotknout, že dopis, který rodiče napsali, byl zdvořilý a poukazoval na některé nedostatky v práci školy. Byl reakcí na to, že vedení školy neumožnilo rodičům provést prostřednictvím SRPŠ anketu, ve které chtěli své připomínky vyjádřit. Kampaň, která se kolem dopisu rozvířila, byla nechutná. Chyby při řešení sporu byly na všech zúčastněných stranách. Jednání mnohdy postrádala úroveň hodnou inteligentních lidí. Ředitel školského úřadu odvolal ředitele školy Miloslava Růžičku z funkce a vyhlásil na jeho místo konkurs. 17. června proběhlo konkursní řízení za účasti 4 uchazečů, z nichž dva byly členy stávajícího učitelského sboru. Konkurs byl provázen různými nejasnostmi. Dva dny před konáním konkursního řízení byla bez udání důvodu vyměněna jedna členka konkursní komise. Další člen komise dostával výhružné telefonáty. Ředitel školského úřadu obdržel dopis podepsaný několika řediteli Policka. Pro tyto okolnosti a vzhledem k vyjádření obecního zastupitelstva ředitel školského úřadu komisí doporučeného kandidáta do funkce ředitele školy nejmenoval. Obecní zastupitelstvo bylo jednotné v názoru, že za dané situace by se měl ředitelem školy stát někdo cizí, se současným učitelským sborem nespjatý.

Školní rok 1990/91 neměl jen stinné stránky. Je třeba ocenit dobrou práci většiny učitelů. Žáci 8. třídy úspěšně vykonali přijímací zkoušky na střední školy. Tři děvčata i přes velkou konkurenci byla přijata na zdravotnickou školu v Trutnově. Družstvo mladších žáků zvítězilo v okresním kole soutěže mladých zdravotníků. Úspěšná byla i činnost školní družiny, v tělovýchovné

soutěži a v soutěži mladých ochránců přírody obsadili žáci školní družiny také 1. místo v okrese. Povedla se 21. května školní akademie uspořádaná ve spolupráci s mateřskou školou ke Dni matek. Tradičně dobře zazpívaly školní sbory Krátek a Sluníčko, zajímavá byla dramatizace Erbenova Kolovratu.

Pěvecké sbory školy oba úspěšně vedené Janou Grulichovou se 14. května zúčastnily přehlídky dětských pěveckých sborů Jaroměřská nota v Jaroměři. Oblibu u místní veřejnosti má již tradiční předprázdninový koncert. 21. června se konal jeho 4. ročník v místním kině a za všechno mluvila nevšední návštěvnost.

Obecní zastupitelstvo

Sčítání lidu 2. a 3. března

Letošní sčítání lidu prozradilo, že v Novém Hrádku v současnosti trvale bydlí 697 lidí, přechodně pak dalších 150. Z trvale bydlících je 332 mužů a 365 žen. U dětí do 15 let je poměr 59 chlapců a 73 dívek, pro věkovou kategorii do 60 let je poměr 217 mužů ku 178 ženám, nad 60 let máme 56 mužů a 114 žen. 675 obyvatel se přihlásilo k české národnosti, 12 ke slovenské, 4 k polské, 4 k mozavské, 1 k německé a 1 k maďarské národnosti. Nový Hrádek má celkem 332 domů. Z toho je pouze 199 obydleno trvale, 133 objektů slouží jako rekreační chalupy. K nim je třeba připočítat ještě 53 chat. Pro porovnání: v roce 1881 mělo městečko 1604 obyvatel ve 289 domech, v roce 1930 mělo 1237 obyvatel.

Historické proměny obecní správy

Od r. 1425 spravoval obec Hrádek rychtář zprvu svobodný, později jmenovaný vrchností. Měl velké pravomoce, privilegia, ale také nesl velkou zodpovědnost. Vnějším znakem rychtářské moci bylo rychtářské „právo". Hrádek toto „právo" dosud má – je to žezlo spletené z býkovců, měří 55 cm, je pobito hřebíky a opatřené

očkem z úmrtí. K ruce rychtáře míval pořadníka - posla. Poslední rychtář za Hradka se jmenoval Johan Přibyl - Radhanský, který odevzdal svůj úřad v r. 1853. Od tohoto roku si občané Hradka volili hlavu do pamí. Zvolili se volbách obecní zastupitelstvo, a to si pak ze svého středu vybralo starostu. Prvním starostou městečka byl lékař Jan Grim. Přerušená tradice starostství se obnovila v r. 1990 podzimními komunálními volbami. Obecní zastupitelé v počtu 11 členů se vždy téměř se 100 % účastí scházejí jednou měsíčně, někdy podle potřeby častěji nebo mimořádně. Zhruba po čtvrt roce starosta svolává veřejné zasedání, na kterém zastupitelstvo skládá občanům účty ze své práce, přijímá podněty, radí se s občany a vyzývá je ke spolupráci. Současný starosta Josef Svatoň si ve své náročné funkci počíná velmi dobře. Je pohotový, rozhodný a pracovitý. Dokáže obratně usměrnit někdy i rozvášněné debaty občanů. Má autoritu i mezi ostatními starosty okresu, jeho práci si váží i předseda okresního úřadu v Náchodě Jaroslav Podolský. Předností starosty Svatoně je jeho smysl pro humor a přátelský vztah ke všem lidem bez rozdílu.

Současná práce obecního zastupitelstva

Zastupitelstvo během roku muselo splnit řadu úkolů a projít nejdůležitější rozhodnutí. Počátkem roku nastoupila vyhláška o místních poplatcích. Poplatek za:

vyhláška o místních poplatcích

rekreační pobyt	5 Kčs za osobu a den
užívání veř. prostranství	1 Kčs za 1 m² a den
kuželky, automaty ...	10 Kčs za atrakci a den
ze vstupného	10 % úhrnné částky
z ubytovací kap. v rekr. obj.	1 Kčs za lůžko a den
dislokační poplatek	5 % za původní prodej cena z úhrady
z prodeje alkoholu a tab. výrobků	2 % (sníž na 5 %) prodejní ceny
ze psů	200 Kčs za 1 psa a rok, ve zvl. obci zvl.
⋮	⋮

Výše poplatků se pohybuje mnohonásobně pod zákonem danými maximálními hodnotami.

hospodaření s komunálním odpadem

Největším problémem, který se vlekl po celý rok, byla otázka hospodaření s komunálním odpadem. Ing. Antonín Mach vypracoval kompletní obecný projekt. Hlavní zásadou je naučit obyvatele třídit odpad – popel, sklo, plasty, železo.... Ke konci roku máme k dispozici 6 kontejnerů. Legální skládku nemáme, u Burketových, kam se popel voží, se provádějí „terénní úpravy". Prostor se zaplotil a ukládání odpadu bude organizováno na vyhrazené místo, do kontejnerů, do popelnic podle druhu za mírný poplatek na odvoz na centrální skládku v Nahořanech.

zlepšování vzhledu obce

Na jaře jsme vysázeli okrasné keře, které jsme podělili od předchozího MNV, jak na náměstí v parku, tak i v Hradní ulici. Vysázeny byly také „thuje" na místním hřbitově, kde se rovněž provedlo ořezání přerostlých jasanů, vykácení přestárlých a suchých sakur, vyřezání náletových porostů a celkově se hřbitov uklidil, aby byl důstojným místem posledního odpočinku obyvatel obce. Ve spodní části byl zamezen volný vstup na hřbitov z Hradní ulice, kterého se používá pouze při odvážení odpadu a při dovozu a montáži náhrobních kamenů. Růže se vysázely na náměstí u Mariánského sloupu a u Památníku padlých, u budovy obecního úřadu a u budovy základní školy.

péče o památky a budovy

V letních měsících byl odborně zrestaurován Mariánský sloup, Památník padlých a Kříž u vstupní brány ke kostelu. Byla natřena střecha na smuteční obřadní síni na hřbitově a opraveny střechy po jarní vichřici na budovách, které jsou ve správě obecního úřadu. V říjnu bylo započato s rekonstrukcí střešní krytiny na budově ZŠ v Náchodské ulici. U budovy ZŠ v Hradní ulici se vyměnily dveře.

rekonstrukce vozovek a chodníků

Od jara se pokračovalo v loni již započaté rekonstrukci chodníků na náměstí. V dubnu se dokončila levá strana, v červnu v Sokolské ulici a v srpnu až říjnu pravá strana náměstí. V měsíci říjnu se podařilo zajistit finanční prostředky na

asfaltování podkladních vrstev pod asfaltový koberec. Tělo práci předcházelo odstranění žulové dlažby, osazení obrubníků a silnišních vodících pásků. Veškeré dlaždičské práce prováděl mistr Otakar Kubát za vydatné pomoci mužů, vesměs členů obecního zastupitelstva. Z řad ostatních občanů se projevoval malý zájem o věci společné a Hrádovákům blízké – jak smutně konstatoval starosta na veřejné schůzi 24. listopadu 1991, tedy zhruba po 1 roce činnosti od komunálních voleb. Po celý rok se prováděla běžná letní i zimní údržba chodníků a místních komunikací. Odstraňování sněhu radlicí prováděl Josef Přibyl mt., posyp vozovek pracovitý Jarka Martinek.

větrná farma

14. listopadu obec. zastupitelstvo schválilo podnikateli p. Tošovskému z Nové Vsi výstavbu větrné farmy v oblasti Šibeníku. Farma bude sloužit k výrobě elektřiny ekologicky čistým způsobem. 6 stožárů výšky 38 m by mělo elektřinu vyrábět již příští podzim. Z řad občanů byly proti výstavbě připomínky – hlučnost (nemá převýšit 40–50 decibelů, což má i vítr), rušení televizního vysílání, narušení celkového vzhledu obce. Námitky jsou to jistě oprávněné, ale je třeba také myslet na budoucnost. Čím se například bude topit, když uhlí je stále horší a jeho zásoby se zmenšují? Pohled na kouřící komíny pravděpodobně není o nic horší či lepší než na modré stožáry s vrtulí. Větrné farmy jsou v naší republice zatím neobvyklé, v cizině jsou však běžné.

soukromé podnikání

29. dubna 1991 byl otevřen první soukromý obchod – firma 3 X S (Sychrovský, Světlíková, Sychrovský) začala s prodejem drobného textilu. O útulný obchůdek byl od počátku značný zájem. Nitě a pánské slipy se rozprodaly hned první den. Utěšený je pohled na rozmanité zboží – pestré ponožky, trička, látky, knoflíky i boty, které u Sychrovských vkusně a ochotně nabízejí.

V květnu začal provoz „rychlého občerstvení" Na kovárně. Je to provozovna automotoklubu, v obsluze zákazníků se střídají Libor Přibyl a Petr Grim. Interiér i stylové dveře působí pěkně. Provozovna je malá, a proto na rozdíl od místní restaurace útulná. Konkurence je dobrá věc, chování mnohých návštěvníků, zejména noční hluk a znečišťování okolí „kovárny" však obtěžuje obyvatele bydlící poblíž.

19. června začal provoz prodejny potravin Různé zboží v č. 39 – p. Jana Páblová a Milan Chára. Kromě potravin nabízejí papírnické a tabákové zboží. 5. srpna jim začala dovážet rohlíky, vánočky, pletence i chléb pekárna ze Slavoňova. Dobré pro změnu chuti.

V listopadu otevřela Stanislava Hejlzarová holičství a kadeřnictví Stáňa. Ing. Jeroným Holý nabízí služby z výpočetní techniky. Od 26. listopadu se v č. 1 na náměstí otevřela soukromá sběrna čistírny pod vedením B. Kopecké.

uzavření provozu Benzina

K 31.12.1991 n.p. Benzina uzavřel na Novém Hrádku provoz. Nepomohla žádná jednání. Důvodem uzavření provozu byla jeho nerentabilnost a ekologická závadnost.

změna v obsazení obvodního lékařského střediska

31.12.1991 skončil po mnohaletém působení svou práci MUDr Václav Pružina. Starosta Svatoň mu poděkoval a rozloučil se s ním. Odešla i zdravotní sestra Vlčková. Nastoupila dr. Alena Rybáčková a zdravotní sestra Fišerová.

nezaměstnaní

U obce v různých časových intervalech pracovali 3 nezaměstnaní Josef Šafář, Dan Bajer a Vlastimil Marek. Přes Úřad práce dostávali minimální mzdu 2000,- Kčs měsíčně.

veřejná schůze

25. listopadu se uskutečnila na závěr 1. volebního roku veřejná schůze. Přišli hosté p. přednosta Okresního úřadu v Náchodě Jaroslav Podolský, p. poslanec dr. Rudolf Němeček a podnikatel p. Tošovský s chotí. Účast byla značná, přišlo 70 občanů (t.j. 10% všech

obyvatel). Dá se říci, že jednání schůze mělo vysokou úroveň a byla také tak hodnocena p. přednostou. Otevřeně se mluvilo i o ožehavých problémech a nepříjemných záležitostech. Tak to má být, vždyť demokracie znamená neustálou diskusi.

Kultura

KaSS

Péči o kulturu v obci si vzala na starost Jana Ptáčková. Pracuje s opravdovým nadšením. Frymburské ozvěny vycházejí opět pravidelně čtyřikrát za rok. Zprvu byly zaměřeny tematicky (např. o Sokolu). Po ustavení nové redakční rady se pestrost jejich obsahu zvýšila, aby byly přitažlivé pro všechny čtenáře. 1. února KaSS uspořádal kulatý stůl o Frymburku. Přítomni byli zástupci referátu kultury okresního úřadu v Náchodě p. Linhart a pan Zavřel student archeologie a historie a pracovník Ochrany památek z Opočna p. Mojmír Dragoun, pracovnice Ochrany památek z Pardubic a asi 30 občanů obce. Pohovořilo se o tom, co a jak kolem hradu začít. P. Dragoun doporučil střídání skupin asi 15 lidí po týdnu, nejdříve by vyčistili les. Pracovat budou za ubytování, zaplatí se za ně pojištění a přispěje se jim na stravu. K získání alespoň nějaké finanční částky Milada Světlíková doporučila uspořádat Frymburské slavnosti. To byl začátek pro mnohé nepochopitelného snažení.

Kruh přátel hradu Frymburku

Na první schůzce 22. února podepsalo 26 lidí zakládací listinu Kruhu přátel hradu Frymburku, která měla tento obsah:

zakládací listina

„Dlouholetý nezájem lidí, stále agresivnější vlivy povětrnosti

a vytevalé působení rostlin společně způsobily současný kritický stav hradu Frymburku. Je zcela zřejmé, že přes svou nepochybnou historickou hodnotu a důležitost hrad Frymburk nemůže ani v této době očekávat pomoc od žádných institucí či organizací. Má-li být hrad zachráněn i pro příští generace je nutné, aby snaha o jeho záchranu vycházela především od místních lidí. A má-li tato snaha být úspěšná, je potřeba vytvořit určité společenství, v němž bychom co nejúčinněji spojili své síly, schopnosti, nápady a dovednosti.

Tak vzniká Kruh přátel hradu Frymburku. Bude sdružovat všechny, jimž není osud hradu lhostejný. Ze členství v KPHF nevyplývají žádná přesně určená práva ani povinnosti. Zatím zůstane součástí KaSS do doby než získá alespoň minimální finanční zajištění své činnosti. Peníze se pokusíme získat uspořádáním Frymburských slavností v červnu a vydáním Frymburského almanachu. Z prací naplánovaných na léto půjde především o vyčištění areálu a vyčištění a zabezpečení studně na nádvoří hradu. S tím se rozešli nadšenci z ustavující schůzky spolku na záchranu památky I. kategorie, kterou hrad Frymburk je.

Na 2. schůzce KPHF 8. března se dohodl definitivní termín konání Frymburských slavností na poutovou neděli 30. června. Nadšení zúčastněných díky neutuchajícímu elánu hlavní iniciátorky Milady Světlíkové bylo od samého počátku velké. Schůzek se uskutečnilo několik, před slavnostmi byly častější. Přes přípravu „slavnostní" se muselo myslet i na zamýšlené práce na hradě. Hlavní tíha a organizace prací ležela na Janě a Slávovi Otáčkových. Na čistící práce bylo nutné připravit podmínky pro 3 turnusy po 10 lidech (za 15 Kčs na osobu a den) o prázdninách. Nálezy zejména nádob a hřebíků se soustřeďují

v depozitářích. Nechceme, aby se střepy odvážely.

Frymburské slavnosti

V pouťové neděli 30. června po obědě se začal pod Frymburkem řadit pestrý průvod. Po fanfárách, které trubači odtroubili na hradě se vydal Hradní ulicí přes náměstí na sokolovnu. Průvod vedl bubník, za ním šel dráb s katem, rychtář s písařem, měšťané a měšťky, pěvecký sbor, dívky s obručemi, ceremoniář, myslivci, kuchař, trubadůři a trubadůrky, pážata, dvorní dámy, markytánky. V kočáře jel hradní pán s paní. Poblíž šli zbrojnoši, následovali havíři, sedláci a selky, kořenářky, včelaři, žebravý mnich, lapkové a cikánky. Všichni byli oblečeni v podomácku zhotovených středověkých krojích. Celkem se do kroje ustrojilo 143 občanů

Na sokolském hřišti byl hradní pán obřadně uvítán rychtářem městečka Hrádku a potom sám promluvil k lidu velice vtipným způsobem (hrad. pán - ing Antonín Mach, rychtář - Josef Svatoň, starosta). Dalšího vedení se ujal ceremoniář (Jiří Havrda, učitel). V programu pod vedením uč. Jany Grulichové vystoupil školní pěvecký sbor, následovalo dívčí taneční vystoupení s obručemi (nacv. Lidm. Martínková), dětské hry a soutěže (J. Havrda), dobové písně (sestry Markéta, Blanka a Klára Machovy), klání a soutěže dospělých a závěr patřil opět trubačům. Každý návštěvník mohl shlédnout výstavu kronik a významných dokumentů z historie městečka, výstavu loveckých trofejí MS Frymburk, obrazy a kresby Karla Šafáře z Náchoda s možností koupě, divadelní představení „kočovné herecké společnosti" (Marian Páchnik, učitel), simultánní šachovou partii (Josef Šretr, učitel). Občerstvit se mohl každý návštěvník v pravé myslivecké kuchyni nebo dát přednost pohoštění, které připravili místní hasiči. Pro mlsné jazýčky byly k dostání perníčky, koláče, truhlíčky. Pro zdraví a do „foroty" se moh-

lo nakoupit různé koření a pampeliškový med vlastnoručně připra-
pravený obětavými hrádeckými ženami.

Nesmírně pracná byla výroba kostýmů (M. Světlíková, Věra Cimro-
vá, Lidmila Bohadlová), sběr a sušení koření, pečení koláčů (z 10 kg
pod ved. A. Holé), perníků (z 10 kg pod ved. M. Světlíkové). Všichni kro-
jovaní dostali dřevěnou ozdobu na krk s emblémem hradu a zvý-
hodněni byli polovičním vstupným 5 Kčs. Až v Rýmařově utkali zá-
ložky do knih s obrazem hradu a znakem Nového Hrádku. Aka-
demický malíř Vladimír Rorman za pomoci ochotných rukou
vytiskl ručním sítotiskem přes 100 kusů vlastně navržených a vel-
mi pěkných a hodnotných plakátů.

Slavnosti se moc vydařily. Při slunečném počasí se sešlo neočeká-
vaných 2000 návštěvníků. Již mnoho let se takový počet lidí
na Novém Hrádku nesešel. Pořadatelé měli plné ruce práce.
Pěkné na všem bylo zejména to, že se vůbec lidé dali dohromady,
a že se i přes složitost současné doby dokázali pobavit a hlavně
něco pro společnou dobrou věc vykonat. Zanedbatelný nebyl ani
čistý zisk, který byl asi 17000 Kčs a mohl být použit k hrazení
stravy pro „hradní" brigádníky.

Po roce své existence pod KaSS odvedl KPHF hodně práce a
snažil se o získání financí uspořádal i několik besed. Na setká-
ní „kruhu" 20. listopadu 1991 za účasti 13. členů se Kruh
osamostatnění KPHF přátel hradu Frymburku oddělil od KaSS
a získal právní subjektivitu. Jako samostatný subjekt se přihlásí
do celoevropské organizace na záchranu kulturního dědictví
Evropa Nostra Evropa Nostra. Vedoucí „kruhu" je Jana Ptáčková,
hospodářem Jana Černá a jednatelem Vratislav Ptáček. „Kruh" má
vlastní razítko a založí si finanční konto. Výroční shromáždění
bude mít jedenkrát ročně, výbor se bude scházet čtyřikrát za rok.
Frymburský almanach bude brožurka o 100 stranách
s 18 hodnotnými literárními příspěvky. Za 30000 Kčs vyjde 1000 kusů.

Nějaký zisk bude z reklam uveřejněných v almanachu. Nejzajímavější v almanachu bude Úvaha nad hradem Frymburkem od profesora Zdeňka Gardavského z Olomouce.

Pan Mojmír Dragoun, který celou záchrannou akci na hradě začal, nás pro velké časové zaneprázdnění opustil.

1. března patogenní zóny — Pozvání KaSS na přednášku o patogenních zónách přijal ing. Rajmont. Zájemcům během víkendu vyhledal patogenní zóny v jejich bytech.

2. března beseda s poslanci — Druhý březnový den se ve staré škole opět besedovalo tentokrát s poslancem dr. Rud. Němečkem, přednostou OÚ Jaroslavem Podolským, p. Janou Hanušovou a p. Mikšovskou z Náchoda. Nutno litovat, že v tu sobotu odpoledne si na besedu našlo čas pouze 15 lidí. Přednosta OÚ pokusu o záchranu hradu Frymburku fandí. Řekl, že hrad je grunt obce.

15. dubna beseda s poslanci — V měsíci dubnu přijeli na besedu s voliči dva poslanci – Milan Hruška a dr. Rudolf Němeček patřící k různým částem rozštěpeného OF. Spolu s nimi se besedy účastnili za OH v Náchodě p. Mikšovská a p. Hanušová. Dostavil se i p. Hrudka z Jaroměře. Vznikla politická debata o tom, proč se OF rozdělilo, když to jeho voliči nechtěli. Poslanec M. Hruška (ODS) zdůvodňoval nutnost rozdělení, činnost některých osobností působících mimo ODS zpochybňoval a jeho vystoupení vyznělo značně sebevědomě. Dr. Rud. Němeček je nezávislý poslanec a byl proti rozpadu OF.

27. dubna RNDr Jiří Grygar — Na besedu s RNDr Jiřím Grygarem Cse koncem dubna se v místní restauraci sešlo asi 100 převážně mladých lidí. Přednáška Okna vesmíru dokořán měla vysokou odbornou úroveň, a přitom byla srozumitelná i laikům. Oživily ji diapozitivy z knihy téhož názvu. Závěrem setkání se m. j. posluchači p. dr. zeptali na jeho názor na Bibli a na víru vůbec. Odpověděl jim v tom smyslu, že se nedá konfrontovat věda s filosofií. Co to byl „velký třesk", na to nikdy věda

nedá odpověď.

7. května
ing. Josef Vágner

7. května v zasedací síni obec. úřadu přednesl populárně vědeckou přednášku ing. Josef Vágner ze Dvorá Králové n. L.. Výklad byl zaměřený na ekologii, škoda, že byla účast velmi malá.

dopis
ministru kultury

V červenci 1991 starosta obce zaslal dopis ministru kultury p. Uhdemu s žádostí o příspěvek na záchranu hradu Frymburk. Odpověď nepřišla.

beseda a dar
Alfréda Strejčka

Herec Alfréd Strejček, který přednesl místním občanům prozítěné pásmo o J. A. Komenském daroval honorář do kasy KPHF.

Finanční dotací „kruhu" přispěla také družstva Velorex a Kaden.

31. července
výlet do Vambeřic

K velmi zdařilým akcím, které organizoval KaSS byl výlet do Vambeřic a na Hejšovinu pod vedením Slavý Ptáčka. Pěkný slunný den a malé finanční náklady vytvořily spolu s dobrým průvodcem pěknou pohodu. 600 schodů z Karlowa na vrch Hejšoviny zdolala i p. Květa Grimová s francouzskou holí. Ve Vambeřicích kromě krásného poutního kostela výletníky zaujala opravovaná Kalvarie a jesličky s pohyblivými figurkami a s výjevy spojené s životem Ježíše Krista.

27. října
vznik Československa

„Věrni zůstaneme" - tak byla nazvána vzpomínková slavnost 73. výročí vzniku Československa uspořádaná v místním kině. Velmi vhodný a pro současnou dobu nanejvýš aktuální projev přednesl starosta Josef Svatoň. Hymna, oblíbené Masarykovy písně Ach synku, synku a Teče voda teče, které pod vedením p. uč. Dittrichové zazpívala děvčata školního sboru Kvítek, navodily správnou atmosféru. Soubor diapozitivů dr. Němečka nazvaný Krása v nás a kolem nás z jižních Čech, Krkonoš, Nového Města n. Met. vhodně doplněný čteným textem uchvátil každého. Pěkným vyvrcholením důstojné slavnosti byl koncert dechové hudby ZUŠ z Náchoda.

13. prosince koncert

13. prosince dopoledne v 10:30 v místním kině přednesla skupina Muzikáři vánoční koncert pro žáky ZŠ a pro důchodce.

13.–15. prosince výstava betlémů

Poslední kulturní akcí v roce 1991 byla již tradiční výstava betlémů zspořádaná ve staré škole. Při vernisáži v pátek v 18 hodin přednesla úvodní slovo knihovnice Marie Grimová. Koledy se zpěváčky nacvičil Jiří Hlaváček ml. Hlavním pořadatelem výstavy byl Josef Hánl. Práce s organizací byla velká, sešlo se 55 různých betlémů, dosud rekordní počet. Při výstavě se prodávaly perníčky od Hany Hánlové, fotografie betlémů od Zdeňka Trávníčka a vizovické pečivo od Milady Světlíkové. Současně s výstavou betlémů ve staré škole probíhala prodejní výstava obrazů a grafik Josefa Štěpána in memoriam.

Plesy 1991

Jako první se konal 14. ledna Myslivecký ples. Tradičně byl hojně navštívený s lákavou mysliveckou kuchyní. 26. ledna si na Sokolském plese při hudbě z Řečan n. N. v prostředí plném rostlých brambořiků zatančilo asi 200 účastníků. Milou pozorností bylo, že každá žena dostala u pokladny 1 brambořikový květ. Svobodně se zpívaly sokolské písně, slova písní však už málokdo zná. Nad očekávání srdečná byla atmosféra plesu. Trubičky p. Říhové nechyběly, chuťovky se však pro velkou drahotu potravin nevyplatí dělat.

Tělovýchova a sport

15. února výstava O Sokolu

Na vernisáži výstavy O Sokolu bylo přítomno asi 50 občanů. Přijel bratr Zelený a ing. Trejbalová z Náchoda, hro-

novský Sokol zastupoval evangelický kněz. V celé republice probíhá snaha o obnovení sokolské činnosti založené na původních Tyršových základech. V tomto smyslu hovořili i staří členové Sokola na vernisáži. Pro mladší účastníky vyznívala jejich slova poněkud staromilsky. Historii má Sokol na Novém Hrádku bohatou. Připomenout ji bylo právě cílem výstavy. Sokolská myšlenka přežila i pod hlavičkou ZRTV. Krátce z historie:

24.5.1896 založení Tělovýchovné jednoty Sokol

Z popudu majitele tkalcovny v Dolích Josefa Tošovského (bratra dědečka nynějšího předsedy SBČS) byla na Novém Hrádku založena Tělocvičná jednota Sokol. Přihlásilo se do ní 30 členů. Cvičilo se ve volné přírodě nebo v sále hostince Václava Lepše. Nářadí si cvičenci pořizovali z vlastních prostředků. Jedno z veřejných cvičení, které se mělo konat 26. července 1914 v sadě u Novotných (nyní Drašnarů) na náměstí překazila vyhlášená mobilizace. Členové Sokola odcházeli do války, hodně se jich nevrátilo, např. náčelník jednoty Ferdinand Vondřeje z Krahulčí. K obnově ochromené činnosti jednoty došlo po válce. Ke cvičení chyběla sokolovna. Pomohli 2 místní podnikatelé majitel tkalcoven Josef Suchánek a obchodník Josef Fiala. Ze svých prostředků zakoupili pozemky pro stavbu sokolovny.

13. října 1923 stavba sokolovny

13. října 1923 rozhodl výbor o stavbě sokolovny svépomocí. Za necelých 10 měsíců mohla být stavba předána svému účelu.

10. srpna 1924 otevření sokolovny

Otevření sokolovny 10. srpna 1924 bylo spojené s výletem Jiráskovy Podkrkonošské sokolské župy završené veřejným cvičením na nově vybudovaném cvičišti. Cvičení shlédlo několik tisíc příznivců Sokola. Sokolovna se stala od počátku kulturním střediskem Nového Hrádku a okolí.

23. června 1929 slet Jiráskovy župy Podkrkonošské

23. června 1929 se uskutečnil Slet Jiráskovy župy Podkrkonošské, která čítala přes 10 000 členů. K tak veliké akci přistoupili členové Sokola pro své nadšení pro sokolskou myšlenku, byli však také vedeni snahou zmenšit dluh několika set tisíc korun, který

i přes štědrost br. Josefa Suchánka jednotu zatěžoval. 2. července 1939

2. července 1939 župní slet

byl na Hrádku uspořádán župní slet – poslední před vypuknutím 2. světové války. Je neuvěřitelné, že se ještě v roce 1940 podařilo v Bukovci postavit lyžařský skokanský můstek. 140 různých akcí bylo uspořádáno v roce, ve kterém došlo k rozpuštění Československé obce sokolské, k zákazu činnosti Sokola (duben 1941). Činnost však nikdy neustala zcela. Ustavil se Klub české házené, hrálo se divadlo, dokonce se i tančilo. Nacistické řádění krutě postihlo sokolskou jednotu. V roce 1942 byl umučen v Osvětimi starosta sokolské župy a zároveň ředitel měšťanské školy Vojtěch Koláč a v témže roce podlehl utrpení v Terezíně pokladník jednoty Josef Světlík. V roce 1944 byl v Gribo umučen náčelník místní jednoty Josef Vondřejc.

duben 1941 zákaz Sokola

oběti nacismu

Když skončila válka, propuklo však nové nadšení a úsilí. Náčelnicí jednoty tehdy byla Milada Světlíková. 20. září 1947 se konala Župní akademie, při které byla odhalena pamětní deska na budově sokolovny. Dodnes připomíná všem statečnost 3 členů Sokola v Novém Hrádku – p. V. Koláče, J. Světlíka a J. Vondřejce. Starostou jednoty tehdy byl majitel mechanické tkalcovny Václav Sychrovský. Nesl velkou organizační tíži, ačkoliv již pravděpodobně byl vážně nemocný. 27. září 1947 p. Václav Sychrovský zemřel ve věku 49 let. Činnost Sokola ustrnula. Přišel únor 1948 a po něm v létě poslední všesokolský slet v Praze, kterého se účastnili i členové místní jednoty. Po sletě nastalo opět stíhání, zatýkání a „vyakčňování" ze sokolských řad a nové žaláře. Podrobně si na sokolský život v Novém Hrádku zavzpomínali ve Frymburských ozvěnách z ledna 1991 Milada Světlíková a Antonín Přibyl.

20. září 1947 odhalení pamětní desky na sokolovně

únor 1948 a poslední všesokolský slet

přechod ČSTV do ČOS

1. května 1991 Od 1. května 1991 přišla jednota Sokol jako celek pod

Československou obec sokolskou, jejíž činnost byla obnovena po listopadu 1989. Až na 2 vyjímky s přechodem všichni členové jednoty souhlasili a navíc se přihlásilo dalších 15 členů. Počet členů Sokola k 1.5.1991 byl 201. Na 1. výroční členské schůzi obnoveného Sokola 13.2.1992 bylo přítomno pouze 28 členů. Představil se nový výbor

starosta	MUDr Jaroslava Pružinová
jednatel	ing. Antonín Mach
hospodář (pokladník)	Bohuslav Světlík
matrikář	Antonín Přibyl
vzdělavatel	Milada Světlíková
náčelnice	Lidmila Martinková
náčelník	neustaven

vedoucí oddílů

lyžařský	Jeroným Holý st.
šachový	Václav Havrda (Jiří Balcar 2.6.91 zemřel)
odbíjené	Jeroným Holý ml.
softtenisu	Boh. Petr

zástupci župní komise

lyžařský oddíl	Václav Sychrovský ml.
šachový oddíl	Josef Šrtr

zpráva starostky

MUDr Jaroslava Pružinová, starostka znovu obnoveného Sokola, se obětavě zjala své funkce na společné Valné hromadě TJ Sokol a ČSTV konané 25. dubna 1991. Na této schůzi bylo přítomno 50 členů. S přechodem ČSTV do ČOS většina přítomných souhlasila. Vzali na vědomí i zákonem dané navrácení majetku Sokolu. Zdravý rozum zvítězil a na prvním místě byl společný zájem - cvičení. Pozitivní úloha opět sehrála náčelnice Lidmila Martinková. Stav sokolovny v době navrácení Sokolu nevypadal dobře. Byla rozdělaná rekonstrukce

osvětlení. 150 tisíc Kčs poskytl ČSTV a 100 tisíc Kčs ČOS. Obětaví členové i nečlenové Sokola přidali svou práci. Úspěchem bylo zprovoznění sokolovny do Frymburských slavností 30. června. Radost z dokončeného díla netrvala dlouho. Při demontáži lešení se ukázalo, že jeho tíha probořila parkety a po krátké době se na mnohých místech objevila houba. Zasažené dřevo se muselo odstranit, vzniklé díry zavést pískem, pokrýt betonem a parkety před položením impregnovat. Zásluhou parketáře p. Hejztara z Ohnišova a truhláře B. Bareše z Nového Hrádku se mohlo od poloviny listopadu v sokolovně cvičit. Podlaha však potřebuje celkovou výměnu. Podmínkou pro žádost o dotaci u ČOS bylo vypracování projektu k závěru roku. Starostka na Valné hromadě přítomné vyzvala, aby se v co největším počtu zúčastnili na pomocných pracích. Jen tak se ušetří nějaké peníze a mohla by se z nich opravit i podlaha v kuchyni. Při rekonstrukci elektroinstalace (nevhodné visací lampy byly nahrazeny stropním osvětlením) se provedlo oddělení sokolníkova bytu, manželé Cejnarovi mají vlastní elektroměr. Co nejvíce místnímu Sokolu chybí? Zkušený náčelník, školení cvičitelé a mladí členové do výboru Sokola.

výměna osvětlení sálu

zpráva náčelnice

Náčelnice Lidmila Martinková sdělila, že se dvakrát zúčastnila srazu náčelnic. Vše se teprve tvoří. V místním Sokole cvičí složky rodiče a děti (ved. Dušánek), mladší žáci (1.–4. r.) ved. L. Ježková, starší žáci (ved. P. Ruffer), starší žákyně (ved. L. Martinková), mladší ženy (ved. M. Podzimková), starší ženy a mužské složky necvičí. Sportovní činnost se v sokolovně provozuje každý den. O sou práce v zekreační tělesné výchově je tradiční účast v soutěži vesnických tělovýchovných jednot. Soutěž nepředstavuje pouze bodové ale také finanční ohodnocení.

15. února — Běh na lyžích pro všechny přilákal 23 závodníků. Manželé Martinkovi a manželé Bohadlovi zajišťovali obětavě celou organizaci. Trasy za sokolovnou o délkách 1 km, 1,5 km, 3 km a 4 km byly projeté a pěkně značené. Délku trati si stanovil každý lyžař sám, ti zdatnější absolvovali více kol. Tratě zůstaly připraveni pro zájemce i na následující neděli. Nejstarším účastníkem byl Antonín Přibyl, absolvoval trať 5 km. Pořadatele potěšilo, že si přišli zaběhat i 3 dorostenci Milan Kotyška, Dan Bajer a Josef Rázl. Kuriózně působil p. Lipský z tábora na Dlouhém. Tento cyklistický vytrvalec před dvěma lety jezdil na kole měsíc po Skandinávii. Proč by měla překvapit skutečnost, že si z Dlouhého přivezl na kole plném sněhu.

4.–8. března — Stolní tenis organizovaný J. Havrdou a L. Martinkovou o jarních prázdninách přilákal do sokolovny průměrně denně 18 dětí.

8. května — Závod míru — 2. etapa Závodu míru nazvaná „Okolo Hradce Králové" s 3 horskými prémiemi vedla poprvé v historii tohoto závodu přes Nový Hrádek. Asi 90 cyklistů vyjelo z Hradce Králové přes Nové Město n. Met., Náchod, Dobrošov, Nový Hrádek, Sněžné zpět do Hradce Králové. Závod nebyl okázalý, podívat se přišli skuteční zájemci. Vedl z Prahy do Varšavy. 10 května závodníci projížděli podruhé Náchodem do Polska.

11. května — Hrádouská vařečka – 9. ročník má své stálé účastníky. 195 jednotlivců, 9 rodinných kolektivů a 1 dvanáctičlenný kolektiv, který dostal velkou vařečku. Počasí pochodu ráno nepřálo a mnohé od účasti odradilo. Bylo 14°C teplo, ale pršelo. Přesto si však vytrvalci, kteří přišli na ohni opekli na kontrole u vil na Rzech špekáček, který výborně chutnal.

29. května — Rajonového kola v lehké atletice se zúčastnilo 58 většinou mladých závodníků. Ti nejlepší 8. června bojovali v Náchodě. Jednota byla zastoupena také v přespolním běhu (21 účastníků).

V malé kopané 6. září mezi obcemi Starkoč a Studnice obsadil Nový Hrádek 1. místo. V soutěži vesnických TJ v roce 1991 Nový Hrádek v okrese obsadil 12. místo.

31. prosince Silvestrovského běhu na lyžích se zúčastnilo 40 závodníků. Nejstarší byl ing. Bláha (r. 1932). O vánočních prázdninách 29. prosince se 20 žen rozhýbalo při cvičení s hudbou. Malý zájem byl o sportovní kulturistiku a kondiční cvičení – přišli 2 muži.

zpráva vzdělavatelky

Milada Světlíková připomněla účast Sokola na uspořádání akcí během uplynulého roku – výstavy k 95. výročí založení Sokola, která dala podnět k přechodu TJ zpět pod ČOS. Na Frymburské slavnosti Sokol zdarma zapůjčil sokolovnu a hřiště a značnou měrou se podílel na jejich organizaci. Pomohl připravit vzpomínku na vyhlášení samostatnosti Československa 28. října 1918 a současně 95. výročí založení sokolské jednoty za spoluúčasti obecního úřadu, KaSS a ZŠ. Podílel se na instalování výstavy východočeských betlémů ve staré škole spojená s prodejní výstavou obrazů z pozůstalosti malíře, zpěváka, bývalého rodáka a člena Sokola Josefa Štěpána in memoriam.

lyžařský oddíl

Letošní zima byla od 3 minulých příznivější, na Hrádku se od začátku prosince lyžovalo a tak krásné vánoce, jaké lyžaři prožili se budou dlouho pamatovat. Lyžařský vlek byl v provozu každý víkend i každý prázdninový den. Lyžařský oddíl má 13 dětí, 4 juniory a 1 dospělého závodníka. 10 členů závodí, ostatní jsou v přípravě. Nejlepšími závodníky, kteří všude bodují jsou Josef Drašnar nejmladší a Pavlína Sychrovská. Časově i finančně náročná je údržba lyžařského areálu včetně sušení sjezdovek a opravy strojních částí vleku po revizích. Letos se

muselo vyměnit hlavní lano na vleku, což znamenalo značné náklady. Je neuvěřitelné, že fungování oddílu zajišťují 2 trenéři - Jeroným Holý a Václav Sychrovský. Od 1. září jednou až dvakrát týdně, při dobrých sněhových podmínkách tři až čtyřikrát týdně. Přípravné období vrcholí týdenním soustředěním v Krkonoších. Zatím je skupina členů (oddíl jich má 62), která vždy a ochotně zajistí co je potřeba. „Zapálených" rodičů je v současné době málo. Oddíl si zatím vede dobře, perspektiva týkající se především trenérů však slibná není.

šachový oddíl

Šachový oddíl má v současnosti 14 členů, z toho 12 aktivních. Všichni členové jsou registrováni v Českém šachovém svazu v Praze. Po úmrtí předsedy oddílu v červnu Jiřího Balcara se stal novým předsedou Václav Havrda z České Čermné a Josef Šrelr je organizačním pracovníkem. V okresním přeboru družstev byl oddíl na 3. místě, nejlepšího individuálního výkonu dosáhl Jaroslav Balcar. V dubnu oddíl uspořádal na Borové II. ročník turnaje v aktivním šachu. Memoriálu Miloše Balcara se zúčastnilo 22 hráčů z celého okresu. Součástí Frymburských slavností byla i šachová simultánka předního hráče okresu Františka Fuchse. Uspořádali propagační šachovou akci (účast 21 příznivců), na Jizbici se setkali na přátelské hře s oddílem z Velkého Poříčí. 9. listopadu uspořádal oddíl v České Čermné okresní přebor za účasti 28 šachistů. Nejlepší místo obsadil Josef Šrelr, skončil na 9. příčce. Josef Šrelr již léta hraje korespondenční šach. Ke zlepšení své ekonomické situace se oddíl pokusí sehnat sponzory.

oddíl odbíjené

Předseda oddílu Jeroným Holý ml. připomněl, že volejbal na Novém Hrádku svou tradici má. Již v 60. letech se zde hrála okresní soutěž na hřišti u sokolovny. Poté na 10 let tento sport na Hrád-

ku zcela usnul. Kolem r. 1984 se začalo scházet „jádro" původního družstva – Josef Mach, bratři Pavel a Petr Grimové, Svatopluk Větrovský, Josef Siegel, Jeroným Holý st. Během posledních pěti let po doplnění mladšími zájemci se dokázali dobře sehrát. Probojovali se i do „slavných" volejbalových Dřevěnic. V současnosti se schází dvakrát týdně, v zimě v sokolovně a v létě na hřišti u Školy. V roce 1991 se družstvo zúčastnilo 7 turnajů. Již tradičně zvítězili na vánočním turnaji smíšených družstev v Pohoří (již po páté). V Jaroměři byli hodnoceni jako nejsympatičtější a nejobětavější družstvo a vítězství jim uniklo jen o vlas. Na závěr letní sezóny hráli na volejbalovém turnaji letních sokolských her v Brně a z 24 družstev Čech a Moravy obsadili cenné 10. místo. Největším problémem je úzká členská základna, oddíl má 14 členů. Často se stává, že se ani nesejde tolik hráčů, aby mohli hrát. Nejlepší současná sestava je Josef Mach, Pavel Grim, Libor Přibyl, Zuzana Holá, Luboš Novotný a Jeroným Holý. Hlavní je, že hrají pro radost a potěšení. Zvažují, zda-li se mají přihlásit do pravidelné okresní soutěže. Rádi by zaplnili prázdnotu, která vznikla ukončením činnosti oddílu národní házené. Neradi by pro nedostatek volejbalistů soutěž odhlašovali nebo vzdávali.

Nepokojný svět

Totalitní režimy byly neměnné, spěly stále více a více do morální a ekonomické propasti, nikdo si to však plně neuvědomoval. Po listopadu 1989, v době kdy se každý člověk může svobodně rozhodovat, najednou je možné pozorovat, že si lidé s nastalou demokracií neví rady. Vztahy mezi lidmi se velmi zhoršily a v lidstvu jakoby se probudila nevídaná agresivita. Dříve „válka" bylo pro všechny něco vzdáleného a nepochopitelného. V současnosti je střílení, ničení, mažení lidských životů i materiálních statků na denním pořádku. Ať je to roz-

padlý SSSR, Jugoslávie, blízký východ a především otevřený světový válečný konflikt s Irákem

operace Pouštní bouře

15. ledna 1991 skončila lhůta pro Saddáma Hussajna k vyklizení jím obsazeného Kuvajtu. Přední velmoci pod vedením USA se spojily v odporu proti diktátorovi. Do Kuvajtu byla vyslána i jednotka našich dobrovolníků čítající 179 mužů. Přímo ve vzduchu byla ta válka „cítit". Lidé měli strach, ale nevěřili, že boj začne. 2 naši dobrovolníci museli být vyměněni, psychickou zátěž prostě nevydrželi. V noci z 16. na 17. ledna skutečně začala válka leteckým náletem. V 5:30 se z rozhlasu nesla zpráva o hořícím Bagdádu. Američané prohlašují, že válka začala již v srpnu 1990, kdy Irák obsadil Kuvajt. Hussajn prohlašoval, že začala Matka všech válka. Saddám Hussajn byl po zuby ozbrojený, ale na okamžitý odpor se vůbec nevzmohl. Válka začala hned po půlnoci. Poprvé v historii byla válka snímaná televizními kamerami a zanášená nemilosedně do všech domovů. Bylo těžké přivyknout krutí myšlence, že se někde válčí, já o ní vím a nemohu nic dělat, jsem bezmocná. Celé irácké letectvo bylo zničeno bez jediné ztráty amerického letadla. Bylo to hned na začátku nesporné vítězství mocností USA, SSSR, Francie, Anglie i ČSFR. Paradoxem bylo, že proti Iráku bojovaly státy, které ho předtím vyzbrojily. Herečka Ljuba Skořepová, která se zabývá horoskopy, se bála přes televizní obrazovku horoskop S. Hussajna sdělit. Prosila všechny lidi, aby se nesnažili silou myšlenky o vyhlazení Iráku, ale o mír. 25. ledna začal Irák záměrně vypouštět do Perského zálivu naftu. Vytvořila se hned skvrna 15 km² ničící vše živé v moři. To vše nestačilo, následovalo zapalování ropných vrtů. Zločinnost S. Hussajna neznala mezí. Vznikly neodstranitelné škody. Teprve 28. února v 6:00 evropského času po ústupu

16.–17. ledna válka v Perském zálivu

ekologická katastrofa

28. února
ukončení války

Hussajna z Kuvajtu válka skončila. Diktátor však zlikvidován nebyl, hrozba odplaty nezmizela. Miliardové škody, nenahraditelné ztráty na lidských životech, to byla bilance války, která musela být, aby nedošlo ještě k větším hrůzám.

Různé

1. ledna 1991
liberalizace cen

Liberalizace cen zasáhla doslova každou vísku a překvapila, i když byla očekávána. Přesto, že po listopadu byli lidé ochotni „utáhnout si opasky", nyní reptají. Nechtějí pochopit, že zdražení zejména potravin bylo nevyhnutelné. Byli a stále jsme „nejlevnější bufet" Evropy. Vyplácí se zajet si k nám z Vídně na oběd, z Polska pro maso, sýry, alkohol. Chybí mezi prodejci solidní konkurence, ceny jsou na začátku nadmíru nadnesené. Pro zajímavost:

rohlík	0,90 Kčs
káva (5 dkg)	15,40 Kčs
polotučné mléko	5,50 Kčs
chléb (2 kg)	10,– Kčs
máslo (¼ kg)	24,– Kčs
voda (1 m³)	3,– Kčs (dříve 0,80 Kčs)

26. ledna
první dražby

První dražba byla uskutečněna v Praze za přítomnosti ministra pro privatizaci Tomáše Ježka. Byla to prodejna zeleniny v Praze 4. Cena se vyhoupla až na 340 000 Kčs, zvedla se na 600 %.

14. března
oslava
Slovenského státu

V Bratislavě se stala nehoráznost nemající obdoby. Při „oslavě" 52. výročí vyhlášení samostatného Slovenského státu (v čele s prezidentem Josefem Tisou) zfanatizovaný dav napadl prezidenta ČSFR, který se přišel podívat na shromáždění. Volali „Dost bolo Havla!". Napadli jeho celou ochranku a zdemolovali auto. 9 tiletý chlapec kopl poradce prezidenta J. Křižana se zvoláním „Ať žije Tiso!" V současné době

probíhaly 2 oslavy na náměstí SNP. Jedna byla pro federaci, druhá proti ní. Prostí lidé si rozpad Československa nepřejí. Všechny spory jsou záležitostí politické reprezentace zejména slovenské.

duben
rozdělení Kovodružstva

Kovodružstvo se v měsíci dubnu rozdělilo na družstvo Kaden (Rokolská ul. Nový Hrádek, Ohnišov, Bystré, Olešnice) a Kovap (Nový Hrádek - Doly, Meziměstí, Semily). Ústředí zůstalo v Náchodě. Předsedou dr. Kovap je ing. Vladimír Kozel, místopředsedkyní je Hana Svatoňová. Říká se, že ve vedení Kadenu jsou komunisté.

30. dubna
čarodějnice

Již podruhé se mohly svobodně místo mírových ohňů pálit čarodějnice. Mládež poslední dubnový den vztyčila na náměstí májku. Přestože ji hlídali do 4 hodin ráno, někdo ji vandalsky uřízl. 1. máje smutně ležela na náměstí a věnečky z ní byly rozvěšeny po kaštanech. Kde se ten vandalismus v mládeži bere?

18. května
biřmování

Po předchozí přípravě byla 45 věřícím biskupem Karlem Otčenáškem udělena svátost biřmování. Kostel byl při obřadu zcela naplněn. Přítomni byli kněží z okolí a příslušníci řádu saleziánů. Každý biřmovanec měl kmotra. Lenka Martinková přijala první svaté přijímání a pro maminku dostala kyličku. Pana biskupa pěkně uvítal starosta Svatoň.

29. června
polní mše svatá

V 6 hodin večer v sobotu před poutí se odebral od kostela průvod ke kapličce na Krahulčí, kde kněz Jaroslav Mikeš sloužil polní mše svatou.

11. srpna
nový kněz

Kněz Jaroslav Mikeš odešel z naší farnosti do Sebranic a tamější kněz p. Josef Landa přišel za něj na Nový Hrádek, místa si vyměnili. P. Landa je už starší a změnu prostředí zpočátku těžko nesl. První mši svatou značně dojatý sloužil 11. srpna.

19. srpna
puč v SSSR

19. srpna se v SSSR uskutečnil puč organizovaný generály blízkými M. V. Gorbačovovi. Na 3 dny byl Gorbačov sesazen a izolován na Krymu, kde právě trávil dovolenou. Potlačení mocenského puče bylo dílem Borise Jelcina.

8. listopadu otevření hospody — Po dvouměsíčním uzavření byla opět otevřena místní restaurace. Vedoucí je p. J. Doleček. V duchu se všichni ptají, jak on dlouho vydrží.

5. prosince Mikuláš — V ten den bylo možné potkat dokonce 3 party „Mikulášů". Komicky působilo, když si jeden z nich při obcházení zapálil cigaretu.

20. prosince havárie ve škole — V pátek před vánocemi zamrzl svod okapu u školy a při nastalé oblevě voda doslova vytopila 2 třídy. Byla to opravdová kalamita, protože se voda dostala až do lustrů. Ještě štěstí, že nebyly prázdniny a na spoušť se přišlo brzy. Obě školnice měly plné ruce práce, aby daly všechno do pořádku. Pomáhaly děti s vychovatelkou ŠD L. Ježkovou, řed. V. Cimrová a přivolán byl i starosta Svatoň. Provizorní opravu střechy provedli horolezci.

Společenská kronika

SPOZ byl nahrazen Komisí pro obřady a slavnosti. Změnil se název, složení komise zůstalo stejné.

Manželům se narodili

18. 2. 1991 Náchod — Renata a Bohumír Petrovi, č. 280
synové Filip a Adam

25. 2. 1991 Náchod — Bohumíra a Radomír Lantovi, č. 123
dcera Šárka

12. 4. 1991 Náchod — Blanka a Miroslav Dušánkovi, č. 364
dcera Blanka

19.4.1991 Jitka a Jiří Hánlovi, č. 357
Náchod dcera Petra

24.5.1991 Alena a Josef Baškovi, č. 164 Jaroslav
Náchod dcera Kateřina

28.5.1991 MUDr Kateřina a RNDr Jiří Slejskalovi, č. 64
Broumov dcera Kryslýna

28.5.1991 Renáta a Leoš Sieglovi, č. 59
Rychnov n. Kn. dcera Andrea

2.7.1991 Renata a Petr Rufferovi, č. 123
Náchod dcera Zuzana

16.7.1991 Eva a Milan Holinkovi, č. 306
Náchod dcera Lenka

24.7.1991 Marie a Karel Kubcovi, č. 360
Rychnov n. Kn. dcera Aneta

2.9.1991 Ladislava a Josef Rýdlovi, č. 339
Jaroměř dcera Ladislava

11.9.1991 Václava a Aleš Bekovi, č. 59
Náchod dcera Lucie

11.11.1991 Štěpánka a Peter Kubove, Rzy 23
Pardubice dcera Michaela
přistěhování 3.12.

9. 12. 1991 Žaneta a Radovan Siegelovi, č. 325
Opočno dcera Nikola

Sňatek na OÚ uzavřeli

25. 1. 1991 František Jirman z Nového Hrádku č. 229
a Božena Jirmanová z Nového Hrádku č. 229

15. 2. 1991 Aleš Bek z Nového Hrádku č. 320
a Václava Vacková z Nového Hrádku č. 59

26. 4. 1991 Josef Pláček z Náchoda č. 1671
a Bohuslava Žďárská roz. Macháčková z Náchoda č. 1671

30. 4. 1991 Josef Rýdl z České Skalice - Říkova č. 43
a Ladislava Grulichová z Nového Hrádku č. 339

13. 6. 1991 Stanislav Mertlík z Náchoda č. 91
a Ivana Černohubá z Náchoda č. 91

14. 6. 1991 Rudolf Sobotka z Náchoda č. 1321
a Věra Zemanová roz. Styblíková z Náchoda č. 277

27. 6. 1991 Petr Havel z Červeného Kostelce č. 901
a Irena Hlaváčková z Nového Hrádku č. 309

27. 6. 1991 ing Pavel Sobotka z Náchoda č. 76
a Eva Hlaváčková z Nového Hrádku č. 309

15.11.1991 Vojtěch Chráska z Hradce Králové č. 702
a Eva Táglichtová z Hradce Králové č. 875

Z našich řad odešli

3.2.1991 zemřela Emilie Dědková, roz. Drabnarová z Nového Hrádku č. 211 v požehnaném věku 90 let. Pohřbena byla 7. února po církevních obřadech v kostele sv. Petra a Pavla do rodinného hrobu na místním hřbitově. Pocházela z 9 dětí a byť nejstarší všechny přežila. Pozdě se vdávala a ve 42 letech se jí narodil jediný syn Jiří. Manžel byl lesní dělník, dřevorubec. V mládí pracovala jako domácí tkadlena, před odchodem do důchodu pracovala ve Velorexu. Měla veselou společenskou povahu, ráda se smála. Málokdy ji něco rozzlobilo a nikdy nikam nespěchala. Zajímala se do pozdního stáří o společenské dění, pravidelně četla noviny. Dobře si pamatovala staré příběhy a s oblibou je vyprávěla. Pomáhala snaše i synovi s výchovou 4 vnoučat. V pozdním stáří a v nemoci ji snacha Jiřina obětavě a pečlivě ošetřovala.

9.2.1991 zemřela Anna Lichá z Nového Hrádku-Dolů č. 193 ve vysokém věku 95 let a pohřbena byla na místním hřbitově. Byla nejstarší občankou obce. Narodila se na Dlouhém č. 15. Pocházela ze skromných poměrů v početné rodině čítající 4 děti. V mládí se vyučila švadlenou a šití bylo neodmyslitelnou součástí jejího celého dlouhého života. Její muž byl tkadlec silně nábožensky založený. Měli jediného syna Josefa. Po otcově smrti žil svobodný mnoho let s matkou sám. Zesnulá byla velmi nenáročná, pracovitá a dobrá žena. Několik posledních let svého života byla upoutána na lůžko a její jedinou radostí byl syn Josef.

6.5.1991 zemřela Marie Frymlová z Nového Hrádku č. 227 ve věku 86 let, pohřbena byla na místním hřbitově. Pocházela z 5 dětí a celý svůj život prožila v malé chaloupce v Bukovci, kde se narodila. Většinu svého dlouhého života prožila sama. Byla silně věřící a podle vyznávané víry také žila. Sbírala a sušila léčivé byliny. Držela se tradic minulosti a neustále ji zajímala veškerá současnost, zejména církevní život a politika. Pracovala v textilce v Dolích. Životem prošla svobodná a její radostí byla služba kostelu, zejména kostelní zpěv a neustálá práce.

14.5.1991 zemřel Miroslav Klamta z Nového Hrádku-Rzů č. 159, pohřben byl na místním hřbitově. Dožil se 63 let. Pocházel z velmi početné rodiny. S manželkou roz. Cejnarovou měli 3 děti. Naposledy pracoval v LVD Detecha, odkud odešel do invalidního důchodu. Mnoho let u své chaloupky na Rzech opékal berany nejprve pro spolupracovníky a později pro různé společnosti a věřil s tím ve všeobecnou známost i v širokém okolí. Byl to citlivý a pracovitý člověk. Žil s přírodou a dokázal v ní číst. Poslední roky žil osamoceně se svými pejsky a kočkami. Zemřel náhle u výčepu Na kovárně.

5.7.1991 zemřela Bedřiška Hofmanová z Nového Hrádku č. 75 ve věku 88 let, po rozloučení v kostele byla odvezena k tichému zpopelnění. Pocházela z Tisu, na Nový Hrádek se provdala. Její manžel byl truhlářem. Měli 1 syna Antonína, učitele v Pardubicích, který zemřel v mladém věku 36 let. Zanechal 2 syny, kteří zůstali otcovu rodišti věrni a jezdí do malé dřevěné útulné chaloupky na Podfaře. Zesnulá byla rázná žena, přímá a pečlivá v práci. S manželem prožila vyrovnaný život. S předčasným odchodem syna se však nikdy nesmířila. Ještě za „Bartoně" chodila pracovat do lesa, za 6 Kčs denně vyrazovali stromky. Nějaký čas měli soukromé truhlářství. Osm let byla zesnulá vdovou a posled-

ní léta dožila v domově důchodců v Malé Čermné.

28.7.1991 zemřel Ladislav Grulich z Nového Hrádku č. 46 ve věku 78 let. Pohřeb měl v pardubickém krematoriu. Vychoval s manželkou syny Ladislava a Jiřího. Pocházel z Olmišova a z otce se vyučil řeznickému řemeslu. Působil v Sedlonově a ke spokojenosti občanů vedl prodejnu masa v Novém Hrádku. Byl dobrým hospodářem a žil skromně. Měl rád lidi, byl společenský a ochotný. Všechny své síly věnoval péči o rodinu. Zajímal se o politiku, bavil ho fotbal. Ve veřejnosti byl značně oblíben.

23.11.1991 zemřela Marie Šaldová z Nového Hrádku č. 311 ve věku 85 let. Pohřeb měla v krematoriu v Semilech. Pocházela ze 4 dětí, byla nejstarší. Vychovala 4 dcery. Ve 30 letech ovdověla a ve 34 letech se znovu provdala. Celý život i s manželem pracovala v zemědělství. Bavila ji práce na zahrádce a měla ráda dechovou hudbu. Dožila se 10 vnuků a 11 pravnuků. Celý život ráda četla. Poslední 3 roky svého života nebyla soběstačná a obětavě o ni pečovala dcera Eva Přibylová.

20.12.1991 zemřel Ferdinand Štěpař z Nového Hrádku č. 81 ve věku 78 let. Jako malý chlapec osiřel, otec mu zemřel v r. 1916 na následky zranění ve válce. Traduje se, že pocházel z polského šlechtického rodu Potockých. Štěpařův rod byl velmi rozrostlý, potomky však zesnulý nezanechal. V mládí se vyučil kovářem. Mnoho let pracoval v Tepně Náchod jako zámečník. Povahu měl záznou až radikální. Vzal si matku s dítkem a vedl spořádaný a pracovitý život. Zálibu měl v zahrádkářství a chovu králíků. Celý svůj život prožil v rodné obci.

Zapsala Anna Marková, kronik.

1992

Rozpad ČSFR

Kdy nastal rozpad Československa je těžké přesně stanovit. Dá se říci, že se tak stalo hned po listopadu 1989, kdy se odstranily zábrany pro svobodné vyjadřování názorů, kdy se začala rodit v našem státě demokracie. Situace byla často a dlouho málo přehledná, a většina Čechů až do voleb v červnu 1992 vůbec nevěřící většinu na Slovensku, která si přeje společný stát. Dramatická, převážně noční je dohoda volebních vítězů ODS a HZDS zaplněná v červnových dnech první stránky novin. Václav Klaus a Vladimír Mečiar 25. června podepisují politickou dohodu ODS-HZDS z níž vyplývá, že vytvoření dvou samostatných států je prakticky nezvratné.

Je stanoveno datum, do něhož mají národní rady o budoucnosti federace definitivně rozhodnout, 30. září. Opoziční strany přicházejí s požadavkem referenda, jehož přijetí dříve v parlamentě odmítaly. Funkci slovenského premiéra převzal Vladimír Mečiar. V červenci vznikla nová federální vláda v čele s premiérem Janem Stráským a česká vláda v čele s premiérem Václavem Klausem. V den, kdy SNR slavnostně vyhlásila deklaraci o svrchovanosti Slovenska, 20. 7. 1992 v 18:00 hodin, oznámil prezident Václav Havel svou abdikaci. O prezidentské pravomoce se rozdělil federální premiér J. Stráský a předseda FS M. Kováč. V srpnu komise ČNR pro přípravu ústavy projednává návrh české ústavy, která byla po řadě jednání přijata až 16. prosince. 25. listopadu FS schválilo zákon o zániku federace. V posledním čtvrtletí roku 1992 premiéři české a slovenské vlády podepsali řadu smluv upravujících česko-slovenské vztahy při a po rozpadu společného státu, jehož konec byl stanoven na 31. prosinec 1992. Nejvíce problémů se otevřelo kolem dělení majetku federace. Je nutné ocenit trpělivost a velkorysost Václava Klause při jednáních s nespolehlivým partnerem Vladimírem Mečiarem.

V měsíci srpnu zemřel všemi vážený a uznávaný František kardinál Tomášek. 1. září havaroval v autě u Humpolce symbol „pražského jara 1968" Alexandr Dubček. Po několika týdnech intenzivního léčení v nemocnici v Praze tento přesvědčený zastánce federace Čechů a Slováků na následky zranění při autonehodě zemřel.

Silvestrovská noc v r. 1992 byla zcela odlišná v Praze a v Bratislavě. Václavské náměstí bylo plné Evropanů – samý cizinec, na náměstí SNP v Bratislavě „národ tančil". Slovenský premiér Bratislavanům blahopřál k tomu, že se stali obyvateli nejmladšího hlavního města světa. Důstojně byl zorganizován 1. den samostatné existence českého státu. S novorožním projevem vystoupil premiér

Václav Klaus a na slavnostním zasedání parlamentu ve Vladislavském sále promluvil předseda ČNR Milan Uhde. Ve Svatováclavské kapli katedrály sv. Víta byly pro hosty k shlédnutí vystaveny české korunovační klenoty. Arcibiskup Miloslav Vlk celebroval ekumenickou bohoslužbu křesťanských církví ve svatovítském chrámu. Obřadu se zúčastnili představitelé nově vzniklého českého státu a chrámovou loď vyplnili lidé věřící i nevěřící. 1. leden 1993 zakončila v Rudolfinu Česká filharmonie. Pod taktovkou dirigenta Libora Peška přítomných přednesla Smetanovu Mou vlast.

Při rozdělení měly

Česká republika 10 298 731 obyvatel na 78 862 km²
Slovenská republika 5 268 935 obyvatel na 49 014 km².

Vznik samostatných států byl v Čechách přijat jako dějinný zlom spíše se smutkem, na Slovensku s velkými nadějemi až s jásotem (i když ne ve všech vrstvách obyvatelstva). Bolest Čechů pramenila z toho, že se převážná část z nich cítila vždy být spíše Čechoslováky.

Počasí 1992

Leden — Měsíc začal krásnou zimou za velmi dobrých lyžařských podmínek. Někde bylo až 80cm sněhu, poprvé opět po 7 letech. Mrazy byly mírné, kolem -3°C. 4. ledna však přišla náhlá obleva, do sněhu začalo pršet a rychle tál. Do konce první dekády se ráz počasí nezměnil. Přituhlo až 11. ledna asi na 5 dní, kdy opět začalo pršet. Déšť přecházel ve sněžení, sníh byl mokrý. K ochlazení došlo po 20. lednu, teplota klesla na -12°C a hodně válo. Do konce měsíce bylo více dnů mlhavých než slunečných.

Únor — Ležel stále starý sníh, byl velmi špinavý, samá škvára. Vestva

byla asi 20 cm sluneční. 4. února napadlo 5 cm prašanu, 13. února se oteplilo až na +8°C. V polovině měsíce se opět ochladilo až na -5° a napadl další prašan. Nejvíce sněhu však napadlo po 20. únoru, asi 30 cm. Sněhové podmínky byly až do konce měsíce příznivé, občas vysvitlo i sluníčko.

Březen — Měsíc březen začal krásným slunečným počasím s hromadami špinavého sněhu, mezi kterými nesměle vykukovaly bledulky. V první dekádě bylo přes den teplo, ráno byla chladná s přízemními mrazíky. 12. března začalo pršet, 13. se déšť změnil v celodenní liják. V 10 hodin večer nastal již velmi nezvyklý - silně chumelilo, blýskalo se a hřmělo. Přišla nová zima asi s 10 cm nového sněhu. Držela se až do 20. března, kdy začalo mlhavé počasí, později s deštěm přecházejícím ve sněžení. Proměnlivý ráz s teplotami ráno +3 až -3°C milo počasí až do konce měsíce. 29. března napadlo 5 cm čerstvého sněhu, který nemilosrdně zasypal kvetoucí lýkovce, bledule a sněženky.

Duben — Začátkem měsíce bylo větrno, ranní teploty vystoupily až na +6°. První pláč spíž se orval 3. dubna. Před 10. dubnem se ochladilo a 13. při ranní teplotě +7°C se opět orati pláči a pršelo. Bylo vidět až i rozkvetlé perníčky. Na Velký pátek 17. dubna byl ráno mráz -1° a padaly velké sněhové vločky. V neděli Velikonoční bylo zamračeno a pršelo. 21. dubna byl ráno šedivák při -3°C, následující den se objevilo sluníčko a teplota stoupla na +5°. Nejvyšší ranní teplota poslední dekády byla +13°C. 25. dubna byl horký den s bouřkou a s teplotou +25° ve dne a +18° večer. Do konce měsíce pršelo, poslední den 30. dubna o čarodějnicích vál studený vítr.

Květen — Měsíc máj začal studeně, 1. máje byl vítr a vydatně pršelo. První dekáda byla dešťivá a mlhavá s maximální ranní teplotou +16°C. V polovině měsíce přišla asi 3 dny vedra, kdy se v poledne vyšplhala teplota až na +28°. Vítr však vál studený.

Od 18. května hodně kvetly stromy a bylo sucho a vedro. Po bouřce 22. května přišel vydatný déšť. V poslední dekádě měsíce nevzykle hodně kvetly lesy. Vítr vytvářel všude žluté závěje z pylu. Není pamětníka takového množství pylu. Poslední dny měsíce svítilo sluníčko, bylo však sucho a poměrně chladno. Dobře se sušilo seno.

Červen. Začátek měsíce června byl poznamenán velkým suchem a větrem. Celý měsíc byl prakticky suchý a objevilo se velké množství mšic. Několikrát přišla bouřka se silnějším deštěm, pršelo i 8. na Medarda. Vody však bylo neustále málo. 20., 21. a 30. byly tropické dny, kdy denní teploty v poledne překročily +30°C. Pěkné počasí bylo i při Frymburských slavnostech 27. června.

Červenec. První prázdninový měsíc začal nesnesitelnými vedry, ráno až +20°, v poledne přes 30°C. Horký byl celý měsíc, největší teplo bylo 21. července, kdy navečer v 6 h teploměr ve stínu ukazoval 30° a na slunci 31°C. Počasí bylo jako stvořené pro koupání, pouze u vody se dalo dýchat. Pršelo pouze 3 dny v měsíci 4., 6. a 31. července, kdy také jedovatě pálivé sluníčko milosrdně zakryly mraky.

Srpen. Srpnové počasí mělo stejný ráz jako červencové. Byla vedra a nesmírné sucho. 10. srpna teplota přesáhla rekord z r. 1775; ráno bylo +27°, v poledne ve stínu +33° a na slunci +42°C. Večer při 28°C přišla bouřka z vedra. Deštíky, které v srpnu přišly, byly málo vydatné. Celkem během měsíce pršelo asi pětkrát. Ovoce na stromech usychalo, listí břízek suchem žloutlo. Ke konci měsíce už suché vedro lidé špatně snášeli.

Září. Se zářím přišlo ochlazení. 1. září při nástupu dětí do školy celý den hodně pršelo a byla mlha. Deštivo, mlhavo s nízkou oblačností bylo až do poloviny měsíce. Od 16. září nastalo období krásného babího léta s ranními teplotami až +14° a trvalo do konce měsíce.

Říjen. První přízemní mrazík přišel již 1. října. V první dekádě byly

slunné dny, občas mírně sprchlo. V lesích se objevily václavky, ostatní houby rostly velmi málo. 11. října přišel další šedivák a další dny se ranní teploty pohybovaly mírně nad nulou a 17. října se objevil první sníh. Srážky při ranních teplotách +3° byly pouze slabé. 24. října zůstal ležet sněhový poprašek. Do konce měsíce se střídaly přeháňky dešťové se sněhovými.

Listopad — Začátek měsíce byl mlhavý s maximální ranní teplotou +5°C. 9. listopadu se ochladilo na −4°C ráno a foukal vítr. 14. listopadu napadly 3 cm sněhu a slabá sněhová pokrývka vydržela až do 22. listopadu. Ke konci měsíce bylo opět mlhavo, občas proletoval sníh a poslední dny měsíce mrzlo na sucho.

Prosinec — Prosinec začal bez sněhu, ranní teploty se pohybovaly v rozmezí 0° až +5°C. Nejprve pršelo, 5. prosince začalo chumelit a napadla souvislá sněhová pokrývka asi 4 cm mokrého sněhu. 7. prosince byl sluníčný a umrzlo. Do 14. prosince byly ranní teploty kolem nuly a 14. napadlo najednou 40 cm mokrého sněhu. Do konce 2. dekády bylo oblačno a plihavé počasí. Poprvé se sluníčko usmálo ráno 23. prosince a nastaly větší mrazy od −4°C do −10°C. Vánoce byly pěkné se sluníčkem a starou sněhovou pokrývkou, která umrzla na kost. Nový sníh nepřipadl, počasí svědčilo spíše bruslení než lyžování. Podobný ráz měly i poslední prosincové dny.

Školství – šk. rok 1991/92

Základní škola 1991/92 — Školní rok byl zahájen pod vedením zastupující ředitelky Věry Cimrové. Nově na školu nastoupila Jana Borovková, učitelka angličtiny a dějepisu, Marie Barešová, učitelka 3. třídy a do školní družiny byla přijata Jolana Janečková. Stav žactva na škole byl celkem 138, z toho 15 prvňáčků. 12. září dlouhodobě onemocněla p. uč. Jana Grulichová. Na její místo předvšem

na výzku německého jazyka a zpěvu byla přijata důchodkyně p. uč. M. Dittrichová z Náchoda.

Na škole začal nově pracovat na 1. stupni pod vedením M. Havrdové kroužek němčiny a na 2. stupni pod vedením J. Šretra kroužek výpočetní techniky. Zájmová činnost žáků se rozvíjela v těchto dalších kroužcích: šachovém, divadelním, zdravotnickém a v kroužku Praktická dívka. Škola se i v rámci okresu aktivně zapojila do soutěže Zdatné děti, přírodovědné soutěže, soutěže v anglickém jazyce, matematické olympiádě, olympiádě v českém jazyce, soutěže zdravotnických hlídek (postup do krajského kola), výstavy výrobků dětí školních družin...

Pan Jaroslav Maršík, který měl nastoupit do funkce ředitele školy, neprošel lustračním řízením. Proto byl na místo ředitele školy vypsán nový konkurs, který proběhl 10. února 1992. Do konkursu se přihlásili 2 uchazeči Josef Šretr a Jaroslav Kolda. V konkursní komisi zasedali Jan Hübner (ŠÚ), Aleš Fetters (ČŠI), Josef Svatoň (OÚ), Jan Hilbert (za odborníky) a Jiří Havrda (ZŠ). Větší počet hlasů získal a komisí byl vybrán cizí uchazeč p. uč. Jaroslav Kolda (56 let, aprobace Př-Ch-Zt), dlouhodobý učitel ZŠ Komenského v Novém Městě n. Met. Začátkem března uvedli nového ředitele do funkce za ŠÚ Jan Hübner a za ČŠI Aleš Fetters. Nový ředitel se své funkce ujal s chutí a opravdovostí jemu vlastní. Škola se pod jeho vedením zaměřuje na ekologii, zlepšování životního prostředí především květinami, prací pro veřejnost – obnovení sběru léčivých bylin a starého papíru.

nový ředitel školy

400. výročí narození J. A. Komenského

28. března 1992 uplynulo 400 let od narození filosofa, vědce a vychovatele, ale také statečného a moudrého člověka J. A. Komenského. Každá škola, tedy i novohrádecká, by se měla otevřít zásadám, které J. A. Komenský hlásal a výchova i vzdělávání by měly být prostoupeny humanitou a demokratičností. Školy by se měly alespoň snažit o přiblížení se dílnám lidskosti. Nový ředitel Jaroslav Kolda ve Frymburských ozvěnách dobře hodnotí

spolupráci školy, obecního úřadu a rodičů, vyslovuje dík obci a pracovitým lidem v městečku za to, že je škola velmi pěkná. Učitelský sbor se pod jeho řízením bude snažit, aby z ní vycházeli lidé rovní a pracovití, kteří život obce pozvednou o stupínek výš. Největší údržbářskou prací byla generální oprava střechy na staré části budovy a instalace ozdobných uměleckých mříží do oken v suterénu pro umožnění větrání suterénních místností.

generální oprava střechy ZŠ

závěrečná školní akademie

Na ukončení šk. roku 25.6.1992 žáci MŠ a ZŠ uspořádali v místním kině tradiční akademii. Vystoupení žáků připravovali třídní učitelé a průběh akademie organizovali Marian Páchnik a Marie Barešová. Nejlepší žáci školy dostali za odměnu knihu. Velmi pěkně k vycházejícím žákům promluvil starosta obce Josef Svatoň. M.j. řekl: „Milí chlapci a děvčata, stane-li se jednou vaše jméno pojmem, dokážete-li něco, co vás proslaví a tím i naši obec i naši zem, pak vězte, že kousek, kousíček odlesku z té slávy jste povinni zachovat i matce, otci, učiteli, který vám otevřel cestu k prvním poznatkům. Mějte cítění pro slabší, nemocné a staré spoluobčany. Naučte se být k druhým spravedliví, to je důležité umění pro život. Mějte pochopení pro přírodu, i my jsme součástí přírody. Přispějte, chlapci a děvčata k vzdravění této země. Je to především vaše země, váš domov bez hranic..."

Obecní zastupitelstvo

obecní vyhlášky čistota a pořádek nakládání s TKO

Na začátku roku 1992 zastupitelstvo schválilo 2 vyhlášky vyhlášku o čistotě a pořádku v obci a vyhlášku o nakládání s tuhým komunálním odpadem. Schválilo také výši poplatku za skládkování odpadu

40 l za 1 Kčs
100 l za 2,50 Kčs
200 l za 5 Kčs
1 m³ za 25 Kčs

Správci oploceného skládkového prostoru u Burketových jsou pan Šlitr a pan Mojmír Kopecký. Odpad přijímají tříděný pouze v sobotu od 8 do 12 hodin. Většina občanů přijala vyhlášku o nakládání s TKO rozumně a s tím, jak probíhá likvidace odpadu je i přes občasnou nekázeň spoluobčanů zastupitelstvo spokojeno. Podle zákona však od počátku r. 1993 již nebude možné v obci nic skládkovat a všechen odpad bude nutné odvážet na skládky určené okresním úřadem (pro naši obec by to byly Nahořany). Největším nešvarem se strany občanů je ukládání domovního odpadu do odpadkových košů určeným návštěvníkům obce pro odložení nahodilého odpadu. Někteří občané jsou schopni odpad odložit dokonce na odpadiště na místním hřbitově místo toho, aby ho zavezli na skládku.

obecní policie

Vyšel zákon o obecní policii. Mnozí občané volají po obecním strážném, potřeba by ho byla, obec však nemá prostředky na jeho financování (15 000 výstroj, 13 000 pistole, 3000 nástupní plat). Značné stížnosti jsou na návštěvníky hospody Na kovárně. Obtěžuje noční hluk a nepořádek, který v okolí zanechají.

Svaz měst a obcí

Zůstaneme pasivními členy Svazu měst a obcí za poplatek 850 Kč ročně. Žádné výhody ani pomoc obci členství v tomto sdružení nepřineslo.

registrace kupónových knížek

15. ledna na obecním úřadě od 16 do 19 hodin probíhala registrace kupónových knížek. Přicházely najednou celé rodiny, celkem se zaregistrovalo 244 občanů. Přítomni byli již i zástupci různých fondů – Harvardského, Investiční banky a Komerční banky a lákali od občanů body pro sebe. K investici se však téměř nikdo neodhodlal, lidé si chtěli své rozhodnutí komu body dát v klidu rozmyslet. Registrace proběhla velmi hladu a rychle, protože úředníky, kteří ji prováděli, byli vesměs mladí schopní lidé.

návštěva bratrů Bartoňových

16. ledna se konala schůzka OZ s bratry Bartoňovými – p. Václavem Bartoněm, Dieppe Canada (Nové Město n. Met., Husovo nám.)

a Josefem Bartoněm, Irwing, Texas, USA (Třeboň, Husova 14). Oba bratři budou československými občany a majetek patřící jejich otci zabavený v r. 1950 jim bude navrácen. Patří do něho i zbořeniště hradu Frymburku. Při každém jednání bratry paní Šemíková z Nového Města n. Met. (matka obou bratrů jí byla kdysi kmotrou). Na straně 291 této kroniky je anglický zápis a podpisy obou navrátilců. Nucení emigranti se netají tím, že oni již necítí jako jejich otec, který ve své době byl požehnáním našeho kraje.

privatizace vodovodu 12. března 92 se uskutečnila schůzka členů OZ a starostů obcí Mezilesí (p. Štěpař), Slavoňov (p. Flegl) a Sendraž (p. Škoda) a zástupci VAK Náchod řed. Hubkou a ing Richterem. VAK podává privatizační návrh a chce vytvořit vodohospodářskou akciovou společnost. Vzhledem k tomu, že se jedná o obrovský majetek (v ránci okresu 1 miliarda Kčs) a k tomu, že zkušenosti s VAK Náchod nemá obec nejlepší, bylo rozhodování těžké. Obecní zastupitelstvo nebylo v názoru jednotné. Nakonec většina jeho členů hlasovala pro to, abychom do a. s. vstoupili s tím, že z ní můžeme kdykoliv vystoupit a majetek bude v plné hodnotě obci navrácen. Nebylo v silách OZ převzít veškerou starost o zásobování obyvatelstva na svá bedra.

rušení autobusových linek Od 1. dubna ČSAD zrušilo řadu nerentabilních autobusových spojů a spojení odlehlých vesniček s Náchodem, Novým Městem n. Met. a Dobruškou se znatelně zhoršilo. K témuž datu byly zdraženy jízdenky dělnické o 100% (do Náchoda potom stála týdenka 48 Kčs) a občanské o 20%. Již 10. února od 24 h do 24 h následujícího dne proběhla stávka řidičů ČSAD. V ČR se jí účastnilo 80% pracovníků. Ve Východočeském kraji stávkovaly okresy Náchod a Chotěboř. Rychnov n. Kn. nestávkoval. Lidé se dopravovali do práce většinou vlastními auty. Stávku je možné hodnotit jako prosazování partikulárních zájmů bez ohledu na ostatní. Stávku zorganizovaly odbory.

oprava a údržba budov Na budově ZŠ byla dokončena rekonstrukce střešní krytiny včetně

klempířských prací spojená s opravou a revizí hromosvodů. U 9 oken v suterénu školy byly instalovány kované mříže, které umožní bezpečné tolik potřebné větrání u několika místností, které jsou využívány pro pracovní vyučování. V části budovy byla provedena výmalba. Opravuje se přístupová cesta z náměstí k budově školy. Rekonstrukce střešní krytiny včetně klempířských prací a revize hromosvodů byla provedena také na budově obecního úřadu. Na budově kina, které od 30. června spadá pod správu obce, byly opraveny okapové svody a zrevidovány hromosvody. Smuteční obřadní síň byla opatřena novými okapy a okapovými svody.

místní komunikace

Po značném úsilí zejména předsedy J. Svatoně se podařilo zajistit finanční prostředky k položení vrchního asfaltového koberce v pravé části vozovky na náměstí s prostorem před kapličkou a částí k Bukovecké ulici. V prostoru ulice u p. Šejnohové byly položeny obrubníky a povrch vozovky byl též pokryt asfaltovým kobercem. Za velmi zdařilou akci lze považovat opravu prašné Bukovecké ulice, která se uskutečnila za vydatné pomoci místních obyvatelů Bukovce, tak i majitelů zekreačních objektů v této části obce. Rozvoz potřebného materiálu i pravidelnou zimní údržbu komunikací zabezpečuje traktorem Josef Přibyl ml. se synem Martinem.

veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení bylo v letošním roce rozšířeno o další světelné body. Podařilo se instalovat 1 osvětlení na autobusové zastávce u Andrášů na Rzech, v Hradní ulici v lese k Frymburku, 2 světla u budovy ZŠ v Náchodské ulici. Málokdo z občanů obce si uvědomuje, kolik se za těmi rozsvícenými světly skrývá práce a běhání pana Josefa Balcara i členů jeho rodiny. Za tolik potřebnou a po léta ochotně vykonávanou práci, která je spíše službou spoluobčanům, patří poděkování všech občanů.

veřejná zeleň

Za samozřejmou bývá často považována i péče ochotných občanů o veřejnou zeleň, která vyžaduje množství ruční práce. Poděkování patří p. Světlíkové, Černé, Hovorkové, Drašnarové, Lejpové, J. Štěpánové

manželům Sychrovským, ředitelce MtŠ za péči o zahradu u školky, učitelům a žákům ZŠ za udržování prostoru u budovy ZŠ, školní družině pod vedením L. Ježkové za údržbu prostoru u památníku padlých a mariánského sloupu. Nelze zapomenout ani na pracovníky OÚ zejména předsedu Jos. Svatoně, který svědomitě pečuje o záhony růží.

péče o památky — Byla opravena kaplička na náměstí ve hřbitovní zdi zasvěcená sv. Janu Nepomuckému, vydlážděn chodník před ní v prostoru bývalé obecní váhy a položeny dlaždice od kostela k obřadní síni. Na těchto pracech se naposledy podílel ještě Josef Šafář. 4. října za nepříjemného studeného větru a účasti asi 120 lidí generální vikář z Hradce Králové páter Josef Kajnek kapličku vysvětil. Přednesl k věřícím, kterých byl plný kostel, pěknou promluvu. Pěkně promluvil také starosta obce.

hřbitov — Mnozí občané si neuvědomují, že hřbitov nepatří církvi ani zdejšímu kostelu. Každé pohřebiště je ve správě obce, tedy i náš hřbitov. Je vizitkou nás všech a těm, kteří tam jsou pohřbeni, jsme povinni se o místo jejich posledního odpočinku starat. Jen částečně se podařil záměr opravy hřbitovní zdi. Po pravé straně hřbitova u zdi bylo v jarních měsících vykopáno velké množství náletové zeleně. Na hřbitově však stále zůstává velké množství práce, více než je na ni třeba finančních prostředků. Nepodařilo se zajistit zedníka, který by byl ochoten zdít zeď z kamene. Stavební firmy mají zájem pouze o velké akce přinášející zisk.

obecní lesy — Obec převzala zpět pod svou správu obecní lesy o výměře 23 ha. OZ do funkce obecního hajného schválilo od 1. srpna 1992 p. Petra Kleina. Za 400 Kčs měsíčně se jako odborník o obecní lesy stará a veškeré práce, které jsou po lesích prováděny jsou plně v jeho kompetenci. Zastupitelstvo rozhodlo výnos z těžby a prodeje dřeva ponechat na zvláštním účtě - lesním fondu. Získaných finančních prostředků se použije k obnově lesa v příštích letech.

komise pro obřady a slavnosti

Při obecním úřadě pracuje komise pro obřady a slavnosti. Její členky navštěvují převážně starší občany při příležitosti jejich narozenin, předají jim blahopřání a malý dárek. Posílají také písemná blahopřání a kondolence. Komise ve spolupráci s OÚ zajišťuje vítání novorozeňat a také občanské obřady posledního rozloučení se zesnulými. Je to potřebná a velmi náročná práce. Přednosti starosty Svatoně je nejen to, že umí velmi pěkně promluvit ke snoubencům uzavírajícím sňatek, ale umí se velmi pěkně rozloučit s těmi občany, kteří z tohoto světa odešli. Promluvil na 3 občanských pohřbech a na požádání promluvil i na 2 církevních pohřbech.

finanční omezení

Z rozhodnutí ČNR byla státní dotace obcím krácena o 17,4%, což v našich podmínkách představuje 149 tisíc Kčs. Mnohé naplánované akce proto musely být odloženy. 15 obcí v okrese Náchod se ocitlo v kritické finanční situaci a Nový Hrádek je mezi nimi. V listopadu obecnímu rozpočtu chybělo 68 tisíc Kčs. Kolegium Okresního úřadu v Náchodě rozhodlo obci poskytnout mimořádnou dotaci ve výši 70 tisíc Kčs na částečnou úhradu elektrického vytápění ZŠ. Vytápění školy činí podstatnou část položky obecního rozpočtu a finanční zdroje, které obec má, ji naprosto nemohou pokrýt.

čistička odpadních vod

Zástupci referátu lesního a vodního hospodářství pro naše podmínky doporučují biologickou čističku - rákosové kořenové čištění. Typ nám pošlou. Do r. 1998 musí být čistírny odpadních vod v obci postaveny. Byly by umístěny v Pokolské a v Hradní ulici. 1 m³ vody bude stát 9 Kčs (4 vodné, 5 Kčs stočné).

daně z nájemného

20% nájemného jsou povinni odvádět obci majitelé objektů, které dostali zpět v restituci a pronajali objekt k podnikání.

daně z nemovitostí

Konec r. 1992 byl poznamenán přípravou na novou daňovou soustavu. Většiny občanů se dotkne daň z nemovitosti. K výpočtu výše daně je podstatný koeficient, který u nás činí „1", protože jsme v kategorii do 1000 obyvatel (do 300 je 0,3, do 600 obyvatel 0,6, Praha má 4,5, lázeňská města 3). Počítá se zastavěná plocha, daná vnějšími rozměry

objektů. Roční výše daně činí

stavební parcela	1 Kčs/m²
nádvoří, zastavěná plocha	0,10 Kčs/m²
daně ze staveb (obytné domy)	1 Kčs/m²
ostatní stavby - příslušenství tvořící s obytnou částí 1 celek	1 Kčs/m²
chaty, chalupy, rod. domy k rekreaci	3 Kčs/m²
oddělené garáže	4 Kčs/m²
ostatní zastavěná plocha	0,10 Kčs/m²
stavby pro podnikatelskou prvovýrobu	1 Kčs/m²
průmyslová činnost	5 Kčs/m²
ostatní podn. činnost (obchody)	10 Kčs/m²
ostatní stavby	5 Kčs/m²
podlaží (přesáhne-li $\frac{2}{3}$ zastavěné plochy)	1,75 Kčs/m²

Termín podání přiznání daně z nemovitosti finančnímu úřadu je 11. květen 1993 a podává ho každý majitel sám. Formuláře pro přiznání by málokterý občan bez rady pracovníků OÚ dokázal správně vyplnit.

zdravotnictví

13 Kčs na 1 občana přispěje obec na zdravotní středisko, na poskytování specializovaných služeb z Nového Města n. Met. (odd. zubní, dětské a gynekologické). Celková finanční částka na tento účel činí ročně 10 000 Kč. Na veřejné schůzi v květnu se hovořilo o privatizaci zdravotnictví. Okresní zdravotnické zařízení - nemocnice s poliklinikou o nás nemá zájem. Řešením by mohlo být založení nadace na zdravotnictví (dárcům by se dary věnované zdravotnictví odečítaly pro výpočet daní). Majetek místního zdravotního střediska bude bezplatně převeden do vlastnictví obce. Soukromá firma z Prahy, ing Brůžek, věnoval obci dar 20 tisíc Kčs (občanům hrádeckým třeba na zdravotnictví). Nabízí se privátní zubní lékař MUDr Jaroslav Danda, 20 let praxe, přechodné bydliště Dlouhé 17. Podal privatizační projekt. Chtěl by odkoupit zařízení ordinace za 18 tisíc Kčs. Ordinoval by každý den - 5 dní v týdnu. Hygie-

nicí mají na nově vznikající privátní ordinace vyšší nároky než na stávající státní ordinace. Je známé, že se privatizace zdravotnictví oddálila. V zájmu klidného prostředí zdravotnické ordinace zastupitelstvo doporučuje vyměnit stávající velmi důvěrnou ordinaci obvodní lékařky s dětskou ordinací.

nové soukromé podnikatelé

Bratranci Jiří a Vladimír Dvorských za jaře odkoupili od jatky Klevisův dům na náměstí. Mají v úmyslu z něj zřídit v budoucnosti hotel. Během roku však nic nezbudovali. 9. června 1992 byl otevřen bufet

bufet U Jindry

U Jindry v č.2 na náměstí je v něm pěkné útulné prostředí a milá obsluha. Majitelé nelitují za každou cenu vydělávat, dbají také lidem dovolit. Za velmi přijatelné ceny nabízejí ranní polévky i „přes ulici", obědy (oceňují především osamělé zájemci), zmrzlinové poháry. Je to velká konkurence pro rozlehlou náměstskou místní restauraci. Od 1. června ji má pronajatou p. Šmuk, číšníka dělá p. Vodička. Pan Šmuk má v nájmu 4-5 hospod, kterým dělá šéfa. Vyhlídka na prosperitu místní restaurace

kutilářská dílna Bareš

je malá. Bratři Bohuslav a Josef Barešovi dokončili hrubou stavbu kutilářské dílny nad bývalou benzinovou pumpou. Výstavba jim šla za pro ně pohled hladce a bez problémů, pravda je však ta, že stavební dozor se vzdal svého úřadu a v červnu jim pro nedodržení plánu výstavby byla stavba zastavena. Během roku se může rozpočítat otevřít prodejna masa. Ostatní bude penzionu s 60 lůžky a benzinovou pumpou projekt ing. Kutrichl z Prahy. Koupil pozemek, na kterém stojí dnes již zavřená benzinová pumpa. Zájem o zřízení soukromé ZŠ s uměleckým zaměřením projevil Lukáš Janko z Nového Města n. Metuj., TGM č. 449.

pálení pozvonek

Dva roky trvalo pálení obecního úřadu po zvonech odvezených za obou německými okupanty. 28. 2. 1992 přišla od velvyslance SR Německo definitivní zpráva o tom, že zvony od nás odvezené byly zařazeny do kategorie pro likvidaci a zlikvidovány. Starosta obce poslal německému velvyslanci žádostný dopis za účelem, kdy vyrabovat při pálení po zvonech v Hamburku a v germánském muzeu v Norimberku.

včelná elektrárna

Na Šibeníku pokročila výstavba včelné farmy. Stojí ubytovací budova

a jsou vybudovány (stožáry) základy pro 6 stožárů, které budou u země 2 m silné a na svém vrcholu ponesou třílestou vrtuli. Spouštění rotoru a celý provoz bude pod neustálou kontrolou počítače. Celkový výkon farmy bude 1560 kW. Průměrná spotřeba elektřiny na 1 rodinný domek je 1–2 kW. Pro výstavbu elektráren tohoto typu jsou vhodná místa s průměrnou roční rychlostí větru 6 m/s, tedy spíše oblasti horské kolem 700 m nad mořem. Až bude elektrárna v chodu, ušetří ročně 400 vagonů uhlí. Doufejme, že si obyvatelé pod Šibeníkem na její existenci zvyknou a provoz elektrárny nebude jejich život nijak narušovat.

Velos — Od 1. září 1992 družstvo Velorex změnilo název na Velos.

obecní prapor — Při schůzi OZ 15.9.1992 padl návrh na vytvoření obecního praporu. Získávají se potřebné informace z různých zdrojů, zejména z archivu v Náchodě. Barevnost praporu by měla odpovídat barvám městského znaku. OZ se přiklání k barvám zelené a bílé.

veřejné schůze — Zájem o dění v obci v uplynulém roce poklesl. Projevilo se to i malou účastí na brigádách, bez kterých se práce OZ zatím neobejde, ale i malou účastí na veřejných schůzích. První veřejná schůze proběhla 20. února 92 (účast 28 občanů). Projednávaly se vyhlášky o komunálním odpadu a o čistotě a pořádku v obci a rozpočet na r. 1992. Další veřejná schůze se konala 26. května (účast 38 občanů) a byla zaměřena na přípravu voleb. Závěrečná veřejná schůze, na které starosta zhodnotil práci za uplynulý rok (účast 40 občanů). Přítomen byl poslanec O. Fejfar.

Na podzim r. 1992 se dva členové OZ dožili 50 let – starosta Josef Svatoň a Jiří Hlaváček.

Volby 1992

míting politických stran — 17. května se v kině sešli zástupci politických stran OH, KDU-ČSL, KDS, ODA, ODS. Zástupci KSČM se nedostavili. Na míting, na který přijel i tehdejší ministr zdravotnictví dr. M. Bojar, přišlo asi 40 lidí. Přítomni byli kandidáti na poslance za OH Blanka Štěpánová (uč.), za KDU-ČSL

ing. J. Hanuš a p. Šimon, za KDS dr. Buben (z Prahy) za ODA dr. Němeček a dr. Prach, za ODS Zdeňka Horníková (uč.) a O. Fejfar. Ke vstupu dr. Martina Bojara do sálu vyslovil nesouhlasnou připomínku dr. Dvořák z Náchoda.

průběh a výsledky voleb do FS a ČNR

Voleb se ve Východočeském kraji zčastnilo 20 polit. stran, z toho 18 stran obdrželo v našem volebním okrsku alespoň 1 hlas. Volební lístky dostali občané domů předem. Volební kampaň neměla zdaleka takovou intenzitu jako při prvních svobodných volbách v r. 1990.

Termín voleb: 5. červen 1992 odpoledne
6. červen dopoledne

Místo: kino

Předseda okrskové volební komise: Přemysl Černý

Výsledky hlasování do České národní rady:

Počet platných hlasů: 510

č.1 Občanská demokratická aliance	48	t.j. 9,4%
č.3 Čsl sociální demokracie	26	
č.4 Hnutí za samosprávnou demokracii - Spol. Moravy a Slezska	2	
č.5 Hnutí důchodců za životní jistoty	15	
č.10 Narodně soc. strana - Cs strana nár. soc.	3	
č.13 Demokrati 92 za společný stát	3	
č.14 Strana republ. a nar. demokrat. jednoty	1	
č.15 Koalice MKDH, ESWS, MLS	0	
č.17 Křesťansko dem. unie - Čsl strana lidová	69	t.j. 13,5%
č.19 Strana čs podnikatelů, živnostníků a rolníků	7	
č.21 Hnutí za sociální spravedlnost	9	
č.22 Liberálně sociální unie	15	
č.24 Občanské hnutí	41	t.j. 8%
č.28 Sdružení pro republiku - Republ. dr. Čsl	28	t.j. 5,4%
č.31 Klub angažovaných nestraníků	16	
č.32 Rómská občanská iniciativa	0	

č. 33 Koalice KSČM a Demokrat. levice	36	t. j. 7%
č. 38 Strana přátel piva	8	
č. 41 Nezávislá iniciativa	10	
č. 42 Koalice ODS a KDS	173	t. j. 33,9%

Výsledky voleb do sněmoven FS byly obdobné.
42 politických stran kandidujících ve 2. svobodných volbách po listopadu 1989 svědčí o názorovém tříštění politické scény. S převahou sice zvítězila koalice ODS-KDS a ODA, ale došlo ke značnému posílení levice. Výsledky voleb na Slovensku - vítězství HZDS v čele s Vladimírem Mečiarem prakticky položily základ pro rozdělení republiky. Programy ODS v Čechách a HZDS na Slovensku byly naprosto neslučitelné.

Kultura

KaSS

Od 1. května 1992 začala Jana Ptáčková pracovat ve své funkci na plný úvazek. Pod správu KaSS přešlo kino. Vedoucím kina se od 1. listopadu stal Petr Lemfeld. Návštěvnost kina je malá, po zrušení autobusové linky ve 21:15 na Náchod se ještě více snížila.

13. ledna PhDr Jiří Horina

V místním kině za účasti 22 zájemců k přítomným přednesl velmi potřebnou přednášku PhDr Jiří Horina z Hronova. Její náplní byly pojmy frustrace, stress a konflikt mezi lidmi. P. dr. hovořil velmi poutavě a srozumitelně a byl spokojen s reakcí posluchačů.

8. února dr. Němeček Společnost ochránců památek

Kruh přátel hradu Frymburku pozval do svého středu dr. Němečka z Hradce Králové, člena Společnosti ochránců památek ve východních Čechách. Setkání byl také přítomen emigrant - bratr K. Dismana - z Ameriky.

27. února slavnostní večer ČČK

Pěkný večer v místním pohostinství uspořádal ČČK za přítomnosti zakladatelky bezpříspěvkového dárcovství krve a zdravotní sestry p. Jiřiny Stredanské. Janského plaketu obdrželi dárci krve Jana Hudková (1954), Zdeněk Hudek (1953), Josef Rázl (1943), Jana Šafránková (1951), Ambrož Menyhei (1957), Jiří Havda (1951). Účast na setkání by-

la dobrá a dobře ho vedla Jana Šoborová.

27. února Tomáš Čada — Pozvání na besedu přijal horolezec Tomáš Čada. Beseda proběhla ve škole od 16 hodin.

24. – 26. dubna Dětské slyšení 92 — V Norsku vznikla myšlenka zapojit do diskuse o životním prostředí také děti již v roce 1990. Tato myšlenka se rozšířila natolik, že se dostala i do českých škol, i na Nový Hrádek. 71 připomínek k prokřiknutým proti zdravému životnímu prostředí novohrádecké děti sepsaly a odeslaly předsedovi naší vlády i starostovi obce. Starosta přímo vyzývají, aby se z titulu své funkce zasadil o rychlé odstranění všech závad skládek v okolí Nového Hrádku. Děti dále odsuzují znečišťování ovzduší emisemi, vypouštění a házení odpadu do řek a rod, mechanické i chemické poškozování lesů a rostlin, mytí aut a traktorů, vypalování starých bláhů. Vadí jim kouření cigaret, používání spreje, poškozování ozónové vrstvy, automobilismus a jeho provázející škodliviny, chemické postřiky, prach, sůl a hluk na silnicích, nepřiměřenost odlučovačů kovových částic z výfukových plynů a čističek odpadních vod, ale také lhostejnost a bezohlednost lidí, jejich řeči na účty, nevhodná zástavba a nepořádek v obci. Dětské slyšení vyvrcholilo 24. – 26. dubna ustavičným setkáním 45 dětí z celé ČSFR v „parlamentu" s ministry a dalšími osobnostmi veřejného života. Z Nového Hrádku na základě výběru Domu dětí a mládeže v Novém Městě n. Met. byla vybrána 2 děvčata, Anna Benešová a Milena Vondějcová. Jejich dotazy na „parlamentu" směřovaly k zákonům na ochranu přírody a k možnostem získávání elektrické energie z „čistých" zdrojů. Celkový dojem z Dětského slyšení byl ohromný, především ze setkání s pan. školskou Petrem Uhlenkou. Rozesmutnilo jen krom Litvínovu, který má prdel o hmotnosti 2,5 t. Dobrá zpráva této dálné zprávy dává naději nám všem.

30. dubna pálení čarodějnic — Dá se říci, že tento prastarý zvyk probíhá již ve dvojím pojetí. Pálení organizovalo jako v loňském roce hasičské sdružení. Dříví navezli na hasičské základně autem. Někteří děvčata se dokonce na místo upálení dopravili osobními auty – zdá se na trhu na louce pobíhá pavel ra-

kompenzek pro slavbu větrných elektráren. Mnozí asi ze 50 půlmužů účastníků již měli „spito" a dále se posilovali pivem ze přivezených bedeu. Nějaké to vulgární slovo proměné o přítomnosti dětí jim naprosto nevadilo. Děti si ale užívaly po svém. Byla sucho, mohly proto dělat bolemelec, porovnaly barvu „rachejlů", kteří prošlíli dospělí a sbíraly pěkné patrony. Již tedy čarodějnice nenamenají smůlou naplněná krčíla a skákání přes oheň. Romanticky vypadá pálení čarodějnic pouze z dálky.

16. května Přírnivci psí Lanškroun o počtu asi 40 účastníků se za krásného slunečného počasí vydali do Polska - na Skalní kříže a Bor. V pěkném polském zákoutí si opekli buřty a zazpívali si při kytaře p. ing. Blahy. Odpoledne absolvovali druhý výstup kolem zříceniny Orlík na vrchol Bora. Výletníci odměnil krásný výhled na Mackov. Zájezd vedla Jana Hlaváčová.

10. června Na besedu o účinných bylinách na lidské zdraví s otrokou lékařkou dr. Rybáčkovou a školačkou I. Marešovou se v Smržném přišlo do staré školy asi 40 zájemců. Mezi všemi vládla dobrá pohoda, lidé si navzájem předávali vlastní zkušenosti a rady. Jana Hlaváčová připravila i občerstvení čaje.

MUDr. Alena Rybáčková

Kruh přátel hradu Frymburka

Kruh dobře pokládl organizaci Frymburských slavností, mnohé přinesl ke předešlým zásluhám občanské Milady Svěšákové. Horší situace v uplynulém roce byla se samostatnými plánovanými akcemi na záchranu hradu. Kruh se rozšířil o další nové členy - Marii Čihovou, Jiřího Hlaváčka, Miloslava Dismana (Toronto Canada), ing. arch. Jana Hlavku (Jaroměř) a MUDr. Jiřího Mimeška (Hradec Králové). Přírodní nadšení zamření na záchranu hradu se letošní vydařilo. Nepochybně to bylo způsobeno z větší části tím, že na

vrácení Frymburka hradním Bavorovským

základě restituce hrad Frymburk připadl zpět majitelům Josefu a Václavu Bavorovi. Majitelé hradu sice dali souhlas k pokračování prací na hradě, finančně ani organizačně se však na záchraně hradu podílet nechtěli. Projekt od ing. arch. Jana Hlavky z Jaroměře - Letohrana hradu Frymburku, na který musel „kruh" sehnat 7000 Kčs se nepodařilo realizovat. Ma-

né byly výzvy Jany Ptáčkové „Frymburk čeká na vaše ruce!" vyvěšované na četných místech. Studenty se na brigádu získat nepodařilo a v sobotu (26.15) srpna se na Frymburku sešli 3 nadšenci. Na následující schůzce „kruhu" 26. srpna se konstatovalo, že opravovat hrad je nad naše síly. Toto zjištění oznámíme jeho současným majitelům. Pomůžeme, ale celé se o hrad starat nemůžeme. Padl návrh poskytnout projekt záchrany majitelům hradu zdarma k dispozici (kopii). Ing. Bláha navrhl změnit sdružení na Kruh přátel hradu Frymburku a okolí a zaměřit se na úkoly, které jsme schopni zvládnout – péči o cesty, lesy, studánky. Těžce získané peníze by se mohly použít např. na zhotovení laviček na vyhlídkových a odpočinkových místech.

Frymburské slavnosti

27.–28. června Největší kulturní akcí roku, na které se podílelo nejvíce občanů a dá se říci, že celý půl roku, byly Frymburské slavnosti. Kruh přátel hradu se scházel podle potřeby, někdy ve staré škole, jindy v pěkném prostředí buffetu U Jindrů. Výroční shromáždění „kruhu" se uskutečnilo 8. února 92 a zabývalo se především přípravou slavností. Světlo světla spatřil Frymburský almanach – publikace velmi dobré úrovně, jak se o knížce vyjádřila i spisovatelka Ludmila Vaňková. Vyšel nákladem 1000 kusů a prodává jej výhradně Sychrovských firma 3 X S za 45 Kčs.

Frymburský almanach

Samotné Frymburské slavnosti proběhly především ve znamení historického šermu. Organizace byla lepší než v předchozím roce. Na vstupném se vybralo dvakrát větší množství peněz, i když návštěvníků bylo podstatně méně než loni.

program slavností

program sobota 27. – neděle 28.6.

13:00 – 12:00

- historický průvod
- šermířské klání (Novica, Durabo)
- gotické písně
- lidová řemesla
- sítované krajky, obrazové kroniky
- divadlo
- chutné jídlo
- sousedská tancovačka (hudba Pavel Grim)

Prostor slavností u sokolovny byl v sobotu otevřen již ve 12 hodin. Zájemci si mohli ve výborovně prohlédnout výstavu síťované krajky p. Anny Dernerové. Technika práce p. Dernerová předváděla přímo u svých výrobků. Krásné přehozy, ubrusy, dečky byly vystaveny spolu s obrazovými kronikami obce, obsahující fotografie ze života Nového Hrádku v několika posledních letech. Fotografuje a kroniky sestavuje pečlivě a obětavě Lidmila Ježková. Atmosféru výstavy vytvářela p. Anna Karásková hrou na citeru a zpěvem starých písní spolu se svou sestrou. Na hřišti byly k vidění ukázky řemeslných technik hrnčířství a košíkářství. Ve 13.30 slavnosti zahájili trubači fanfárou z valu hradu. To byl pokyn pro již seřazený historický průvod k odchodu od hradu. Další fanfáry zazněly z trubek trubačů na náměstí. Ve 14.15, kdy průvod dorazil na hřiště u sokolovny, hrádovský rychtář - starosta obce Josef Svatoň obřadně uvítal hradního pána p. Matouše z Frymburku s chotí Kateřinou. M. j. řekl: „Loni vyslovené naděje, že se obnoví život na Frymburku, se nesplnily, ale život přinesl řadu jiných novinek. Také majitel hradu se změnil. Vlády se ujal Josef Bartoň, rytíř z Dobenína a my prosíme Boha, aby si vás ponechal jako správce, abyste se mohl o Frymburk starat jako doposud a pod vaším vedením mohlo naše městečko vzkvétat." Pan Matouš přítomné občany ujistil, že obci udělená privilegia nadále platí. Hlavní program zahájila šermířská skupina Novica (styl 12. st.) z Nového Města. Následoval koncert pěveckého sdružení Cantus (styl 15.-16. st.) z Jaroměře. Poté se slova ujali opět šermíři skupiny Durabo (styl 16.-17. st.) z Turnova. V 16.15 žáci místní ZŠ předvedli v sokolovně divadelní zpracování Erbenovy Kytice. O občerstvení se starali hasiči - opíkali bezany, prodávali nápoje všeho druhu (i moravská vína). Na hřišti ve stáncích prodávali drobné umělecké předměty, Frymburský almanach, léčivé byliny - např. Frymburský zázrak, čaj z 27 druhů léčivek na všechny nemoci, domácí koláče, trubičky, vodu z mariánského pramene v Rokoli. Točilo se i kolo pro štěstí s hodnotnými cenami. Večer v 19 h začala sousedská tancovačka, která sobotní program ukončila. V neděli ráno v 9.45 h ještě šamíři předvedli krátké klání na náměstí.

přivítací řeč rychtáře

Zájemci se vydali potom na prohlídku novolísčanským okolím. Ve 12 hodin byly slavnosti neformálně ukončeny.

Ohlasy v tisku

O slavnostech psal list Pochodeň a Lidová demokracie. Mělo jít o tisk: „Humor na slavnostech jalů nechyběl, ale křižový průvod v srdci vyvolává pochybnost, že se o tuto událost zajímají především aktivisté. Tomu říkám spíš nadšení." Nebo: „Průvodová eskalace množství široko daleko, evokující rozkvět první republiky hlavně paměti: národní plné kbelíků, členové hasičského sdružení pekoucí koláče, novolísčanské paničky, prodávající osobně pečené koláče. Nechyběla ani národilá babka kořenářka nabízející Fryntuský zázrak, směs bylin prý proti všem neduhům."

Bilance byla asi 1000 účastníků, upečeno 1080 koláčů, 483 perníků. Celkový výtěžek přijala pokladnice KPHF Jana Černá 1. 9. a činil 10500 Kčs. (koláče 1360 Kčs, koláče a perníky 2900 Kčs, vyložení knížek a kroník 808 Kčs, vstupné 6335 Kčs - po 10 Kčs, krojovaní 5 Kčs).

Duší slavností byla bezesporu místní Milada Šrůtková, která domýšlela a pomáhala realizovat ty nápady i nápady všech odborných výborů Jany Plačkové. Občané obdarovala občany a přemlouvala je, aby se ozdobili do krojů těch na první „slavnosti". Usušila a naporcovala příslušnou část léčivých bylin a uvařila pampeliškový med.

Proč se slavnosti dělají? - Na to odpovídá dopisek na pozvánce Mariána Pásmíka: Frymburské slavnosti na mlýnské nádvoří oprava Frymburské hradby skácení dělí a výletákem svým na byto přispěli hodlají. Nebyl to již poslední kopnutý výkřik?

Charitativní činnost 30.8. – 6.9.

Od neděle 30. srpna do neděle 6. září probíhala sbírka na pomoc uprchlíkům z Chorvatska pro Misii v Úpici. Dárci věnovali na tento účel šaty, boty, deky, toaletní potřeby, knihy, hračky, školní pomůcky, nábytek.

Beseda s kriminalisty 16. září

Zajímavá byla beseda se zástupci Policie ČR p. majorem Peškem z okresního ředitelství v Náchodě a p. majorem Lokvencem z oblastní pobočky v Novém Městě n. Met. Vystoupení obou policistů bylo sympatické a mělo do-

brou odbornou úroveň. Policii nejvíce chybí zákon o přestupcích. Největším problémem našeho regionu je majetková trestní činnost. Potýkají se s velkým nedostatkem lidí. Násilnému vnikání do budov je možné předcházet centralizovanou ochranou objektů. Ochrana byla v okrese Náchod zavedena ve spolupráci se švédskou firmou Telearm a s a. s. Agrodat Alarm Kostelec n. Orl. Policisté ji doporučili zejména podnikatelům k ochraně majetku. Škoda, že se na zajímavé besedě sešlo pouze 6 lidí. Vztah k policii je nutné změnit a dívat se na jejich obtížnou a potřebnou práci objektivně. Zájem na dobrém vztahu k lidem je i nastaně policistů.

27. října
Země česká, domov můj

Na kulturní akci k 74. výročí založení Československé republiky se sešlo asi 40 lidí. Smutné bylo, že kromě účinkujících nepřišli ani žáci místní ZŠ a jejich učitelé. Nepřišli ani (učitelé) rodiče vystupujících žáků. Všem přítomným bylo z této skutečnosti úzko. Každý tušil, že se výročí společné republiky Čechů a Slováků vzpomíná naposledy. V programu vystoupil pěvecký sbor ZŠ a po jeho vystoupení následovalo vlipné pásmo z české historie. Žáci ústrojem a přednesem představili některé osobnosti české minulosti: praotce Čecha, Přemysla Otakara II., Jana Husa, Karla IV., Jiřího z Poděbrad, T. G. Masaryka a také Václava Havla. Jejich nápadité vystoupení přítomné velmi zaujalo. Poněkud do programu nezapadlo folkové vystoupení J. Hlavatého a politická diskuse s poslanci ODS M. Hruškou a O. Fejfarem.

5. listopadu
MUDr. Hynek Šafránek

ČČK pozval na přednášku primáře náchodské urologie MUDr. Hynka Šafránka. Přednáška byla poutavá, věcná a srozumitelná. P. primář je dobrý řečník a zjevný je jeho pěkný vztah k lidem. Jako zajímavost m. j. také uvedl, že vytvoření zásaditého prostředí v žaludku dobře napomůže citron. Přítomno bylo asi 25 posluchačů.

Plesy 1992

11. ledna se uskutečnil hojně navštívený Myslivecký

ples. Účastníkům místním i přespolním se nabízel výběr z myslivecké kuchyně. Hudbu zajistili za pomoci zvukové techniky 3 muzikanti. Sokolský ples se konal 1. února již pod novým znakem Sokola. Tradičně pěknou a pracnou výzdobu sálu vymysleli a provedli Milada Světlíková, Václav Sychrovský a obětaví manželé Martínkovi. Přišlo asi 310 lidí, pozváni byli i bývalí členové Sokola. Hrála hudba z Řečan n. Nisou. 22. února připravili hasiči po letech opět v sále sokolovny svůj Hasičský bál. Pěkně hrála hudba bratří Grimů asi pro 200 účastníků. Hasiči měli i tombolu, 1. cena – stolní lampa. Novinkou byl první Country bál zorganizovaný ve spolupráci KaSS a TJ Sokol 29. února. Na organizaci plesu se podíleli především manželé Ptáčkovi. 270 především mladých tanečníků se dobře bavilo. Měli stylové oblečení – klobouky, kostkované šaty a košile, vesty. K tanci hrály 2 hudby – Sousedi (z Náchoda) a Pod stromem. Skupinka tanečníků z Dobrušky předvedla předtančení. Všem chutnala výborná kuchyně M. a J. Velikovských – např. rančerský guláš s fazolemi. Na kořence s pepřem byl nápis: střelný prach. Jídla byla nejen chutná, ale také poměrně levná, což je v dnešní době potěšitelné.

Tělovýchova a sport

4. ledna Pod vedením Pavla Bohadly se 15 zájemců po vánočním lenošení vypravilo na výlet na běžkách. Ráno jeli autobusem do Sněžného. Odtud pokračovali na lyžích přes Chřiby na Šediviny k cihlovému kostelu sv. Matěje. Po krátké přestávce šli dále přes Nedvězí kolem rozpadlého objektu ZD na Prázovu boudu, odtud na Panorámu a přes lomy na Špičáku sjeli do Sedloňova. Po poledni se výsazně oteplilo a sníh se nemilosrdně lepil především na dřevěné běžky. Část účastníků pokračovala pěšky po silnici přes Polom do

Olešnice na autobus. Zdatnější část skupiny po občerstvení v Sedloňově dojela až na Hrádek na běžkách.

13. února — První výroční schůze obnoveného Sokola se sešla v pohostinství 13. února. Přítomno bylo 28 členů z celkového počtu 201. V úvodu minutou ticha uctili přítomní památku vedoucího šachového oddílu br. Jiřího Balcara z České Čermné. Starostka MUDr Jaroslava Pružinová podala informace o změnách v náčelnictvu Sokola (jména jsou uvedena v loňském zápise).

zimní sokolské hry — Ve Vrátné dolině v Malé Fatře proběhly I. zimní sokolské dny. Za I. župu Podkrkonošskou závodili i členové naší TJ. Pavlína Sychrovská vyhrála obří slalom (starší dorost) a Lenka Martinková byla v témže závodě druhá. Václav Sychrovský se v kategorii mužů umístil na 16. místě. Organizace i atmosféra závodu byla velmi dobrá.

smlouva se základní školou — Režijní náklad na provoz sokolovny je 1050 Kč na týden. Od školy bude TJ požadovat k úhradě asi jednu polovinu. Pronájem lyžařského vleku bude škole účtován zvlášť. Sokol cvičil ve škole v minulém školním roce 190 hodin.

14. března šachy — Memoriál Jiřího Balcara v šachu se uskutečnil na Borové. V okresním šachovém přeboru se náš oddíl umístil na 4. a 5. místě. V létě oddíl založil turnaj korespondenčního šachu.

oddíl tance dětí a mládeže — Do výboru TJ byla přizvána mladá učitelka Marie Barešová. Založila oddíl tance pro děti a mládež. Těší se velké oblibě.

Finist

23. května — Hrádouská vařečka - již 10. ročník s 220 účastníky. Pochodovaly 2 velké kolektivy po 15 účastnících a 10 rodinných kolektivů. Počasí bylo po bouřce pěkné a slunné. Potěšila návštěva kolektivu Sokol Hronov. Jednotliví účastníci byli tentokrát obdarováni vařečkou z perníku. Kontrola byla na Dlouhém nad usedlostí p. Klamty.

volejbalové hřiště — Ing. Jeroným Holý sdělil, že je nutné vybudovat volejbalové hřiště,

aby oddíl mohl hrát okresní soutěž. Ideální by bylo zadat projekt na pořádné volejbalové hřiště u sokolovny. Zatím je třeba ve spolupráci se školou a obcí upravit hřiště u školy, posunout jej a oplotit. O náklad 20 tisíc Kčs se oddíl podělí s obcí. Záměr se uskutečnil včetně úklidu štěrku, obnovení doskočiště a domluvení užití školní šatny při volejbalových zápasech.

aktivně cvičící členové — základní tělesná výchova

nejmladší žactvo	: 10	rodiče a děti	: 20
starší žákyně	: 10	starší žáci	: 8
ženy zdravotní	: 10	muži softenis	: 10
ženy aerobní a kondiční	: 10		
šachový oddíl	: 16	lyžařský oddíl	: 20
volejbalový oddíl	: 12	taneční klub Finist	: 16

přemístění pamětní desky — Umístění pamětní desky na vnější straně budovy u boudy na dřevo bylo nedůstojné a právem byla tato skutečnost kritizována. Výbor TJ rozhodl pamětní desku přemístit do chodby. Přemístění desky včetně světel po straně provedla v listopadu firma Teraco ze Studnice za pomoci členů TJ V. Sychrovského st. a Libora Přibyla.

revize lyžařského vleku — Revizí lyžařského vleku se zjistilo 14 závad. Jejich odstranění si v konečné fázi vyžádalo náklad 8 tisíc Kčs. Župa si vyžádala předložení faktur a je ochotna se na opravách finančně podílet. Na provoz vleku nadále musí být vydán živnostenský list. Bude vystaven na jméno Václava Sychrovského.

ostatní činnost — TJ ve svých oddílech kromě pravidelných cvičení a tréningů zajišťovala podobné akce a úkoly jako v loňském roce. Např. jarní vycházky, lehkoatletické soutěže, lyžařské soutěže pro profesionály i amatéry, stolní tenis, šachové přebory, volejbalové turnaje, taneční hodiny klubu Finist (nově). Nemalou starostí je péče o údržbu budovy – žlaby, komíny, hromosvody i její vnitřní zařízení. Br. Antonín Přibyl nezapomíná na jubilanty a zasílá jim k jejich životním výročím blahopřání. Nemalou zátěží je organizace několika tanečních zábav v roce. Nepodařilo

se provést zamýšlené převedení lyžařského vleku z majetku obce do majetku jednoty. Výbor TJ se scházel pravidelně 1 krát za měsíc. Kromě M. Barešové se podařilo ke spolupráci získat p. Janouškovou. Zajišťuje vybírání členských příspěvků.

Sbor dobrovolných hasičů

členové výboru starosta : Jiří Bek
velitel : Milan Grim
pokladník : Ivo Štěpán
jednatel : Petr Ruffer
preventista : Aleš Bek
vedoucí mládeže : Olga Beková, Jarmila Grimová

zpráva jednatele Na výroční valné hromadě SDH konané 29.12.1992 přednesl zprávu o činnosti sboru Petr Ruffer. Výbor se scházel podle potřeby, zpravidla jednou měsíčně. Členskou základnu tvoří 70 členů, z toho je 10 žen. V uplynulém roce se sbor rozloučil se 3 členy, a to s Jaroslavem Vondřejcem, Josefem Šafářem a Josefem Markem. Činnost organizace se dá rozdělit do 3 skupin. Z kulturně společenských akcí se v únoru velmi vydařil ples, v červnu při Frymburských slavnostech zajišťovali členové sboru občerstvení a v červenci již tradičně v „písníku" opékali berany nebo selata pro veřejnost. K životním výročím blahopřáli členům Josefu Štěpánovi, Josefu Šotolovi a Jaromíru Hofmanovi. K finančnímu zabezpečení chodu organizace prováděli v létě ZD dovoz vody (ujeli 751 km). Cisternou vozili vodu také na stavbu větrné elektrárny a provedli splachování silnice na Krahulci. Obecní úřad nabídl organizaci provést sběr železného šrotu od občanů za podmínek pro sbor značně výhodných. Vlastní činnost v požární ochraně byla poznamenána nefunkčností nadřízených institucí a nedostatkem finančních prostředků. Žádných soutěží ani závodů se organizace neúčastnila.

zpráva velitele

Podle sdělení velitele M. Grima hasiči za rok vyjeli k 5 požárům:
9. března 92 hořelo u Střelků, nebýt včasného zásahu, chytil by les
zasahovali: Bek J., Štěpán I., Kovačík M., Jirounek L., Rázl J., Ruffer P.
18. června 92: vypukl požár v Dolích - Holubí palouk
zasahovali: Grim M., Kovačík M., Šafář J.
20. června 92: znovu požár v Dolích - Holubí palouk
zasahovali: Grim M., Bek J., Ruffer P.
24. a 25. července: hořelo pod Frymburkem
zasahovali: Grim M., Bek J., Štěpán I., Kovačík M.
10. srpna 92: vypukl požár v Olešnici - Čhalka
zasahovali: Grim M., Bek J., Štěpán I., Varga, Martinek
Při zásobování vodou obcí Borová a Česká Čermná při 85 jízdách najezdili 751 km, při dodávání vody k elektrárnám na Šibeníku při 3 jízdách ujeli 42 km. Silnici splachovali 3 krát a ujeli 22 km. Pro veřejnost (při dodání vlastní nafty) najezdili 815 km. Cvičného poplachu 25. listopadu u kravína v České Čermné se zúčastnili: Bek J., Ruffer P., Jirák A., Jirák J.

Společenská kronika

Manželům se narodili

15.2.1992 Opočno — Lucie a Zdeněk Trávníčkovi, A. Kopeckého 153
dcera Lucie, vítání 11.4.

11.5.1992 Náchod — Eva a izg. Pavel Sobotkovi, Rokolská 123
dcera Ludmila, vítání 10.10.

28.5.1992 Náchod — Jarmila a Zdeněk Drašnarovi, Rokolská 269
dcera Jana, vítání 10.10.

20. 8. 1992 Irena a Josef Fišerovi, Bukovecká 18
Praha 2 dcera Dana

2. 11. 1992 Lada a ing. Roman Grymovi, č. 320
Jaroměř syn Christian

Sňatek na OÚ uzavřeli

24. 4. 1992 Jaroslav Maier z Náchoda č. 1582
a Vlasta Doležalová z Náchoda - Dobrošova 14

25. 4. 1992 Miloš Langr ze Šárary č. 14
a Olga Grimová z Nového Hrádku č. 202

25. 9. 1992 Pavel Suchánek z Nového Hrádku č. 65
a Renata Kodydková z Nového Hrádku č. 65

6. 11. 1992 Jan Effenberk z Nového Hrádku č. 319
a Vendula Vargová z Nového Hrádku č. 306

Výročí svatby oslavili

55 let společného života

Josef a Růžena Drašnarovi, Nový Hrádek - Doly 173

50 let společného života - zlatou svatbu

2. 11. 1992 Josef a Anna Červinkovi, Nový Hrádek, Ant. Kopeckého 218

Z našich řad odešli

18.4.1992 zemřel František Balcar z Nového Hrádku č. 268 ve věku nedožitých 70 let; pohřben byl na místním hřbitově. Smrt jej zastihla nečekaně v Klainově ulici u Přibylových při návratu ze „vzkříšení" o velikonocích. Byl místní rodák z Bukovce. Vystudoval stavební průmyslovku, dlouhou dobu však pracoval v Novém Městě n. Met. ve Stavostroji jako svářeč, později jako skladník. S manželkou vychovali dceru a 2 syny. V „kopci" si postavili dům. Zesnulý měl dobrou a snášenlivou povahu. Veškeré své názory vždy prosazoval umírněně. Dožil se 6 vnoučat.

8.6.1992 zemřel Jan Balcar, Nový Hrádek - Doly 175 ve věku 82 let a pohřben byl na místním hřbitově. Rodák byl z Borové. S manželkou vychovali 2 dcery Evu a Janu a bylo jim dopřáno prožít dlouhý společný manželský život, celkem 58 let. Zesnulý od mládí tkalcoval v továrně u Tošovských. Nezahálel ani v důchodu, zapojil se v Kovodružstvu do zednické party. Původní malou dřevěnou chaloupku v Dolích přestavěl v pěkný zděný dům. Žil a pracoval cele pro svou rodinu. Povahu měl spíše uzavřenou. Zálibou pro něho bylo zahrádkařství.

11.6.1992 zemřela Anna Lepšová z Nového Hrádku č. 89. ve věku 82 let a po smutečním pietním shromáždění v obci měla pohřeb v krematoriu v Pardubicích. Pocházela ze 4 dětí, zůstala z nich sama nejdéle u rodičů. Pečlivě se o ně starala do jejich vysokého věku. Vychovala syna Josefa. Dosloužila i svému nemocnému manželovi. Do konce svého života žila s rodinou svého syna. Ve stáří jí působily radost především vnučky. V mládí aktivně cvičila v Sokole a byla vždy všude, kde se pro mladé něco organizovalo. Všeho, čeho v životě dosáhla, si zasloužila poctivou prací v to-

várně a později v obchodě, v mlékárně na náměstí. Denně po mnoho let se mohli občané setkávat s její laskavou ochotou.

5. 7. 1992 zemřel Bohuslav Menel z Nového Hrádku č. 251 ve věku 68 let. Pohřben byl na místním hřbitově. Pocházel z obce Bystré. Celý svůj nenápadný život věnoval práci a starosti o rodinu. 30 let pracoval v družstvu Velorec. S manželkou vychovali 4 děti, 3 chlapce a 1 děvče. Povahu měl spíše uzavřenou a samotářskou. Byl hodný a mírný, dobře se spoluobčany snášel. Zálibu měl v péči o zahrádku.

25. 8. 1992 zemřela Anna Růžičková z Nového Hrádku č. 358 ve věku 63 let. Pohřeb měla civilní a kremaci v České Třebové. Na Nový Hrádek se přistěhovala s manželem mladá a větší část svého života zde prožila. Jejich manželství bylo velmi harmonické. Vychovali 3 děti, 2 dcery a 1 syna. Synovi pomohli postavit nový dům, kde potom s jeho rodinou společně bydleli. Zesnulá pracovala v družstvu Velorec, v biologickém ústavu ČSAV v Dolích a na Dlouhém v zotavovně ministerstva vnitra. Všude ji měli rádi, protože nikdy nevyhledávala spory, byla hodná a snášenlivá. S chutí a velmi svědomitě vykonávala každou práci. V posledním období života, v době zákeřné nemoci, se jí dostalo obětavé péče a lásky od manžela a dětí.

6. 10. 1992 zemřel Jaroslav Vondřejc z Nového Hrádku 138 ve věku 63 let. Pohřben byl na místním hřbitově. Mládí prožil na Dlouhém. Vyučil se v oboru zahradník-ovocnář. S manželkou vychovali 2 syny, Jaroslava a Jiřího. Část aktivního života byl zaměstnán v podniku Ovoce a zelenina v Náchodě. Později pracoval v družstvu Detecha v Novém Hrádku jako skladník a topič a odtud odešel do důchodu. Rád zahradničil a zapojoval se do veřejného života. Pracoval ve finanční komisi MNV, v zahrádkařské organizaci a především v místním hasičském sboru, kde byl 10 let pokladníkem. Poslední 3 roky

života strávil na vozíku, protože přišel o nohu. Od manželky se mu po celou dobu jeho těžké nemoci dostávalo obětavé péče. Nikdy nezatrpkl a do poslední chvíle se zajímal o dění ve společnosti i v obci. Často jsme ho mohli za pěkného počasí vidět, jak sedí na vozíku před domem, aby alespoň tak byl v kontaktu s okolím a mohl si s někým pohovořit.

8. 10. 1992 zemřel Josef Šafář z Nového Hrádku č. 13 velmi neočekávaně v mladém věku 44 let. Pohřben byl na místním hřbitově. Byl místní rodák a celý život obec neopustil. Jeho otec byl vyučený krejčí, po léta však dělal cestáře. Matka pracovala v zemědělství. Měl starší nevlastní sestru a mladšího bratra Antonína. Rodinné prostředí, ve kterém děti vyrůstaly, bylo neutěšené zvláště z hlediska hygieny. Zesnulý nedlouho po návratu z vojny onemocněl více chorobami a záhy skončil v invalidním důchodu. Vyučený byl zedníkem a toto řemeslo vykonával nejprve u státních statků a později v zemědělském družstvu Ohnišov. Necelý poslední rok až do posledního dne svého života pracoval jako zaměstnanec obce na veřejně prospěšných pracech. Společnosti se nevyhýbal. Byl členem Mysliveckého sdružení Frymburk a členem místního hasičského sboru, kde dosti dlouho vedl družstvo mládeže. Před onemocněním často při plesech a tanečních zábavách na sokolovně ochotně obsluhoval ve výčepu. Povahu měl mírnou a snášenlivou, nikomu by nikdy neublížil. Naposledy se s ním při pohřbu přišla rozloučit široká veřejnost. Řekně promluvil starosta obce, poslední poctu vzdali kamarádi-hasiči a s kytičkou přišli i jeho bývalí spolužáci ze školy.

23. 10. 1992 zemřela Maria Bošová z Nového Hrádku-Rzů č. 15 a pohřbena byla na místním hřbitově. Byla polské národnosti a nebyla místní občankou. Za manžela měla p. Boše, syna kronikáře Ant. Boše a vdovce s 2 dětmi. V mládí v Polsku byla průvodčí tramvaje. U nás pracovala v Eltonu v Novém Městě n. Met., potom byla pokojskou a pomocnicí v kuchyni v rotavovně ministerstva vnitra na Dlouhém. Pro silné

astma byla v invalidním důchodu. Byla společenská a družná.

21. 11. 1992 zemřel Josef Marek z Nového Hrádku č. 65 ve věku 62 let. Zemřel půl roku po své matce, která se u své dcery v Dobrušce dožila 93 let. Pohřben je na místním hřbitově. Rodák byl z obce Sněžné, kam se do své chaloupky neustále a rád vracel. S manželkou vychovali syna Miroslava a dceru Jarmilu. V mládí se vyučil truhlářem, ale tomuto řemeslu se nevěnoval. 5 roků pracoval ve vojenském topografickém ústavu jako civilní pracovník. Později stál u zrodu Kovodružstva v Novém Hrádku, kde byl několik roků zaměstnán. Nějaký čas vedl prodejnu nábytku v Náchodě. Odtud se vrátil k původnímu řemeslu a po mnoho let až do vážného onemocnění pracoval v modelárně slévárny n. p. Stavostroj v Novém Městě n. Met. Největší zálibou zesnulého byla myslivost. Byl také příznivcem a 30 let členem TJ Sokol. Především však měl rád lidi, byl společenský a dobrý kamarád.

Sdělení Okresního muzea v Náchodě

23. 11. 1992 Na základě zákona o obcích č. 367/90 Sb § 14, odst. 1, písm. ch) počínaje 1. 1. 1993 přechází odpovědnost z Okresního muzea Náchod za oblast kronikářství do působnosti obce.

Zapsala Anna Marková, kronikářka

1993

Počasí 1993

Leden Na přelomu roků bylo jasné a klidné počasí. Dosti mrzlo (až -15°C). Sněhu bylo málo a byl zmrzlý a špinavý. Po mrazivém mrholení přišla 7. ledna obleva, mlhy, déště a nevlídné počasí. 2. dekáda měsíce byla úplně bez sněhu. Mrznout a chumelit začalo zase koncem měsíce (-10°C, 15 cm sněhu).

Únor Začátkem února bylo pěkné lyžování, chyběla pouze silnější vrstva sněhu. Pánskou stráň lyžaři dvakrát celou vydrtili. 1. dekádu provázelo slunečné počasí, bylo bezvětří a teploty kluply minimálně na -7°C. Hory měly výhodu - v Náchodě a zejména v Praze byla často inverze a vzduch plný smogu byl i několik dní nedýchatelný. Na sklonku 1. poloviny měsíce sněhu opět ubylo. Sníh při teplotách do -9°C začalo po 17. únoru a sníh padal každý den. Koncem měsíce bylo sněhu hodně, asi 70 cm s pěkným prašanem mrazivého jiskřením od slunečka.

Březen — Souvislá sněhová pokrývka silná přes půl metru umožňovala dobré lyžování a vydržela až do 10. března. Sluníčko však již začínalo mít sílu. V noci mrzlo (až -12°C) a ve dne tálo. Od poloviny měsíce začal sníh mizet, ranní teploty vystoupily až na +7°C a občas se ozýval i ptačí zpěv. Do 20. března sníh téměř zmizel a objevily se sněženky a bledulky, které vyrostly pod sněhem. Koncem měsíce však začalo znovu sněžit a mírně mrznout. Napadlo opět asi 50 cm sněhu.

Duben — V první polovině měsíce bylo počasí vpravdě aprilové, střídal se sníh s deštěm. Nejvyšší ranní teplota byla +6°C a nejnižší -2°C. První jarní bouřka přišla 22. dubna. Po ní nastaly teplé dny (24. 4. bylo v poledne ve stínu +22°C a na slunci +31°C). Na Pačkoře hořel les. Teplé počasí zůstalo až do konce měsíce. Břízky vyrašily a všechno včetně ovocných stromů začalo rychle kvést.

Květen — Začátkem měsíce byly v květu všechny třešně a tulipány. 4. května přišla velká bouřka, nad Prahou se strhla velká průtrž mračen a po ní se přechodně ochladilo. Stálé a slunné počasí s letními dny trvalo až do 20. května. V poslední dekádě měsíce se ochladilo. Konec měsíce byl ve znamení silně proměnlivého počasí s teplotami okolo +13°C.

Červen — Teplo a zima se střídaly i začátkem června. Ráno při teplotách kolem +15°C bývaly mlhy, v noci někdy pršelo a ve dne slunce silně pálilo. Zdá se, že letní sluníčko v současné době nezdravě pichlavě pálí, více než v minulosti. Lidé tento jev přičítají ozónovým dírám a celkovému oteplování atmosféry i Země. Velká vedra až +31°C na slunci ve dne trvala až do 10. června. 11. června je vystřídala bouřka s krupobitím, po které celé 2 dny nepřetržitě lilo. Nastaly mlhy a přišlo ochlazení. Další oteplení se dostavilo 19. června (+25°C) a vzápětí přišla další bouřka s deštěm. Do konce měsíce bylo deštivo a poměrně chladno.

Červenec V tomto letním měsíci bylo počasí netypické, téměř každý den pršelo. V první dekádě po tropickém vedru přišla dvakrát bouřka, jedna s večerním krupobitím. Od 13. července až do konce měsíce bylo mlhavo, deštivo a chladno. 24. července vystoupila vlhkost na 90% a ovzduší bylo těžko dýchatelné.

Srpen V srpnu bylo počasí také proměnlivé. 5. srpna byla ranní teplota +18°C a brzy zrána přišla bouřka. Do konce první dekády denně pršelo, ale počasí zůstávalo teplé. 2. dekáda byla celkově studená. Pouze 16. srpna po vedru +42°C na slunci přišla bouřka s deštěm. Koncem měsíce se ranní teploty pohybovaly kolem +8°C, noci byly chladné (+6 až +7°C).

Září Měsíc začal velmi chladným počasím (1. září ráno bylo +7°C), na horách hlásili i sněhové přeháňky. Ke konci 1. dekády dešťové přeháňky ustaly, ale chladno bylo stále. Občas proletl slunný den. Přeháňkové počasí typu jeden den déšť, druhý den sluníčko trvalo prakticky do konce měsíce. Pouze vítr mezi 20.-25. září způsobil, že bylo krásné slunné „babí léto". Typické pro měsíc září nebylo pouze vlhko, ale také velká úroda hub, úplná houbařská žeň.

Říjen Začátkem měsíce bylo poměrně chladno, ale pěkně. Denně vál vítr až do 8. října, ale nepršelo. Nejvyšší ranní teplota byla +13°C. Ve 2. dekádě opět často pršelo a bylo poměrně teplo až +16°C ráno. Stále rostlo hodně hub, nebylo pamětníka takových košíků s polohříbky. V polovině měsíce se začalo ochlazovat a 18. října přišel první přízemní mrazík. Po 20. října začalo pršet a bylo velmi nevlídno. Od 27. října až do konce měsíce při bezvětří byly každé ráno „šediváky".

Listopad Měsíc začal větrnným počasím s ranní teplotou maximálně +7°C. 6. listopadu se oteplilo na +10°C ráno a 2 dny pršelo. Po dešti přišla mlha a ochlazování. 11. listopadu při ranní teplotě +3°C se objevil první sníh - poprašek 2 cm. Od 13. lis-

topadu až do konce měsíce denně mrzlo, ranní teploty se pohybovaly od -1° až do -12°C. 21. listopadu začalo chumelit, napadlo asi 10 cm sněhu a stále přibýval. Počasí bylo koncem listopadu úplně vánoční.

Prosinec

Prosinec se nevyznačoval typicky zimním počasím jako předchozí listopad. Již 3. začal sníh tát a 7. bylo úplně bez sněhu. Napadl-li nový sněhový poprašek, déšť následujícího dne ho hned smyl. Poměrně teplé počasí (až +4°C ráno) a témuž bez sněhu trvalo až do 22. prosince. 23. prosince napadl mokrý sníh. Chumelilo, ale vzápětí pršelo a sníh tál. Na Štědrý den ráno umrzlo, ale večer pršelo. Vánoce však byly přece jenom bílé. 25. prosince při ranní teplotě +1°C napadlo 10 cm sněhu a stále přibýval. Asi po 4 dny vydržela pěkná sněhová pokrývka 20 cm silná a velmi vhodná pro lyžování. Mráz byl mírný a 31. na Silvestra začalo znovu do sněhu pršet.

Školství - školní rok 1992/93

Základní škola

Školní rok 1992/93 byl zahájen pod vedením ředitele Jaroslava Koldy. Učitelský sbor začal pracovat ve stejném složení jako v předchozím školním roce: Marcela Havrdová, Jiří Havrda, Marie Barešová, Jana Borovková, Marian Páchník, Marie Krbalová, Jana Grulichová a Josef Šretr. Za Jolanu Janěčkovou, která odešla do MŠ Provodov, převzala oddělení školní družiny Hana Matějčková, druhé oddělení vedla dále Ludmila Ježková. O provoz školy se starala školnice Jana Dušková, úklid prováděly Jana Machová a Anna Zákravská. Údržbu na škole zabezpečoval Josef Duška. Od 1. prosince 92 do poloviny ledna 93 za nemocnou učitelku Janu Grulichovou zastupoval p. uč. Jiří Dymák z Nového Města n. Met.

Stav žactva na škole byl celkem 144 žáků, z toho 20 prvňáčků a 18 žáků 8. třídy. 8 žáků z 8 třídy odešlo studovat na střední školy, 9 žáků na střední odborná učiliště a 1 žákyně do 9. třídy v Novém Městě n. Met. Žáci 3. a 4. p. r. absolvovali jako každoročně plavecký výcvik.

mimoškolní činnost

Žáci tanečního kroužku, který vede uč. Marie Barešová, se v září zúčastnili přehlídky tanečních souborů v Kyjově a 16. ledna předvedli předtančení na Sokolském plese. Učitelé se žáky uskutečnili cyklistický výlet, šachové přebory, vánoční koncert, besídku a výstavku prací ve školní družině, zájezd do Prahy, Vítání občánků a další akce. Ze sportovních akcí stojí za zmínku přespolní běh v Náchodě, okresní přebor v lehké atletice a turnaj v kopané. Úspěchem školy bylo 1. místo v okresním kole přírodovědné soutěže. Vliv ředitele – biologa je vidět i na pěkné květinové výzdobě školy – v oknech kvetou pěkné muškáty. Méně potěšitelná je skutečnost, že se žáci školy ani jejich učitelé téměř vůbec neúčastní kulturních akcí pořádaných, a to ani ti, kteří v Novém Hrádku bydlí.

údržba budovy

Pro velké množství sněhu ještě v měsíci březnu se stalo, že začalo do školy (prostoru knihovny) zatékat. Proto musela být opravena střecha a celá přístavba se musela nechat vymalovat. Okna v čelní části budovy po opálení byla natřena luxolem. Dobrá byla spolupráce Obecního žřadu s ředitelem školy.

finanční restrikce

Rok 1993 byl ve školství poznamenán finanční restrikcí vyhlášenou MŠMT ČR. Učební plány v jednotlivých třídách se musely snížit na minimum a přesto se škola dostala do finančního deficitu. Peníze byly každé škole přiděleny formou normativu na každého žáka bez ohledu na další okolnosti. Školy s menším počtem žáků ve třídách, jako je i novohrádecká škola, byly tímto opatřením velmi znevýhodněny. Učitelé pracovali bez naděje na odměnu nebo osobní finanční ohodnocení pouze za nevysoký „holý"

učitelský plat. Pouze díky pochopení guvernéra ČNB ing. Josefa Tošovského mohl být v prosinci 92 pro školu koupen kopírovací stroj sloužící také potřebám OÚ.

kopírovací stroj

Hrádouský školáček

Kopírovací stroj umožňuje rozmnožovat texty na procvičování učiva a také vydávání školního časopisu Hrádouský školáček. První číslo s pěkným úvodem pojednávajícím o tom, že časopis začíná vycházet současně se vznikem České republiky, vyšlo 25. ledna 93. Páté číslo vyšlo 26. května 93 s dovětkem, že další číslo vyjde tehdy, až se ekonomická situace školy zlepší. Časopis přinášel zprávy, informace, zajímavosti, hádanky i rady žákům i rodičům. Měl pěknou grafickou i obsahovou úroveň a každý žák ho dostával zdarma.

školní akademie

Na rozloučení se školním rokem 28. června proběhla v kině za velké účasti rodičů (nebylo žádné prázdné místo k sezení) tradiční školní akademie. Obsahovala loučení se žáky 8. tříd a několik kulturních vystoupení žáků Proňáčkové předvedli s chutí dobře nacvičený country tanec, milá byla scénka malé kuchařinky. Vystoupil pěvecký sbor Koítek a Martina Řeháková s temperamentem předvedla španělský tanec.

Po celý školní rok zůstal neobsazený byt ve škole. Po vystěhování W. Tejklové v únoru 93 byt nebyl pro značně zdevastovaný stav schopný převzetí (rozmrzlé topení).

Mateřská škola

Mateřská škola byla v Novém Hrádku založena již v roce 1945, má tedy dlouholetou tradici. Nejprve byla umístěna v soukromém domě č. 32. V roce 1955 se přestěhovala do budovy národní školy, kde sídlí doposud. Objekt je starý a vyžaduje generální opravu zejména střechy, vnějších omítek a veškerých instalací. Místnosti, které používá mateřská škola, jsou pěkně upravené a přijatelně vybavené. Provoz mateřské školy je financován podobně jako provoz základní školy normativně z prostředků MŠMT ČR přes Školský úřad v Náchodě a Obecní úřad. Mateřské školy

byly v r. 1993 za účelem rozšíření zařazeny do tzv. nezapočítaných aktivit podobně jako školní družiny v základní škole. Tato školská zařízení nejsou pro žáky povinná, je to péče částečně nadstandardní, proto se na financování jejich chodu musejí rodiče dělit. Obecní zastupitelstvo na základě platné vyhlášky schválilo měsíční poplatky pro mateřskou školu ve výši 130 Kč a pro školní družinu ve výši 20 Kč na žáka. Výše poplatků je pro rodiče přijatelná, v ostatních obcích mají poplatky podstatně vyšší. Přes finanční těsno se podařilo v mateřské škole udržet v dobrém stavu vnější i vnitřní vybavení. Provedl se nátěr dvou budov, plotu a laviček a ostatního zařízení školní zahrady.

rodičovské poplatky

nové piano

Obecní úřad zakoupil škole piano, je využíváno a významně přispívá k hudebnímu rozvoji dětí. Obnovu hraček pomáhají hradit sponzoři - družstva Kaden a Velos, Truhlářství v Dražnách, Komerční banka.

stav žactva

V současné době mateřskou školu navštěvuje 22 dětí a perspektivně se jejich počet zvýší. Rodiče i přes poplatky mají o zařazení dětí do mateřské školy zájem, školka má perspektivu. Školka je dvoutřídní, ředitelkou je Soňa Brázdilová, dojíždí z Dobrušky.

Obecní zastupitelstvo

odstoupení zástupce starosty

V červenci z osobních důvodů rezignoval na funkci člena obecního zastupitelstva a zástupce starosty obce Vratislav Pšáček. Bylo jednáno s možnými náhradníky podle výsledků komunálních voleb v roce 1990 Ladislavem Gruliškem a Josefem Rybínem o jejich členství v OZ. Oba členství odmítli. OZ v souladu s platnými zákony rozhodlo o 10členném OZ. Zástupcem starosty obce byl 16.7. obecním zastupitelstvem schválen Josef Přibyl.

počet obyvatel K 31. 12. 1993 má obec Nový Hrádek 709 obyvatel. Rok konstatoval mírný vzrůst počtu obyvatel obce.

finanční zpráva Na schůzi OZ 21. ledna, první za existence České republiky, přednesla Marie Markova finanční zprávu za uplynulý rok. Obrat o příjmech činil přes 2 miliony Kčs.

Výdaje

ZŠ	560 000 Kčs	
KaSS	38 500,-	
Kino, obřady	15 600,-	
Hasiči	4 400,-	
Obnova zast.	90 000,-	

Dary

ing. Brůžek	20 000,-
SBČS (ing. Tošovský)	150 000,-

Výtěžek z lesů 237000,-

Dotace od státu

687 000,- + 70 000,-	topení v ZŠ
100 000,-	střecha ZŠ (+200 000,- obec)
30 000,-	cesta za náměstí
20 000,-	památky (křížová cesta, dveře)
22 000,-	kanalizace
72 000,-	střecha OÚ
20 000,-	poštovné, spoje

Na účtu

395 630,48 Kčs (včetně lesního fondu)

Na vkladovém účtu

150 000,-

Aktiva

52 000,-

snížení poplatků ze psů

Vzhledem k tomu, že OZ stanovilo na okolí nejvyšší poplatky ze psů, rozhodlo se je snížit takto

za 1 psa na Horním Hradku 150 Kč
důchodce 100 Kč
na Dlouhém, Rzechu, Dolích 80 Kč
důchodce 50 Kč
za každého dalšího psa 200 Kč

místní komunikace

V ulici Antonína Kopeckého a v části Klášterní ulice se provedla rekonstrukce vozovky. Byly položeny obrubníky a pásky, vybudovány opěrné zdi a povrch byl pokryt asfaltem. Rekonstrukci prováděla firma Špelda ke všeobecné spokojenosti a za přijatelných 624 000 Kč. Brigádníky i za peníze lze sehnat velmi obtížně. Okresní úřad obci k tomuto účelu poskytl rozpočet o 400 000 Kč. Firma Špelda provedla také opravu hřbitovní zdi v pravé části hřbitova. Na Dlouhém v úseku od bývalé školy směrem k Jedli byl na šesti úsecích opatřen povrch asfaltovým kobercem. Náklady uhradila Obchodní banka Praha (vlastník býv. statku na Dlouhém) jako pomoc naší obci. Chodníky byly opraveny u budovy ZŠ v Hradní ulici, v Náchodské ulici od domu č. 320 k obecnímu úřadu byl celý přeložen.

nové přípojky

V prostoru od Šafářů k novostavbě rod. domku Sobotkových byla zřízena kanalizační přípojka, která poslouží k napojení odpadů na kanalizaci všech sousedních domků včetně Baršova truhlářství. V Hradní ulici v prostoru u křižovatky k Suchánkovým se zřídila nová vodorovná přípojka.

údržba budov

Kromě opravy střechy na ZŠ a na budově OÚ se opravovala i budova zdravotního střediska - pošty. Opatřila se novými okapy a svody, plechování bylo natřeno

změna ordinací

Původní ordinace praktického lékaře měla velmi stísněné prostory. Zastupitelstvo rozhodlo, aby se ordinace dětského a ordinace obvodního lékaře zaměnily. Ke konci roku 93 se provedly potřebné

úpravy a po novém roce dr. Rybášková začala ordinovat se zdravotní sestrou Vlčkovou v novém pěkném prostředí.

likvidace odpadků — Likvidace tuhého komunálního odpadu v obci probíhá podle místní vyhlášky, která nařizuje třídění odpadu, již dva roky. Místní skládku pod Burketovým mostem se nepodařilo legalizovat, i když během roku proběhla řada jednání s řadou institucí. Největším nešvarem jsou stále černé skládky, nikdo nechce proti viníkům svědčit. Odvoz kontejneru do Nahořan na skládku stojí 1800–2000 Kč, k tomu poplatek 417 Kč za 1 tunu odpadu. Odvoz popelnice by občana přišel asi na 38 Kč (nyní platí 25 Kč/m³).

daň z nemovitostí — Do 15. května museli občané Finančnímu úřadu v Náchodě přiznat a do 31. května zaplatit novým způsobem zavedené daně z nemovitosti. Za 1 m² zastavěné plochy platili 1 Kč, další podlaží pokud přesahovalo $\frac{2}{3}$ spodního stálo 1,75 Kč/m². Chaty a chalupy byly zdaněny 3 Kč/m² z obytného prostoru a 1 Kč/m² z pozemku. Budovy vracené restitucemi byly na 5 let od daně osvobozeny. Dislokační poplatek továren byl zavedením daně z nemovitosti zrušen.

dětský lékař — V obci přestal ordinovat dětský lékař MUDr Zavřel z Nového Města n. Met. Od 8. dubna počínaje každý druhý čtvrtek od 10:30 do 12 h ho vystřídala MUDr Snášelová z N. Města n. Met.

zubní lékař — Od měsíce srpna dojížděla zubní lékařka Jirmanová již jako privátní ordinovat 1 den v týdnu. Privatizační projekt na zubní ordinaci podal dr. Danda. Výsledek zatím není znám.

zásobování — Nutno přiznat, že zásobování potravinami v obci bylo po celý rok na špatné úrovni. OZ a zejména starosta Svatoň vyvinul v tomto směru veliké úsilí, protože obec je povinna zajistit zásobování občanů. Situaci zkomplikoval nájemní prodavač Foltýn z Dobrušky, který dal v březnu náhle výpověď a koncem května prodej skončil. Současně s ním zavřel na nějaký čas obchod i Milan Chára. Otevření náhradního prodeje v bývalém řeznickém krámě 2. června za ochotného přístupu p. Štěpánka a prodavaček p. M. Drašnarové a

p. Hovorkové bylo zaslouženým úspěchem starosty obce. Je politováníhodné, že v Novém Hrádku žije několik vyučených prodavaček, ale žádnou z nich nebylo možné pro náhradní prodejschnat. Jednání o koupi celého prodejního střediska s restaurací probíhala již od měsíce ledna po celý rok a výsledek byl nulový. Vlastník objektu Jednota Hronov se snaží o co nejvýhodnější prodej. Prodejní cena 3 miliony 700 tisíc Kč je pro obec i pro Okresní úřad, který slíbil pomoci, nepřijatelná. Vyřešení tohoto problému je pro OZ jedním z nejtěžších úkolů. Všichni potenciální zájemci o koupi (ing. Kubricht, dr. Král) zklamali. Objekt má rovnou střechu, na mnohých místech zatéká, budova celkově chátrá a hrozí jí naprostá devastace.

děti z Běloruska Černobylská katastrofa poznamenala především děti. Dík patří všem, kdo jim chtějí pomoci a jejich úděl ulehčit. 4. září 93 přijelo do naší obce na 6 týdnů ozdravného pobytu 10 dětí ve věku 7 až 14 let a jejich vedoucí Irina z měst Minsk a Pinsk. Nový Hrádek byl v tomto termínu jedinou obcí na Náchodsku, kde se podařilo najít běloruským dětem přechodný domov. Pobyt dětí organizovala Česká katolická charita Praha a dávala 750 Kč na výživu každého dítěte. Sponzorsky přispívala Komerční banka, Obecní úřad, Jednota Hronov (?!), Kovap, Kaden, Velos, Delecha, soukromníci 3 X S Sychrovských, Autoslužby Josef Drašnar a další. Darováno bylo celkem 10 000 Kč na přilepšení do rodin a dárky dětem. Největší dík patří rodinám, ve kterých děti žily – byli to Bohadlovi, Balcarovi, Machovi, Hlaváčkovi (ml.), Vondřejsovi Rzy a další. 27 letá vedoucí bydlela u učitelky Marie Barešové. Děti se učily ve školní družině ve staré budově školy, chodily tam na obědy a odpoledne se rozcházely spát do rodin. Odjely 17. října.

podnikatelská činnost Truhlárna Bareš zahájila provoz 1.1.93, postavena byla za necelý rok. V provozu je také Truhlářství U Drašnarů – Šárka Novotná a Truhlářství Hejzlar v Hradní ulici.

Vybudována byla provozovna Kadeřnictví u Hromádků.

bufet U Firytů — Občerstvení Jindra po odkoupení domu 22.7.93 převzali Zdeněk a Miroslava Firytovi z Prahy.

V hostinci u Tošovských otevřela p. Kosařová z České Čermné prodej použitého šatstva.

Německá firma Qele koupila školu na Dlouhém.

Podnikatelé nemají povinnost svou činnost hlásit obci. Někteří tak vůbec neučiní a není proto o podnikatelské činnosti v obci úplný přehled

civilní vojenská služba — 3. ledna 94 nastoupil na 1 a půl roku u obce Stanislav Drašnar na civilní vojenskou službu. Dostává 52 Kč denně na stravu, 250 Kč kapesné měsíčně a 1500 Kč mu měsíčně doplácí obec. 5.5.93 byl přijat pro práci pod OÚ také Bohuslav Hencl.

zájem o koupi pozemků — Obecní hajný Petr Klein má zájem o pozemek pro výstavbu pily u sokolovny.

elektrické vytápění — Řada domácností přistoupila k zavádění ekologicky čistého vytápění elektrickým proudem. Stávající kapacita sítě elektrického rozvodu je nedostačující. OZ vypsalo anketu pro zájemce o el. vytápění v úseku Hradní ulice – Bukovec. Podstatná většina obyvatel této části obce má o zavedení elektrického topení zájem. Obec požádala VČE Náchod o vypracování projektu k posílení rozvodné sítě v obci.

placení autobusové linky — Již druhý rok se obec Nový Hrádek podílí na úhradě smluvního spoje ČSAD na lince Nové Město n. Met., Nový Hrádek, Ohnišov, Nové Město n. Met. Tento spoj zajišťuje přepravu pracujících z odpoledních směn v lichých týdnech hlavně u Starostroje.

zvýšení pojistného — Základní pojištění – budovy, odpovědnost obce, pojištění občanů a regresní pojištění stojí obec 45 000 Kč ročně místo dřívějších 10 000 Kč.

sponzorské dary — 50 000 Kč Obchodní banka Praha asfalt. cesty na Dlouhém

20 000 Kč ing. Brůžek rekonstrukce zdravot. střediska
5000 Kč J. Barloň hasičství motorstroj (hasiči Lesa)

školní od okolních obcí Od 1.1.93 byl zaveden poplatek okolních obcí navštěvujících školu na dílu, které navštěvují zdejší Z.Š. Roční poplatek činí 1570 Kč na 1 žáka, celkem obce přispěly do rozpočtu na rok 1993 částkou 55 000 Kč.

obecní rozpočet Rozpočet na rok 1993 byl 1823 000 Kč. Příjmy činily celkem 3650 000 Kč, výdaje 2 919 000 Kč. Přebytek na účtě k 1.1.94 ve výši 731 000 Kč vznikl z toho důvodu, že Okresní úřad v Náchodě zásluhou iniciativní práce OZ, zejména starostů a půdorysem starosty J. Gratoně, poskytl N. Hrádku šlétrou dotaci na různé druhy údržby v celkové roční výši 1 a půl milionu Kč.

měnová odluka 1.1.93 vznikla Česká republika. Měna zůstala společná se Slovenskem do 8. února, kdy proběhla měnová odluka. Kčs se změnily na Kč v poměru 1:1. Bankovky hodnot 1000, 500 a 100 Kč byly opatřeny kolky jinými pro ČR a jinými pro SR. Nově byla v oběhu vydána 200 korunová bankovka s portrétem J.A. Komenského a s podpisem guvernéra J. Tošovského, našeho rodáka. V hotovosti měnil nejvíce dospělý částku 4000 Kč a na účet 100 Kč. Ostatní peníze musely být na účtech. Bankovky nižší nominální hodnoty 50, 20 a 10 Kč se nekolkovaly a jejich platnost zůstala pro obě republiky, což se stalo předmětem spekulací původních občanů ze SR. Mince zůstaly rovněž v platnosti. Výměna bankovek za okolkované se uskutečňovala na všech pobočkách a ve spořitelnách. Platbu na poště drželi i poslanci OZ. Oficiálně provedená měnová odluka byla ministerským dílem náležitě v celostátním měřítku oceněným J. Tošovského. 28. září 93 přijal ing. J. Tošovského, rodák z naší obce, titul guvernér roku za provedení měnové odluky a antiinflační politiku (Washington, Amerika).

guvernér roku

výměna federálních mincí a bankovek Během léta 93 skončila postupně platnost mincí a bankovek bývalého Československa. Do konce července byly vyměněny všechny

mince a neokolkované bankovky, posledním srpnem skončila platnost okolkovaných bankovek hodnot 1000, 500 a 100 Kčs. Prodloužené termíny na výměnu měly banky - mince a neokolkované bankovky 30. listopad 93, okolkované bankovky 31. květen 94.

kolaudace nových domů

v r. 91 Karel Kubec, U Stadionu 360
v r. 92 Miroslav Horák, U Stadionu 356
v r. 93 Radomír Lanta, U Stadionu 362
Libor Hladík, U Sokolovny 361
Miloslav Jirounek, Pod Šibeníkem 328
Jeroným Holý, U Stadionu 354 (1.7.)

Kultura

KaSS

ukončení činnosti

Zájem o kulturu v obci poklesl a zejména pro tuto oblast velmi chybí peníze. KaSS ukončilo k 30.9.93 odchodem své vedoucí Jany Ptáčkové činnost v obci. Jakákoliv pořádaná akce byla málo navštívena, existence střediska naprosto přestala být efektivní.

převzetí kina obcí

K 1.10.93 delimitačním protokolem obce od Erfilmu převzala místní kino. Za půl roku provozování kino vykázalo finanční propad 50 tisíc Kč, lidé nechodí ani do kina. Zájemce o provozování kina pod OÚ byl jediný - Jan Martínek. Obec má velký zájem provoz kina minimálně 1 krát týdně udržet. Počet zaměstnanců kina se snížil na 3 osoby.

Kruh přátel hradu Frymburku

ukončení činnosti

K velké lítosti příznivců se na poslední schůzce 28.11.93 U Tirytů sešlo 18 členů KPHF; dr. J. Pružinová, J. Ptáčková, M. Světlíková, J. Černá, ing Bláha, Bláhová, Svatoň, Svatoňová, Dismar, Dismanová, Šrite, Šritrová, Sychrovský, Sychrovská, Jiří Bek, Divoká, Říhová, A. Marková. Otázkou pouze bylo rozhodnout, jak nalo-

žil s 20 tisíci Kč, které „kruh" nastřádal. Přítomní členové rozhodli, aby 10 tisíc Kč bylo použito na zlepšení zdravotnictví v obci (koupě EKG) a 10 tisíc se přenechalo TJ Sokol na rekonstrukci sociálního zařízení. Po výběru financí z účtu „kruh" zanikl a zrušení jeho existence k 31.12.93 se nahlásilo Ministerstvu vnitra.

7. února
O církevních památkách Broumovska

Poslední valná hromada KPHF, jíž se zúčastnilo pouze 10 členů, byla spojená s přednáškou ing. arch. Jana Slavíka o baroku na Broumovsku. Schůze tehdy ještě rozhodla, že starosta obce vyzve majitele hradu Frymburku J. Bartoně k setkání, a že materiály o Frymburku vypracované ing. Slavíkem KPHF zakoupíme. Události, jak bylo již uvedeno, se vyvinuly jinak. Ve 2. části valné hromady ing. Slavík zasvěceně a poutavě vyprávěl o historických skvostech – 9 krásných barokních kostelích na Broumovsku, o 4 v městě Broumově a také o broumovském (kostele) klášteře, jehož je správcem.
V r. 90 z kláštera odešly jeptišky, výroba hostií v klášteře skončila. Objekt kláštera je rozsáhlý a na údržbu velmi náročný. Celková plocha střech například měří 1 ha. Barokní kostelíky rozseté jako perly po vlskách Vernéřovice, Bezdíkov, Otovice, Božanov, Vižňov, Martínkovice a dalších postavili v 18. století za pouhých 50 let Kryštof a jeho syn Kilián Dienzenhofer (a to současně stavěli chrám sv. Mikuláše v Praze). Všechny kostelíky jsou architektonicky velmi krásné a zajímavé. Půdorys každého z nich má jiný tvar – je čtverhranný, vejčitý, hvězdicovitý. Některé z nich jsou zavřené a všechny jsou v důsledku neprováděné údržby značně zdevastované. Ing. Slavík předložil zájemcům k nahlédnutí podrobnou písemnou i fotografickou dokumentaci s vybranými detaily. Dokumentace používá k argumentaci při shánění peněz nezbytných pro zachování těchto krásných kulturních památek.
Frymburské slavnosti se po dvouletém trvání v r. 93 již nekonaly. Náhradou za ně se členové KPHF podíleli na organizaci Jarmarku.

Jarmark

21. srpna TJ Sokol obnovila tradici historických trhů povolených Hrádku Karlem VI. v r. 1736 a uspořádala 21. srpna 93 od 13 hodin na cvičišti u sokolovny Jarmark. Na organizaci se pod vedením neúnavné Milady Světlíkové podílela skoro celá aktivní obec. Dá se říci, že se Jarmark vydařil, trhovců se očekávalo však více. Vystavovali a prodávali Kaden – hračky, Velos – koupelnové doplňky, kola a blatníky, místní krajkářky a vyšívačky – ručně tkané šály a pěkné prostírání. Dále byly prodávány figurky z kukuřičného šustí, drobné keramické předměty a umělecké kovářské výrobky. Nechyběly máslové koláče, perníky, 500 kremrolí p. Říhové, horské sušené bylinky – Frymburský zázrak (27 druhů bylin proti kašli a všem neduhům), černobýl (à 10 Kč balíček). K snědku se labužníkům rozprodala 2 opékaná selata (porce s chlebem à 15 Kč), couračka a horácké kyselo (à 6 Kč), muzika (vařené hrušky à 2 Kč sklenička), káva (à 4 Kč), párky a pěnivý mok. Pro dětskou kratochvíli sloužily průlezky z paperových krabic, po kterých mohly děti kreslit a klouzat se. Počasí vydrželo pěkné, na vstupném se vybraly 3000 Kč. Úvodní slovo pronesl starosta Svatoň. Lidé přišli, pokoukali, mnozí nakoupili, odešli a přišli jiní. Od 20 hodin byla taneční zábava na parketu pod širým nebem, při které hrála hudba Trop.

Frymburské ozvěny

Místní časopis vyšel v r. 93 třikrát. Vydání 1. a 2. čísla zajišťovala ještě pod KaSS Jana Ptáčková. Třetí číslo vyšlo v prosinci díky iniciativě starosty obce, který vyzval ke spolupráci členy OZ, aby již tradiční místní noviny nepřestaly vycházet.

75. výročí vzniku Československa Obecní úřad při příležitosti 75. výročí vzniku Československa pozval na 27. října k vystoupení v místním kině pěvecký sbor

Hron z Náchoda. Dirigoval ing. Vlastimil Čejp, slovem provázel školní inspektor prof. Aleš Fetters, člen pěveckého sboru. Silný citový zážitek z dobře interpretovaných skladeb měl pouze malý počet přítomných posluchačů.

Výstava lidových betlémů

Ve dnech 17., 18. a 19. prosince místní i přespolní majitelé lidových betlémů převážně s figurkami kralického typu vystavili na obecním úřadě své poklady. Při vernisáži v pátek 17.12. zazpívala skupina mladých zpěváků za dirigování ing. Jiřího Hlaváčka velmi čistě několik koled. 25 vystavených exponátů hlídali členové obecního zastupitelstva i v noci. Výstava měla dobrý ohlas, byla nápaditě instalována a byla doplněna ozdobami vánočních stolů. Prohlédlo si ji asi 150 zájemců. Její úroveň dobře hodnotil i odborník-betlemář p. Vaclík z Třebechovic. Za nejhodnotější označil reliéfový betlém v kusu dřeva z kmene stromu p. Livara z Bukovce a další řezby tohoto lidového umělce. Projevil zájem o jejich vystavení na mezinárodní výstavě betlémů v říjnu 94 v Litomyšli.

Vánoční koncert 19.12.1993

Veřejnost lákal před vánocemi do kina koncert žáků ZUŠ v Náchodě organizovaný ředitelem školy p. Schejbalem. 35 účinkujících přednesenými vánočními písněmi a koledami zpívanými i hranými vytvořilo pěknou sváteční atmosféru. Působivé bylo zejména vystoupení chlapeckého dechového kvinteta p. uč. Vlčka. Koncertu se účastnilo 5 učitelů náchodské ZUŠ a přijeli i někteří rodiče vystupujících žáků. Kino bylo zaplněné do tří čtvrtin, což lze považovat za úspěch. Místní škola bohužel chyběla.

Plesy 1993

9. ledna začala plesová sezóna Myslivecký m plesem. Nezůstal nic dlužen své pověsti o dobré kuchyni a pěkné výzdobě. Sokolský ples se konal 16. ledna, byl hodně navštíven. Na pěkné výzdobě se podílela opět především

Milada Světlíková a Václav Sychrovský. Tradičně hrála kapela p. Valáška z Řečan n. Nisou pojmenovaná V. O. B. Ř. Y. Kuchyň byla díky velké návštěvě brzy vyprodaná a přišly k chuti i pikantní chlebové topinky. Novinkou plesu bylo předtančení. Tři skupiny předvedly ukázky tanců. Tančily 2 žákovské páry, které připravila uč. Marie Barešová, skupina místní mládeže doplněná účinkujícími z Nového Města n. Met., z Náchoda a z Dobrušky. Vyvrcholením bylo originální vystoupení Katky Řehákové, která pěkně předvedla sólo španělský tanec. Sklidila velký úspěch. 17. ledna odpoledne Sokol dětem uspořádal Dětský karneval. V měsíci únoru proběhly ještě dva plesy; 13. února Hasičský bál a 27. února již druhý Country bál, oblíbený zejména mladými.

Sbor dobrovolných hasičů

zpráva jednatele — Sbor vstupoval do roku 93 s počtem 67 členů. Na poslední cestě vyprovodili činného a věrného člena Stanislava Vančuru. Několik členů za uplynulý rok přibylo, celkový stav je 73, z toho je 13 žen.

radiostanice — Pro zajištění technického zázemí sboru byl celý rok poznamenán získáváním peněz na nákup radiostanic. Po zkušenostech s likvidací lesních požárů se ukázalo, že je nezbytné mít rychlé spojení v rámci obce i napojení na sbory v celém okrese. Zvýší se tím akceschopnost výjezdových osádek a zároveň se sníží riziko úrazů. Pro vysokou finanční náročnost tohoto záměru se sbor rozhodl požádat o sponzorství. Úspěšní byli u Komerční banky, sourozenců Sychrovských, p. Barloně a v. d. Detecha; příslib mají u Obchodní banky.

požární nádrž — Požární nádrž si vyžádala nezbytnou údržbu. Byla vyčištěna a natřena. Zbývá zajistit trvalý přítok do nádrže. Práce se prová-

děly ve spolupráci s OÚ, který zajistil plán rozmístění hydrantů a kontrolu jejich funkčnosti. Z obecního rozpočtu byly kryty také náklady za dopravu při sběru šrotu.

kulturní akce — Ve snaze o finanční samostatnost pořádal sbor v obci již tradiční kulturní akce. Patřil k nim vždy úspěšný Hasičský bál v únoru a opakované opékání selat pro veřejnost v Písníku v letních měsících. Akce pořádané v Písníku jsou značně oblíbené. Pořadatelé se snaží o jejich zkulturňování. V blízkosti zřídili toalety, provedli nátěry konstrukce přístřešku, zakoupili stan, skleněné půllitry a darem dostali od člena Petra Smaroně ohřívací panel. Jídlo je chutné – porce s chlebem à 15 Kč, hudba reprodukovaná (M. Chára).

změna okrsku — V roce 93 sbor přestoupil z okrsku Česká Čermná do okrsku Slavoňov, který se jeví více funkční. Okrskových schůzí se sbor účastní každé čtvrtletí. Společně provádějí námětová cvičení. Úkolem příštího roku je zlepšení vědomostí a dovedností výjezdového družstva při akci Vzorný hasič.

zpráva velitele

V roce 93 výjezdová jednotka zasahovala u 4 lesních požárů:

15. dubna — Lipí — osádka Grim M., Bek J., Ruffer P., Jirák A., Rázl J., Varga R.

lesní požáry — 24. dubna — Širokovský les (obecní nad Pačkorou) — od pálení chvojí – 2 cisterny vozily vodu z Olešenky a požární nádrže (ve 12:00) – osádka Grim M., Bek J., Ruffer P., Kovačík M., Rázl J., Přibyl J.

Zasahovaly i cizí požární sbory. Vzniklá škoda – 4900 Kč.

25. dubna — Bystré — osádka Grim M., Bek J., Ruffer P., Varga R., Grim J., Hudek Z.

26. dubna — Bystré — osádka Grim M., Bek J., Ruffer P., Kovačík M., Grim J., Varga R., Pavel K.

Ve východních Čechách v období sucha na jaře bylo 40 lesních požárů.

další akce — 14.–16. června — oprava cisterny, příprava na technickou kontrolu

24. června	vyčerpání vodní nádrže v Deleše – výměna čerpadla
2.–3. srpna	plnění koupaliště na Rzech
18. června	okrskové cvičení v Mezilesí – 3. místo
8. října	aplikační cvičení v Libchyni

modernizace techniky Od požárního útvaru v Náchodě sbor v září získal do užívání 2 ruční radiostanice. Cílem je pro místní osádky získat 3 ruční a 1 vozidlovou radiostanici s radiosirénou. Za tohoto předpokladu by mohl být sbor začleněn do okresního poplachového systému, který se buduje. Z vlastních nákladů sbor koupil dobíječku radiostanice, oživovač baterie a přídavné světlomety. Na vozidle bylo opraveno vodní dělo. Díky omlazení výboru SDH se činnost sboru oživila.

Tělovýchova a sport

V roce 1993 TJ Sokol uspořádala následující akce

16. ledna	Sokolský bál
17. ledna	Dětský maškarní bál
27. února	Cvičení pro ženy při hudbě
27. února	Country bál
2. března	Výlet na běžkách Rokytnice – Olešnice v O. h.
1. a 2. dubna	Burza dětského oblečení
15. května	Hrádouská vařečka
21. srpna	Jarmark
28. srpna	Discomaraton
21. a 22. října	Burza dětského oblečení
28. prosince	Soutěž ve stolním tenisu

Hrádouská vařečka

15. května 11. ročníku pochodu nevelikého svým rozsahem a příjemného domácí atmosférou se zúčastnilo 216 pochodujících. Z Nového Hrádku jich bylo 88, z Nového Města n. Met. 29, z Dobrušky 22,

z Hronova 15, z Bohdašína a z Mezilesí po 13, z Náchoda 9, ze Smiřic 6, z Borové 5 a pochodovali i nadšenci z Mníšku z Liberce, Hradce Králové, Broumova, České Skalice, Rychnova n. Kn., Trutnova, Jaroměře, Prahy, dále i jednotlivci z České Čermné, Velké Jesenice a z Ohnišova. Nejstarším účastníkem byl Antonín Přibyl z N. Hrádku (85 r.). Rodinných kolektivů bylo 12 a všechny dostaly dřevěnou vařečku, velkou vařečku si domů nesl kolektiv z Hronova. Všichni ostatní, kteří pochod absolvovali, byli obdarováni perníkovou vařečkou.

sletové skladby

Od září 93 probíhal nácvik 5 sletových skladeb na XII. Všesokolský slet v Praze. Nacvičovali

nejmladší žactvo	22 dětí	cvičitelka	Lída Ježková
mladší žákyně (i z Borové)	21 "	"	Lída Martinková Marie Krbalová
dorostenky	13 děvčat	"	Lída Martinková
muži	9 mužů	cvičitel	Pavel Bohadlo
Věrná garda	4 páry	"	dr. J. Pružinová ing. O. Krásný

lyžařský oddíl

provoz lyžařského vleku

Lyžařská sezóna roku 1992/93 byla opět pro milovníky sněhu příznivá. Sníh ležel dlouho a v dostatečné vrstvě, hlavně k jaru. Vyplatilo se i lyžařské podnikání – provoz lyžařského vleku. Při velmi nízkém jízdném (1,50 Kč 1 jízda) se za celou sezónu utržilo téměř 40 tisíc Kč. Režie – elektrický proud za 4 tisíce a údržba a revize vleku před sezónou 16 tisíc Kč. Vyčíslena není obětavá práce členů oddílu a rodičů lyžujících dětí při údržbě areálu a obsluze vleku – dělají to zadarmo. Cifra představující zisk se zdá být vysoká, ale v porovnání s částkou půl milionu Kč potřebnou na výměnu vleku nejpozději v r. 98 je zanedbatelná. V r. 93 měl oddíl 66 členů. Za oddíl závodilo 13 sportovců a v přípravě je 12 dalších dětí, o které se starají dvakrát týdně na podzim a čtyřikrát týdně v sezóně 2 trenéři a 1 pomocný trenér. Oddíl vykazuje 7 rozhodčích, všichni však nejsou

závodní a trenérská činnost

činní aktivně. Bylo by potřeba obnovit sportovní vičení - koupit alespoň 1 pár špičkových lyží a hol. Mnoho úsilí i peněz dají každoroční zajištění přeboru rodného soustředění v Krkonoších. Bez něj by se nedosáhlo solidní výkonnosti závodníků. Členové oddílu se zúčastnili 7 závodů, z toho 2 zorganizovali na Novém Hrádku - přebor Podkrkonošské župy (ve všech sjezdových disciplinách) a Cenu Trymburka (slalom pro žactvo ze širokého okolí). Podle bodového hodnocení se stali nejúspěšnějšími závodníky oddílu Marek Sychrovský a David Beck. Nejkvalitnější závodnicí Radka Sychrovská, Radim Holý a Josef Drašnar se neprosadili, protože všechny závody vyšší kvality byly odvolány

100 let Sokola ve Frýdštejně Sokol ve Frýdštejně ke 100. výročí svého založení požádal pod vysoké kvality nazvaný Přebor jizerské župy a republikový závod ČOS. V něm se svých kategoriích zúčastnili P. Sychrovská, D. Beck a P. Suchánková. Druhá místa obsadili Radim Holý, Marek Sychrovský a v kategorii nad 45 let Jeroným Holý.

okresní přeborník Okresním přeborníkem v obřím slalomu pro r. 93 se stal Radim Holý. Ustrženo oliku, nálet a nosze se v r. 93 nepodařilo zajistit.

soustředění v Krkonoších Soustředění v Krkonoších 16. - 22. 12. 93 bylo velmi náhladné pro TJ i závodníky samotné. Každý člen si musel hradit plné jízdné na vlecích 200 Kč za den a příspěvek na dopravu a stravu. Činnost lyžařského oddílu na dobré úrovni po mnoho let drží bratr Václav Sychrovský ml. a předsedou předsedá oddílu Jeroným Holý.

zdravotní cvičení žen

již po několik let a letos vedle náčelníka domu služných skladů vede obětavá Lída Marlinková zdravotní cvičení žen. Cvičí se při hudbě cviky na procvičení a protažení celého těla se zdůrazněním oblasti břicha, boků. Trvale chodí do cvičení 4 - 9 žen. Cvičením dosahují ideální a starším ženám takto potřebné relaxace tělesné i duševní.

údržba sokolovny

Všechny údržbářské práce navážejí na nedostatek peněz. Byl

provedeny nátěr části střechy a oprava propadajících se částí podlahy. Výměnu schůze Sokola v roce 93 nekonala.

Různé

26. ledna volba prezidentů ČR, SR

Všichni občané ČR mohli na televizních obrazovkách sledovat tajnou volbu prvního prezidenta nově vzniklé republiky. Volba prezidenta SR probíhala ve stejný den. Celou událost v českém Parlamentu lze označit nedůstojným cirkusem. Na post prezidenta ČR se hlásili 3 kandidáti Václav Havel, dr. Miroslav Sládek za republikány a dr. Marie Stiborová za levý blok. Na Slovensku byli kandidáti čtyři. Za HZDS kandidoval i Mečiarův favorit Roman Kováč. Slováci všakrami ve druhém kole svého prezidenta znovu zvolili. Ve třetím kole volby 15. února byl slovenským prezidentem zvolen Michal Kováč. V České sněmovně 26. ledna při volbě prezidenta dělali republikáni jakoré obstrukce, že se akt volby na 5 hodin a byl značně znevážen. Miroslav Sládek se na WC za účasti osobního strážce fyzicky střetl s fotoreportérem. Komunističtí poslanci se od dění distancovali. Mlčeli však, když byl Václav Havel republikány urážen, obviňován z alkoholismu, z kolaborace s Němci, a když mu bylo nezbytně vyčítáno špatné provedení amnestie. Ministr Ruml se vystoupení řekl, že do sněmovny vstoupil duch bývalé StB. Republikáni se předháněli ve špinění budoucí hlavy státu, 11 poslanců se ve vystoupení neustále střídalo. Teprve na návrh poslance Kalvody bylo vystoupení každého poslance omezeno na 5 minut. Špinili i čilá kandidátka dr. Stiborová např. slovy: „Tu slepou od Hřbitovní nevidí ani Vízir!" Pěkně a na úrovni odpovídající jeho postavení vystoupil ministr školství dr. Petr Pithart, řekl m. j., že názory poslanců Všechny jsou mu známé z dob fašismu. Poslanecké pokoje bylo nádost dlouhodobě přeslušno kvůli telefonátu, který oznamoval, že je v kanceláři umístěna bomba se časovačem. Později se pachatel falešné zprávy přiznal, uvedl i svou adresu s tím, že už se na to všechno nemůže dívat. Václav Havel byl zvolen 1. českým prezidentem, ale musel vynik

kalich hořkosti až do dna. Na tiskové konferenci po svém zvolení opakoval svoje vlastní slova ze hry z r. 71: „Ten, kdo to s demokracií myslí dobře, bývá často bezmocný. Ten, kdo to dobře nemyslí, si může dovolit všechno." Slova o bezmoci opakovala i p. Olga Havlová.

2. února inaugurace 1. českého prezidenta

V televizním přenosu byla z Vladislavského sálu přenášena slavnostní inaugurace prezidenta Havla. Jediným bodem pořadu byl slib nově zvoleného prezidenta. Zahájení a projev přednesl předseda poslanecké sněmovny Milan Uhde. Důstojnému aktu byla m. j. přítomna manželka prezidenta p. Olga Havlová, ze Slovenska Roman Kováč a prezidenti sousedních států Lech Wałesa a Richard von Weizsäcker.

17. a 18. července uzavření letiště v Hradci Králové

Leteckým dnem svou existenci ukončilo vojenské letiště v Hradci Králové. Účast letců byla mezinárodní - z Itálie, Ruska, Francie (Ferri tricolori, 10 letců). V různých seskupeních a akrobacii se představilo celkem 140 letadel. Silným zážitkem bylo i sledování televizního přenosu z leteckého dne.

18. července lidská tragédie

Veřejností otřásla tragédie manželů Anny a Josefa Střelkových č. 134. Odehrála se za deštivého nedělního odpoledne. Po návratu z kostela v Rokoli našel manžel svou manželku oběšenou. Zavolal sám na Policii se sdělením, že se zastřelí. Po příjezdu Policie konstatovala, že svůj záměr uskutečnil. Zachránit jeho život nebylo již v lidských silách. Jaké zoufalství dohnalo oba manžele k sebevraždě, když alespoň zdánlivě nemohli mít k nespokojenosti s životem důvod, se již nikdo nedozví. Měli děti, vnoučata, se kterými se setkávali v bývalém domově u hranic na Dlouhém. Zanechali vlastní pěkný dům s muškáty v oknech...

říjen 1993 parlamentní krize v Rusku

Prezident Boris Jelcin využil své pravomoci a rozpustil parlament, který prakticky již nebyl schopný přijmout jakékoliv usnesení. Velká část poslanců však zůstala po celých 10 dní v „Bílém domě" a odmítala ho opustit. Kolem parlamentu se seskupily ozbrojené síly prezidenta Jelcina. 4. října ve 4 hodiny ráno udajně parlamentní síly vedené předsedou parlamentu Chasbulatovem a samozvaným prezi-

dentem Ruckým zaútočily na vojenské jednotky prezidenta Jelcina, které u parlamentu hlídkovaly. Druhá strana náležitě odpověděla z tanků a z děl a výsledkem bylo asi 500 mrtvých. 4. října byli Chasbulatov s Ruckým zatčeni. Parlament se díky tajným chodbám rychle vyprázdnil. Svět v této extrémní situaci včetně hlavy našeho státu podporoval rozhodnutí Borise Jelcina jako záruku cesty Ruska k demokracii. Neutrální postoj zaujala Čína.

8. listopadu
míting dr. Miroslava Sládka

Naše obec měla tu „čest", že do ní zavítal předseda republikánů dr. Miroslav Sládek. Byla to iniciativa z jeho strany, jel „šňůru" Teplice n. Met., Police n. Met. a Nový Hrádek v jeden den. Kino se téměř zaplnilo převážně cizími členy a příznivci strany SRP-RSČ, jejímž je předsedou. Mnohé návštěvníky přivedla na jeho vystoupení zvědavost. Podle účastníků mítingu hovořil 50 minut, sám sebe uváděl a choval se umírněně. Jeho sólo vystoupení bylo bez aplausu, dotaz byl jeden. Nic zásadního neřekl, je dobrý řečník a fyzicky pěkný člověk. Dotkl se kriticky guvernéra J. Tošovského, že vystudoval za „Jakešovy peníze". Nabízí se otázka, za jaké peníze vystudoval on sám. Za pronájem sálu zaplatil požadovaných 500 Kč. Někteří účastníci jeho vystoupení si od něj za 49 Kč koupili knížku „Jak to vidím já".

obavy občanů

Největší obavy u občanů vzbuzuje již dva roky trvající bratrovražedná válka v bývalé Jugoslávii, fašistické vystupování Vladimíra Žirinovského v Rusku a celkově veliký nárůst kriminality zejména vražd.

Společenská kronika

Manželům se narodili

20. 2. 1993
Opočno

Iveta a Jaroslav Rázlovi, Nový Hrádek 14
syn Lukáš, vítání 19.6.

17.3.1993 Petra a Libor Přibylovi, Nový Hrádek 142
Jaroměř syn Libor, vítání 19.6.

31.3.1993 Renata a Pavel Luchánkovi, Nový Hrádek 65
Opočno dcera Tereza

31.3.1993 Jiřina a Bohumil Barešovi, Nový Hrádek 204
Náchod syn Jan

22.4.1993 Zdiňka a Vladimír Růžičkovi, Nový Hrádek 258
Opočno dcera Adriana, vítání 19.6.

25.4.1993 Marie a Libor Hladíkovi, Nový Hrádek 289
Opočno dcera Martina, vítání 19.6.

30.4.1993 Dagmar a Petr Nemeitovi, Nový Hrádek 363
Náchod syn Petr, vítání 19.6.

25.6.1993 Jana a Erich Klárovi, Nový Hrádek 320 (Olešnice v O.h. 175)
Náchod dcera Jana, vítání 13.11.

4.6.1993 Olga a Miloš Langrovi, Nový Hrádek 202
Náchod dcera Daniela, vítání 13.11.

9.9.1993 Hana a Jan Stocklassa, Nový Hrádek 295
Opočno dcera Greta, vítání 13.11.

26.8.1993 Ladislava a Josef Rýdlovi, Nový Hrádek 339
Náchod dcera Sabina, vítání 13.11.

6.11.1993 Blanka a Josef Rufferovi, Nový Hrádek 59
Opočno dcera Štěpánka

22.11.1993 Alena a Josef Martinkovi, Nový Hrádek - Rzy 7
syn Miloš (v březnu 94 zemřel)

Statistika narozených dětí za posledních 5 let

r. 1989 5 dětí
r. 1990 8 dětí
r. 1991 15 dětí (1 dvojčata)
r. 1992 5 dětí
r. 1993 14 dětí (1 ve 3 měsících zemřelo)

Přibývá dětí narozených v nemocnici v Opočně. Nemocnice má dobrou pověst a je tam příjemné domácí prostředí. Nově a stále častěji se objevuje účast otců u porodu.

Sňatek na OÚ uzavřeli

20.2.1993 Erich Klár z Olešnice v O.h. č. 175
a Jana Šafránková z Nového Hrádku 320

2.7.1993 Petr Suchánek z Nového Hrádku, Hradní 196
a Dagmar Pumrová z Dobrušky, Mírová 807

Statistika sňatků za posledních 5 let

r. 1989 4 páry
r. 1990 4 páry
r. 1991 9 párů
r. 1992 4 páry
r. 1993 2 páry

Přibývá sňatků uzavíraných v kostele. Snoubenci si mohou vybrat buď sňatek církevní nebo civilní; Oba jsou rovnocenné.

Výročí svatby oslavili

50 let společného života - zlatou svatbu

Andělina a Bohuslav Černých, Nový Hrádek 139

Z našich řad odešli

10. 1. 1993 zemřela Anežka Drašnarová z Nového Hrádku č. 4 ve věku 89 let po několika letech žití v domově důchodců. Rozloučení měla v místním kostele a po církevních obřadech byla odvezena k tichému zpopelnění. Pocházela z Dolů z početné rodiny s 5 dětmi. Od mládí byla zvyklá neustále pracovat, doma tkalcovati. Ze skromných poměrů si přinesla do života jako vklad optimistického a tvořivého ducha. S hodnotami získanými vlastní poctivou prací uměla dobře hospodařit. S manželem vychovali syna Josefa. Svou lásku zesnulá přenášela na vnuky a dočkala se i 5 pravnoučat. Aktivní vztah k životu neztratila ani po ovdovění. Hodně času věnovala nejprve s manželem a potom i sama péči o dům a zahradu na Šibeníku. Od mládí byla aktivní členkou Sokola, hodně pomáhala oddílu národní házené. Vařila při akcích na sokolovně, pomáhala také ve školní jídelně. Měla smysl pro všechno krásné a do každého prostředí, ve kterém žila, přinášela radost a dobrou pohodu.

14. 1. 1993 zemřel Stanislav Vančura z Nového Hrádku č. 133 ve věku 58 let v nemocnici v Náchodě a pohřben byl na místním hřbitově. Rodák byl místní a 30 let pracoval v družstvu

Velorex (nyní Velos). Přestože ve výrobním družstvu nikdy nezastával žádné vedoucí postavení, nemalou měrou přispěl k jeho rozvoji. Nejlépe se cítil u ponku a u strojů, tam byl mistrem svého oboru. Byl zručný zejména v přesné práci, dovedl si poradit s každým technickým problémem, pracoval tvořivě. Velmi ochotně vždy pomáhal spolupracovníkům i spoluobčanům. S manželkou vychovali dceru Danu a syna Stanislava. Dočkal se 3 vnoučat. Od mládí byl aktivním členem hasičského sboru, dělal strojníka. Velmi rád četl, chodil do přírody a měl rád lidi. Poslední léta života mu značně ztěžovala zákeřná nemoc, která ho donutila odejít do stavbního důchodu předčasně. Snažil se však až do konce svého života pracoval.

13.5.1993 zemřel František Hartman, Nový Hrádek č. 70 ve věku prací naplněných 88 let. Pohřben byl na místním hřbitově. Pocházel z Janova a původně s manželkou bydleli na Dlouhém, kde byl zesnulý nějaký čas předsedou národního výboru. Později koupili dům na Podfaře - Hradní ulici. Vychoval s manželkou jednu dceru. Dožil se i pravnoučat. Vyučený byl zedníkem a zednickou práci dělal celý život s velkou láskou a fortelem. Byl nejen dobrý odborník, ale také velmi pracovitý řemeslník. Sám vzpomínal, že pracoval jako učedník na stavbě místní školy a ve svých více než 80 letech se velkou měrou podílel na její přístavbě. Na Novém Hrádku přestavěl i nově postavil spoluobčanům mnoho domů. Řadu let pracoval pod MNV. Práce ho držela, byl vždy velmi dochvilný a neobyčejně svěží i po ovdovění až do vysokého stáří. Bylo obdivuhodné sledovat jeho jistý pohyb ve výškách na stavbě v jeho typickém bílém oblečení. Práce mu byla zábavou i koníčkem. Mnohého z nás by mohl učit umění žít.

3.6.1993 zemřel Jaromír Martínek z Nového Hrádku č. 80 ve věku 53 let. Pohřben byl na místním hřbitově. Narodil se a celý svůj život prožil na Novém Hrádku. V raném mládí

jej postihla nevyléčitelná nemoc. Záhy mu také zemřel otec a vychovávala jej matka sama. On i jeho starší bratr Josef zůstali svobodní. Po smrti matky žil s bratrem a od jeho smrti v r. 90 žil sám. Po úraze ke konci jeho nepříliš dlouhého života o něj obětavě pečovala v Bačetíně jeho sestra Olga. Přes značné pohybové postižení se dá říci, že byl „Jarka" jedním z nejpracovitějších občanů obce. Byl zvyklý od mládí pracovat neustále, práci používal jako rehabilitaci. Ochotně pracoval při obecním úřadě a žádné práci se nevyhýbal. Byl společenský a vtipný, nikdy nezatrpkl a život měl nesmírně rád. Pečlivě se staral o rodnou chaloupku se zahradou. U sousedů a všech svých známých byl oblíbený, protože byl snášenlivý a nikdy nikoho neodsuzoval ani jím nepohrdal. Měl rád les, přírodu, lidi a nerozlučného kamaráda – psa. „Jarka" žil pro Hrádek a k Hrádku neodmyslitelně patřil.

3.6.1993 zemřela Anna Přibylová – „Šlupenská" z Nového Hrádku č. 109 ve věku 85 let. Pohřeb byl žehem v Pardubicích. Pocházela z Borové. Většinu svého života pracovala v textilu, později v Kovodružstvu v Dolích při výrobě hraček. Převážně sama vychovala 3 děti. Ke konci svého života žila v Bukovci v chaloupce sama. Často ji navštěvovala její nejmladší dcera Drahuše. Vedla obyčejný život s prací pro rodinu, společenských událostí se neúčastnila. Byla svědomitá a pečlivá při každé práci. Dokázala sama udržovat domek ve vzorném pořádku. Téměř do konce svého života chodila pracovat do továrny.

18.7.1993 zemřela Anna Střelková z Nového Hrádku č. 135 za dramatických okolností ve věku 68 let. Rozloučení s ní a s jejím manželem bylo 23. července v Novém Městě n. Met. a 26. července se konala kremace obou zemřelých manželů v Pardubicích.

Zesnulá pocházela z Tise z početné rodiny. Od mládí pracovala v zemědělství především na Broumovsku a Novobydžovsku. Vychovala 4 děti, 1 syna a 3 dcery. Tři z nich dosáhli vysokoškolského vzdělání. Byla velmi pracovitá, obětavá a velmi mírné povahy.

18. 7. 1993 zemřel tragicky Josef Střelka z Nového Hrádku č. 134 ve věku 71 roků. Pocházel z Dlouhého od hranic z chalupy, ve které žila početná rodina. Již v 15 letech přinášel za svého otce hospodářství. Po roce 1945 se s manželkou přestěhovali na Broumovsko, kde získali klášterní půdu. Po roce 1948 si koupili dům v Říchořích na Novobydžovsku. Zesnulý se stal funkcionářem místního JZD a jeho žena vedla obchod a vařila v kulturním domě. Před odchodem do důchodu koupili od Burkelů v Novém Hrádku dům a vrátili se do rodného kraje. Dům opatřili novou fasádou a pečlivě udržovali i jeho okolí. Zesnulý vypomáhal o pracích pro OV, např. při přestavbě školy. Velký zájem měl o zahrádkářství, zasloužil se o založení zahrádkářské kolonie na úbočí pod Trymburkem. Po listopadu 1989 si vzal zpátky pozemky patřící k domu na Dlouhém a s manželkou na nich hospodařili. Celý život byl členem ČSL. Domněnky o tragické smrti obou manželů se různí. Jisté je, že zesnulý měl autoritativní chování a mezi manželi panoval nepřirozený vztah. Vlastnil zbraň. Celý případ byl pozdvižením jako dvojnásobná sebevražda.

13. 7. 1993 zemřela Milada Černá z Nového Hrádku č. 53 ve věku 84 let a pohřeb měla zítra 17. června v České Třebové. Pocházela od Žamberka a v Novém Městě n. Met. v mládí sloužila. Provdala se, sama o několik let starší, za cukráře Oldřicha Černého. Společně vedli cukrářskou živnost ve svém domku a později v domě proti kostelu. Po skončení cukrářské činnosti si vzali a vedli „Lepšovu" hospodu. Vychovali 1 syna a 2 dcery. Manžel

se vysokého věku nedožil, zemřel náhle. Rodina žila spořádaně, dětem poskytli vzdělání. Zesnulá měla ráznou a rozhodnou povahu. Ke konci života byla méně pohyblivá a pečovala o ni dcera Milada z Náchoda. Až do své smrti zůstala členkou TJ Sokol.

17. 7. 1993 zemřela Ludmila Kuncová z Nového Hrádku - Dlouhé 16 v Opočně ve věku 81, kremaci měla v Pardubicích 22. července. Rodačka byla z Nového Hrádku, chalupu na Dlouhém rodiče koupili později. Krátkou dobu byla vdaná, vrátila se zpět domů, kde žila s rodiči a později dlouhá léta s bratrem Arnoštem, mladším téměř o 20 let. Po léta pracovala na státním statku a ve stáří se zcela věnovala své a bratrově domácnosti a pečlivé péči o chalupu a zahradu.

21. 7. 1993 zemřela Anna Červinková z Nového Hrádku č. 218 v Hradci Králové ve věku 69 let. Pohřeb byl žehem 27. července v Pardubicích. Pocházela z Nového Hrádku - Bukovce. Mládí měla složité. Sloužila v České Skalici, kde se také seznámila s manželem, který tam pracoval jako pekař. Prožili vyrovnané manželství, ve kterém vychovali 2 syny a dceru. Pracovala ve družstvu Velorex, odkud také odešla do důchodu. Celý život naplnila svědomitou péčí o rodinu. Žila nenápadným životem a byla velmi snášenlivá.

15. 8. 1993 zemřela Anežka Šotolová z Nového Hrádku ve věku 79 let. Pohřbena byla na místním hřbitově. Manžel zesnulé byl hajným a zemřel poměrně v mladém věku. Bydleli v chaloupce v Bukovci a vychovali 5 dětí, 2 syny a 3 dcery. Zesnulá byla pečlivá a svůj život cele zasvětila péči o děti, vnoučata a dožila se také pravnoučat. Stáří prožívala u nejmladší dcery Jany, poslední měsíce

svého života dožila u dcery Marie v Novém Městě n. Met.

22.9.1993 zemřel Arnošt Verner z Nového Hrádku - Dlouhé 16 v Náchodě ve věku 62 let, kremace byla v Pardubicích 24. září. Matka zesnulého byla německé národnosti. V mládí se vyučil prodavačem a dlouhou dobu dělal ve velkoobchodě skladníka. Později vedl prodejnu potravin v Novém Městě n. Met. Pod branou. Celý život žil na Dlouhém a za prací dojížděl. V zaměstnání měl velmi dobrou pověst pro svoji pečlivost až preciznost. Velmi dbal na svůj zevnějšek a na pořádek vůbec. Celý život zůstal svobodný. Byl velmi zvyklý na svoji starší sestru a nedokázal se s její smrtí vyrovnat. Zemřel 2 měsíce po ní. Konec života v jeho nemoci mu ulehčovali manželé Linhartovi, těm také odkázal chalupu, protože přímého dědice neměl.

17.10.1993 zemřel páter Josef Landa, osobní děkan a administrátor farního úřadu v Novém Hrádku ve věku 69 let. Rozloučení s p. farářem bylo v kostele v Novém Hrádku v úterý 26.10. při mši svaté za účasti p. biskupa Karla Otčenáška a skupiny asi 30 kněží. Pohřben byl 27.10. dle svého přání v Sebranicích u Litomyšle. Byl dlouhodobě a vážně nemocen, odešel však náhle v neděli, kdy věřící ještě přicházeli ráno na mši, kterou měl sloužit, a museli se vrátit. P. farář se narodil v Dobroutově u Polné a kněžské svěcení přijal v r. 1949 v Hradci Králové. Působil ve Vrchlabí, Sebranicích, Ruprechticích u Broumova, Polici n. Met., v Novém Hrádku (krátce, přes 2 roky). Účast lidí na rozloučení i na pohřbu byla veliká, z Police přijel celý autobus účastníků. Rozloučili se s ním páter Lukeš, jeho spolužák ze studií, zástupce obce Suchý Důl a starosta N. Hrádku J. Svatoň. Zdejší starosta připomněl, že domovem p. farář zůstal v Sebranicích. Veliká účast lidí na pohřbu

svědčila o tom, že v p. faráři odešel především velmi dobrý člověk, tvrdý k sobě a plný pochopení pro druhé. Rozloučení s ním bylo velice důstojné.

28.11.1993 zemřela Marie Šotolová z Nového Hrádku č. 152. v Kopřivnici ve věku 86 let a pohřeb měla žehem 1.12. v Ostravě. Pocházela z Nového Hrádku a celý svůj dlouhý život zde prožila. V posledních letech svého života zvláště v zimě pobývala v Kopřivnici u syna. Otec jí zemřel v raném dětství. Rodina, ze které pocházela, byla početná. Živilo ji hospodářství a domácí tkalcování. Práci v textilu zasvětila celý život. Pracovala v továrně u Sychrovských a u Suchánků, později Lině, odkud také odešla do důchodu. Vychovala 2 děti, syna a dceru. Měla energickou a svéraznou povahu. V 55 letech ovdověla. Byla pracovitá a pořádná, všechno úsilí věnovala své rodině. Ráda se zabývala ručními pracemi, ale její největší zálibou byla příroda a houbaření.

Zapsala Anna Marková, kronikářka

1994

Počasí

Leden — Začátek měsíce byl poměrně teplý. Špinavý sníh v noci roztál a ve dne tál. Koncem první dekády úplně roztál, ranní teploty dosahovaly až +8°C, takže bylo možné dokonce pracovat na zahrádce. K ochlazování došlo až v polovině měsíce. Chumelilo málo, sněhová pokrývka dosahovala asi 3 cm. 26. ledna přišla první bouřka v roce a po ní 28. ledna se spustil liják s prudkým větrem a další bouřkou. Vichřice byla tak silná, že poškodila střechu na věži místního kostela. Orkán zasáhl celou Evropu, dosahoval rychlosti až 170 km/hod. a měl na svědomí 5 lidských životů. V závěru měsíce sněhová pokrývka vzrostla na 15 cm.

Únor — Sníh z měsíce ledna byl mokrý, spíše ubýval. Lyžování v létě sezónně nebylo takřka možné. Od 12. do 22. února sice mrzlo

a vál studený vítr, ale zem byla téměř bez sněhu. Konec měsíce byl teplý až +6°C ráno, země však zůstávala zmrzlá.

Březen Měsíc březen přinesl další oteplení až na +8°C ráno, pršelo a bylo mlhavo. Sněhové přeháňky střídal déšť a 13. března se strhla bouřka s lijákem. Plískanice se opakovaly, sluníčko se objevovalo sporadicky a sněhová pokrývka byla vždy pouze krátkodobá a tenká. Mokro a deštivo bylo až do konce měsíce, který po náhlém zvýšení až na +22°C skončil opět bouřkou.

Duben Deštivo bylo i začátkem dubna a nastaly chladné dny. Sníh se však udržel ve vyšších polohách Krkonoš. 2. dubna o Velikonocích lidé oblékli místo jarního oblečení zimní kabáty. Ranní teploty 0 až +7°C po celé první dvě dekády měsíce. Po 20. dubnu se začalo oteplovat, ranní teploty dosáhly až +10°C, sluneční svit byl minimální. Velmi teplý s +22°C na slunci a +18°C ve stínu byl 25. duben. Konec měsíce se vyznačoval velkou oblačností bez srážek. Poslední dubnový den na „čarodějnice" bylo velmi teplo a slunečno.

Květen V noci na 1. květen se začalo silně ochlazovat a 3. května za slunečního počasí se objevily přízemní mrazíky. Rozmezí ranních teplot bylo široké, v prvních dvou dekádách měsíce bylo od +1°C do +17°C. V polovině měsíce se vyskytla již ve dna až +26°C ve dne a nezvykle bohatě kvetly jabloně a slibovaly dobrou úrodu. Pro celý měsíc květen bylo typické, že téměř každý den pršelo. Konec měsíce byl poněkud chladnější s maximem +16°C ve dne.

Červen Sluneční a teplé počasí v první červnový den (+17°C ráno) bylo záhy vystřídáno deštivým počasím a v polovině první dekády se silně ochladilo. Senoseči počasí nepřálo vůbec. V polovině měsíce byla stále až neobvyklá zima, ranní teploty se pohybovaly od +8° do +10°C. Později se oteplilo ve dne na 20-24°C na slunci, ale noci zůstaly nadále chladné. Koncem měsíce bylo

sluněčno, 25. červen byl tropický den s 13°C ráno a přes 30°C ve dne. Podobný ráz měly i všechny poslední dny měsíce června. Počasí se jevilo jako ve Středomoří s pálivým sluncem. Vyskytují se dohady o narušené ozónové vrstvě. Teprve po bouřce 29. června přišel déšť a mírné ochlazení.

Červenec — Červnové ochlazení bylo velmi krátkodobé. Celý červenec nesmírně horký a bohatý na sluneční svit. Slunce jedovatě pálilo. V prvních dvou dekádách přišla několikrát bouřka, některá s přívalem vody, jiná byla naprosto bez deště. Poslední červencová dekáda byla už jenom horká. Vedro a sucho bylo ve dne i v noci. Teploty dosahovaly výšek pro lidi těžko snesitelných. Ranní maximum +29°C, denní +43°C na slunci a +33°C ve stínu třeba až do 6. hodiny večer. Tak velký počet tropických dní bezprostředně za sebou nikdo nepamatuje. Z veder, sucha a neustálého bezvětří lidi postihovala velká únava. Výrazně ubývalo vody.

Srpen — Déšť nepřišel ani se začátkem srpna. V první polovině první dekády bylo ranní maximum +27°C, denní na slunci +46°C (rekord) a ve stínu +33°C. 2. srpna byla bouřka s nepatrným deštěm. Další bouřka byla 7. srpna a teprve po ní přišel dlouho očekávaný silnější déšť. Ráz počasí se zásadně změnil, bylo zamračeno, ranní teploty v polovině srpna klesly až na +6°C. Ochlazení bylo silné provázené studeným větrem. Během jednoho týdne došlo k poklesu teploty o celých 30°C. Ke konci měsíce mělo počasí proměnlivý ráz. Noci byly poměrně chladné a ve dne bylo dusno. Tropickým dnům s teplotami přes 30°C byl konec. Pominula nouze o vodu.

Září — Celé září bylo deštivé a poměrně teplé. Ranní teploty se pohybovaly v rozmezí 7 až 17°C. Nejnižší teploty +5°C ráno byly koncem druhé dekády. Hned 1. září po srpnových deštích dopadajících na prohřátí podhoubí vyrostly spousty hub. Takového

množství hub nebylo pamětníka. Lidé nosili z lesa plné koše – polohřibky, kozáky, křemenáky i pravé hřiby – z jedné návštěvy i 20 – 30 kg. V neztenčeném množství houby rostly až do konce měsíce září a vůbec nebyly červivé. Bohatá byla také úroda veškerého ovoce – hrušek a hlavně jablek.

Říjen

Začátek října měl podzimní ráz. Od 4. října se začalo ochlazovat, 7. října byl ráno mráz –2°C a napadl první sníh, který vydržel do druhého dne. Po několika mrazivých dnech se oteplilo až na +8°C ráno. Koncem druhé dekády nastalo další ochlazení, při kterém ranní teploty klesly až na –4°C. Silný vítr 22. října přinesl oteplení, deště a mlhy, které trvaly až do konce měsíce.

Listopad

Začátkem listopadu bylo počasí slunné s nejvyšší teplotou +9°C a s nepřetržitým větrem, který měl takovou sílu, že trhal střechy. Citelné ochlazení přišlo 11. na Martina a vítr stále neustával. Vzápětí přišly holomrazy až –6°C ráno. Po mrazech přišel déšť a do konce měsíce bylo počasí srážkově velmi proměnlivé. Ranní teploty se ustálily na +3 až +4°C.

Prosinec

Se začátkem měsíce začalo mrznout, ranní teploty se pohybovaly v rozmezí –2° až –4°C. 4. prosince se začalo oteplovat a padalo mrznoucí mrholení. V prvních dvou dekádách se ranní teploty pohybovaly od +6° do –4°C, měnily se znatelně ze dne na den nad nulu a pod nulu. Povrch byl stále bez sněhové pokrývky. Sněžit začalo 17. prosince a vytvořila se sněhová vrstva 3 cm silná. Silněji začalo mrznout před Vánocemi 23. prosince, ráno bylo –8°C. Velmi krásné bylo počasí na Štědrý den – ráno –8°C, bílá sněhová pokrývka celý den ozářená sluncem a klid, naprosté bezvětří. Pěkné počasí vydrželo i na Boží hod. Druhý vánoční svátek již bylo zamračeno a narůstalo jíní. Dny mezi Vánocemi a Silvestrem propršely a sníh zcela zmizel.

Školství - školní rok 1993/94

Základní škola 1993/94

Školní rok byl podruhé zahájen pod vedením ředitele Jaroslava Koldy. Tento obětavý a houževnatý člověk svou osobností pozitivně formuje chod celé školy. Po dlouhých jednáních u Školským úřadem v Náchodě se mu podařilo vytvořit úplnou osmitřídní základní školu. Poprvé v novodobé historii školy se na 1. stupni neučí v odděleních, přibyla v něm 4. třída. Nově do školy nastoupila zkušená učitelka p. Věra Holá, která učila v Broumově - Velké Vsi a přestěhovala se do Mezilesí. Za dlouhodobě nemocnou p. uč. Janu Grulichovou převzal třídnictví v 5. třídě p. učitel - důchodce Jiří Dymák z Nového Města n. Met.. Prvního listopadu 1993 odešel ze školy žáky velmi oblíbený učitel Marian Páchnik. Vyhrál konkurz u aranžérské agentury v Plzni a dal přednost pracovnímu vyžití na poli výtvarném. Za něj 7. třídu převzala p. učitelka - důchodkyně Radmila Nosková z Nového Města n. Met. Po Haně Matějčkové, která 4. října nastoupila na mateřskou dovolenou, převzala 2. oddělení školní družiny vychovatelka p. Zd. Hartmanová. Po odchodu uklizečky p. Anny Zákravské do důchodu nastoupila za ni p. Marie Beková. Za dlouhodobě nemocnou školnici p. J. Duškovou zastupovali p. Zákravská a ing. Antonín Mach. Zbývající personální obsazení pedagogickými i správními zaměstnanci bylo stejné jako v předchozím školním roce.

vznik osmitřídní základní školy

Stav žactva

Stav žactva na škole byl celkem 145, z toho na 1. stupni 59 a na 2. stupni 86 žáků. Prvňáčků bylo 12 a z 8. třídy vyšlo 22 žáků. Do nejpočetnější 5. třídy, ve které bylo 27 žáků, docházeli 4 žáci z České Čermné. Školní družinu ve 2 odděleních navštěvovalo 49 žáků. Hodiny náboženství, které po p. Drašnarové vedla p. Langrová, navštěvovalo 33 žáků. Nepovinný předmět německý jazyk na 1. stupni vyučovala p. uč. M. Havr-

dová (21 žáků). Zdravotní tělesnou výchovu s 16 žáky vedla p. uč. M. Krbalová. Na škole pracoval také biblický kroužek. Podstatně se rozšířil provoz školní knihovny (žákovské), kterou v listopadu po p. uč. Páchnikovi převzala pracovitá a nápaditá vychovatelka školní družiny p. L. Ježková.

počítačová učebna — V měsíci březnu díky sponzorství ČNB jmenovitě p. guvernérovi J. Tošovskému byla vybavena počítačová učebna. Kroužek informatiky vedl uč. J. Šutr. Mimoškolní činnost žáků a účast v soutěžích byla obdobná jako v předcházejícím školním roce. Úspěchu škola dosáhla zejména v soutěži mladých historiků (Klára Machová v oblastním kole) a v soutěži zdravotních hlídek (1. místo v okresním kole).

XII. všesokolský slet — Záslužná byla práce s nácvikem skladeb na XII. všesokolský slet. Nacvičovaly a sletu v Praze na Strahově 4. – 7. července 1994 se zúčastnily Ludmila Ježková (mladší žactvo) a Marie Krbalová (starší žákyně).

omezení sběru bylin — Výkupna suchých léčivek neprojevila o určité druhy, které žáci dříve běžně sbírali, v tomto roce zájem.

údržba budovy — Řemeslníci opravili učebnu fyziky a chemie včetně připevnění stolků s elektroinstalací. Natřeli také okna celé přístavby školní budovy a některé nezbytně potřebné prostory vymalovali.
Školu pěkně zdobily rozrostlé pnoucí muškáty v oknech a pěkně kvetoucí a upravé záhony před budovou.

výměna ministrů — 27. dubna 1994 ze zdravotních důvodů odstoupil z funkce ministra školství Dr. Petr Piťha a 2.5. byl na jeho místo jmenován 30 tiletý ing. Ivan Pilip, dosavadní jeho náměstek. Oba jsou členy KDS.

Obecní zastupitelstvo

počet obyvatel K 31.12.1994 měla obec Nový Hrádek 708 obyvatel. Počet

likvidace odpadků

Počet obyvatel je okolo čísla 700 stabilizovaný již po několik let. Obec platí za uložení tuny TKO (tuhého komunálního odpadu) 500 Kč. Této ceně nemohou nízké poplatky občanů za skládkování odpadu uhradit. Zvýšení poplatků by znamenalo vznik dalších černých skládek. Firma DOPAS p. Flachbarta z Náchoda nabízí zajištění svozu TKO z popelnic a kontejnerů. Za odvoz 1 popelnice by občané platili až 35 Kč. Obec zakoupila na skládku v Bukvici, která stále není legální a je vedena jako lesní úpravy, další kontejner. Začal fungovat

ÚSES

územní systém ekologické stability (ÚSES). Prorůstá celkově mapovými lesními především flóry. Na lesních stromech označují výskyt černých skládek.

obecní lesy 23 ha

Letošní lesní kalamita se nevyhnula ani obecním lesům a působila nucenou těžbu 400 m³ dříví. Lesní těžba plánuje stát, cena 1 m³ je přibližně 80 Kč. Plánu podléhá také zalesňování. Na odpovědném hospodaření v obecních lesích dohlíží obecní hajný Petr Klein. Na zasedání OZ 25. dubna 94 předseda zpráva o lesním hospodaření za období výkonu své funkce od 1. 9. 92 do 30. 3. 94. Nahodilá těžba v tomto období činila 635 m³ (z toho zmíněná letr. kalamita byla 400 m³). Zalesněno bylo 1,8 ha. Hlavními kulturami jsou smrk a buk, chybí sadba jedle. Celní dotace na obnovu obecních lesů činí 46 tisíc Kč. Situace se obecním lesům vyhnul. P. hajný Klein chce v obci zakoupit traktor. Pod Rázlovými stavá rozlý dům a na

výstavba pily

pozemku po p. Pavlovi za sokolovnou postavil zděnou uzavřenou budovu pily s klasickým kalem. Souhlas s výstavbou dali všichni sousedé včetně TJ Sokol. P. Bl. Balcarová nabízela obci prodej 1 ha 90 let starého lesa za 320 tisíc Kč (cena lesů je značná).

autobusová doprava

Autobusová doprava z obce do okolních měst se stále prodražuje a kultura cestování se zhoršuje především díky zrušení některých linek. Autobusy jsou zejména na trase do Náchoda velmi přeplněné. Cena jednosměrné jízdenky z Nového Hrádku náměstí 14 Kč a od obecního úřadu 11 Kč. Týdenní jízdenky se již při absenci 1 jízdy pracujícím nevyplácejí.

Smluvní spoj ČSAD z Nového Města n. Met. pro odpolední směnu musí spolu hradit 13 obcí a podniků. Vozový autobusový park je nastarlý a velmi poruchový.

místní komunikace — Na plánované asfaltování rozcestí na Mikulášově kopci a v ulici mezi základní školou a domem č. 59 obci nebyly peníze. Obec provádělo pouze zimní údržbu vozovek. Na Rtech u domu p. Klamlové byl přes Olšinku postaven nový dřevěný most.

nový most přes Olšinku

obchod — V zájmu zajištění prostor pro provozování prodeje potravin obec podlouhém vyjednávání zakoupila dům č. 27, 28 za 250 tisíc Kč od Fišerských na náměstí (bývalý hostinec). Na prodejnu potravin v přízemí byl přestavěn za 1,8 milionu Kč. Prodejna byla po náročných nabídkách místních pronajata k provozu firmě SAVENA z Náchoda. Náhradní prodej s bývalým řeznictvím po celý rok zajišťovali manželé Štěpánkovi z Nového Města n. Met.

průběh koupě a rekonstrukce domu Fišerských č. 27, 28 — Po celý rok se členové OZ a zejména starosta Sraloň zabývali problémem náležitého zásobování obyvatel obce potravinami. První návrh na koupi domu od Fišerských pro účel zřízení obchodu padl na veřejné schůzi 23. února 1994. Účast občanů na schůzi byla malá – 25 a 9 členů OZ. 23. února na mimořádném zasedání OZ, po předchozí konzultaci starosty obce s předsedou Okresního úřadu v Náchodě o financování, byla koupě domu za odhadní cenu v poměru hlasů 7 : 1 schválena. Plán rekonstrukce z firmy Orgalec zajišťoval již Hlaváček. Realizaci přístavby obce zadala firmě Žilvar z Nového Města n. Met.. Firma se smlouvou zavázala provést přístavbu (rekonstrukci přízemí, výměnu oken, fasádu) do 15. srpna. Čekáním na vydání stavebního povolení a řešením problému statiky budovy se ukončení rekonstrukce oddálilo. Zdárné dokončení rekonstrukce se uskutečnilo pouze kombinací financování obce + okres + úvěr z KB + nájemné. Ředitel pobočky Komerční banky v Náchodě ing. Pavel Sobotka připravil rozpočet rozvahy rozpočtu prodejny a doporučil obci maximální výši úvěru z KB 500 tisíc Kč. Přes kritiky občanů na veřejném zasedání OZ o koupi

domu Tošovských především pro špatnou znalost situace byla značná. Částku 3,7 milionu Kč požadovanou jednotou za objekt samoobsluhy se ani opakovaným jednáním nepodařilo snížit. Generální oprava chátrajícího objektu samoobsluhy by stála větší částku než rekonstrukce Tošovských domu. Záměr OZ byl opakovaně vysvětlován na veřejné schůzi 8. června 94 (účast asi 15 občanů). Okresní úřad dodržel příslib a poskytl 250 tisíc Kč na koupi domu i příslušný podíl na rekonstrukci. Rozpočet 1,5 milionu Kč byl zvýšen na 1,8 mil. Kč pro vybudování schodiště do 1. patra, které OZ 4. listopadu dodatečně schválilo jako nezbytné. Druhý termín předání rekonstruovaného domu i s fasádou – 10. prosinec 94 – firma Žilvar dodržela. Kolaudace přestavby byla provedena ještě v r. 1994. Prodej v syrových prostorách však do konce kalendářního roku zahájen být nemohl.

uzavření hospody Na kovárně

Majitel a provozovatel hospody Na kovárně Libor Přibyl byl nucen 24. dubna 94 pohostinství uzavřít. Tato činnost jako jediný zdroj obživy by ho neuživila. Koncem června pronajal prostory k provozování kasičům, aby mohli čepovat pivo přes prázdniny. Na základě udání však vzápětí „hygiena" v důsledku nevyhovujícího hygienického zařízení provoz zakázala. Situace se stala kritickou, když bezprostředně a ve velkých vedrech uzavřeli provoz občerstvení Firytovi (v důsledku budování hygienického zařízení). Majitel „Kovárny" L. Přibyl koupil od Hromádků sousední dům (velmi zchátralý). Zavedl v něm provoz své elektrofirmy. Do budoucna počítá s rekonstrukcí a novou fasádou obou domů.

školství

Vyhláška MŠMT ČR umožňuje obcím vybírat rodičovské poplatky. Za 1 dítě se měsíčně vybíralo od rodičů v mateřské škole 130 Kč a ve školní družině 20 Kč. V případě neomluvené absence se poplatky nevracejí. Hlavní povinností obcí ve vztahu ke školám a školským zařízením je péče o školní budovy a jejich vybavení inventářem. Nejrozsáhlejší byla rekonstrukce a údržba staré školní budovy v Hradní ulici. Nákladem 120 tisíc Kč byla položena střešní krytina,

zavedeno elektrické vytápění školní družiny a v rekordním čase přes prázdniny byla zrekonstruována školní jídelna. Ze dvou malých místností vznikla pěkná jídelna s výdejním okénkem. Elektrifikováno bylo také vytápění všech prostor školní jídelny. Výdejna jídla byla vybavena bufetovým výhřevným stolem. Pro personál se vybudovalo nezbytné sociální a hygienické zázemí. Nádrž školní zahrady byla zakryta poklopem.

Na školní budově v Náchodské ulici byla natřena okna, plechování, okapy a vrata garáže. Stále prázdný zůstává byt po N. Tejklové v domě při škole. Snaha vysoudit finanční částku potřebnou na opravu rozmrzlého topení byla marná, protože obecní úřad neměl k dispozici potřebný dekret ani nájemní smlouvu na byt. Tyto doklady pravděpodobně nebyly dřívějším MNV vůbec vystaveny.

prázdný byt ve škole

kino

Provoz kina je v důsledku malé návštěvnosti silně ztrátový. Minimální počet diváků, potřebný k tomu, aby se promítalo, není stanoven. Dřívější provozovatel Erfilm doplácel na provoz kina 100 tisíc Kč ročně. Jedno temperování prostor v kině přijde na 500 Kč. Půjčovné 500 Kč za 1 film by znamenalo likvidaci provozu kina. OÚ zajistil náter plechování budovy.

zdravotnictví

OZ rozhodlo zakoupit od NsP v Náchodě vybavení 3 ordinací – praktického lékaře, zubní a dětské za 37 tisíc Kč. Nájemní se tím zrušilo a vybavení se obci zachovalo. Po celé 2 roky úspěšně probíhala sbírka na nákup přístroje EKG za 145 960 Kč. Privatizace zubní ordinace, o kterou měl zájem p. Danda z Holic, se neuskutečnila. Všichni lékaři jsou v ordinacích v bezplatném pronájmu. Na zdravotním středisku bylo opraveno sociální zařízení, rozvod vody, některé prostory byly po vymalování obloženy.

EKG

kultura

Po skončení činnosti KaSS přešla povinnost zajišťovat kulturu v obci na obecní úřad. O tuto povinnost se obec částečně dělí s místními zájmovými organizacemi. K lítosti čtenářů se nepodařilo udržet vydávání místního časopisu Frymburské ozvěny.

pietní vzpomínky 6. května a 28. října

Občané a školní mládež se sešli na pietních vzpomínkách u pomníku padlých na náměstí, v květnu také u hrobu sovětských vojáků na míst-

ním hřbitově. Společně vzpomněli 49. výročí konce 2. světové války a vzniku Československa v r. 1918.

22. května
koncert v kostele

V místním kostele velmi zdařile vystoupil v rámci festivalu neprofesionálních komorních sdružení Camerata nova Náchod Malý smyčcový orchestr z Třebíče pod vedením uměleckého vedoucího Vita Coufala. Tento orchestr se vyznačuje krátkou dobou svého trvání – vznikl v roce 1990 – ale také mládím svých členů. Při vystoupení kostelem zněly písně melodie baroka, klasicismu i skladeb pocházejících z 20. století. Orchestr svým vystoupením na krásného jarního podvečera připravil všem posluchačům nezapomenutelné zážitky.

13. září
posvěcení obnoveného kříže

V předvečer církevního svátku Povýšení svatého kříže p. farář Lestník Pfeifer pozval na sokolovnu nově postavený kříž. Obřad kříže se o přední podvečer účastnilo asi 60 věřících a občanů.

25. října
koncert
žákovské dech. hudby

Při příležitosti 70. výročí vzniku samostatného Československé republiky vystoupili v místním kině členové žákovské dechovky ZUŠ v Náchodě pod taktovkou nadšeného dirigenta p. Vlčka. 18 členným orchestr z velmi pohodlným a dlipným mladým koncertním z vlastních řad král s krátkou přestávkou plné 2 hodiny. Po orchestrem zahrání státní hymně přednesl starosta krátký vzpomínkový projev. Vypravěčem orchestru se poté střídaly duchové skladby různých žánrů. Orchestr podal obdivuhodný výkon. Zaujal posluchače přesným tempem a naprostou nervozitou svého projevu.

18. prosince
koncert
Stavostrojky

V nedělní odpoledne před vánočními svátky v místním kině vystoupila kapela Stavostrojka z Nového Města n. Met.. Hrála velmi příjemné koledy a oblíbené melodie, a tím navodila příjemnou vánoční náladu.

komise
pro obřady a slavnosti

V létě pro obec velmi potřebné komisi již pošlá obřadní pracují p. uč. K. Gulichová, p. Dostálová, Kolínková, Lemfeldová, Škodová a p. uč. Havlová s dětmi ZŠ. Dokrát se sešlají novorozeňata, blahopřejí starším jubilantům, posílají kondolence a organizují občanské pohřby.

hradní kastelán

Za symbolickou 1 Kč ročně pronajal zámecký pán z Nového Města n. M.

Josef Bartoň a současný majitel Frymburku hrad mladému kastelánovi Zdeňkovi Steklému. Tento zapálený milovník středověkých hradů pocházející ze Zaloňova pracoval také na zřícenině hradu Potštejn. Nyní se se svými příznivci ujal péče o hrad Frymburk. Začali čištěním zanesených částí, v plánu mají obnovení Frymburských slavností. Kastelánovi byla k bydlení smluvně pronajata 1 místnost ve škole v Hradní ulici.

Sbor dobrovolných hasičů

Úkolem správy obce je také dobré fungování Sboru dobrovolných hasičů. V uplynulém roce bylo dokončeno vybavení sboru vysílačkami. Obecní úřad inicioval provedení preventivních protipožárních prohlídek. Tradičně sbor v obci provádí sběr železného šrotu. Hasiči značnou měrou pomohli vykácet 18 přestárlých sakur na místním hřbitově.

Správa obce

Budova OÚ si v uplynulém roce vyžádala nátěr všech oken a oplechování střechy. Opraveno také muselo být elektrické vytápění v budově. Dovybavena byla obřadní síň. Největší investicí byl nákup nezbytného počítače za 24 tisíc Kč. Od státu obec za 19 tisíc Kč zakoupila pozemek u budovy kina.

bytové hospodářství

U bytového obecního domu č. 59 byly na veřejnou kanalizaci napojeny odpadové jímky za značnou částku 81 tisíc Kč. Vybudování nové opěrné zdi za domem č. 123 (Pošta) přišlo na 61 tisíc Kč. Na domě č. 49 (bývalá prádelna) byla za 17 tisíc Kč položena nová střecha. U bytů 4. kategorie došlo ke zvýšení nájemného o 40-100%. Toto zvýšení zdaleka nepokrývá náklady na údržbu domů. Byt po učitelce Tejklové zůstal neobsazen, na jeho nezbytnou rekonstrukci nebyly peníze. Pro případ potřeby zůstal volný také byt po Lejpových, kteří se přestěhovali do vlastního domu.

veřejné osvětlení

Obec má celkem 110 osvětlovacích bodů. Vichřicí poškozené veřejné osvětlení cesty „obcí" na Doly si vyžádalo opravu za 5 tisíc Kč. Nové zavedení osvětlení kolem truhlárny u Barešů k domu ing. Sobotky stálo 38 tisíc Kč. První napojení NN Bukovecká ulice-Hradní ulice

pro účely zavedení elektrického vytápění si vyžádalo finanční náklad 55 tisíc Kč.

pohřebnictví — Na hřbitově se se souhlasem Okresního úřadu a velké pomoci místních hasičů pokácelo 18 přestárlých sakur. Dvakrát za rok se plochy kolem hrobů posekly křovinořezem. Upravena byla také velká hřbitovní cesta. Úklid a sečení hřbitova z velké části provádějí manželé Hlaváčkovi (pekař).

veřejná zeleň — O veřejná zelená prostranství se obětavě stará několik místních občanů. Ivo Štěpán a Václav Sychrovský sečou park na náměstí. Růže ošetřují p. Bohadlová, Světlíková, Lejpová a Černá O. U kaple sv. Jana Nepomuckého byly instalovány 4 ozdobné květinové truhlíky. Spolu s úklidem náměstí o ně pečuje p. Hejdová.

kolaudace — 28. září 94 proběhla kolaudace jediného nově postaveného domu č. 304 ředitele Komerční banky – pob. Náchod ing. Pavla Sobotky.

rušení služeb pro obyvatele — Od politické změny bylo za 5 let zrušeno celkem 12 služeb pro obyvatele (sběrna čistírny, pojízdná prodejna, prodejny potravin – Milan Chára skončil na podzim r. 94 a odešel do Prahy, pohostinství, některé autobusové linky, a pod.). Tento jev má neblahý dopad a velmi ztěžuje život občanů naší obce. Celostátně se tato skutečnost projevuje jako diskriminace obyvatel venkova. Podnikatelé v oblasti služeb se v jediné profesi na vesnici těžko uživí. Mnohé vznikající služby jsou předem odsouzeny k zániku. V obci dobře funguje po léta oprav-

kadeřnictví u Hromádků — na obuvi zásluhou odborníka na svém místě p. Mrštiny z České Čermné. V obci jsou 2 kadeřnictví – STAŇA u Hejzlarů a v r. 94 vzniklé kadeřnictví u Hromádků. Přínosem pro obec bylo otevření pro-

papírnictví JUMBO — dejny JUMBO u Hejdů. Prodejna má rozmanitý sortiment – papírnictví a potřeby pro školáky, textil a boty (otevřeno 2. října 94 o posvícení).

úlevy na daních — Občané, kteří si zavedli ekologické vytápění elektrickým proudem jsou na 5 let osvobozeni od placení daně z příslušné nemovitosti. Splatnost daní z pozemků a nemovitostí je každoročně do 31. května. Změny v přiznání se finančnímu úřadu oznamují do 31. ledna.

obecní vlajka Na základě iniciativy členů OZ Jiřího Hladíčka se vedení obce rozhodlo podat žádost o vytvoření obecní vlajky. Návrhu vlajky předcházel návrh obecního znaku, který podle předlohy z archivu Národního muzea v Praze ve svém ateliéru v Náchodě vyloupil p. Plíšek. Celkovou podobu vlajky nakreslil historik dr. Lad. Hladký. V srpnu 94 byl návrh vlajky odeslán ke schválení parlamentu.

veřejná telefonní budka Na základě požadavků a potřeb občanů chtělo OZ zajistit do Dolů, případně také k poště, telefonní budku. Zdálo se tento záměr spodařilo uskutečnit také proto, že Telecom instaluje veřejné telefonní budky zařízené pouze na používání telefonních karet. Používání těchto karet je prozatím pro občany Nového Hrádku dosud nezvyklá.

skupování domů a pozemků Movitější občané zejména z Prahy investují své finance do koupě domů. Pyrilovi koupili dům (původně Rejdův) na náměstí od p. Jirdy a provozují v něm dále buffet. Kovalíkův dům koupili manželé Fleckovi s původním úmyslem zřídit v něm drogerii a papírnictví. Pozemek po bývalé benzinové pumpě zakoupil ing. Kubrycht, zamýšlel na něm postavit penzion, případně novou benzinovou pumpu. Oba záměry se neuskutečnily. U majitelů zřejmě šlo pouze o investici do nemovitostí. Pozemky na Šibeníku zakoupil p. Tošovský z Nové Vsi pro stavbu větrných elektráren.

nová pracovníce OÚ Úkolů, které má OÚ plnit, neustále přibývá. Obvem se rozšiřují pravomoci, ale také jim přibývá zodpovědnost. K zvládnutí všech administrativních prací byla na pomoc M. Markové na 4½ hodiny přijata p. Kočka Šperňarová. Pracuje především na zakoupeném počítači.

prodej obecních traktorů Velká výše pojistného přinutila členy OZ k prodeji obou traktorů. Starší z r. 1972 s nakladačem za 30 tisíc Kč koupil Josef Pšbyl. Novější (asi 9 roků starý) koupil za 72 tisíc Kč Ivo Štěpán.

nedostatek vody Úporné vedro trvající celý července způsobilo, že v sobotu 31. července byl Šibeník bez vody. Situace byla dosti kritická. Prvního srpna byla u Trávníčků přistavena cisterna s pitnou vodou. VAK, který vodovodní síť spravuje, marně hledaly závadu ve vodovodní síti.

Celou záležitost 4. srpna na schůzi OZ objasnil zástupce VAK u Josef Marek. Podle něho hlavním důvodem nedostatku vody bylo neúměrné kropení zahrádek. Denně se vyčerpával celý vodojem, plných 150 m³ vody. Vodní zdroj o kapacitě 1,6 vteř. litru více vody nedá. Je proto nutné aby lidé v období dlouhodobých veder bez dešťů byli ukázněni a ohleduplní vůči spoluobčanům. OZ opětovně až do odvolání vydalo vyhlášku o šetření vodou, zákazu kropení zahrádek a mytí aut z vodovodu.

životní jubileum a rozloučení

28. července 94 se dožil 70 let dlouholetý pracovník MNV a později OZ p. Josef Přibyl. V tento den byl na pooperačním léčení v lázních Karviná, kam mu členové OZ zaslali gratulaci. Veřejně mu za 40 letou práci pro obec poděkoval starosta obce Svatoň 20. října na posledním plenárním OZ v uplynulém období v místním kině. Toto zasedání bylo také rozloučením všech 10 členů OZ se 42 občany, kteří tehdy do kina přišli.

4. listopadu 94 se starosta v obnovené školní jídelně rozloučil poděkováním za práci a knížkou Náchodsko s 30 občany, kteří v uplynulém volebním období projevili aktivitu – členy OZ, pracovnicemi OÚ, řediteli ZŠ a MŠ, zástupci komise pro obřady a slavnosti, SPO, školní jídelny, s právníkem OLÚ a s ředitelem Komerční banky. Nezapomněl na nikoho, jeho poděkování bylo vřelé a upřímné, jak je starostovi vlastní.

Volby 1994

20. června setkání s představiteli polit. stran

V obci jsou 2 politické strany – KDU-ČSL a KSČM. V zájmu informovanosti občanů OZ zorganizovalo diskuzní večer poslanců a zástupců politických stran s občany v místním kině. Za ODS se dostavil poslanec ČNR Ota Feffar z Adršpachu, za ODA p. Stach a p. V. Tomanová, za KDU-ČSL ing. J. Hanuš z Červeného Kostelce, za KDS poslanec Mgr. Lukáš Věnceslav z Vrchlabí. Zástupci opo-

opozičních stran ČSSD a KSČM pozvání nepřijali. Diskuze se dotýkala především problémů práva a trhu. Přítomné občany zajímaly především konkrétní problémy, např. tíživá situace kolem ruší autobusových linek.

počet členů nového zastupitelstva

Na schůzi OZ 4. srpna stávající zastupitelstvo odhlasovalo počet členů nového OZ opět 11. Každá politická strana sestavující kandidátku nesměla tento maximální počet překročit. V případě samostatně kandidujících nezávislých kandidátů musel každý z nich pro sebe získat 28 podpisů (4% obyvatel obce). Bezpartijní kandidáti volili raději cestu připojení se ke kandidátkám strany KDU-ČSL a Sokola.

14. listopadu předvolební schůze

Na schůzi těsně před volbami přišlo asi 50 občanů. Volební program jim přednesli zástupci 3 stran, kterým se podařilo sestavit kandidátku. Někteří kandidáti se představili osobně. Za KSČM se „staronovým" programem vystoupil Zdeněk Dražnar st., za Sokol + nezávislé výstižně kandidáty představila MUDr Jaroslava Pružinová a za KDU-ČSL přednesl program zaměřený zejména na ekologii ing. Ant. Mach. Starosta Svatoň zhodnotil práci OZ za uplynulé volební období a všem poslancům poděkoval. Ocenil zejména tu skutečnost, že se při práci OZ nikdy nepolitikařilo. Své vystoupení končil slovy .... „mějme se rádi a mějme rádi místo, kde všichni žijeme".

průběh a výsledky komunálních voleb

Termín voleb : 18. listopad 1994 14.00 – 22.00
19. listopad 1994 7.00 – 14.00

Místo : kino

Složení místní volební komise:

předseda : MUDr. Jaroslava Pružinová
členové : Přemysl Černý, Zdeněk Dražnar, Marie Grinová, Ludmila Ježková, ing. Radim Holý, Josef Balcar, Věra Lemfeldová, Blanka Piewaková
zapisovatelka : Lidmila Martinková

Komunistická strana Čech a Moravy měla 2 kandidáty, Strana KDU-ČSL a nadstranických kandidátů 9 kandidátů a Strana nadstranických kandidátů Sokol Nový Hrádek navrhlo 6 kandidátů.

Výsledky hlasování:

Počet zapsaných voličů : 549
Počet vydaných obálek : 420
Počet odevzdaných obálek : 419

Zvolení zastupitelstvo:

Josef Svaloň	379 hlasů	nadstranický - Sokol
ing. Pavel Sobotka	342 hlasů	nadstranický - Sokol
ing. Antonín Mach	323 hlasů	KDU-ČSL
Imrich Chrenko	304 hlasů	nadstranický - Sokol
Jiří Hlaváček	224 hlasů	nadstranický - KDU-ČSL
Vladimír Říha	221 hlasů	nadstranický - KDU-ČSL
Ludmila Bohadlová	218 hlasů	nadstranická - KDU-ČSL
ing. Jiří Hlaváček	195 hlasů	nadstranický - KDU-ČSL
RNDr. Jiří Šinkora	174 hlasů	nadstranický - Sokol
Zdeněk Marlinek	170 hlasů	KSČM
Radomír Lanta	130 hlasů	nadstranický - Sokol

Náhradníci:

KSČM	Marie Drašnarová
KDU-ČSL	Eva Balcarová
	Stanislav Drašnar
	Miloš Langr
	Bohumil Bárš
Sokol	Miroslav Dušánek

29. listopadu volba starosty

Na veřejné schůzi v obřadní síni OÚ se poprvé noví zvolení členové OZ představili asi 30 přítomným občanům. Atmosféra zasedání byla

sváteční. Zapisovatelka volební komise Lidmila Martinková názorně přítomným občanům vysvětlila systém tvorby mandátu způsobem poměrného zastoupení kombinovaným se systémem většinovým (záleželo na počtu hlasů získaných od voličů i na pořadí kandidáta na volebním lístku své strany). Předsedkyně volební komise MUDr. Jaroslava Pružinová oznámila, že pouze jeden odevzdaný hlas byl neplatný. Veřejným hlasováním členů OZ byl starostou obce na příští volební období opět zvolen Josef Svatoň, který také obdržel absolutně nejvyšší počet hlasů od občanů ve volbách. Zástupcem starosty se stal Vladimír Říha. Ustavena byla komise finanční, kontrolní, stavební a bytová. Poslanci složili slib do rukou nejstaršího člena J. Svatoně a ten do rukou J. Hlaváčka. Ke zvolenému starostovi pěkně promluvil J. Hlaváček a po něm Josef Přibyl ke všem členům nového OZ. Vyzdvihli starostův odpovědný přístup k řešení různorodých problémů v minulém volebním období a také to, že svým slušným a cílevědomým vystupováním uspěl nejen u občanů Nového Hrádku, ale i u okresních orgánů. Potěšující je věkové složení OZ, které se výrazně omladilo. O dobré práci předchozího zastupitelstva svědčí i to, že všech 5 členů, kteří opětovně kandidovali, bylo znovu zvoleno.

Sbor dobrovolných hasičů

28. prosince volby nového výboru

Sbor má 72 členů, z toho 13 žen. V minulém roce zemřel jeden člen požárního sboru p. Jaromír Hofman. Na valné hromadě 28. prosince 94 členové zvolili nový výbor SDH:

starosta :	Jiří Bek	člen výboru :	Milan Kovačík
velitel :	Milan Grim		
strojník :	Jan Grim	revizní komise :	Jaroslav Rázl
jednatel :	Petr Ruffer		Antonín Jirák
hospodář :	Ivo Štěpán		Bohumil Bek
preventista :	Aleš Bek		

referentka mládeže : Olga Beková
referentka žen : Jarmila Grimová
kronikář : Jana Vančurová

hotovostní řidiči : Jiří Bek tel. 957 05
Milan Grim 957 37
Ivo Štěpán 957 64

22. března 94

požár rodin. domku — Za nevyjasněných okolností založil nezletilý syn Vítkových z Mezilesí požár jejich rodinného domku. Kromě osádky z Nového Hrádku zasahovaly také sbory z Dobrušky, Nového Města n. Met. a z Olešnice. Rozsah škod zejména v hospodářské části domu byl minimalizován, ale přesto dosáhl výše asi 120 tisíc Kč.

aplikační cvičení — 17. června Slavoňov
23. září Mezilesí

zavlažování lípy — Na žádost OÚ sbor zajišťoval dodávky vody pro usychající lípu U Izidora.

vybavení radiostanicemi — Sbor byl náležitě dovybaven radiostanicemi. Získal 3 ruční a 1 mobilní. 12 členů prošlo instruktáží o obsluze radiostanic. Nákup sponzorovaly firmy: Statky Bartoň, VD Detecha, 3×S (Sychrovských), OÚ a Komerční banka.
Vážnost SDH stoupla v obci i v obcích okolních. Členové výboru SDH oceňují vstřícný postoj starosty obce k práci hasičů.

Tělovýchova a sport

TJ Sokol — Nový Hrádek je okrskovou tělovýchovnou jednotou. V oddílech sokolské všestrannosti cvičí: rodiče a děti, nejmladší žactvo, žákyně, ženy, muži a věrná garda. Sportovní oddíly jsou: lyžařský, odbíjená, kopaná, malá kopaná, šachy, fotbal, turistika.

změny ve výboru Sokola

Ve výboru jednoty došlo v r. 1994 ke změnám; funkci matrikáře předal bratr Antonín Přibyl sestře Zdeňce Janouškové, Milada Světlíková funkci vzdělavatelky sestře Marii Barešové a funkci místostarostky ing. Jeronýmovi Holému. Do výboru byla přizvána Lenka Šinkorová jako hospodářka a zástupce pokladníka.

údržba sokolovny

Dlouhodobým úkolem, který bude finančně velmi náročný, je rekonstrukce propadající se parketové podlahy. Zatím se problém pro nedostatek poněz řeší záplatováním, na které přispívá sokolská župa. Po etapách se provádí také oprava a nátěr střechy.

28. dubna přehlídka sletových skladeb

Ve čtvrtek 28. dubna 94 odpoledne proběhla v sokolovně přehlídka nacvičovaných sletových skladeb. S desetiminutovou skladbou vystoupilo 18 nejmladších dětí s cvičitelkou Ludmilou Ježkovou. Měly překrásné červenomodrobílé oblečení, pásky s míčky a cvičily při velmi radostné a hravé hudbě. Osm minut trvala skladba 21 mladších žákyň, s kterými nacvičovaly skladbu Marie Kebalová a Lidmila Martinková. Dívky byly ustrojené do zelených šatiček a při cvičení používaly košíčky s míčky a stuhami. Cvičení provázela pěkná taneční hudba. 12 dorostenek pod vedením Lídy Martinkové zaujalo ladností a krásou mladých dívčích těl ve své 12 minut dlouhé skladbě. Dorostenky byly oblečeny do přiléhavého modročerného trikotu. Z rodiny ing. A. Macha cvičily všechny 3 dcery – Markéta, Blanka a Klára. Obdivuhodná byla 22 minutová skladba 9 mužů, především pro odvahu, kterou při cvičení museli prokázat. Cvičili ing. Antonín Mach, ing. Pavel Sobotka, Jeroným Holý, ing. Jiří Hlaváček, Pavel Bo[illegible], Zdeněk Martinek, Stanislav Drašnar a Jiří Hlaváček st.. Za zraněného Josefa Svatoně nastoupil ing. Jiří Pokorný z Nového Města n. Met.. Věrná garda měla skladbu o délce 8 minut a cvičily 4 páry – MUDr. Jar. Pružinová, Hana Svatoňová, p. Šlitrová, p. Krásná, ing. O. Krásný, B. Šlitr, Ant. Přibyl (náhradník). Neúplný počet cvičenců ovlivnil kvalitu provedení skladby. Na dotvoření sokolské atmosféry vystoupil pěvecký sbor Krítek z místní ZŠ za elektrofonického doprovo-

vodu uč. Jany Grulichové s pásmem sokolských písní. Prožité odpoledne bylo pro všechny a zvláště pro starší přítomné diváky dojemným a nezapomenutelným zážitkem.

Hrádouská vařečka

14. května 94 12. ročníku místního pochodu se zúčastnilo 242 pochodujících. Rodinných kolektivů bylo 19, kolektivy převyšující počet 12 byly 2 a všechny dostaly velkou vařečku. Pohoštění a kontrola byla ve Sněžném u koupaliště v chatě Sokola. Všichni účastníci pochodu dostali dřevěnou vařečku. Počasí účastníkům i organizátorům přálo, svítilo sluníčko.

XII. všesokolský slet

5. a 6. července 1994 Příprava sletu byla náročná v mnoha směrech. Značná byla i zátěž finanční. Přesto ze 69 nacvičujících členů místní jednoty jich jelo do Prahy 45. Velkou podporou byly sponzorské finanční dary místních podnikatelů a Komerční banky. V Praze se sešly desetitisíce slušných lidí, kteří to myslí dobře s naší zemí, s naší společností a především s naší mládeží. Místní jednota uspořádala na slet autobusový zájezd, kterého se zúčastnilo 44 občanů. Zážitek to byl uchvatný. Před zahájením všech vystoupení se rozezněly zvony ze Svatovítského chrámu. Úvodem i na zakončení celý Strahov zazpíval národní hymnu. O přestávce hrála vojenská dechovka a 30 parašutistů seskočilo na plochu stadionu. Celkový počet cvičenců, kteří na sletě cvičili byl 22 tisíc, kapacita tribun pro sedící diváky je 31 tisíc. Hlavní tribuna byla dost dlouho prázdná, protože vstupenka na ni stála 400 Kč. Vstupenka na na jižní tribunu byla za 40 Kč. Přestože organizace sletu mnohdy trochu skřípala, všichni cvičící i diváci se shodli na tom, že účast na sletě stála za to.

Divácké ochozy byly plné starších žen, většinou přes 50 let věku, kterým při pohledu na cvičení padaly slzy dojetí. Síla sokolské myšlenky je veliká – čtyřikrát pohřbívané vstává po 46 letech z mrtvých počtvrté. Je to jiný Sokol a je lhostejné, že sokolské ideály obnovuje starší generace. Ta jediná poznala jejich podstatu. Mladí o tom vědí dost málo, přesto se dali slyšet a smekli. XII. všesokolský slet byl úžasný především svou dobrovolnou opravdovostí.

Jarmark

14. srpna 94 TJ Sokol se pokouší zavést v obci další tradici – pořádání Jarmarku. Již podruhé se spojilo úsilí ochotných členů i nečlenů Sokola k uspořádání víkendové akce, jejíž výtěžek se použije na opravu sokolovny. Největší organizační zátěž opět nesla Milada Světlíková. V sobotu večer se konala taneční zábava na parketu pod širým nebem s opékaním selete. Hudbu k tanci i poslechu obstarávala kapela TROP. Vlastní Jarmark začal v neděli ve 13 hodin. Se svými stánky se dostavili prodejci z VD KADEN, KOVAP, VELOS, VZOR Náchod. Pánové Dostál a Lukášek prodávali keramiku, pan Jánský tvořítka na perníky, paní Hejzlarová krajkové dečky, pan Kocourek zeleninu, firma Fano ponožky, ing Hartman těsnění. Nově se objevil prodej dřevěných násad, nářadí a dřevěného nádobí. Se svými stánky se připojili i Vietnamci. Nechyběly domácí koláče, perníky, krem-role, pampeliškový med, horské léčivé bylinky a pražená kukuřice. Pro labužníky byla k dostání couračka, kyselo, párky z udírny a dobré pití. Program tentokrát obohatil světoznámý soubor Hadař z Červeného Kostelce. Jarmark přivábil větší počet zájemců než loni. Dospělých platících bylo 500 a dětí 200. Na vstupném se vybralo 8500 Kč. Jarmarku nechybělo téměř nic, snad jen lepší organizační značení.

folklorní soubor Hadař

burza dětského oblečení

6. a 7. října Tradicí v obci se také stává organizace burzy dětského oblečení

v sokolovně. Proni s myšlenkou burzy přišla Lidmila Martinková.
Sběr i prodej byl ve čtvrtek 6. října 16.00 – 18.00
a v pátek 7. října 16.00 – 17.00
Výdej byl v pátek 7. října od 17 do 18 hod.
Poplatek za každý nabídnutý kus byl 1 Kč. Burza oblečení pomáhá maminkám šetřit značné výdaje na oblečení svých dětí.

Lyžařský oddíl

Sezóna 93/94 byla pro nedostatek sněhu pro lyžařský oddíl přímo katastrofální. Lyžovalo se pouze 4 dny o vánočních prázdninách, tržba z vleku činila 8000 Kč. Po 1. lednu 94 byl vlek pro veřejnost v provozu pouze jednu neděli s tržbou spíše symbolickou 52 Kč. V důsledku těchto nepříznivých okolností se oddíl dostal do finančních potíží. Pouze nezbytná revize a údržba vleku před každou sezonou stojí 10–20 tisíc Kč. Pro udržení nezbytného kontaktu oddíl obsazoval pouze nejnutnější závody – 3 v Orlických horách a 3 v Krkonoších. Na předsletovém závodě sokolských oddílů na Dolních Mísečkách jsme byli jedni z nejlepších. Kvalita těchto závodů je nižší než závodů Svazu lyžařů. Finančně oddíl podržela TJ. Lyžařský oddíl má 61 členů, aktivních je 18 dětí a mládeže. Věnují se jim 2 trenéři a 1 pomocný trenér. Předseda oddílu Jeroným Holý s politováním konstatuje, že kvalita lyžařů v Novém Hrádku rok od roku klesá. Lyžování je velmi nákladný sport a výkony závodníků jsou úměrné kvalitě jejich výzbroje. Jednotlivci na ni nemají a jednota také ne. Naposledy se podařilo z prostředků TJ koupit lyžařské boty v r. 1989 a lyže v r. 1990. Malé sponzorské dary finanční problémy oddílu neřeší. Soustředění v Krkonoších, které se zatím každoročně koná, se z finančních důvodů účastní jen někteří členové. Týdenní akce přijde každého účastníka na 1000 Kč, dvoudenní jízdenka na vleku stojí 200 Kč. Každý kdo chce být členem oddílu, musí se podílet na zajištění prací při údržbě lyžařského vleku a areálu a při službách na vleku. Za děti tuto povinnost plní jejich rodiče. Značným problémem se stává sečení.

Plesy 1994

15. ledna začala plesová sezóna Sokolským bálem. Účast byla značná, přišlo přes 300 tanečníků. Hrála hudba Valanka. Sál měl tradičně pěknou květinovou výzdobu. Kuchyně byla domácí. Nechybělo ani předtanční připravené se žáky uč. Marií Barešovou. Velmi zaujal „malý" pár Pepík Balcar a Lenka Trimlová. Zábava byla na dobré společenské úrovni. Bálu se účastnil také guvernér ČNB ing. Josef Tošovský s chotí. Po bále v neděli odpoledne byl Dětský maškarní bál.

5. února byli pozváni mladí i vytrvalí starší tanečníci na třetí Country bál. Sál sokolovny i příslušné prostory byly upraveny stylově. Nechyběla zlatokopecká kuchyně a pistolnický saloon. Hrála hudba Bluegrass Cwrkot z Police n. Met. Sál byl plně obsazen.

11. února se uskutečnil Hasičský bál. Hrála hudba TROP z Olešnice v O. h. Sál byl opět téměř zcela obsazen tanečníky především středního věku. Nechyběla pro hasiče tradiční tombola, která z větší části obsahovala dary místních sponzorů. První cenou byla vepřová hlava.

Taneční zábavy

18. března
Josefská zábava

Fotbalový oddíl TJ Sokol uspořádal 18. března Josefskou zábavu. Hrála hudba spektrum z Ohnišova. Zatančil si přišlo asi 140 zájemců.

2. července a 30. července opékání selat

Při reprodukované hudbě, kterou obstarával Milan Chára, zorganizovali místní hasiči v Písníku nejprve tradiční pouťové opékání selat, které zopakovali ještě koncem července. Při pouti bylo počasí velmi krásné a posezení pod širým nebem vpravdě sousedské. Tyto akce občanům vyhovují a bývají vždy hojně navštíveny. Na malém tanečním parketu se vydovádějí vždy nejprve děti. Opékání mají v oblibě letní hosté,

1. října posnímská zábava

chalaři a chalupáři. TJ Sokol uspořádala při hudbě MANIA BAND posnímskou zábavu. Občanů členové Sokola uspořádali zejména pro mládež vánoční zábavu ve stylu „disko". K tanci hrála opět hudba MANIA BAND. Organizátory překvapila velká účast, přišlo přes 200 tanečníků. Odvoz směrem Dobruška, Nové Město n. Met. a Náchod byl zajištěn po skončení zábavy ve 2.00 hod.

25. prosince vánoční zábava

Různé

15. února koňská tragédie

15. února havaroval s 2 koňmi a vozem naloženým hnojem na cestě nad Sbromádkovými Ivo Štěpán. Pod těžkým vozem se klekl kus mého, vůz se překlopil a padal se strmého srázu i s koňským spřežením. Po několikanásobném obočení skončil polak až dole pod srázem. Ke štěstí o štěstí, že Ivo sám pustkal přes koně a vyhnul se tím pádu. Koňům dokonale zamotaly postroje, nohu si však žádný z nich nezlomil. Všechno pozorovala z okna paní Štidrová velká znímala. Koně dostli potom domů do stáje, jeden se však přesto později zaplatil nešťastný pád životem.

úrazy

17. února si po nešťastném pádu v kuchyni zlomila nohu 9-letá Marinka Schejbalová. Hojení zlomeniny i přes pokročilý věk poškození probíhalo úspěšně. Velké péče se jí dostávalo od rodiny Svatošových.

27. června měl pohřeb 38 letý syn chalupáře ing. Bláhy z Hradce Králové. Zahynul tragicky v Alpách, když se mu při sestupu zřítil padák.

14. září spadl mladý Jirka Škoda ze skleněné střechy lomárny Rabena v Náchodě. Padal z výše 10 m přes prasklé sklo. Jeho zdravotní stav nejprve v Náchodě a později v Hradci Králové v nemocnici byl po dlouhou dobu kritický. Dlouho byl v šetřivém domě a musel mu vypomáhat plavinu. Každodenně ho navštěvoval někdo z rodiny. Snad proto se stal záruck a Jirka přestal nadávat. Každý den prožil již doma v rodině.

Zima nebyla příliš krutá, ale byla velmi proměnlivá. Jeden den bylo mrazivo a veš příliš sněhu mrzla v kol. Ženy, snad v důsledku otevírání kolej jsou při pádech velmi ohrožený zlomeninami. V letošní zimě utrpělo zlomeniny celkem 5 žen: p. Marie Drahnarová z Náměšti, p. Marie Bačkarová - Hlaholkáč,

p. Marie Říhová, p. Dušková a p. Štěpánová.

11. března pád Mečiarovy vlády — 11. března v 17 hodin podruhé padla na Slovensku vláda vedena Vladimírem Mečiarem. Nadpoloviční většina ze 150 poslanců hlasovala pro jeho odvolání. Členové HZDS a SNS nehlasovali a demonstrační odešli ze sněmovny. Hned při odchodu Mečiara z postu premiéra vlády se ozývaly hlasy, že se opět vrátí. To se také ještě v témže roce stalo. Shodou okolností se 11. března v Praze-Břevnově konal pohřeb muzikanta, básníka a velkého zastánce společné federace Čechů a Slováků Karla Kryla.

pohřeb Karla Kryla

uzavření pekárny ve Slavoňově — Pečivo produkované pekárnou ve Slavoňově se těšilo značné oblibě. Přesto v měsíci dubnu pro nerentabilnost provozu skončila pekárna svůj provoz.

6. května Eurotunel — Prezident Francois Mitterand a britská královna Alžběta společně přestřihli pásku mezi 2 rychlovlaky TGV-Eurostar u francouzských břehů poblíž města Calais a potom symbolicky otevřeli stavbu století - tunel pod kanálem La Manche. Královna Alžběta tunelem projela. V každé z obou zemí bylo pro superexpresy vybudováno nádraží. Ročně mořský průliv překračuje 20 milionů lidí. Tunel bude užívat asi 24 % z nich.

4. listopadu vichřice — Velkým štěstím bylo, že pokryvači dokončili novou měděnou střechu na kostele a 2. listopadu bylo sundáno s věže lešení. Vichr, který se strhl v pátek večer 4. listopadu a trval celou sobotu, by jinak z lešení odnesl podlážky. Tato vichřice natropila přesto dost škod - odnesla kus střechy rodinného domu Josefa Macha, porazila vývěsní tabuli u obecního domu a po celém hřbitově byla úplná spoušť. Teprve neděle 6. listopadu přinesla utišení.

Společenská kronika

Manželům se narodili

14. 2. 1994 Opočno — František a Alena Lokvencovi, Nový Hrádek 340
syn František, vítání 23.4.

15. 2. 1994 Opočno — ing. Pavel a Eva Sobotkovi, Nový Hrádek 123
dcera Anna, vítání 23.4.

1. 3. 1994 Opočno — Aleš a Lucie Poulovi, Nový Hrádek 248
syn Adam, vítání 23.4.

8. 4. 1994 Opočno — Stanislav a Dana Drašnarovi, Nový Hrádek 65
syn Stanislav, vítání 22.10.

8. 6. 1994 Náchod — Aleš a Václava Bekovi, Nový Hrádek 59
syn Lukáš, vítání 22.10.

27. 7. 1994 Náchod — ing. Jiří a Hana Hlaváčkovi, Nový Hrádek 46
syn Jiří, vítání 22.10.

2. 8. 1994 Náchod — Josef a Irena Fišerovi, Nový Hrádek 18
dcera Jana, vítání 22.10.

Z našich řad odešli

11. 2. 1994 zemřela Anežka Cejnarová, Nový Hrádek-Rzy č. 4 v požehnaném věku 90 let. Pohřbena byla na místním hřbitově. Původně s rodinou bydleli na Sněžném-Končinách, kde měli hospodářství. Vychovali 2 syny a dceru. Jeden syn zemřel v mladém věku. Zesnulá byla více než 30 let vdovou. Dům na Končinách později prodali. Konec života strávila zesnulá v domě u dcery Vlasty na Rzech, která o ni své domitě pečovala. Konec života jí zpříjemňovali vnuci, kteří za ní na Rzy dojížděli.

10. 3. 1994 zemřel chlapeček Miloš Martinek, Nový Hrádek-Rzy č. 7, který se dožil necelých 4 měsíců. Pohřben byl na místním hřbi-

tově. Rodiče ho večer zavezli do Náchoda do nemocnice, kde do rána zemřel. Úmrtí bylo náhlé, diagnózu lékaři přesně neurčili.

26. 3. 1994 zemřela **Františka Ptáčková** z Nového Hrádku č. 232 ve věku 77 let. Kremaci měla 1. dubna v Pardubicích, které předcházel civilní pohřeb v obci zajišťovaný komisí pro obřady a slavnosti. Zesnulá pocházela z Červeného Kostelce. Měla 3 sourozence. Otec jí zemřel záhy na následky války. Vyučila se prodavačkou a prodávala v textilním obchodním domě Teta v Náchodě. Od r. 1953 nepřetržitě pracovala ve VČE v Náchodě, odkud také odešla do důchodu. Nějaký čas pracovala ještě v Kovodružstvu Nový Hrádek. S manželem vychovali 2 syny, Josefa a Jiřího. Po manželově smrti žila v domě, který spolu postavili, 6 roků sama. Často ji navštěvoval a staral se o ni mladší syn Jiří. Největší její zálibou byla četba. Měla pozoruhodný rozhled v antické historii. S oblibou navštěvovala kulturní památky, především zámky. Měla ráda přírodu, zejména procházky v ní s oblíbeným pejskem.

1. 4. 1994 zemřela **Barbora Buriánková**, Nový Hrádek Rey 14 ve velmi požehnaném věku 94 let. Pohřeb žehem měla v České Třebové. Vilu po náchodském primáři Kudrnáčovi na Rzech Buriánkovi koupili v 60. letech. Zesnulá zde prožila nejprve s manželem a později s dcerou Jaroslavou Fábarovou celý svůj dlouhý důchodový věk. Jako důchodkyně pomáhala na státním statku sušit seno a pracovala také v rekreačním zařízení ministerstva vnitra na Rzech. Povahu měla energickou a razantní. K lidem byla vždy přímá a upřímná. Velmi harmonické a pěkné bylo ke konci života její soužití s dcerou.

4. 4. 1994 zemřela **Andělina Černá** z Nového Hrádku č. 139 ve věku 73 let. Pohřbena byla na místním hřbitově. V Novém Hrádku se narodila, manžel se přiženil. Původně měli malé samostatné hospodářství s polnostmi až na Dlouhém-Pačkoře. Vychovali 3 děti,

2 syny a dceru. Mnoho let zesnulá pracovala v lisovně Jednotného zemědělského družstva v Dolích. Byla hodná, pracovitá, usilá a snášenlivá. O každém mluvila vždy pěkně. Ke své osobě byla velmi nenáročná a skromná. Vedle lidí měla ráda zahrádku, květiny a knihy. Byla vášnivou čtenářkou, k četbě využila každé volné chvilky. Konec života jí znepříjemňovala dlouhodobá nemoc.

27.9.1994 zemřela Květoslava Grimová z Nového Hrádku č. 106 ve věku 70 let. Pohřbena byla na místním hřbitově. Prožila značně komplikovaný a nelehký osobní a rodinný život. Vychovala a do života připravila 2 dcery a 2 syny. Veškeré osudové překážky jí pomáhal překonat její velká láska k životu. Byla vždy ochotná k lidem, společenská a žádná práce se nebála. Mnoho let pracovala ve Velkodružstvu. Později jako důchodkyně pomáhala v rekreačním zařízení Čížkův mlýn na Orlici. Měla velmi pěkný vztah ke svému druhovi Cyrilu Siglovi. Prožila s ním v dobré pohodě více než 20 let. Spolu s dětmi jí doprovázel před koncem jejího života.

4.12.1994 zemřela Anežka Černá z Nového Hrádku č. 17 ve vysokém věku 93 let. Pohřeb měla v Jaroměři. Pocházela z Bohdašína. Manžel Karel pocházel z velmi početné rodiny 13 dětí. Vyučil se zámečníkem. Vychovali 4 děti, 3 syny a dceru Zdenku, která zesnulá v Novém Městě n/Met. dožila. Byla velmi hodná a pracovitá. Její život byl citelně poznamenán tragickou smrtí manžela. Vůči lidem však nezatrpkla, ve svém jednání byla tolerantní a přívětivá. I přes svůj již vysoký věk byla nápomocná synovi Přemyslovi při stavbě rodinného domu v Novém Hrádku.

6.12.1994 zemřela Marie Smolová Nový Hrádek - Dlouhé 9 ve věku 89 let. Pohřbena byla na místním hřbitově. Pocházela z Bohdašína. Celý svůj život převážně pracovala v zemědělství. Původně měli malé

malé hospodářství a k tomu doma tkalcovali. Zesnulá se dětmi starala o početnou rodinu. Vychovala 9 dětí, 3 chlapce a 6 dívčat. Dočkala se značného počtu vnoučat i pravnoučat. Manžel pracoval v Děčíně v Ústí n. L., později krátce na dálku v Dlouhém. V důchodovém věku zesnulá pracovala v JZD podružstvu a pomáhala také se „vdálí" na Rzuch. Láska, míla se vyznávání byla veselá, hodná, lyrická ústká máma. Celý život zasvětila rodině. Několik posledních zim prožila u dcery v Novém Městě n. Met..

15.12.1994 zemřel Jaromír Hofman z Nového Hrádku č. 140 ve věku 72 let. Pohřben byl na místním hřbitově. Manželka zesnulého pracovala v Čs. plném Kostelci jako švadlena. Zde se spolu seznámili a na Novém Hrádku založili rodinu. Vychovali dceru a syna. V mládí se zesnulý vyučil „černému řemeslu". Dlouhou dobu pracoval ve Slavoslavi v Novém Městě n. Met.. Ve r. 1984 ovdověl, manželce bylo tehdy 60 roků. Povahu měl uzavřenou a málomluvnou. Byl hodný a mírný, nikdy by nikomu neublížil. V posledních letech žil v domě sám, pošlomu dorůvoralka ho našla 2 dny poté, co zemřel.

21.12.1994 zemřela Marie Beková z Nového Hrádku č. 15 ve věku 85 let. Měla pohřeb žehem v Jaroměři. Pocházela z Nového Hrádku ze 4 dětí. Vrodné obci prožila svůj prostý a pracivý život. Manžel Bohumil se k nim do malého hospodářství přiženil. Vychovali 2 syny. Ve volných chvílích doma tkalcovali. Později přišla zesnulá na práci do továrny a odtud odešla také do důchodu. Byla hodná, veselá a pracivá. Se sousedy se vždy dobře snášela. Téměř nula přátelu svého manžela. Přesto musela přežít i ztrátu staršího syna Vlády. Ráda háčkovala, pracovala přesně a pečlivě. Domek i jeho okolí byl vždycky jako hračka. Velmi ráda a chodila na houby. Ke konci života byla málo pohyblivá. Sotva chodit přesto nezahálela, často sedávala na lavičce před domem. Nejvíce o ni v posledním období života pečovala snacha Mařenka a syn Míla s rodinou.

Zapsala Anna Marková, kron.

1995

Počasí

Leden Sněhová pokrývka 4cm silná se postupně zvětšovala až na 70cm v polovině měsíce. Noci byly většinou jasné s teplotami do -10°C. Dobré sněhové podmínky pominuly po náhlé oblevě, která přišla ke konci měsíce. 26. ledna se náhle přihnala bouřka doprovázená silným větrem a prudkým lijákem. V západní Evropě zle řádil mírný orkán.

Únor Po celou první polovinu měsíce ležely zejména kolem silnic hromady špinavého sněhu se škvárou z posypu a vytvářely nepěknou ozdobu přírodě. Občas ještě slabě chumelilo a bylo náledí. Kolem 15. února se oteplilo až na +5°C ráno a příroda popravdě dýchala jarem. Koncem měsíce se teploty pohybovaly záno kolem 0°C. Přes 5cm silnou sněhovou pokrývku se již ozýval ptačí zpěv.

Březen Poměrně studený a především proměnlivý ráz mělo počasí v měsíci březnu. Na jeho začátku i konci ležela tenká sněhová pokrývka. Tepleji (až +5°C) ráno bylo v prvních dnech měsíce. Zvraty počasí, jak již začíná být v současnosti zvykem, byly velmi prudké. 13. března se přihnala silná ledová vánice zakončená nezvykle bouřkou již druhou v roce. Později opět sněžilo, padaly kroupy a ranní teploty klesaly až na −4°C.

Duben Duben byl teplejší a deštivý. 16. dubna o Velikonocích ležel sněhový poprašek. 20. dubna přišla bouřka a nastalo oteplení. Nejvyšší teplota +16° ráno a ve dne na slunci +33° a ve stínu +24° a během noci +13° byla 23. dubna. Koncem měsíce vydatně pršelo.

Květen Začátkem měsíce deště pokračovaly, ochladilo se až na 0°C ráno s místními přízemními mrazíky. Růže přesto rozkvetly 4. května. V dalších dnech sluníčka a rozkvetlých stromů rychle přibylo. Najednou vykvetly petrklíče, fialky, narcisy hyacinty a tulipány. 9. května se po bouřce ochladilo a začaly kvést hlohy. Zamračené počasí s teplotami dosahujícími ráno maximálně +15°C a s vedrem za jasného počasí ve dne 27°–30° bylo do konce měsíce.

Červen Neobvykle mokrý a poměrně teplý (+13°C ráno) byl zvláště začátek června. Během měsíce června celkově spadlo největší množství srážek od r. 1953. 8. červen – Medard – byl bez deště. Po něm však pršelo neustále až do konce měsíce s výjimkou dvou dnů 19. a 20., kdy byly letní dny. Maximální ranní teploty nepřesáhly +16°C.

Červenec Nesmírně horký a sluneční byl téměř každý den měsíce červenec. Ranní teploty mnohdy přesáhly +20°C. Tropických dnů s teplotami vyššími než 30°C bylo více než 10. Před koncem první poloviny měsíce bylo bouřlivo. Zapršelo pouze několikrát.

Srpen Stejně horký ráz si zachovalo počasí i v srpnu. V druhé

polovině měsíce se již projevily následky dlouhodobého sucha. Se stromů padalo listí i nedozrálé plody. Lidé již byli z horka a dusna unavení a vyčerpaní. Vyčoužený déšť přišel až v posledním týdnu měsíce. Na horách se po ochlazení objevil sněhový poprašek.

Září Prvního září celou noc a celý den pršelo a bylo chladno. Ranní teploty se v průběhu měsíce pohybovaly mezi 16° a 3°C. Slunných dní bylo málo. V polovině měsíce začaly růst houby v menší míře než v roce předchozím. Měsíc končil značným ochlazením. 30. září přišla přeháňka se sněhem a denní teplota klesla na +6°C.

Říjen Neobvykle pěkné a teplé počasí až s +22°C ve dne bylo téměř po celý měsíc říjen. Ráno bývaly mlhy a teploty se pohybovaly od +6 do +14°C. Během dne se mlhy rozplynuly a svítilo a až nepřirozeně pálilo slunce. Nezvykle krásné byly barvy podzimu. Při občasné inverzi byl Nový Hrádek nad mlhavým oparem zalit sluncem. 21. října přišel první podzimní přízemní mrazík.

Listopad Sníh napadl hned v prvních dnech měsíce. 4. listopadu po celodenním sněžení se muselo poprvé prohrnovat. Sníh byl mokrý a rozbředlý. Situace zaskočila řidiče i silničáře. 7. listopadu byla úplná kalamita – auta i autobus v příkopě zamezil průjezd linky do Náchoda v 6 hodin ráno. Sněžení se střídalo s deštěm. Ke konci měsíce klesly ranní teploty až na -7°C a sněhová pokrývka dosáhla asi 7 cm. Téměř od poloviny listopadu mohly děti sáňkovat. Neobvykle krásná a silná byla v posledních dnech měsíce jinovatka na stromech.

Prosinec Začátek prosince byl poměrně teplý se špatnými rozptylovými podmínkami. Ranní teploty se pohybovaly kolem 0°C. Před koncem první poloviny měsíce napadlo 10 cm nového sněhu. Sněhové podmínky byly dobré. Předvánoční obleva byla krátká. 23. prosince smyl déšť nesmírně krásnou jinovatku se stromů. Na Štědrý den se ochladilo a opět začalo zhumelit. Konec měsíce

byl ve znamení silných mrazů dosahujících až -12°C. Sněhová pokrývka byla asi 15 cm silná. Chřipkové prázdniny, které začaly 14. prosince, mohly zdravým dětem dobře posloužit k zimní rekreaci.

Školství - školní rok 1994/95

Mateřská škola 1994/95 1995/96

Do mateřské školy bylo v roce 94/95 zapsáno 25 dětí. Funkci ředitelky vykonávala Soňa Brázdilová, učitelkou byla Zdeňka Wildmannová. Od září do prosince (1995) ji zastupovala p. učitelka Faltová z Dobrušky. V měsíci listopadu (1995) se školka přestěhovala do náhradních prostor po školní družině v prvním patře budovy. Od prosince 1995 probíhala rekonstrukce prostor MŠ. Mateřská škola pořádá s dětmi výlety do okolí Nového Hrádku a do zoologické zahrady ve Dvoře Králové n.L. Pravidelně organizuje vánoční besídku a besídku ke svátku matek. Dvakrát za rok se uskuteční schůzka s rodiči. Rodiče doprovázejí děti při výletech a účastní se posezení po besídkách. Na závěr školního roku se každoročně koná slavnostní loučení s budoucími školáky. Děti, které mají vadu řeči, mohou navštěvovat nápravný kvalifikovaně vedený logopedický kurz.

Základní škola 1994/95

Ve funkci ředitele školy působil dále Jaroslav Kolda. Nově nastoupily do školy 2 mladé učitelky - sl. Helena Hrabcová z Náchoda a po mateřské dovolení p. Hana Novotná z Olešnice v O.h.. Obě učitelky mají shodnou aprobaci český jazyk-občanská výchova.

stav žactva

Stav žactva na škole byl celkem 148, z toho na 1. stupni 67 a na 2. stupni 81 žáků. Prvňáčků bylo 20 a z 8. třídy vyšlo 19 žáků.

vzdělávací program školy

Vzdělávací program, který má na základní škole žákům dát pro život potřebný standard vědomostí a dovedností je proti době před 6 lety rozšířen především o výuku německého a anglického jazyka a o informatiku zahrnující také práci s výpočetní technikou. Aprobovaných učitelů cizích jazyků je stále nedostatek. Potěšitelné je, že se jazykových kurzů pořádaných Střediskem služeb školám v Náchodě, účastní několik učitelů místní školy. Obdobná situace v rozšiřování vědomostí a dovedností je v ovládání počítačů. Velká pozornost se věnuje integraci zdravotně postižených žáků v základní škole aby tito žáci, není-li to nezbytně nutné, nemusel dojíždět do zvláštních škol. Škola dostala také volnost ve výuce náboženství. Ve šk. r. 94/95 vyučovala žáky, jejichž rodiče projevili o tuto výuku zájem, římskokatolickému náboženství p. Olga Langrová na místní faře. Škola pokračuje také v dobrých činnostech z doby minulé, vyučuje se např. zdravotní tělesná výchova, škola má pěvecký sbor, který se účastní pravidelné okresní přehlídky pěveckých sborů Jaroměřská nota. Pořádají se vánoční a velikonoční výstavky žákovských prací, učitelé s žáky navštěvují divadla a výstavy, organizují exkurze, poznávací vycházky a školní výlety. Každoročně se s vycházejícími žáky loučí při akademii uspořádané na závěr školního roku. Učitelé vedou žáky k účasti v zájmových soutěžích. Tradičně úspěšná je škola v přírodovědné soutěži (3. a 4. třída obsadila 2. místo v okrese) a v soutěži zdravotních hlídek – družstvo žáků místní školy v uplynulém školním roce zvítězilo v okresním kole a postoupilo do oblastního kola soutěže v Havlíčkově Brodě. Dobře ve škole pracuje také taneční kroužek, který každoročně nacvičí předtančení na řadu plesů v místě i okolí a zúčastnil se taneční soutěže v Rychnově n. Kn.

soutěž ve společenském tanci

Vedoucí kroužku sl. uč. Marie Barešová zorganizovala v místní sokolovně s velkým zájmem občanů sledovanou soutěž ve společenském tanci. Oblíbená je burza dětského oblečení pořádaná ve

cvičebně ve škole při rodičovských schůzkách. Škole prokud chybí větší spojení s životem obce. Účast žáků i učitelů na kulturních akcích i plenárních schůzích obecního zastupitelstva je minimální.

právní subjektivita školy

1. ledna 1995 škola vstoupila do právní subjektivity. Tato změna pro školu znamená větší samostatnost a větší odpovědnost jejího vedení.

Obecní zastupitelstvo

počet obyvatel

K 31. 12. 1995 má obec Nový Hrádek 691 obyvatel, počet klesl pod 700.

likvidace odpadků

K hlavním úkolům obecního zastupitelstva patří zajištění správného nakládání s tuhým komunálním odpadem. Na základě platnosti zákona o odpadech bylo nutné uzavřít nelegální skládku u Bukelových. 11. září 1995 se obecní zastupitelstvo usneslo vydat o území obvodu obce závaznou vyhlášku o nakládání s tuhým komunálním odpadem. Vyhláška občanům ukládá povinné třídění odpadu celkem na 9 druhů a vymezuje způsob jeho likvidace. Součástí vyhlášky je svozový plán.

pavoření svozu popelnic

První svoz popelnic byl proveden ve středu 11. října 1995. Pro svoz popela a netříditelného odpadu byla vybrána firma DOPAS (p. Fischlner) a s ní známkový systém svozu. Popel se ukládá do 110 l popelnic. Odvoz jedné popelnice stojí občany 30 Kč a 10 Kč doplácí obecní úřad. Ukládání tříditelného odpadu u Pařízků je zajišťováno bezplatně první a třetí sobotu v měsíci. Jiný způsob nakládání s odpadem než příkazuje vyhláška je pokárán, zvláště pálení předmětů z umělých hmot a vytváření černých skládek. Občané, kteří se nepodřídí způsobem likvidace tuhého komunálního odpadu, budou pokutováni až do výše 5 000 Kč, podnikové osoby až do výše 100 000 Kč.

obecní lesy Správu obecních lesů zajišťuje hajný Petr Klein, kterého podle potřeby zve obecní zastupitelstvo na své zasedání. Plánuje se zalesňování některých ploch u větrných elektráren a U Izidora. Zalesnění provedené U Javůrku soukromým majitelem nebylo povolené. Obecní zastupitelstvo rozhodlo o vykácení a následné zalesnění vánočními stromky 25 a obecního lesa v těsné blízkosti domku rodiny Balcarových v Dolích. Vzrostlé stromy ohrožovaly bezpečnost občanů a jejich majetku.

obchod 26. ledna 1995 provoz v nově zrekonstruované prodejně potravin v domě od Fošovských převzala SAVENA a.s. z Náchoda. Vedoucí se stala Marcela Střelková a spolu s ní se prodeje ujaly další 3 prodavačky. V měsíci říjnu vedení samoobsluhy převzal Václav Voltr, který se se svou ženou - učitelkou nastěhoval do služebního učitelského bytu. Jako vedoucí se potýkal s častou nemocností personálu, kolísavým objemem nákupů ovlivněným přítomností chatařů a chalupářů a také zvykem mnohých občanů dojíždějících do zaměstnání mimo naši obec nakupovat v místě pracoviště. Zajištění rentability obchodu je složitou záležitostí.

Pro nerentabilitu provozu uzavřela svůj provoz v domě u Hejdů na náměstí prodejna JUMBO. V sousedním domě otevřel soukromý majitel Libor Přibyl prodejnu drogerie, skla a porcelánu.

školství V rámci okresu je vzdělávací činnost školy, její technicko-ekonomické zabezpečení i celkově dobrá estetická úroveň školního prostředí hodnocena velmi pozitivně.

státní příspěvek Ředitel ZŠ i ředitelka MŠ projevili iniciativu k využití možnosti státního příspěvku podmíněného 50 % finanční účastí obce poskytovaného na rekonstrukce školních budov. Komise ze ŠÚ v Náchodě navrhla do programu zlepšení stavu školních budov zařadit budovu mateřské školy pro 30 žáků v Hradní

ulici. Obec zažádala o udělení výjimky od 50 tiprocentní finanční účasti obce ministra školství ing. Ivana Pilipa.
Základní škola, mateřská škola a školní jídelna byly ve školním roce 95/96 nově zařazeny do sítě škol a školských zařízení.

kino

V lednu 1995 jednalo obecní zastupitelstvo s vedoucí kina p. M. Martínkovou o způsobu provozu kina. Půjčovné činí 500 Kč za film a den půjčení se plánuje 3 měsíce dopředu. Přes snahu zastupitelstva o výběr vhodných filmů a stanovení promítání na každou sobotu v 19.30 a dvakrát měsíčně na neděli v 10.00 pro děti se návštěvnost podle statistiky sledované vedoucí kina během roku 1995 nadále snížila. Ke K. konci roku vykazovalo kino ztrátu 100 000 Kč. Obecní zastupitelstvo proto rozhodlo o jeho přechodném uzavření. Budova se bude v zimě temperovat a filmy se budou promítat pouze po předchozí dohodě pro školu. Znovuotevření se plánuje na prázdninovou sezónu.

zdravotnictví

Ze sbírek a sponzorských darů se podařilo za 146 000 Kč zakoupit přístroj EKG.

kultura

V roce 1995 dvakrát vyšel místní zpravodaj Frymburské ozvěny. V červnu ještě v původní a v prosinci již v menší brožurkové úpravě. Redaktory zpravodaje jsou manželé ing. Jiří a Mgr. Hana Hlaváčkovi. Nově byly zavedeny některé pravidelné rubriky a občanům i firmám je umožňována inzerce (200 Kč za 1 stránku, 20 Kč za stručný soukromý inzerát).

5. března
koncert pěveckého sboru Hron

Při příležitosti 145. výročí narození T. G. Masaryka předvedl pěvecký sbor Hron svůj koncert asi 40 občanům, kteří se v neděli odpoledne shromáždili v místním kině. Úvodní slovo přednesl a celou důstojnou oslavu slovem provázel prof. Aleš Fetters

Připomněl málo známý vztah Masaryka k našemu kraji. V letech 1901 až 1904 trávil tehdy budoucí prezident letní dovolenou ve Velkém Dřevíči.

5. května
50. výročí ukončení II. světové války - vzpomínka

Připomenutím konce druhé světové války byla důstojná vzpomínka uspořádaná z pomníku padlých na náměstí v pátek 5. května 1995 v 9.30 hodin.

14. května
koncert Stavostrojky

Na počest zvedeného výročí a při příležitosti Svátku matek přišla zájemcům v neděli odpoledne do místního kina zahrát a zazpívat oblíbená dechová hudba Stavostrojka.

18. května
koncert v kostele

V rámci 25. ročníku festivalu neprofesionálních komorních sdružení Camerata nova Náchod vystoupil v podvečer v místním kostele Hořický komorní orchestr - dirigent Aleš Beránek a komorní pěvecký sbor COR MIO - sbormistr ing. Jaroslav Jirásko. Barokními prostorami kostela zazněly krásné melodie J. Bendy, J. Myslivečka, F. I. Duška a dalších.

30. června
Frymburské slavnosti

„První soukromý správce hradu v ČR" Zdeněk Stekly uspořádal Frymburské slavnosti podle vlastních představ pěkně i když ve zcela jiném duchu. Proběhly za osobní účasti majitele hradu Josefa Bartoně, který spolu se starostou obce Josefem Svatoněm přijel ke hradu v kočáře. Na paloučku a celým okolním lesem zněla historická, folková i rocková hudba. Občerstvení ke spokojenosti účastníků zajišťovali místní hasiči.

12. srpna
slavnost posvěcení zvoničky u Remešů ve Rzech

Moto: „Stavba chrámu je modlitbou mužů"
Za krásného sobotního odpoledne, při účasti asi 200 občanů věřících, nevěřících, chatařů a chalupářů začalo úvodní písní „K nebesům dnes zaleť písní.." slavnostní svěcení nově opravené zvoničky u Remešů na Rzech. Zvonička byla opravena na základě rozhodnutí obecního zastupitelstva, které bylo iniciováno občany z Dlouhých Rzů. Finančně byla oprava zajištěna sponzorskými dary a provedena stavební firmou Zilvar z Nového Města n. Met..

vého Města n. Met.

historie zvoničky — Zvonička pochází z r. 1921. Zednickou prásí na ní vykonal František Póla z Křovic, truhlářskou Jan Novotný z Nového Hrádku. Zvonek váží 40 kg a jeho původní hodnota byla 3200 Kčs. Je na něm nápis „Svatý Josefe, oroduj za nás." Otakar Winter Broumov Věnováno pro obec Rzy od Josefa Čížka, mlynářes ve Rzech. Zvoníkem byl tehdy ustanoven Antonín Remeš, na jehož pozemku zvonička stála, za plat 100 Kč ročně. Novým zvoníkem se stal jeho potomek Josef Remeš.

pořad slavnosti — Program slavnostního odpoledne byl následující:

- Úvodní píseň
- Projev starosty obce Josefa Svatoně
- Vlastní obřad svěcení zvoničky
- Píseň ke mši svaté
- Mše svatá
- Sousedské posezení (zorganizoval Jiří Klamta)

Světící obřad provedl administrátor novohrádecké římskokatolické farnosti Jan Czarny pocházející z Polska. Na nový dřevěný kříž, který pro zvoničku vyrobil syn starosty Josef Svatoň, umístil kněz velký kamenný růženec. Přivezl ho z chorvatského poutního místa Medugorje (Medžugorie). Jako první zazvonil zvonem p. farář, na vyzvání zástupce stavební firmy, nový zvoník Remeš a další zájemci. Velmi příjemným zakončením vyjímečné slavnosti bylo sousedské posezení připravené občany ze Rzů nad usedlostí Jiřího Klamty. Opékané sele a sudové pivo moc všem chutnalo. K dostání byly i domácí jitrnice, tlačenka a výborné domácí zákusky s kávou. Pohostinnost občanů ze Rzů byla příkladná.

slavnost prvního vztyčení obecního praporu

28. října 1995 — 20. září 1995 převzali členové obecního zastupitelstva Josef

Svatoň, Vladimír Říha a Jiří Hlaváček st. v Parlamentu České republiky v Praze spolu s dalšími 25 obcemi a 4 městy z rukou předsedy sněmovny PhDr. Milana Uhdeho Dekret opravňující obec k užívání znaku a praporu jako symbolů obce. Z promluvy předsedy Parlamentu utkvěla účastníkům v paměti zejména věta: „Doma nejsme ve světě, doma jsme ve své obci." Barvy praporu červená, bílá a zelená korespondují s barvami obecního znaku, na kterém je 5 červených květů (3 růže uprostřed, 2 tulipány po stranách) v tmavé amfoře. Znak vytvořil podle pečetidla z archivu Národního muzea výtvarník Plíšek z Náchoda. Podle znaku navrhl také podobu vlajky (přesný popis znaku a praporu je na Dekretu otištěném ve Frymburských ozvěnách z prosince 1995). Slavnost posvěcení a prvního vztyčení obecního praporu k příležitosti pamětního 28. října důstojně připravili a organizačně zajistili především starosta Josef Svatoň a zástupce starosty Vladimír Říha. Celý akt pojali jako událost v historii obce velmi vzácnou a mimořádně významnou. Obecní zastupitelstvo na svém zasedání jmenovalo

čestné funkce

matku praporu Miladu Světlíkovou
kmotra praporu Jiřího Hlaváčka
a praporečníka Josefa Drašnara st.

program slavnosti

Program slavnosti byl následující

14.30 slavnostní přivítání hostů v obřadní síni OÚ
prohlídka vystavených kronik obce, školy, fotodokumentace (celkem výstavu shlédlo 450 lidí)

16.00 slavnostní mše svatá a svěcení praporu v kostele sv. Petra a Pavla

17.00 společná večeře hostů se členy obecního zastupitelstva

19.00 slavnostní pořad s historickou přednáškou v sále kina

čestní hosté

Pozvání na slavnost přijali čestní hosté: předseda Okusného úřadu

v Náchodě ing. Lubomír Šmída, místostarostka Náchoda (bývalá učitelka místní ZŠ) Mgr. Zdeňka Horníková, starostové okolních obcí, představitelé místních závodů a společenských organizací, zástupci místního školství a zástupci sdělovacích prostředků. Mši svatou v kostele celebrovali světící biskup královéhradecké diecéze Josef Kajnek a místní farář p. Jan Czarny. Žákovskou dechovou hudbu ZUŠ v Náchodě, která celý akt svěcení v kostele a slavnostní pořad v kině provázela, dirigoval Jaroslav Vlček. Největší podíl na úspěchu výstavy obecních dokumentů má Ludmila Ježková. Řadu let provádí, sbírá a přehledně ukládá do albumů veškerou fotodokumentaci o Novém Hrádku.

přijetí hostů na obecním úřadě

V obřadní síni obecního úřadu po úvodních uvítacích slovech starosta obce Josef Svatoň m. j. řekl: „Jsme potěšeni, že jste našemu pozvání vyhověli a přišli jste k nám na Nový Hrádek společně s námi oslavit jeden z velmi důležitých mezníků naší obce, posvěcení a prvního vztyčení obecního praporu. Dovolte mi, vážení přátelé, abych vás krátce seznámil s historií naší obce.

z historie obce

Písemně je Hrádek připomínán jako farní ves, která měla faráře již v roce 1362. Předpokládá se, že byl založen pravděpodobně za vlády Přemysla Otakara I. nebo Václava I. Ve 13. století se stavěl hrad Frymburk, jehož zřícenina se u nás nachází dosud ve značně zchátralém stavu. Hrad sám je zajímavý svou donjonovou věží o průměru více jak 18 metrů. Nevíme přesně, ale některé písemnosti uvádějí, že Hrádek byl na město povýšen v roce 1425. Kdy a kým byl městu udělen městský znak se přesně neví. V roce 1736 město obdrželo výsadu konání tří výročních a jednoho týdenního trhu od císaře Karla VI. Kostel sv. Petra a Pavla byl postaven v letech 1721 – 1723. Mariánský sloup ve středu náměstí je z roku 1747, kašna pochází z roku 1864, kaple Jana Nepomuckého ve hřbitovní zdi z roku 1756. Obecná škola byla postavena v roce 1882, měšťanka v roce 1923. Od roku

1870 má městečko poštu, v roce 1871 byla zřízena záložna, v roce 1889 četnická stanice a od roku 1892 byl Hrádek ustaven sídlem obvodního lékaře. Telegraf byl postaven v roce 1904. Nákladem městečka byl v roce 1909 vybudován vodovod. Elektrifikace dorazila na Hrádek v roce 1924. Sokol v obci působí od roku 1896, sokolovna je z roku 1924. Místní hasičský sbor byl založen v roce 1880. Nový Hrádek podle historických pramenů dosáhl nejvyššího počtu obyvatel 1562 v roce 1853 (dvojnásobek současného počtu). V roce 1960 došlo ke sloučení obcí Nový Hrádek a Dlouhé Rzy. Počet obyvatel Hrádku se po několik posledních let pohybuje okolo čísla 700...."

obřad v kostele sv. Petra a Pavla

Ve zcela naplněném kostele proběhl akt svěcení podle přesně stanovených pravidel a zvyků. Kostelem procházel průvod k oltáři, kde došlo k položení praporu a znaku obce a poté také praporu hasičů a sokolů. Přítomní usedali do lavic při zvuku fanfáry Velehrad. Projev starosty uvedla žesťová fanfára. Starosta řekl:

projev starosty v kostele

„Domov máme tam, kam nás táhne srdce, kde žijeme a kde se cítíme doma." „Otče biskupe, paní a páni kolegové starostové, naši milí hosté, pane faráři, vážení představitelé místních závodů, občanských sdružení a společenských organizací, drazí spoluobčané, mládeži, milí přátelé. Všechny vás srdečně vítám u nás na Novém Hrádku při významné události, při příležitosti posvěcení a prvního vztyčení obecního praporu. Tato událost je historickým okamžikem pro celou naši obec. Neopakuje se každý rok, neopakuje se ani za století. Symboly obcím dříve uděloval panovník. Kým byl udělen znak naší obci, který užívala už na přelomu 18. a 19. století, se přesně neví. S naprostou jistotou ale víme, že užívání praporu obce jako symbolu bylo naší obci uděleno Parlamentem České republiky letos a dekret o užívání obecních symbolů jsem měl tu čest převzít z rukou předsedy poslanecké sněmovny pana dr. Milana Uhdeho dne 20. září 1995. Jsem přesvědčen a věřím

tomu, že tato čest mě potkala z vůle Boží. Nevěřím, že je to jen náhoda, že právě dnes, v památný den vzniku samostatného Československa, se odbývá pro naši obec tak významná událost. V výstavě kronik a fotodokumentace, která právě probíhá v budově obecního úřadu, jsme rozhodli již v loňském roce, aniž bychom tušili, jaké pocty a výsady se dostane naší obci. Domníváte se, vážení přátelé, že to vše je jen náhoda? Já ne, já za tím vším vidím vyšší moc, vyšší řízení. Ne všichni naši spoluobčané, a ani to nejde, jsou užíváním obecního praporu nadšeni. Mnozí to i zavrhují a říkají, k čemu nám to je a k čemu to potřebujeme. Co by za to mohlo být prospěšnějšího pro celou obec. Mohu vás všechny ujistit, že obecní prapor není otázkou financí, ale především je to otázka oprávněné hrdosti každého hrádováka. Náš prapor by nás měl všechny bez rozdílu věku, postavení a vzdělání sdružovat a hlavně nám připomínat náš domov. Ano, prapor je symbolem domova. Každý domov, ať malý či velký, honosný, ale i ten nejskromnější ta nejzastrčenější chaloupka kdesi v koutku hor byla vždy originální, něčím se vyznačovala. Kéž se i nám podaří pod naším novým symbolem, v letech totality potlačovaným a zavrhovaným, ale v minulosti hojně užívaným a všemi uctívaným, pod naším praporem budovat právě ten náš domov, tu naši obec v krásném koutě naší domoviny. Domov nám je určen nejen osudem, ale domov si také vytváříme sami. Domov znamená spolucítit, spoluprožívat, spolurozhodovat, identifikovat se a cítit ochranu. Domov máme tam, kam nás táhne srdce, kde žijeme a kde se cítíme doma."

„Kéž nám Bůh žehná."

Josef Svatoň
starosta obce

akt zavěšení a prvního vztyčení praporu

Po projevu starosty následovala mše svatá a po jejím skončení došlo k vlastnímu aktu zavěšení a prvního vztyčení obecního praporu. Připevňování praporu k žerdi postupně prováděli: otec biskup Josef Kajnek, p. farář Jan Czarny, starosta Josef Svatoň, matka praporu Milada Světlíková, kmotr praporu Jiří Hlaváček st., starosta hasičů Jiří Bek, starostka Sokola MUDr. Jaroslava Pružinová, starosta Mysliveckého sdružení Šiteník Josef Štěpán. Hodiny ukazovaly právě 17 hodin, když starosta obce podal žerď praporu praporečníkovi Josefu Drašnarovi st., který jako první za zvuku řiště vztyčil prapor Nového Hrádku. Všichni přítomní tak byli svědky jedinečné a dojemné události v celé historii obce, události, ve které se spojuje úcta k našim předkům i výzva k našim potomkům. Obřad v kostele zakončila všemi zpívaná píseň Svatý Václave a účastníky obřadu při odchodu z kostela vyprovázela opět žesťová fanfára.

večerní slavnost v kině

Obecní svátek byl zakončen večer slavnostním pořadem v místním kině. Po doznění státní hymny a úvodním uvítání zahrál dechový orchestr Te Deum francouzského skladatele F. Champentiera. Následovalo přečtení dekretu o udělení symbolů zakončené částí Air z klavírní sonáty L. V. Beethovena zvané Patetická. Před přednáškou docenta PhDr. Ladislava Hladkého přítomní vyslechli v podání žesťové sekce orchestru ZUŠ z Náchoda píseň J. L. Zvonaře Čechy krásné, Čechy mé. Půlhodinová přednáška docenta Hladkého o historii Nového Hrádku byla pravděpodobně první ucelenou studií z dějin naší obce. Po ní p. Marie Grimová přednesla báseň K. Bouška O jedné věrnosti, dále zazněla píseň Ach synku, synku a Petr Lemfeld přednesl zrývek z knihy Karla Čapka Na břehu dnů. Orchestr zahrál Českou písničku od Karla Hašlera, Markéta Machová přednesla báseň od J. Seiferta Hora Říp. Tečku

za celou oslavou udělal zpívaný chorál Svatý Václave a krátký koncert dechového orchestru, který uvedlo trubkové trio.

užívání symbolů obce — Z práva užívat symboly znak a prapor neplynou obcím žádné výhody. Jsou vyjádřením občanské hrdosti, jsou to symboly domova. Znakem mohou být opatřovány úřední listiny, může se používat na některých razítkách. Mohou jej používat i soukromé osoby a organizace, pokud to schválí obecní zastupitelstvo. Prapor může být vyvěšován samodatně, může být vyvěšován vedle státní vlajky, může být používán při místních oslavách a.p.

7. – 11. prosince výstava betlémů — V budově obecního úřadu byly opět vystaveny betlémy patřící občanům naší obce. O výstavu je každoročně značný zájem, dotváří příjemnou vánoční atmosféru ve veřejnosti.

20. prosince vánoční koncert — Kulturní akce roku 1995 měl v místním kině důstojně zakončit vánoční koncert souboru starých nástrojů COLLEGIUM PROPRIUM z Opočna (viola d'amour, barokní cello, loutna) a komorního pěveckého seskupení AMBROSIUS z Hradce Králové. Nepřízeň počasí v podobě velké sněhové vánice způsobila, že zpěváci na Nový Hrádek nedojeli. Posluchači přesto se zájmem vyslechli libozvučný koncert krásných starých nástrojů. Slovem a někdy také zpěvem provázel loutnista PhDr. Stanislav Bohadlo z Náchoda.

správa obce — Začátkem roku byla v budově obecního úřadu vyměněna celá vodovodní instalace. Zároveň bylo přebudováno sociální zařízení pro úřad i v bytové jednotce, kterou používají manželé Bekovi. Okna kanceláří byla opatřena žaluziemi. Začátkem července ukončil u obce náhradní vojenskou službu Stanislav Dražnar. Nástupcem p. Josefa Balcara, který dlouhá léta pečoval o veřejné osvětlení a o obecní elektroinstalaci se stal jeho syn Jaroslav a jeho případným pomocníkem Jiří Škoda.

bytové hospodářství

Byt v č. 288 u základní školy byl zrekonstruován nákladem 200 tisíc Kč. Je to zase byt služební a bydlí v něm p. uč. Voltrová s manželem. V budově pošty byla provedena výměna starých kameninových svodů WC za novodurové a následné potřebné zednické opravy. Byly také provedeny nátěry plechových částí střechy této budovy. Úpravy přidělených bytů provádí v domě p. Kávová a manželé Effenberkovi na vlastní náklady. V bytě po Lejpových jsou zatím ubytováni řidiči autobusů, kteří později přijdou zpět do domu od Fošovských. V domě č. 59 probíhá oprava garsonky. Nájemné v obecních bytech naprosto nepokrývá náklady na jejich údržbu a opravy. Bytová komise obecního zastupitelstva navrhla od 1.1.1996 úpravu nájemného.

výstavba obecních bytů

V červnu byla na obecním úřadě projednána urbanistická studie Nového Hrádku z atelieru Botič – Praha, ing. arch. Hána. Výše státního příspěvku na 1 obecní byt včetně infrastruktury je 370 tisíc Kč (možná je finanční spoluúčast uživatelů). Zpracování projektové dokumentace nabídla ve vlastní režii také firma Zilvar. Byt velikosti 2+1 má plochu do 50 m². Celkem bylo podáno 25 žádostí o obecní byt, nejvíce byly požadovány byty velikosti 3+1. Někteří zájemci od svého úmyslu odstoupili. Obec požádala o státní příspěvek na 20 bytů.

státní stavební dohled

Od května 1995 byl zahájen pro dlouhodobou rozestavěnost státní stavební dohled na stavbě rodinného domku p. Trávníčka v ulici K Javůrku.

kolaudace

V měsíci květnu proběhlo kolaudační řízení nově postavené pily hajného Petra Kleina.

ostatní opravy

Znovu musela být provedena oprava pomníku obětem fašismu u vil na Dlouhém, který neznámý pachatel povalil. Opravena byla střecha na č. 49 (bývalé šatlavě). Novou lávku v Dolích za pomoci svého syna zhotovil p. Novotný.

Sbor dobrovolných hasičů

Sbor má v současné době 77 členů, z toho 14 žen. Výjezdová jednotka

požáry — v uplynulém roce zasahovala celkem u 3 požárů.

24. června 1995 – hořela rekreační chalupa Kárníkových v Dolích, zasahovalo 14 členů, majetková ztráta značná

26. června 1995 – vznícení uhlí ve sklepě domu č. 46 na náměstí zasahovali 4 členové

22. srpna 1995 – vznícení slámy na poli v Mezilesí – Bydle zasahovalo 8 členů

Všechny požáry byly v krátkém čase lokalizovány. Pro zajištění bezpečnosti při požárech zakoupil sbor nové typy ochranných přilel.

110 let SDH v Mezilesí — 25. června byli členové požárního sboru pozváni na oslavu 110 let trvání požárního sboru v Mezilesí. Při slavnosti s úspěchem předvedli ukázku rozvinutí požárního útoku z vozidla.

okrskové cvičení ve Slavoňově — 30. června proběhlo ve Slavoňově cvičení požárních sborů. Novohrádecký požární sbor v okrskové soutěži obsadil 1. místo.

aplikační cvičení — 20. října se uskutečnilo aplikační cvičení v Jestřebí, druhé proběhlo v prostorách družstva Detecha v Tisu.

kulturní akce — Samostatnou akcí pořádanou sborem byl Hasičský bál (11.2.). Členové sboru zajišťovali občerstvení při Frymburských slavnostech (30.6.) a zúčastnili se slavnosti prvního vztyčení obecního praporu (28.10.). K nemalé lítosti občanů, chalařů a chalupářů museli hasiči pro špatný stav zařízení upustit od opékání selat.

nové cvičiště – záměr — Sbor zahájil jednání s OÚ o získání vlastního areálu, který by vyhovoval především prostorově výcviku požární jednotky a zejména mládeže. Vybrán byl prostor starého cvičiště nad sokolovnou. Ve stadiu zpracování je projektová studie na tento prostor.

další činnost — Každoročně členové sboru osobně gratulují svým členkám ke Dni matek a k životním výročím svých členů. Preventivní prohlídky byly

provedeny v kostele a v budově farního úřadu a požární zbrojnice. Členové sboru vypustili a vyšistili požární nádrž z hasičárny. Ve spolupráci s OÚ proběhl sběr železného šrotu. Hlavním úkolem pro příští rok je zorganizování dobrého výsviku dětí. Vedoucí mládeže Olga Beková, Jarmila Grimová a Petr Ruffer se účastní školení.

Tělovýchova a sport

Podkrkonošská jiráskova župa

TJ Sokol Nový Hrádek je organizována v Podkrkonošské jiráskově župě. Největší překážkou úspěšné činnosti kromě nedostatku cvičitelů je citelný nedostatek finančních prostředků. Roční dotace od župy ve výši přibližně 50 tisíc Kč nemůže pokrýt náklady potřebné zejména na údržbu sokolovny. Výtěžky z pořádání tanečních zábav jsou pro velkou režii malé. Zábavy organizují obětaví členové Sokola především proto, aby byl v obci nějaký společenský život (kino i restaurace jsou zavřené). Využití sokolovny o prázdninách náhodnými zájemci za pronájem 50 Kč bez topení a 100 Kč s topením denně znamená finanční příjem mizivý. Sporý je i výtěžek z provozu lyžařského vleku, který zcela závisí na sněhových podmínkách. Již delší dobu je v havarijním stavu parketová podlaha sálu v sokolovně. Celková obnova podlahy pro velkou finanční náročnost přesahuje možnosti TJ.

finanční zajištění

činnost jednoty Sokol

Přes všechny potíže, které musí jednota překonávat, stále žije a je činná. Daří se jí do činnosti zapojovat i mladší věkové ročníky v oblastech, které jsou mládí blízké (fotbal, tanec, turistika) a pokračovat i v tradičních akcích (Hrádouská vařečka). Činnost spočívá na opěrných bodech, kterými jsou cvičitelé speciální zaměření. Nezbytná je snaha o úzkou spolupráci s OÚ, SDH, ZŠ, TJ Mezilesí a pod. Těžiště práce je v registrovaných oddílech, jejichž činnost garantují 1 někdy 2 cvičitelé:

lyžaři - Jeroným Holý st., Václav Sychrovský ml.

šachy – Václav Havrda (z České Čermné)
kopaná – ing. Jeroným Holý, Radomír Lanta
všestrannost – Lidmila Martinková
tanec – Marie Barešová (učitelka)
turistika – ing Otokar Krásný

lyžaři Přes dobré umístění v závodech ČOS ve Frýdštejně uvažuje lyžařský oddíl jak dále ve své činnosti pokračovat. V uplynulé sezóně byl pro špatné sněhové podmínky lyžařský vlek v provozu pouze 7 dní (tržba 13,5 tis. Kč, revize vleku za 1,5 tis. Kč). Oddíl uvažuje o omezení provozu pouze na činnost místního rozsahu. Panská stráň zůstala až do října neposečená a posečení si vyžádalo 3000 Kč. Lyžaři se rozhodli pro vybírání oddílového příspěvku 50 Kč za 1 člena ročně. Za 200 Kč ročně půjčují zájemcům lyžařské boty. Václav Sychrovský prošel trenérským kurzem II. třídy. Tradiční prosincové soustředění v Krkonoších se přes potíže podařilo uskutečnit.

šachy Starostka Sokola MUDr. Pružinová se zúčastnila šachového turnaje uspořádaného na Dobrošově. Kontakt se šachovým oddílem je malý a mnohdy je omezen pouze na zveřejňování výsledků ve výčesce.

kopaná Fotbal vždy lákal zejména mladé chlapce. Hrál se, i když ještě nebyl oddíl kopané organizovaný. Hráči svůj elán a schopnosti uplatňovali v družstvech v Mezilesí, Ohnišově a Olešnici. Byla to parta soustředěná kolem Lubora Hlaváčka a bratrů Zákravských. Později se přidali Radomír Lanta, bratři Říhové a Jiří Šinkora. V roce 1993 byl založen fotbalový oddíl jako součást TJ Sokol (malá kopaná a sálová kopaná). V roce 1994 se dostavil úspěch v podobě získání titulu přeborníka okresu Náchod v sálové kopané. Fotbalový oddíl se zúčastnil mezinárodního turnaje ve Vodřadech, turnaje v Rokytnici v O.h., Dobrušského poháru a zimní ligy v sálové kopané. Oddíl zorganizoval na místním hřišti jednodenní turnaj za účasti 8 družstev. Účastní se soutěže vesnické tělovýchovy. Sálová kopaná Nového Hrádku

odvážně míří až k postupu do národní ligy. Podaří se jí to?
TJ na základě smlouvy umožňuje zimní tréningy v sále sokolovny fotbalistům z Mezilesí.

všestrannost Jednotlivé složky oddílu cvičí zejména v zimním období v sále sokolovny nebo v cvičebně základní školy, kde je tepleji. Rodiče s dětmi z Mezilesí naoštívili místní sokolovnu, aby si alespoň jednorázově vyzkoušeli cvičit na nářadí. V březnu se ve školní cvičebně uskutečnil diskuzní večer pro rodiče dětí do 10 let na téma Děti a volný čas. Dr. Petra Rousková vedla seminář o nevhodných cvicích. Dvakrát za rok oddíl zorganizoval burzu dětského oblečení. Spolu s představiteli župy probíhaly úvahy o důstojných oslavách 100 letého výročí založení TJ Sokol v roce 1996.

700 let trvání města Plzeň a 50 let osvobození americkou armádou

Největší akcí roku byla účast na květnových oslavách v Plzni při příležitosti 700 let trvání města a 50 let od osvobození města americkou armádou. Na oslavách byly předvedeny skladby z XII. Všesokolského sletu. V Plzni vystoupila Věrná garda (sestry Krásná, Pružinová, Svatoňová, Šritrová a bratři Krásný, Svatoň, Šritr) a muži (bratři Bohadlo, Drašnar, Hlaváček, Hlaváček ml., Hohý, Martinek, Sobotka, Svatoň). Atmosféra v Plzni při oslavách byla velmi srdečná a lidé bylo všude doslova namačkáno. Pro účastníky jsou nezapomenutelné zážitky z přehlídky amerických vojáků a jejich originálních vozidel. Dojemné bylo odhalení pomníku díkůvzdání Americe za osvobození (dva kamenné kvádry, mezi nimi reliéf zeměkoule, díkovní nápisy v češtině a v angličtině). Velmi pěkný byl sokolský průvod čítající 5000 účastníků. Oslavám byl přítomen premiér ČR Václav Klaus. Při předvádění sletových skladeb nechyběly ženy ze Švýcarska a z Kanady. Slunné počasí oslavám přálo. Večerní ohňostroj byl přímo jako z pohádky. Plzeňáci

návštěvníky ujišťovali, že Alzeň ještě nikdy něco tak velkolepého nezažila.

tance Vyvrcholením činnosti tanečního klubu FINIST byla organizace soutěže ve společenském tanci „O sokolské pero", která se uskutečnila v sobotu 10. dubna od 10 do 13.30 v sokolovně. Celková účast byla 84 tančících dětí a mládeže z klubů TK Akcent Opočno, TK Sollanc Rychnov n. Kn., Nové Město n. Met., TŠ Poděbrady, ZUŠ Police n. Met. a TK FINIST Nový Hrádek. Nejmladšími tanečníky byli žáci 1. a 2. třídy. Soutěžící předvedli tance klasické i latinsko americké. Výkony sledovala 5tičlenná porota, ve které zasedal také bývalý taneční mistr Štěp z Náchoda a člen souboru KROK z Hradce Králové. Tíha organizace pěkné a hodně navštívené akce ležela na učitelce Marii Barešové. Taneční soubor FINIST měl 2 soustředění 27.8.–1.9.1995 a 27.–29.12.1995. Na místních bálech předvedl pěkná předtančení.

turistika Sportovně tábornický oddíl, který vznikl na základě úspěšné celodenní tábornické a turistické soutěže, se schází jednou týdně v počtu 7 žáků. Náplň činnosti oddílu je zaměřena na zvýšení tělesné zdatnosti v oblasti turistiky, táboření a zlepšení znalostí ze správného chování při pobytu v přírodě. Motivací pro členy oddílu je zamýšlená stavba chatky v hájku u sokolovny, kterou oddíl zamýšlí využívat k tábornickým účelům. Vedoucímu oddílu ing. O. Krásnému chybí pomocný vedoucí zejména pro vedení dívek.

Hrádouská vařečka

13. května 1995 XIII. ročníku místního pochodu se zúčastnilo pouze 75 pochodujících, z toho bylo 36 dětí do 15 let. Startovalo se za velmi nepříznivého deštivého počasí. Ranní teplota dosáhla pouhých 10°C. Trasy byly opět 8, 10, 12 a 15 km. Organizační zajištění pochodu provádí s malými obměnami stále stejná parta pod vedením Pavla Bohadly.

Přehled účastníků:

Nový Hrádek	: 33 (12 dětí)	Rychnov n. Kn.	: 1
Hronov	: 13	Třebechovice	: 1
Bohdašín	: 7	Velký Dřevíč	: 1
Nové Město n. Met.	: 5	Zbečník	: 1
Mezilesí	: 6	Náchod	: 1
Praha	: 3	České Meziříčí	: 1
Borová	: 2		

Nejstarší účastník : Jiří Hlaváček, Nový Hrádek
Rodinné kolektivy : Vondřejcovi, Bohdašín
Přibylovi, Nový Hrádek
Grimovi, Nové Město n. Met.
Větší kolektivy : Sokol Hronov
Taneční klub FINIST Nový Hrádek
Všechny kolektivy dostaly velkou vařečku.
Občerstvení : hřiště TJ Sokol Borová
(chléb, vejce, máslo, pažitka, čaj)
Vařečky vyrobil Dřevotvar Jamné n. Orl.

Plesy 1995

21. ledna se konal Sokolský bál. Bylo úplně vyprodáno, účast asi 300 zájemců. K tanci a poslechu hrála hudba p. Valáška z Řečan n. L. zvaná VOBŘY. Ples vkusně doplňovala pěkná květinová výzdoba, předepsaný byl společenský oděv. Novinkou napsanou na losech tomboly byly vtipné citáty. V neděli 22. ledna odpoledne se za velkého zájmu těch nejmenších uskutečnil Dětský maškarní bál.

11. února byl Hasičský bál, na kterém pro tanečníky spíše středního věku hrála hudba TROP z Olešnice v O. h.

18. února uspořádala TJ Sokol čtvrtý Country bál. Prostředí sokolovny se změnilo ve stylové, kuchyně byla zlatokopecká. K tanci hrála hudba Bluegrass Cwrkot z Police n. Met.. K dispozici byly i ranní dostavníky do Dobrušky, Nového Města n. Met. a do Náchoda. Účast tanečníků byla nevelká (asi 100 lidí).

Taneční zábavy

4. února Pohromnice — 4. února 1995 TJ Sokol uspořádala Pohromnice. Odpoledne byla vernisáž výstavy obrázků J. Hamše a fotografií L. Boležala. Obrázky a koláže s kritickým nádechem byly příliš náročné na pochopení asi 60 místních občanů, které výstava přilákala. Pěkné byly a potěšily fotografie zaměřené na přírodní motivy a na život starších lidí. Po vernisáži předvedl divadelní soubor Doupě z Prahy hru Arizona aneb Rejdiště dobrodruhů. Provedení hry je možné označit za problematické. Pohromnice zakončil společný večer návštěvníků a účinkujících s folkem z vlastních zdrojů a možností noclehu ve spacácích.

16. dubna Velikonoční zábava — Značnému zájmu hlavně mladých tanečníků se těšila Velikonoční zábava uspořádaná na Velkou neděli TJ Sokol. Hrála hudba PENTAVOX, ved. p. Kárník z Ohnišova, až do půl třetí ráno. Odvoz po skončení zábavy do 3 směrů byl zajištěn.

19. srpna Taneční zábava — Málo tanečníků (asi 80) přilákala prázdninová Taneční zábava při stejné hudbě PENTAVOX z Ohnišova, kterou pro společenské vyžití mládeže o prázdninách uspořádala TJ Sokol.

30. září Posvícenská zábava — TJ Sokol uspořádala Posvíceniskou zábavu. K tanci hrála hudba TROP z Olešnice v O. h..

25. prosince Vánoční DANCE-PARTY — TJ Sokol zorganizovala pro mladé tanečníky v místní sokolovně vánoční diskotéku DANCE-PARTY se soutěží o ceny a s půlnočním překvapením. Účast byla velká, diskotéka se moc líbila.

Různé

změna kněze V měsíci únoru 1995 byl administrátor Ludvík Pfeifer p. biskupem jmenován farářem v Bystrém. Od 1. března byl ustanoven administrátorem novohrádecké římskokatolické farnosti Jan Czarny z polské provincie Misionářů sv. Rodiny. Jan Czarny se narodil v Gorzowie Wielkopolskim v západním Polsku, 50 km vzdáleném od německých hranic tvořených řekou Odrou. 23 roků působil v Polsku, z toho 15 let jako lidový misionář. Byl farářem v Sczytna Slajska a ve Varšavě. 2 měsíce působil v Bělorusku. Česky se učil kratší dobu u svého spolubratra v Bílém Újezdě. Bratr p. faráře je misionářem v Papui – Nové Guinei. Místní věřící byli prací i finančně velmi nápomocni při provedení úprav farní budovy. Byla provedena celková rekonstrukce vnitřních prostor včetně zavedení elektrického vytápění a telefonní linky.

letopisecká komise Obecní zastupitelstvo na základě platnosti § 2 zák. 80/1920 Sb a pozdějších předpisů jmenovalo letopiseckou komisi, kterou má tvořit starosta obce a 2 místní občané v tomto složení: Josef Svatoš (starosta), Václav Sychrovský, Jana Machová. Povinností komise je dozírat na úpravu pamětní knihy a zápisy v ní. Na konci každého roku podává obecnímu zastupitelstvu zprávu o vedení místní kroniky.

záplavy století Začátkem února v Nizozemsku a v Německu (Rýn, Mosela) dobu delší než týden trvaly po neustálých deštích velké záplavy. V Nizozemí bylo více než 200 tisíc lidí nuceno přestěhovat se jinam. Jedná se o největší záplavy ve 20. století. Při evakuaci do vnitrozemí majitelé penzionů ze solidarity s postiženými okamžitě zlevnili ceny za ubytování. Německá vláda uvolnila 30 milionů marek na pomoc postiženým povodněmi. Pod vodou byla velká část města na soutoku Rýna s Moselou Koblenz. Záplavy rozsáhlého charakteru byly také v Irsku.

růst ceny brambor Ceny brambor v 1. čtvrtletí r. 1995 dosáhly v Náchodě 18 Kč za 1 kg,

v Praze až 20 Kč za kg. Jejich cena přesáhla cenu jižního ovoce, např. banánů.

vysílání radia Svobodná Evropa z Prahy

10. března 1995 přesně v 17 hodin zahájilo vysílání rádio Svobodná Evropa z rekonstruovaných prostor bývalé budovy Československého parlamentu, kterou má pronajatou za symbolickou cenu 1 Kč denně.

tragédie v lavině v Tatrách

V měsíci březnu u Parichvostu v Tatrách zahynul bývalý federální ministr životního prostředí, vášnivý zastánce teorie trvale udržitelného života a spolupracovník cestovatelů Hanzelky a Zikmunda ing. Josef Vavroušek. Jeho i dceru Petru zavalila lavina.

otevření sklenářství

V dubnu byla u místního kina otevřena nová provozovna sklenářství. Provozovatel nabízí občanům zasklívání, rámování, broušení a vrtání skla. Ke koupi je také tmel a skla do skleníků. Otevřeno je v úterý až pátek od 12 do 18 hodin.

pálení čarodějnic

Začíná se vybrážet novodobá tradice v pálení čarodějnic po desítkách let, ve kterých bylo pálení ohňů 30. dubna zakázáno a protěžovány byly mírové ohně začátkem května. Na Šibeníku se 30. v podvečer sešlo hodně dospělých i dětí, přestože byla veliká zima. U ohně se čepovalo sudové pivo, někteří si přinesli sami něco pro zahřátí. V dálce bylo možné pozorovat ohně na Sezdraži a na Dobrošově.

změna majitele Detechy

Budovu bývalé provozovny Detechy v Hradní ulici proti škole odkoupila firma Kovap (dříve součást Kovodružstva). Vyrábí dětské hračky, např. lokomotivy. V červnu 1995 se vedoucí této provozovny stala manželka starosty Hana Svatoňová.

větrná farma Nový Hrádek

11. a 12. července 1995 byla na Šibeníku vztyčena nová dominanta obce – první bílý stožár větrných elektráren i s vrtulí. Během července byly pomocí obřího jeřábu postaveny celkem 4 stožáry. Elektrárny mají pracovat v plně automatizovaném provozu řízeném počítačem. Celkový instalovaný výkon je 1600 kW (4 x 400 kW).

Majitel a provozovatel : ALVYEN, s.r.o. (p. Fošovský)
alternativní výroba energie
Nová Ves 20
51734 Voděrady

Dodavatel technologie : EKOV, s.r.o.
Frýdek – Místek

technické údaje

Technické parametry :	průměr tříslového rotoru	32 m
	otáčky rotoru	38/min
	výška středu rotoru nad terénem	32,6 m
	stožár ocelový kónický – max./min.	2,5 m/1,6 m
	maximální výška s listem v hor. poloze	48,6 m
	jmenovitý výkon	400 kW
Hmotnost :	rotor	7 t
	strojovna	20 t
	věž	21,1 t
	kotvící prstenec	3,5 t
Provozní rychlosti :		
větru :	rozběhová rychlost	3,5 m/s
	rychlost max. výkonu	12,8 m/s
Mezní podmínky :	maxim. provoz. rychl. větru	28 m/s
	maximální vítr za klidu stroje	60 m/s
	minimální a maximální teplota	−20°C až +50°C

Generátor

třífázový, asynchronní :	otáčky	1500/min.
	provozní napětí	3×380 / 220 V
	kmitočet	50 Hz

Cena 1 stožáru je 7 milionů Kč, záruční doba je 20 let. Stavba realizovaná v naší obci je první svého druhu v ČR stavěná tuzem-

ským výrobcem (v Jeseníku stojí větrná farma dánské výroby). Stavba se zejména v začátku těšila velkému zájmu občanů místních, návštěvníků projíždějících nebo záměrně přijíždějících se na stožáry podívat zblízka. Názorově odlišná byla reakce občanů bydlících v blízkosti stožárů. Důvodem jejich nespokojenosti je nadměrná hlučnost při provozu (přesahuje 50 decibelů). Na zasedání obecního zastupitelstva 20.11.1995 po silně emotivní diskuzi občanů p. starosta i p. Tošovský prohlásili, že zkušební provoz přes nemalé finanční ztráty provozovatele nebude zahájen, dokud se nepříjemný zvuk neodstraní. Přestože původní termín zahájení provozu bylo 1.9.1995, do konce roku 95 zkušební provoz zahájen nebyl.

telefonní budka — Na podzim byla v Rokolské ulici u pošty instalována veřejná telefonní budka.

chřipková epidemie — Chřipková epidemie v prosinci postihla i náš kraj. Jednalo se o chřipku viru typu A – obdoba Španělské chřipky ze začátku století. Centrální hygienik vyhlásil od 14. do 22. prosince uzavření základních a středních škol. Vánoční prázdniny byly neobvykle dlouhé, trvaly téměř 3 týdny.

Společenská kronika

Manželům se narodili

8.2.1995 Jaroměř — Libor a Petra Přibylovi, Nový Hrádek 142
dcera Petra, vítání 10.6.

13.2.1995 Opočno — Blahomír a Ivona Bernáškovi, Nový Hrádek 235
syn Jakub, vítání 10.6.

21. 2. 1995 Opočno — Emil a Miloslava Hradeckých, Nový Hrádek 93, syn Emil, oddání 10. 6.

18. 4. 1995 — Petr a Dagmar Suchánkovi, Nový Hrádek 196, dcera Klára, oddání 10. 6.

13. 6. 1995 Opočno — Stanislav a Dana Drašnarovi, Nový Hrádek 65, dcera Miroslava, oddání 18. 11.

20. 7. 1995 Opočno — Josef a Alena Martinkovi, Nový Hrádek-Rej 7, dcera Jana, oddání 18. 11.

16. 8. 1995 Opočno — Miloš a Markéta Vaňkovi, Nový Hrádek 29, syn David, oddání 18. 11.

4. 9. 1995 Broumov — ing. Jeroným a ing. Zuzana Holých, Nový Hrádek 357, syn Tomáš, oddání 11. 11.

30. 10. 1995 Náchod — Jiří a Jitka Hánlovi, Nový Hrádek 357, syn Jiří

Sňatek na OÚ uzavřeli

29. 4. 1995 — Ing. Oldřich Hulc z Dobrušky a Mgr. Danuše Fláskalová z Dyjelnova n. Kn.

7. 8. 1995 — Jan Padera z Nového Hrádku a Joanna Edyta Zabłocká z Wałbrzycha

25. 8. 1995 Erich Klár z Olešnice v O. h.
a Lada Balcarová z Nového Hrádku - Rzů 18

2. 9. 1995 Vladimír Suchánek z Nového Hrádku č. 4
a Martina Drašnarová z Nového Hrádku č. 5

30. 9. 1995 Michal Bajer z Nového Hrádku č. 320
a Monika Bednářová z Jablonného n. Orl.

16. 12. 1995 Josef Horák z Náchoda
a MUDr. Lenka Schwammenhöferová z Jilemnice

29. 12. 1995 Jan Smola z Náchoda
a Martina Koukolová z Náchoda

Výročí svatby oslavili

60 let společného života - diamantovou svatbu

29. 6. 1995 František a Hedvika Hofmanovi, Nový Hrádek - Doly 171

1. července 1995 si v kostele sv. Petra a Pavla po 60ti letech prožitých společně zopakovali své novomanželské „ano" shora uvedení manželé. Ve výstižném proslovu k oslavencům starosta Svatoň m. j. řekl:

„Z vašich tváří dýchá vyrovnanost, pevná jistota ceny stáří, jeho moudrost a životní nadhled"... „Co vám, vážení manželé, hezkého popřát? Zdraví. Pohodu. Pěkný domov. Radost z dětí a vnuků. A také chuť a sílu věnovat jim kus moudrosti, které jste společnou cestou za 60 let nabyli. Však vy dobře víte, že

právě v těchto dětech a vnucích se stáváte věčnými... a ať má člověk svíčku života sebedelší, přece jen jednou přijde jeho okamžik. Ale tam, kde zůstává potomstvo, žije člověk dál v těch, které přivedl na svět...".

50 let společného života – zlatou svatbu

4.4.1995 Ondřej a Juliana Koňovalíkovi, Nový Hrádek 262

25 let společného života – stříbrnou svatbu

15.10.1995 Pavel a Ludmila Bohadlovi, Nový Hrádek 314

Z našich řad odešli

31.1.1995 zemřela Božena Hromádková, Nový Hrádek 128 ve věku 88 let. Kremaci měla 6. února v Jaroměři. Narodila se v Novém Hrádku jako jediná dcera místního podnikatele a majitele 5 textilních továren Josefa Suchánka. Přes nezměrnou lásku rodičů a dobré sociální zázemí byla vychována ve skromnosti a v chápání problémů a potíží druhých. Celý život byla nadšenou sokolkou (její otec jako starosta obce a Sokola rozhodl a sponzoroval stavbu místní sokolovny). Demokratickým myšlenkám dr. Mir. Tyrše zůstala věrná celý svůj život. Manžel zesnulé Ferdinand Hromádko byl elektrikářem. Vychovali spolu syna Josefa a dcery Hanu a Věru. Původně byla zemřelá zaměstnaná v kanceláři svého otce. Po znárodnění továrny pracovala v zemědělství na státním statku. Později přešla do Kovodružstva, které se nacházelo v jejich dřívější textilce. Dokázala se dobře přizpůsobit měnícím se životním situacím a přenést se přes veškeré útrapy, které jí život připravil (zatčení otce a

manžela gestapem, věznění manžela za komunismu). Projevovala vždy neobyčejnou osobní statečnost. S velkou radostí přivítala změny v listopadu 1989 a znovuzrození Sokola. Stáří provázené dlouhou nemocí ji usnadňovaly a pečlivě se o ni staraly dcery Hana a Věra a manželka vnuka p. Marta.

21.2.1995 zemřela Božena Rázlová, Nový Hrádek 205 ve věku 85 let. Kremaci měla 27. února v Jaroměři. Pocházela z chudé rodiny. Celý svůj život pracovala v textilním průmyslu. Přes svůj složitý zdravotní stav byla velmi pracovitá. S manželem vychovali 3 syny a dceru Boženu. Dokázala se radovat i z maličkostí, byla veselá a společenská. Velmi milovala přírodu, zvláště les a houbaření.

5.5.1995 zemřela Marie Effenberková, Nový Hrádek 319 po zákeřné nemoci ve věku 51 let. Pohřbena byla 11. května na místním hřbitově. Pocházela z Ostravska, odkud se s manželem přistěhovali původně do hájenky u Frymburku. Pracovala jako prodavačka a 20 let byla zaměstnána v družstvu Velorex. Prošla v něm všemi provozy a každé práce se velmi dobře a zodpovědně zhostila. S manželem vychovali syna Jaroslava, Jana a dceru Renatu. Byla nápomocná dětem v péči o své vnuky. Bytový problém vyřešili stavbou rodinného domku, na které se zesnulá velkou měrou podílela. Byla pracovitá, ostřícná a milá ke všem lidem. Mezi spolupracovníky i spoluobčany se těšila velké oblibě.

22.5.1995 zemřela Anežka Cejnarová, Nový Hrádek-Dlouhé 21 v požehnaném věku 91 let. Pohřbena byla 26. května na místním hřbitově. Celý svůj život prožila na Dlouhém v těsném spojení s přírodou. Pracovala v zemědělství, v předdůchodovém věku na státním statku. Vychovala dceru a syna, který byl vedoucím

provozovny Delicha v Tisu a zemřel v poměrně mladém věku. Do posledních chvil svého života byla čilá a pohyblivá a projevovala neustálý zájem o věci veřejné. Poslední léta strávila na Hradě se svou dcerou.

5.6.1995 zemřel MUDr. Václav Pružina, Nový Hrádek 42 ve věku 72 let. Rozloučení se zesnulým bylo 12. června v obřadní síni v Náchodě a kremaci v Jaroměři. Na Nový Hrádek se s rodinou přistěhoval v r. 1967 z Mostu, aby mohl žít v čistém a krásném přírodním prostředí. V prostředí venkova se velmi rychle sžil. Z lékaře se stal sice svérázný ale pravý venkovský doktor, připravený léčit tělo i duši lidí. Přímost a odměřenost zakrývala jeho citlivou duši. Měl poraha bodrou a nescházel mu smysl pro humor. Měl velmi rád zvířata, bez svého psa Lakýka nevydal krok. Živě se s manželkou zajímal o veškeré dění v obci. Vychovali 2 děti, dceru Janu a syna Vojtěcha. V posledních letech nemoci se sám lékař lékařskou pomoc odmítal. Důchod mu nevyšel, pobíral o něm pouhé 3 roky.

14.6.1995 zemřel Josef Hartman, Nový Hrádek 164 ve věku 54 let. Kremaci měl v Jaroměři 22. června. Pocházel ze smíšeného manželství, jeho matka byla Slovenka. Otec byl ručním kovář, zesnulý se vyučil zedníkem. Původně byl zaměstnán v OPK v Tisu. Jako schopný pracovník zastával funkci vedoucího. Za ženu si vzal Polku a vychovali spolu 2 dcery. Byl hodný a měl kamarádskou povahu. Poslední roky svého života žil odděleně od rodiny a vedl život neuspořádaný a nešťastný.

21.6.1995 zemřela Marie Balcarová, Nový Hrádek-Doly 175 ve věku 85 let. Kremaci měla 28. června v Jaroměři. Zesnulá pocházela z Dolů z početné rodiny domácího lékaře. Později pra-

covala v továrně. Díky své pracovitosti a péli si s manželem postavili v Dolích rodinnou vilku. Vychovali 2 děti. Po celý život zesnulá vedla spořádaný rodinný život. Rodina u ní vždy byla na prvním místě. Poslední roky svého života žila zemřelá v domě sama, děti s vnoučaty za ní dojížděly.

27.6.1995 zemřel Jan Bořek, Nový Hrádek 325 ve věku 80 let. Pohřben byl 3. července na místním hřbitově. Zesnulý byl rodák z Bohdašína. Manželka pracovala v zemědělství, on byl až do odchodu do důchodu zaměstnán u Správy silnic. Vychovali 2 dcery Libuši a Marii. Po ovdovění 10 roků žil u dcery Marie v Novém Hrádku, která o něho dobře pečovala. Povahu měl společenskou a k lidem vstřícnou. Byl velmi pracovitý. Práce veškerého druhu venku byla pro něho koníčkem.

13.8.1995 zemřel tragicky utonutím v Sozopolu v Bulharsku Luděk Zákravský, Nový Hrádek 256 v mladém věku 29 let. Pohřben byl po převozu 22. srpna na místním hřbitově. Na finančně značně náročný převoz zesnulého z Bulharska obecní zastupitelstvo poskytlo rodině půjčku. Zemřelý po skončení povinné školní docházky se vyučil v Hronově zámečníkem. Luděk uvažoval i o studiu na vysoké škole. Přes svou náhlou smrtí pracoval v Náchodě u soukromé firmy. Povahu měl tichou a mírnou, v dětství hodně ovlivňovanou náboženskou výchovou v rodině. Jeho nečekaná tragická smrt silně otřásla nejen rodiči a sourozenci, ale také všemi spoluobčany Nového Hrádku.

19.8.1995 zemřel Josef Siegel, Nový Hrádek 325 ve věku 51 let. Za pouhé 2 měsíce následoval svého tchána. Pohřben byl 24. srpna na místním hřbitově. Zesnulý pocházel z Mladých Buků u Trutnova. Vyučil se nástrojařem a původně pra-

coval v ZPA v Trutnově. Když mu bylo 24 let, zemřela mu matka a za 2 roky ji následoval i otec. Z Trutnova zesnulý přešel do Kovodružstva v Dolích u Nového Hrádku. S manželkou Marií postavili rodinný domek v ulici Pod Šibeníkem. Vychovali spolu syny Leoše a Radovana. Zemřelý se dočkal 2 vnuček. Povahu měl veselou, rád lyžoval a hrál volejbal. Jeho zálibou také byla četba a houbaření. Ve věku 33 roků vážně onemocněl a musel se podrobit operaci mozku. Ukázněným životem se zákeřnou nemocí statečně bojoval celých 18 let.

10.11.1995 zemřel Josef Šnajdr, Nový Hrádek-Dlouhé ve věku 77 let. Pohřben byl 17. listopadu na místním hřbitově. Po celý život žil sám, neoženil se. Udržoval kontakt s nemanželským synem, který žil v Německu a s jedinou svou sestrou Růženou, která byla provdaná za prof. Pauhů. Dům odkázal svému synovci. Byl dlouhodobě nemocný s ledvinami a pobíral invalidní důchod. Nějaký čas dělal hlídače v kravíně na státním statku v Olešnici v O. h. Samota mu nesvědčila, měl nevyrovnanou až podivínskou povahu a těžko hledal cestu k lidem.

11.12.1995 zemřela Hedvika Laštovková, Nový Hrádek 316 v požehnaném věku 92 let. Kremaci měla 21. prosince v Jaroměři po předchozím smutečním obřadu a rozloučení v Husově sboru v Novém Městě n. Met. Zesnulá pocházela z jižních Čech od Tábora. V 50. letech se s manželem přistěhovali za rodinou své dcery do hájenky u Frymburku. Původně pracovala zesnulá v zemědělství, na státním statku v kravíně v Měšicích. Po příchodu na Nový Hrádek byla řadu let školnicí v základní škole a manžel jí v její práci pomáhal. Vyznačovala se velkým smyslem pro pořádek a čistotu. Vychovala s manželem 2 dcery a 1 syna. Byla dlouholetou vdovou,

ovdovela v r. 1970. Všude kam přišla si brzy zvykla, byla velmi přizpůsobivá. Stáří mila přečkáním díky své povaze klidné a vyrovnané, nic ji nevyvedlo z míry. Její největší zálibou byly domácí práce. Do vysokého věku si udržela dobrou pohyblivost a stálý zájem o kontakt s ostatními lidmi. Řadu posledních let prožila v domě se svými vnučky Ivany.

31. 12. 1995 zemřel Bohuslav Svědík, Nový Hrádek 97 ve věku 70 let. Rozloučení s ním se konalo 5. ledna 1996 v kostele sv. Petra a Pavla a po církevních obřadech byl převezen k lidovému vzpomínání do Jaroměře. Zesnulý prožíval a celý svůj život prožil na Novém Hrádku. Po absolvování střední školy podobně jako jeho otec pracoval dlouze v textilním průmyslu. Otec zesnulého byl v r. 1942 jako pokladník TJ Sokol v Novém Hrádku Němci zatčen a umučen v Terezíně. Bohuslav, v široké veřejnosti známý Boča, s manželkou Maruší vychovali syna Ladislava a dceru Bohušku. Obětavě se také věnovali svým vnoučatům. Zesnulý byl velmi aktivní ve veřejném a společenském životě. Od raného mládí díky rodinné tradici byl členem TJ Sokol. Od vzniku klubu házené v době druhé světové války byl nejprve aktivním hráčem a později dlouholetým funkcionářem nejen v místním oddíle házené, ale i na okresní a krajské úrovni. Po listopadu 1989 ačkoliv nerad přijal funkci pokladníka ve znovuobnoveném Sokole. Myšlenkám dr. M. Tyrše zůstal věrný až do konce svého života.

Zapsala Anna Markvová, kronikářka obce